

Dagsorden til møde i Børneudvalget

**Mødetidspunkt 06-12-2022 17:00
Mødeafholdelse Udvalgsværelse D**

Indholdsfortegnelse

Børneudvalget

06-12-2022 17:00

1 [Åben] Kapacitetstilpasning - Høring og endelige kriterier	3
2 [Åben] Orientering om igangværende indsatser til realisering af flerårige mål Børneudvalget	5
3 [Åben] Evaluering af STIME - en fremskudt regional funktion	6
4 [Åben] Data og informationsoverblik - Børneudvalget.....	9
5 [Åben] Kvartalsrapportering Børneudvalget 3. kvartal 2022	10
6 [Åben] Børneudvalgets årsplan	11
7 [Åben] Meddelelser fra formanden og spørgsmål fra medlemmerne.....	11
8 [Åben] Underskrift	12

1 [Åben] Kapacitetstilpasning - Høring og endelige kriterier

Sags ID: EMN-2022-08252

Resumé

Med baggrund i det flerårige mål om "...at styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet" besluttede Børneudvalget 13. september 2022 at sende udkast til kriterier til brug for den kommende analyse i høring blandt interessenter og aktører på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune. Børneudvalget orienteres om resultatet af høringen og skal tage stilling til, hvilke kriterier der skal lægges til grund for beslutning om kapacitetstilpasning.

Baggrund

Antallet af børn i alderen 0-5 år er i perioden 2012 til 2022 faldet med knap 850 i Gentofte Kommune, og befolkningsprognosen viser, at børnetallet vil falde yderligere med ca. 230 børn fra 2022 til 2027. I dag har dagtilbudsområdet en maksimal fysisk kapacitet på ca. 4.300 pladser, og der er pr. 1. juni 2022 indskrevet ca. 3.900 børn. Juni er den måned på året med flest indskrevne børn. Der er således en overkapacitet på minimum 400 pladser.

Børneudvalget blev på orienteringsmøde 30. maj 2022 indført i problemstillingen, og som et af de flerårige mål besluttede Børneudvalget 7. juni 2022 (punkt 1), at man vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet. Med henblik på at kunne udarbejde analysen, der skal danne grundlag for den kommende beslutning om kapacitetstilpasning, besluttede Børneudvalget på mødet 13. september 2022 (punkt 2) at sende udkast til kriterier til brug for analysen i høring hos alle interessenter.

Kriterierne sendt i høring er:

- Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer
- Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi
- Øvrige kriterier

I høringsmaterialet indgår desuden 'Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces'.

Dagtilbud har i perioden 23. september til 4. november 2022 gennemført en høring vedrørende de foreslåede kriterier, der er præsenteret i høringsbrevet (bilag 1). Høringen er fortaget blandt følgende interessenter og aktører på dagtilbudsområdet i kommunen:

- Forældrebestyrelser
- Paraplyorganisationerne Gentofte Børnevenner, Sankt Lukas Stiftelsen, Livsværk og Landsorganisationen Danske Daginstitutioner
- De faglige organisationer BUPL, FOA samt Kost og Ernæringsforbundet

Det er sket i en inddragende proces med Dagtilbuds forretningsudvalg og MED Dagtilbud (bestående af fællestillidsrepræsentanter, tillidsrepræsentanter og ledere fra en række daginstitutioner). Ligeledes har alle bestyrelser været inviteret til formandsamling den 12. oktober 2022, hvor temaet var kapacitetsprocessen og det indstillede høringsmateriale.

Bilag 2 er en opsamling på de 26 indkomne høringssvar. Sammenfattende bemærkes det, at der i høringssvarene generelt gives udtryk for en forståelse for behovet for tilpasning af den fysiske kapacitet på området. Der efterspørges dog en større tydelighed ift., hvordan kriterierne vil blive præciseret, operationaliseret og vægtet i forhold til hinanden.

Høringssvarene fremgår i deres fulde længde af bilag 3.

Det indstilles:

1. På baggrund af høringen anbefales følgende rangordning:
 - a. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer
 - b. Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi
 - c. Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

Med denne rangordning indstilles der til, at det først og fremmest er vurderingen af, hvorvidt de fysiske rammer sikrer gode lærings- og arbejdsmiljøer, der vægtes i kommende beslutninger vedrørende kapacitetstilpasningen. 'Øvrige kriterier' indgår ikke i rangordningen, men anvendes til vurdering af om de forskellige strukturforslag sikrer hensyn til geografisk placering samt diversitet og bredde i tilbudsviften.

På baggrund af høringen anbefales endvidere følgende ift. de indstillede kriterier:

2. At kriteriet 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer' fastholdes med følgende tilføjelse ift. analysen:
 - a. At der for at sikre uvildighed tilknyttes en ekstern ekspert, som bliver ansvarlig for at udarbejde et observationsredskab. Dette struktureres omkring kriteriet og de enkelte underkriterier, som hver især tilknyttes en række tegn, der bliver pejlemærker for den tilsynsførendes observationer og efterfølgende vurdering. I den forbindelse indarbejdes tegn vedrørende personalefaciliteter, indeklima mm.
3. At kriteriet 'Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi' fastholdes med følgende tilføjelse ift. analysen:
 - a. At der foretages en Fm3-vurdering (metode til bygningsgennemgang) af selvejende dagtilbuds bygninger, så der foreligger data på både kommunale og selvejende dagtilbud.
 - b. At Fm3 vurderingen suppleres med en analyse af opførelsestidspunkt o.l.
 - c. At registrering af bygningens stand suppleres med en vurdering af evt. produktionskøkken.
 - d. At energimærkning suppleres med forbrugsdata og vurdering af indsats ift. at gøre bygningen energieffektiv. Der tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger.
 - e. At energivurdering suppleres med en registrering af opvarmningskilde.
 - f. At udgifter til madordning medtages særskilt i analysen.
 - g. At der medtages data om løn til ledere og kompensationsenheder, men at disse suppleres af et forslag til en ny ensartet og gennemsigtig tildelingsmodel på dagtilbudsområdet, hvori bl.a. lederløn og kompensationsenheder indgår således, at både den nuværende udgift og udgift ved en ny tildelingsmodel fremgår af analysen.
 - h. At der i rapporten med strukturforslag foretages en vurdering af, om de bygninger, der kan være relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse til øvrige kommunale formål, herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for omkringliggende børnehuse, indtil alternativ brug iværksættes.

4. At kriteriet 'Øvrige kriterier' fastholdes.
5. At 'Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen' ændres således, at forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel og, at forældretilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen.

Høringen giver ikke anledning til at ændre i den overordnede proces, der blev præsenteret for udvalget på mødet 13. september, jf. bilag 4.

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller, at Børneudvalget anbefaler godkendelse af kriterierne til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen med de indstillede justeringer.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

- At godkende den i punkt 1 beskrevne rangordning.
- At godkende de i punkt 2 – 5 beskrevne kriterier med de angivne tilføjelser.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Bilag 1. Høringsbrev (4839141 - EMN-2022-08252)
2. Bilag 2. Høringsnotat vedr. kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet, november 2022 (4839083 - EMN-2022-08252)
3. Bilag 3. Samlede høringssvar (4844965 - EMN-2022-08252)
4. Bilag 4. Indstillede kriterier 6.12.22 (4860972 - EMN-2022-08252)
5. Bilag 5. Tabel over samlede indstillinger (4888927 - EMN-2022-08252)

2 [Åben] Orientering om igangværende indsatser til realisering af flerårige mål Børneudvalget

Sags ID: EMN-2022-07665

Resumé

Forvaltningen fremlægger til Børneudvalgets orientering de større indsatser, der ud fra en faglig vurdering forventes at bidrage til at nå de flerårige mål, som udvalget vedtog på mødet i juni 2022.

Baggrund

De stående udvalg har jf. Gentofte Kommunes styrelsesvedtægt til opgave at sikre en tværgående, helhedsorienteret og langsigtet udvikling af deres ressortområder gennem politikudvikling,

opfølgning på de vedtagne politikker og fastlæggelse af flerårige mål. Det sikrer fokus på det strategiske politiske niveau.

Børneudvalget vedtog på sit møde d. 14. juni 2022 punkt 1 at prioritere følgende mål, som de vigtigste for udvalget at nå i den indeværende valgperiode:

1. Vi vil øge kvaliteten i dagtilbud og skabe læringsmiljøer, hvor børn trives og udvikler sig.
2. Vi vil fastholde, opkvalificere og rekruttere flere medarbejdere til dagtilbudsområdet.
3. Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet.
4. Vi vil sikre, at flere børn og unge med særlige behov og særlige forudsætninger oplever glæden ved at deltage og trives i fællesskaber tættere på almenmiljøet.
5. Vi vil øge den borgeroplevede kvalitet i sagsbehandlingen.

Det er forvaltningens opgave at føre de politiske mål ud i livet. Bilag 1 giver et overblik over de indsatser, som ud fra en faglig vurdering, forventes at bidrage væsentligt til at indfri hvert enkelt mål. På mødet vil forvaltningen kort fortælle om indsatserne og de evt. yderligere indsatser, der forventes at blive brug for.

I den resterende del af valgperioden vil forvaltningen én gang om året følge op på målene gennem data i forhold til målepunkterne suppleret med vurderinger af, hvilke veje udvalget ud fra en faglig vurdering kan gå, hvis der viser sig behov for justeringer eller nye tiltag. I så fald skal disse finansieres indenfor den eksisterende økonomiske ramme eller indgå som ønsker i kommende budgetproces.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget:

At udvalget tager orienteringen om større indsatser til efterretning

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Visuel præsentation flerårige mål 1 (4873663 - EMN-2022-07665)
2. Visuel præsentation flerårige mål 2 (4873660 - EMN-2022-07665)
3. Visuel præsentation flerårige mål 3 (4873661 - EMN-2022-07665)
4. Visuel præsentation flerårige mål 4 (4873662 - EMN-2022-07665)
5. Visuel præsentation flerårige mål 5 (4878045 - EMN-2022-07665)

3 [Åben] Evaluering af STIME - en fremskudt regional funktion

Sags ID: EMN-2022-06195

Resumé

Børneudvalget orienteres om et eksternt konsulentfirmas evaluering af "Fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien"- et projekt under Sundhedsstyrelsen, hvor Gentofte Kommune har været med i projekt STIME.

Baggrund

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) har siden 2018 og frem til april 2022 været en del af projekt STIME, som står for "Styrket Tværsektoriel Indsats for børn og unges Mentale sundhed".

I projektet har Gentofte Kommune samarbejdet med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center og 6 andre kommuner i Region Hovedstaden (Bornholm, Frederiksberg, Gladsaxe, Høje-Taastrup, København og Lyngby-Taarbæk), om at udvikle lettere behandlingsforløb til børn og unge i begyndende psykisk mistrivsel og derved forebygge, at problemerne vokser sig store. Projektet har været sat i værk på baggrund af midler fra satspuljeaftalen på sundhedsområdet 2018-2021 under overskriften: "Fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien."

I april 2022 udkom evalueringen af "Fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien", hvor seks projekter heriblandt STIME indgår, jf. side 22-35 i vedhæftet bilag. Formålet med evalueringen er at udarbejde et vidensgrundlag for det fortsatte arbejde med at styrke indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder. Evalueringen tager afsæt i følgende spørgsmål:

- 1) Kan det sandsynliggøres, at de fremskudte funktioner resulterer i:
 - En tidligere indsats?
 - En mindre indgribende indsats?
 - En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv?
 - At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpnet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges?
- 2) Hvilke konkrete indsatser tilbydes i den fremskudte funktion?
- 3) Hvilke kompetencer udvikles gennem den fremskudte funktion og hvordan?
- 4) Hvilke former for organisering bidrager til udviklingen af kompetencer og indsatser i den fremskudte funktion?

Disse spørgsmål er baseret på en opfattelse af, at de fire elementer (resultater, indsatser, kompetencer og organisering) har en gensidig sammenhæng, hvor udviklingen i ét element påvirker de øvrige. Hypotesen er således, at projekterne ved at organisere sig anderledes (med en fremskudt funktion) kan påvirke kompetencerne i feltet og således bidrage til en styrket indsats, der giver en række positive resultater.

Evalueringen består dels af en kvalitativ dataindsamling via interviews med projektledelse, projektmedarbejdere, professionelle samarbejdspartnere og familier, der har erfaring med indsatserne. Evalueringen består derudover af kvantitative data blandt andet i form af data vedrørende antal af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

Der har i de seks projekter, som fik midler fra Sundhedsstyrelsen været afprøvet en række forskellige aktiviteter, hvor STIME har taget afsæt i standardiserede indsatsforløb (lettere manualbaseret behandling) samt kompetenceudvikling målrettet forældre.

Konklusioner vedr. de standardiserede indsatsforløb (STIME, jf. s. 24-35) og kompetenceudvikling målrettet forældre (s. 51-54) målt på en kvalitativ vurdering peger på positive resultater i form af, at forældrene oplever, at deres børns vanskeligheder er afhjulpnet og at deres egne kompetencer til at støtte deres børns er øget. Derudover peger evalueringen på, at standardiserede indsatsforløb opleves som en tidlig og mindre indgribende indsats, da indsatsen er integreret i børnenes/de unges hverdagsliv og forankret lokalt. Både den tidlige og den mindre indgribende indsats øger muligheden for at forebygge yderligere psykisk mistrivsel hos barnet/den unge. Ligeledes peger konklusioner i evalueringen på, at det opleves meget positiv hos både forældre og

fagprofessionelle, når der er tydelighed i, hvor man henvender sig ved behov for lettere behandlende indsatser.

Evalueringen består derudover af en analyse af kvantitative data, hvor det er undersøgt, om der er en sammenhæng i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien samt i andelen af henvisninger fra kommunerne, der afvises i børne- og ungdomspsykiatrien. Konklusionen viser, at der generelt er sket en stigning i antallet af henvisninger i løbet af perioden i alle projektkommuner i STIME, på nær Lyngby-Taarbæk Kommune, som har haft et lille fald i antallet af henvisninger. I relation til spørgsmålet om andelen af afviste henvisninger har særligt Gentofte Kommune oplevet et stort fald på 15 procent, hvilket må anses som en meget positiv effekt af projekt STIME.

Grundlæggende peger konklusionen dog på, at der på tværs af alle seks projekter ikke kan identificeres systematiske sammenhænge mellem fremskudte funktioner og udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

Gentofte Kommune tager evalueringen til efterretning. Det er dog Gentofte Kommunes vurdering, at projekt STIME har skabt bedre muligheder for at sikre en tidlig opsporing af børn og unge i psykisk mistrivsel samt at kunne sætte kvalificerede indsatser i gang via lettere behandlingsforløb og derved forebygge alvorlig psykisk mistrivsel og behov for psykiatrisk behandling. Denne vurdering er baseret på resultater, der løbende er indsamlet i STIME-projektet. Resultaterne viser blandt andet, at blandt unge i alderen 11-17 år er der 76 procent, der vil anbefale et forløb til en ven med lignende vanskeligheder og 82 procent der angiver, at de er tilfredse med den hjælp, de har modtaget i STIME. Blandt forældrene vil 88 procent anbefale STIME til andre forældre, og 93 procent angiver, at de er tilfredse med den hjælp, de har modtaget.

Børneudvalget er løbende blevet orienteret om STIME-projektet i Kvartalsrapporten fra 12. august 2020, side 4 og på Børneudvalgsmødet d. 17. august 2021.

I Budgetaftale 2021-22 for Gentofte Kommune er der afsat 1,2 mio. kr. årligt fra 2022 til 2024 til ansættelse af to psykologer, således af STIME-indsatsen kan forsætte efter projektets afslutning.

Evalueringen er vedlagt som bilag.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget:

At orienteringen om evalueringen af "Fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien" tages til efterretning.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Evaluering Afproevning af fremskudt regional funktion i boerne- og ungdomspsykiatrien (4711898 - EMN-2022-06195)

4 [Åben] Data og informationsoverblik - Børneudvalget

Sags ID: EMN-2022-07655

Resumé

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid (BSKUF) forelægger revideret overblik over afrapportering ift. kadence og indhold for Børneudvalget til godkendelse.

Baggrund

Gentofte Kommunes politiske organisering og arbejdsform betyder, at de stående udvalg understøtter Kommunalbestyrelsens samlede ledelse og styring af Gentofte Kommune ved at sikre en tværgående, helhedsorienteret og langsigtet udvikling af deres ressortområder gennem politikudvikling og opfølgning på de vedtagne politikker. Det sikrer fokus på det strategiske politiske niveau. Udvalgene inddrager borgerne i deres arbejde fx ved at foreslå, at der nedsættes opgaveudvalg.

Børneudvalget og Skoleudvalget samt Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget arbejder helhedsorienteret sammen om at skabe de bedste rammer for børn og unges læring og trivsel samt udvikle attraktive og varierede kultur- og idrætstilbud til alle borgere i Gentofte Kommune. Det nye overordnede overblik over datainformateret afrapportering har et tværgående fokus, og det har til formål at fremme det tværgående helhedsorienterede arbejde, hvor borgeren er i centrum.

Overblikket over afrapportering har til formål at fastholde og fremme, at politikskabelse og kvalitetsudvikling sker på baggrund af dokumentation, viden og dialog. Kadence for afrapportering og indhold fremgår af Bilag 1.

Konkrete ændringer i forhold til afrapportering til Børneudvalget:

- Kvalitetsrapporten dagtilbudsområdet, som tidligere tilgik udvalget hvert andet år, afskaffes.
- Årsstatus dagtilbudsområdet tilføjet.
- De flerårige mål afrapporteres årligt.

Den løbende ledelsesinformation herunder Kvartalsrapporter, Nyhedsbreve (NYT) og temadrøftelser udvikles vedvarende, så udvalgene får viden og data, når den er aktuel.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget:

At overblikket over afrapportering godkendes.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Data og informationsoverblik Børneudvalget december 2022 (4857482 - EMN-2022-07655)

5 [Åben] Kvartalsrapportering Børneudvalget 3. kvartal 2022

Sags ID: EMN-2022-08125

Resumé

Børneudvalget gives en Kvartalsrapportering for børneområdet 3. kvartal 2022 (bilag 1) og budgetændringer (bilag 2).

Baggrund

Dagtilbud

Børnevisitationen på dagtilbudsområdet visiterer ressourcer til børn i udsatte positioner. Opgørelsen pr. 1. september 2022 viser, at der er 42 børn, som modtager ressource timer i egen institution, 46 børn har en kompetencecenterplads, og 13 børn er i et specialtilbud efter Servicelovens § 32.

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Børn og Familie

Børn og Familie har vedholdende arbejdet med at udvikle og udvide indsatsstrappen og tilbudsviften i Gentofte Kommune med blik på det forebyggende område. Senest er Families Hus åbnet. Det er et tilbud til børn mellem 5 og 12 år og deres forældre, hvor der er behov for familiebehandling og kompenserende støtte. Samtidig har Børn og Familie et fokus på stigningen i underretninger og antal sager.

Tandplejen

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har fastansat en specialtandlæge i tandregulering med opstart 1. november 2022. Forvaltningen forventer, at ventelisten til tandreguleringen er udlignet 1. kvartal 2023, hvor tandreguleringen dermed overgår til almindelig drift.

Sociale institutioner

Sociale Institutioner, som er omfattet af lov om Socialtilsyn, bliver årligt gennemgået og godkendt af Socialtilsynet. Gentofte Kommune har desuden tilkøbt et årligt tilsyn til Specialbørnehaven Troldmosen. I tilsynsmodellen er der syv temaer. På en skala fra 1 til 5 vurderes hver af institutioner. Syv ud af otte institutioner ligger med en gennemsnitlig score på fire eller derover ved det nyeste tilsyn gennemført i 2022.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget:

At tage Kvartalsrapporteringen for 3. kvartal 2022 til efterretning.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Kvartalsrapport Børneudvalget 3. kvartal 2022 (4857689 - EMN-2022-08125)
2. Budgetændringer 3Q 2022 Børneudvalget (4841907 - EMN-2022-08125)

6 [Åben] Børneudvalgets årsplan

Sags ID: EMN-2022-07856

Resumé

Børneudvalget orienteres om temaer og indhold på kommende udvalgs møder og inspirationsbesøg, så vidt de allerede er planlagt.

Baggrund

Årsplanen for Børneudvalget giver udvalgets medlemmer mulighed for løbende at prioritere emner til behandling.

Årsplanen viser forventede sager til behandling på udvalgets kommende fire møder.

Årsplanens formål er at være med til at sikre:

- At udvalget når gennem sit ressortområde på et vist niveau i løbet af et år
- At der kan koordineres på tværs af udvalgene
- At de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke sidder i udvalget, har indblik i, hvad der forventes drøftet på udvalgs møderne

Årsplanen opdateres hvert kvartal.

Se bilag Årsplan for Børneudvalget 1. kvartal 2023 - 4. kvartal 2023.

Senest opdaterede version gøres tilgængelig på Politikerportalen efter udvalgets behandling af den.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller:

Til Børneudvalget:

At orienteringen tages til efterretning.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Årsplan for Børneudvalget 1. kvartal 2023 - 4. kvartal 2023 (4766621 - EMN-2017-06014)

7 [Åben] Meddelelser fra formanden og spørgsmål fra medlemmerne

Sags ID: EMN-2021-08065

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

8 [Åben] **Underskrift**

Sags ID: EMN-2021-08064

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

Dokument Navn:	Bilag 1. Høringsbrev.pdf
Dokument Titel:	Bilag 1. Høringsbrev
Dokument ID:	4839141
Placering:	Emnesager/Dagsordenspunkt om kapacitet. Høring og endelige kriterier /Dokumenter
Dagsordens titel	Kapacitetstilpasning - Høring og endelige kriterier
Dagsordenspunkt nr	1
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	5

23. september 2022
Sagsnr. EMN-2022-01324

Høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

Kære bestyrelsesformænd og ledere af dagtilbud i Gentofte Kommune

Med dette brev vil vi informere jer om, at vi gennemfører en høring vedrørende kriterier for analyse af kapacitetstilpasningen på dagtilbudsområdet. Nedenfor kan I læse om baggrunden for, at vi nu foretager en analyse af den fysiske kapacitet, herunder det politiske mål vedtaget af Børneudvalget. I kan også læse om de kriterier, vi påtænker at anvende i analysen, der skal danne grundlag for det endelige forslag til den fremtidig dagtilbudskapacitet – og som vi derfor gerne vil have jeres input til.

Børneudvalget vil efter høringsfristens udløb blive præsenteret for alle indkomne svar samt forvaltningens anbefaling til kriterier på baggrund af de modtagne høringssvar, hvorefter udvalget vil træffe beslutning om de endelige kriterier for kapacitetsanalysen, som de indstiller til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i november 2023.

Baggrund

Baggrunden for, at vi nu har taget fat på at analysere kapaciteten på dagtilbudsområdet er, at børnetallet i kommunen er markant lavere end den faktiske fysiske kapacitet. I dag har daginstitutionerne i Gentofte Kommune plads til ca. 4.300 børn, og der er pr. 1. juni 2022 indskrevet ca. 3.900 børn. Juni er den måned på året, hvor institutionerne har flest børn indskrevet.

Antallet af børn i alderen 0-5 år er i perioden fra 2012 til 2022 faldet med knap 850 i Gentofte Kommune – og befolkningsprognosen viser, at børnetallet vil falde med yderligere ca. 230 børn fra 2022 til 2027. Ser man længere frem, viser prognosen, at der fra 2027 til 2034 bliver et yderligere fald.

På den baggrund traf Børneudvalget den 7. juni 2022 beslutning om et flerårigt mål om tilpasning af kapacitet på dagtilbudsområdet, som lyder *"Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet"*. Det blev I orienteret om pr. mail den 13. juni 2022, hvori det også fremgik, at der i processen er fokus på inddragelse af interessenter og aktører. Denne høring er første led i det arbejde.

Med analysen og det efterfølgende forslag til fremtidig struktur er målet at sikre:

- Tilfredse borgere, der fortsat oplever en bred vifte af dagtilbud, som fortsat kan levere et godt pædagogisk miljø til børnene og imødekomme borgernes forskellige ønsker.
- En passende kapacitet for både 0-2 års og 3-6 års området, hvor der fortsat sikres institutionsplads inden for en rimelig nærhed til bopæl.
- At kommunens ressourcer anvendes mest effektivt, så det kommer borgerne til gode på den bedste måde - både i det enkelte dagtilbud og på tværs i organisationen.
- Gode rammer for en attraktiv arbejdsplads - for medarbejdere og ledere.
- At kapacitetsprocessen giver mulighed for, at alle medarbejdere og ledere på dagtilbudsområdet har lyst til og mulighed for at forblive ansat på området.

Høring af kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Børneudvalget har d. 13. september 2022 besluttet, at kriterierne sendes i høring. Kriterierne er beskrevet i bilag vedlagt dette brev. Høringen giver jer mulighed for at afgive kommentarer og synspunkter forud for den politiske vedtagelse af de endelige kriterier for tilpasningen af den fysiske kapacitet. Jeres høringssvar bedes I sende til hoeringomdagtilbudskapacitet@gentofte.dk senest **fredag d. 4. november 2022**.

Videre proces – mulighed for dialog

Det er vigtigt for os, at alle får et godt grundlag for at tage stilling til de foreslåede kriterier. Derfor inviterer vi jer til Bestyrelsesformandsamling d. 12. oktober 2022. Her vil I blive orienteret yderligere om kriterierne, få mulighed for at stille afklarende spørgsmål og dele jeres umiddelbare tanker med politikere fra Børneudvalget, direktør Anders Peter Østergaard samt Dagtilbuds ledelse. Efter mødet er der stadig god tid i egen bestyrelse til at drøfte jeres høringssvar. Invitationen til formandsamling sendes ud i løbet af uge 39.

Forslaget til kriterier, som allerede er præsenteret for MED-Dagtilbud, er sendt i høring hos bestyrelsesformænd, paraplyorganisationer, faglige organisationer og ledere. Med afsæt i de høringssvar, vi modtager i høringsperioden, laves en indstilling til Børneudvalget, som på den baggrund træffer beslutning om de endelige kriterier, der skal danne grundlag for den videre analyse, som indstilles til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Som nævnt ovenfor bedes Bestyrelsens høringssvar, i form af kommentarer eller tilføjelser til de opstillede kriterier, sendt til hoeringomdagtilbudskapacitet@gentofte.dk senest **fredag d. 4. november 2022**.

Spørgsmål kan rettes til Souschef for Dagtilbud og konstitueret dagtilbudschef Jonas Feldbæk (jfni@gentofte.dk).

Med venlig Hilsen

Jonas Feldbæk Nielsen
Konstitueret Dagtilbudschef

Relateret document 2/5

Dokument Navn:	Bilag 2. Høringsnotat vedr. kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet, november 2022.docx
Dokument Titel:	Bilag 2. Høringsnotat vedr. kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet, november 2022
Dokument ID:	4839083

Bilag 2. Høringsnotat vedr. kriterier for analyse af fysisk kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet

Indhold

1. Overblik og resumé.....	3
1.1. Indledning	3
1.2. Resumé af forvaltningens indstillinger på baggrund af indkomne høringssvar	4
2. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer	6
2.1 Generelle input fra høringssvar	7
2.1.1 Forvaltningens bemærkninger.....	7
2.2. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer.....	8
2.2.1 Forvaltningens bemærkninger.....	8
2.3 Fysiske rammer til at sikre gode fysiske arbejdsmiljøer	9
2.3.1 Forvaltningens bemærkninger.....	9
2.4. Indstillinger.....	9
3. Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi	10
3.1 Generelle input fra høringssvar	10
3.1.1 Forvaltningens bemærkninger.....	11
3.2. Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand samt estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygning over en 10-årig periode.....	11
3.2.1. Forvaltningens bemærkninger.....	11
3.3 Energivurdering	12
3.3.1 Forvaltningens bemærkninger.....	12
3.4 Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution	13
3.4.1 Forvaltningens bemærkninger.....	13
3.5 Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi	14
3.5.1 Forvaltningens bemærkninger.....	14
3.6. Indstillinger.....	15
4. Øvrige kriterier	16
4.1 Geografisk placering i kommunen	16
4.1.1. Forvaltningens bemærkninger.....	17
4.2. Diversitet og bredde i tilbudsviften	17
4.2.1. Forvaltningens bemærkninger.....	18
4.3. Andre input fra høringssvarene.....	18

4.3.1. Forvaltningens bemærkninger.....	18
4.4. Indstillinger.....	18
5. Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen.....	19
5.1 Efterspørgsel.....	19
5.1.1 Forvaltningens bemærkninger.....	19
5.2 Forældretilfredshed	20
5.2.1 Forvaltningens bemærkninger.....	20
5.3 Medarbejdertilfredshed.....	20
5.3.1 Forvaltningens bemærkninger.....	21
5.4. Indstillinger.....	21
6. Øvrige opmærksomhedspunkter i de indkomne høringssvar.....	22
6.1 Fastholdelse og rekruttering	22
6.1.1 Forvaltningens bemærkninger.....	23
6.2 Andre input i høringssvarene	23
6.2.1 Forvaltningens bemærkninger.....	23

1. Overblik og resumé

1.1. Indledning

Børneudvalget besluttede den 7. juni 2022 et flerårigt mål om tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet, som lyder: *"Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet"*.

Med målet ønskes det at skabe de bedste betingelser for struktur og kvalitet på dagtilbudsområdet, herunder sikre:

- Tilfredse borgere, der fortsat oplever en bred vifte af dagtilbud, som fortsat kan levere et godt pædagogisk miljø til børnene og imødekomme borgernes forskellige ønsker.
- En passende kapacitet for både 0-2-års og 3-6-årsområdet, hvor der fortsat sikres institutionsplads inden for en rimelig nærhed til bopæl.
- At kommunens ressourcer anvendes mest effektivt, så det kommer borgerne til gode på den bedste måde – både i det enkelte dagtilbud og på tværs i organisationen.
- Gode rammer for en attraktiv arbejdsplads – for medarbejdere og ledere.
- At kapacitetsprocessen giver mulighed for, at alle medarbejdere og ledere på dagtilbudsområdet har lyst til og mulighed for at forblive ansat på området.

Med baggrund i det flerårige mål besluttede Børneudvalget 13. september i år at sende udkast til kriterier til brug for den kommende analyse i høring blandt interessenter og aktører på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune. Følgende kriterier er sendt i høring:

- Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium
- Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium
- Øvrige kriterier
- Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid forholder sig i indeværende notat til de indkomne høringssvar. Notatet indeholder således et tematiseret resume af indkomne henvendelser i høringsperioden med forvaltningens bemærkninger og indstillinger. Høringssvarene fremgår i deres fulde længde i bilag 3. Ved indsigelsesfristens udløb den 4. november 2022 havde Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid modtaget i alt 26 høringssvar fra følgende interessenter og aktører på dagtilbudsområdet:

Faglige organisationer:

- BUPL Nordsjælland
- Kost og Ernæringsforbundet

Paraplyorganisationer:

- Gentofte Børnevenner

Bestyrelser:

- Adelaide Vuggestue og Børnehave
- Artibus
- Brobækhus Børnehave
- Børnehaven Globus
- Børnehuset Dalgården
- Børnehuset Hartmannsvej
- Børnehuset Skovshoved
- Børnehuset Øresund
- Børnekompasset
- Børnehaven Børn og Miljø, Teglgårdsvej og Skovshoved Vuggestue
- Børn og Miljø, Skovvej
- Den Grønne Planet
- Ellegården
- Fuglebakken
- Hellerup Børnehus
- Helleruphøj
- Himmelskibet
- Jægersborg Børnehus
- Kløvedalen
- Lundegård
- Skovbørnehaven Skovhuset
- Trekløveren
- Vuggestuen Mariehønen

1.2. Resumé af forvaltningens indstillinger på baggrund af indkomne høringssvar

Der gives i høringssvarene udtryk for en generel forståelse for behovet for en tilpasning af den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet, men der gives også udtryk for en bekymring for udfaldet af kapacitetstilpasningen, både i forhold til den enkelte institution og institutionens medarbejdere. Der er generelt stor optagethed af at skabe de bedst mulige rammer for både fastholdelse og rekruttering af dygtige medarbejdere.

Forvaltningen bemærker, at tilpasningen af den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet ikke omhandler besparelser for hverken børn eller personale, men at sikre den bedste driftsstabilitet for daginstitutionerne. Dette kræver en tilpasset fysisk kapacitet, og dermed er det bygningernes egnethed, der er i fokus i kapacitetsprocessen. Det skal fortsat sikres, at der kan bedrives pædagogik af høj kvalitet til gavn for Gentofte Kommunes yngste borgere ved at stille de nødvendige strukturelle rammer til rådighed for vores dagtilbud i form af fx en stabil økonomisk ramme til bemanning. Kapacitetsprocessen vil ikke medføre afskedigelser af hverken ledere eller medarbejdere på området, da der fortsat vil være brug for alle. Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at kommentarer fra høringssvarene om implementering - når der er truffet beslutning om tilpasning af kapaciteten - medtages i analysen som en del af en implementeringsplan, herunder input til initiativer til fastholdelse og rekruttering af ledere og medarbejdere.

Der er i høringssvarene bred opbakning til, at den forestående analyse baseres på kriterierne, der er sendt i høring. Der efterspørges dog en større tydelighed i forhold til, hvordan kriterierne vil blive

uddyb, præciseret og konkret operationaliseret. I høringssvarene frembringes i den forbindelse en opmærksomhed på, at kriterierne måles med objektive og valide data.

Det anføres endvidere i høringssvarene, at data anvendt i analysen bør være sammenlignelige på tværs af kommunens 39 dagtilbud og 61 matrikler. I den forbindelse gives der i flere høringssvar udtryk for et ønske om, at kommunale og selvejende dagtilbud vurderes på samme vilkår.

Der gives også udtryk for ønske om gennemsigtighed omkring indsamlingsmetode og databehandling i analysen, og at dette bør ske i dialog med dagtilbuddene for at sikre et transparent beslutningsgrundlag.

På baggrund af høringssvarene bemærker forvaltningen, at kriterierne vil blive operationaliseret og målt på en måde, der sikrer sammenlignelighed. Det bemærkes, at Gentofte Kommune har tilknyttet en ekstern rådgiver til udarbejdelse af analysen, herunder sikre at data indsamles og sammenholdes på systematisk og ensartet vis på tværs af matrikler samt selvejende og kommunale institutioner.

Forvaltningen bemærker endvidere, at dagtilbuddene vil blive inddraget i processen med at verificere data ud fra princippet "Ingen tal uden tale". Bestyrelserne vil således få mulighed for at bidrage til kvalificering af de data, der medtages i analysen for hver enkelt institution.

En række høringssvar er optagede af, hvordan de opstillede kriterier vil blive rangordnet i analysen. I høringssvarene anføres en bekymring for, at driftsøkonomiske forhold kan komme til at betyde mere, end hvorvidt en bygning er velegnet til at drive dagtilbud i. Det efterspørges således i flere af høringssvarene, at der forud for udarbejdelse af selve analysen bliver fastlagt en rangordning af kriterierne. På baggrund af høringen indstiller forvaltningen derfor til, at kriterierne og de øvrige parametre, som skal indgå i analysen, vægtes i følgende rækkefølge:

- Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer
- Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi
- Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

Med denne rangordning, er det forvaltningens intention at tydeliggøre, at det først og fremmest er vurderingen af, hvorvidt de fysiske rammer sikrer gode lærings- og arbejdsmiljøer for kommunens børn og medarbejdere, der lægges vægt på i de kommende beslutninger i forbindelse med kapacitetstilpasningen. Rangordenen viser således rækkefølgen, som kriterier og parametre tillægges vægt, når der senere i processen udarbejdes konkrete strukturforslag på baggrund af analysen. 'Øvrige kriterier' indgår ikke i ovenstående rangordning, men vil blive anvendt til at vurdere, hvorvidt de forskellige opstillede strukturforslag sikrer hensyn til geografisk placering samt diversitet og bredde i tilbudsviften.

Samlet set giver høringssvarene anledning til følgende indstillinger fra forvaltningen:

- At kriteriet 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer' fastholdes. I forhold til analysen af kriteriet indstilles følgende:
 - At der tilknyttes en ekstern ekspertise, der er ansvarlig for at udarbejde et observationsredskab baseret på kriteriet 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer'. Observationsredskabet struktureres omkring de enkelte underkriterier, som hver især tilknyttes en række tegn, der fungerer som tydelige pejlemærker for den tilsynsførendes observationer og efterfølgende vurdering.
 - At der i observationsredskabet indarbejdes tegn vedrørende personalefaciliteter, indeklima mm. til brug for vurderingen af de fysiske rammer indenfor.

- At kriteriet 'Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi' fastholdes. I forhold til analysen af kriteriet indstilles følgende:
 - At Fm3¹-vurderingen (metode til bygningsgennemgang) suppleres med en analyse af opførelsestidspunkt, byggematerialer o.l.
 - At registreringen af bygningens stand suppleres med en vurdering af eventuelt produktionskøkken.
 - At der foretages en Fm3-bygningsgennemgang af de selvejende institutioners bygninger.
 - At energimærkerne suppleres med forbrugsdata og en vurdering af indsatsen i forhold til at gøre bygningen energieffektiv. Der tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger.
 - At energivurdering suppleres med en registrering af opvarmningskilde.
 - At udgifter til madordning medtages særskilt i analysen.
 - At der medtages data om løn til ledere og kompensationsenheder, men at disse suppleres af et forslag til en ny ensartet tildelingsmodel, således at både den nuværende udgift og udgift ved en ny ensartet tildelingsmodel fremgår af analysen.
 - At der i rapporten med strukturforslag foretages en vurdering af, om de bygninger, som analysen peger på som relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse, til øvrige kommunale formål herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for de omkringliggende børnehuse, indtil alternativ brug iværksættes.
- At kriteriet 'Øvrige kriterier' fastholdes.
- At 'Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen' ændres i overensstemmelse med følgende:
 - At forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel og ikke gennem forældretilfredshedsundersøgelser.

I de følgende afsnit 2-6 samler forvaltningen op på de indkomne høringssvar i afsnit struktureret efter de enkelte kriterier og parametre. I slutningen af hvert afsnit fremgår i tabelform, om høringssvarene har givet anledning til indstillinger fra forvaltningen. Af Bilag 5 fremgår en samlet oversigt over forvaltningens indstillinger i tabelform.

2. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer

Som en del af kriteriet "Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer" indgår følgende underkriterier for de fysiske rammer indenfor og udenfor:

- Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål
- Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper
- Rum til uforstyrret aktivitet
- Rum til fysisk aktivitet

¹ Fm3 er et bygningssystem til registrering af bygningers tilstand. Redskabet anvendes til at vise tilstanden for den enkelte ejendom på en skala fra 1-5 (hvor 1 er som nyt) med prioriteringslister på ti bygningsdelsniveauer. Læs mere under punkt 3.2.1 i indeværende notat.

- Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis
- Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø (fysisk tilgængelighed, indeklimaforhold)

18 af de 26 indkomne høringssvar har bemærkninger til kriteriet. Der er bemærkninger fra kommunale og selvejende dagtilbud, fra de faglige organisationer og paraplyorganisation. I følgende afsnit gennemgår og forholder forvaltningen sig til de indkomne høringssvar med udgangspunkt i ovenstående kriterium. Afsnittet indledes med 1) Generelle input, 2) Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer, og 3) Fysiske rammer til at sikre gode fysiske arbejdsmiljøer. Denne opdeling i emner er foretaget ud fra input i de indkomne høringssvar.

2.1 Generelle input fra høringssvar

I de indkomne høringssvar giver mange udtryk for, at kriteriet *fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer* bør vægtes højt i analysen.

I flere høringssvar gives udtryk for, at der bør tages udgangspunkt i data fra Gentofte Kommunes pædagogiske tilsyn i dagtilbud samt, at vurderingen af, hvorvidt de fysiske rammer sikrer gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer, bør være uvildig.

Det anføres i høringssvarene, at de fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer generelt er et væsentligere kriterium end ejendommens stand set i forhold til en vurdering af kvaliteten af en bygning, da førstnævnte er sværere at etablere end gode bygningsforhold.

I flere af de indkomne høringssvar anføres, at særligt følgende underkriterier bør vægtes:

- Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål
- Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper
- Rum til uforstyrret aktivitet
- Rum til fysisk aktivitet (både indenfor og udenfor)

Det anføres, at kriteriet bør præciseres, så det fremgår tydeligt, hvordan der indsamles data på en transparent og ensartet vis.

2.1.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at det pædagogiske tilsyn ikke indgår som en del af vurderingen af, hvorvidt de fysiske rammer sikrer gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer. Dette skyldes, at den tilsynsførende i det pædagogiske tilsyn ikke vurderer bygningens konkrete fysiske rammer, men udelukkende forholder sig til, hvordan dagtilbuddet har indrettet gode pædagogiske læringsmiljøer i de fysiske rammer, der er tilgængelige.

Forvaltningen indstiller til, at der tilknyttes ekstern pædagogisk ekspertise til at udarbejde et observationsredskab baseret på kriteriet 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer'. Observationsredskabet struktureres omkring de enkelte underkriterier, som hver især tilknyttes en række tegn, der fungerer som tydelige pejlemærker for den tilsynsførende. I tråd med forarbejder til Dagtilbudslovens krav om uvildighed i tilsyn, sikres dette således ved, at vurderingen af de fysiske rammer foretages på et tydeligt og gennemsigtigt

grundlag, herunder på baggrund af en systematisk og ensartet metode gennem brug af fælles observationsredskab.²

Vurderingen foretages på baggrund af tilsyn med bygningen og udearealet. Gentofte Kommune ønsker at tilbyde institutioner til børn og medarbejdere, hvor det pædagogiske personale ikke skal kompensere for den fysiske ramme, men hvor rammen understøtter den pædagogiske praksis og de pædagogiske læringsmiljøer.

2.2. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer

Der gives i høringssvarene udtryk for, at datavaliditet og dataindsamling er afgørende i forhold til analysen af, hvorvidt der er fysiske rammer i den enkelte institution til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer. For eksempel bør det fremstå tydeligt, hvad der lægges til grund for en vurdering af, om et rum lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål, som er et af de indstillede underkriterier.

Der er på tværs af de indkomne høringssvar generelt enighed om at adskille fysiske rammer indenfor og udenfor. En række høringssvar fremhæver i den forbindelse betydningen af de fysiske rammer udenfor, herunder at der i vurderingen af de fysiske uderum medtages muligheder i lokalområdet.

I enkelte høringssvar anføres, at der i analysen bør tages højde for den kontekst, som det enkelte dagtilbuds dagligdag normalt foregår i. For eksempel at naturbørnehaver vurderes i forhold til deres vanlige udearealer eller i de skovområder, som de normalt opholder sig i.

Der gives i enkelte af de indsendte høringssvar udtryk for et ønske om at medtage et blik på rum, der tilbyder fleksibilitet, eventuelt som en tilføjelse til underkriteriet omhandlende rum, der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål.

2.2.1 Forvaltningens bemærkninger

Jf. afsnit 2.1.1 bemærker forvaltningen, at der udarbejdes en observationsguide baseret på kriterierne og med tilknyttede tegn, der beskriver, hvad der lægges til grund for en vurdering af, om et rum fx lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål.

Det bemærkes, at vurderingen af kriteriet foretages på baggrund af tilsyn med bygningens inderum og det tilknyttede udeareal. Lokalområdet medtages ikke i vurderingen, men indgår som en del af 'Øvrige kriterier' under 'Geografisk placering', jf. afsnit 4.1 nedenfor.

Forvaltningen bemærker, at vurdering af bygningers inderum og det tilknyttede udeareal vil blive vurderet i forhold til bygningens daglige anvendelse. I den forbindelse indstiller forvaltningen, at der i forhold til skovbørnehaver foretages dels en vurdering af bygningens stand på lige vilkår med andre dagtilbud, dels en særskilt vurdering af skovbørnehavernes inderum og tilknyttede udearealer, der tager højde for skovbørnehavers alternative krav til bygningens fysiske rammer.³

² Danmarks Evalueringsinstitut har på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet udarbejdet et inspirationsmateriale, der understøtter implementering af lovkrav om, at kommunen skal sikre uvildighed i tilsyn med dagtilbud. Link til materiale: [Inspirationskatalog Uvildighed i tilsyn \(emu.dk\)](https://www.emu.dk/tema/tilsyn-og-observationer/inspirationsmateriale-tilsyn-og-observationer)

³ Det anføres i et høringssvar, at kommunen i forbindelse med pædagogiske tilsyn i skovbørnehaver ikke foretager observationer i skoven. Forvaltningen bemærker, at observationer i forbindelse med det pædagogiske tilsyn foretages som udgangspunkt der, hvor skovbørnehaven opholder sig på det pågældende tidspunkt, hvad end det er på institutionens matrikel eller i skoven.

2.3 Fysiske rammer til at sikre gode fysiske arbejdsmiljøer

Der gives i høringssvarene udtryk for, at det bør medtages, hvorvidt der er personalerum til afholdelse af pause mm., og at det bør overvejes, om et sådan rum skal ses adskilt fra rum, der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af pædagogiske praksis.

I forhold til bygninger, der i øvrigt understøtter gode fysiske arbejdsmiljøer, anføres det i enkelte høringssvar, at indeklimaforhold bør vægtes. I henhold til indeklima bør det uddybes, således at det også omfatter mulighed for udluftning, ventilation, belysningsforhold mv.

2.3.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at der i vurderingen af de fysiske rammer indenfor vil være en opmærksomhed på personalets faciliteter, herunder om faciliteterne lever op til de lovmæssige krav på området.

Jf. afsnit 2.1.1 bemærker forvaltningen, at der i observationsguiden til brug for vurderingen af de fysiske rammer indenfor, skal indarbejdes tegn vedrørende personalefaciliteter, indeklima mm.

2.4. Indstillinger

På baggrund af de indkomne høringsforslag indstiller forvaltningen, at der tilknyttes en pædagogisk ekspertise til at udarbejde et understøttende observationsredskab baseret på kriteriet og dets underkriterier for at sikre uvildighed i vurderingen af om de fysiske rammer sikrer gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer. Forvaltningen indstiller, at der i observationsredskabet indarbejdes tegn vedrørende personalefaciliteter og indeklima mm. Forvaltningen indstiller, at kriteriet og dets underkriterier i dets nuværende ordlyd fastholdes.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor: • Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål • Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper • Rum til uforstyrret aktivitet • Rum til fysisk aktivitet • Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion	Generelle bemærkninger med opmærksomhed på eller forslag til, hvordan der sikres høj datavaliditet og hensigtsmæssig rangordning af kriterier Betydningen af de fysiske rammer i forhold til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer, samt hvordan de fysiske rammer afdækkes og vurderes Betydningen af de fysiske rammer i forhold til at sikre gode arbejdsmiljøer for medarbejderne, samt hvordan de fysiske rammer afdækkes og vurderes	At der tilknyttes en ekstern pædagogisk ekspert til at udarbejde et observationsredskab baseret på kriteriet og dets underkriterier, og med tilknyttede beskrivelser af tegn, som de tilsynsførende observerer efter. Forvaltningen indstiller, at der i observationsredskabet indarbejdes tegn vedrørende indeklima, personalefaciliteter mm. Forvaltningen indstiller, at kriteriet og dets underkriterier i dets nuværende ordlyd fastholdes.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
og evaluering af den pædagogiske praksis • Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø		

3. Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi

Som en del af kriteriet "Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi", indgår følgende underkriterier:

- Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand
- Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode, herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme
- Energivurdering
- Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution, herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme (udgifter pr. barn)
- Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi

14 af de 26 indkomne høringssvar har bemærkninger til kriteriet. Der er bemærkninger fra kommunale og selvejende dagtilbud, fra de faglige organisationer og paraplyorganisation. I følgende afsnit gennemgår og forholder forvaltningen sig til de indkomne høringssvar med udgangspunkt i ovenstående kriterium. Afsnittet indledes med generelle input fra høringssvarene, hvorefter de enkelte underkriterier gennemgås. De første to underkriterier er behandlet samlet. Denne opdeling er foretaget ud fra de indkomne høringssvar.

3.1 Generelle input fra høringssvar

I de modtagne høringssvar forholder mange sig til, hvordan ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi dels vil og bør vægtes i forhold til de andre kriterier, dels hvordan kriteriet og dets underkriterier kan måles med objektive, valide og sammenlignelige data.

Der lægges i høringssvarene vægt på, at data vedrørende ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi, der medtages i analysen, skal være sammenlignelige på tværs af de 39 dagtilbud og på de 61 matrikler. I den forbindelse udtrykkes der ønske om, at kommunale og selvejende dagtilbud vurderes efter samme kriterier og økonomiske vilkår. Kriteriet og dets underkriterier bør således operationaliseres og måles på en måde, der sikrer sammenlignelighed, så det ikke i sig selv udgør en forskel, om en institution eksempelvis har til huse i en af Gentofte Kommune ejet eller lejet bygning.

Det anføres, at ejendommens stand og driftsøkonomi er relevant at medtage, men generelt ikke er væsentligere end pædagogisk kvalitet samt trivsel og tilfredshed i forhold til en vurdering af, om en institution er veldrevet og bæredygtig.

3.1.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at der med de foreslåede kriterier og underkriterier er tilstræbt at pege på så objektive parametre som muligt, hvor der kan indsamles sammenlignelige data til at belyse på tværs af alle dagtilbud og matrikler. Det bemærkes, at Gentofte Kommune i forbindelse med dataindsamlingen vil være i dialog med dagtilbuddene i forhold til kvalificering af data.

Forvaltningen bemærker endvidere, at der i forhold til, hvorvidt der er tale om en bygning, der er ejet eller lejet af Gentofte Kommune, lægges der op til, at driftsøkonomien opgøres både med og uden husleje, så det er muligt at sammenligne ved at tage denne udgift ud.

Der henvises til de enkelte underkriterier for en konkret forholde til operationalisering og mulige data til belysning af kriteriet 'Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi'.

3.2. Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand samt estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygning over en 10-årig periode

Der gives i de indkomne høringsvar udtryk for, at det er afgørende, at de fysiske rammer vurderes af en uvildig/uafhængig part. Det anføres derudover, at vurderingerne bør være af nyere dato, og at de også bør omfatte udearealer. For skovbørnehaverne angiver flere, at udearealer bør være et særligt opmærksomhedspunkt.

Der stilles spørgsmål til, hvorfra omkostningen til de bygningsmæssige vurderinger – herunder vurdering af vedligeholdelsesbehov samt energivurdering – skal afholdes, for hvad angår bygninger som ikke er ejet af Gentofte Kommune.

I høringsvarene fremhæves et behov for, at vurderingen sker med udgangspunkt i de faktiske bygninger, der benyttes i dag, det vil sige med udgangspunkt i de 39 dagtilbud og 61 matrikler. Opgørelsen skal således kunne nedbrydes på matrikelniveau for at skabe overblik og transparens.

Det anføres i høringsvarene, at det skal tages i betragtning, at nogle bygninger kan være bevaringsværdige og dermed dyrere at vedligeholde end ikke-bevaringsværdige bygninger.

3.2.1. Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at Gentofte Ejendomme anvender bygningssynssystemet Fm3 til registrering af bygningers tilstand. Med Fm3 er der et samlet overblik af tilstanden for alle bygninger i kommunen, herunder alle daginstitutioner i kommunale bygninger.

Fm3 anvendes til at vise tilstanden for den enkelte ejendom på en skala fra 1-5 (hvor 1 er som nyt) med prioriteringslister ned på ti bygningsdelsniveauer. Data indgår i en vurdering af den samlede ejendomsporteføljes aktuelle tilstand og viser det nødvendige budget til planlagt vedligehold over en 10-årig periode samt afdækker kommende behov for større renoveringer og udskiftninger af anlæg, der skal søges ekstraordinære bevillinger til i Kommunalbestyrelsen.

Alle daginstitutioner i kommunale bygninger er gennemgået og vurderet i Fm3 i løbet af 2021 og 2022. Resultatet af vurderingerne forelægges institutioners ledelser i takt med at årets vedligeholdelsesopgaver planlægges og sættes i gang. Der kan gennemføres supplerende møder om vedligeholdelsesplanerne efter behov.

Vurderingen af, hvad vedligeholdelsesarbejderne koster, sker med udgangspunkt i Molio Prisdata, som er velafprøvet og anerkendt og anvendes af store dele af bygge- og anlægsbranchen. Priserne er indsamlet af en faglig redaktion og er uafhængige af kommercielle interesser.

Det er forvaltningens vurdering, at Fm3-data er valide, men der bemærkes følgende forbehold i forhold til at sammenholde bygninger op mod hinanden:

- Gentofte Kommune har på nuværende tidspunkt kun data på kommunale bygninger og bygninger, hvor Gentofte Kommune i driftsoverenskomst eller lejeaftale har påtaget sig vedligeholdelsesforpligtigelsen.
- Fm3-data kan ikke alene danne grundlag for en vurdering af om bygningerne ud fra en bygningsmæssig vurdering bør beholdes. Fm3-data siger kun noget om bygningens nuværende tilstand og eventuelle vedligeholdelsesbehov.

Forvaltningen indstiller, at ovenstående Fm3 vurdering suppleres med en analyse af opførelsetidspunkt, byggematerialer, varmeanlæg, konstruktionstegninger ol. for at give et grundlag til at træffe beslutning. Forvaltningen indstiller desuden, at registreringerne af bygningernes tilstand suppleres med en overordnet vurdering af produktionskøkkenernes faste indretnings stand (fx overflader, køkkenelementer, ventilation). Dette gør sig gældende for både kommunale og selvejende institutioner.

Forvaltningen indstiller, at der foretages en bygningsgennemgang af de selvejende institutioners bygninger efter samme metode som er gældende for institutioner i kommunale bygninger. Forud for bygningsgennemgangene gennemføres en fælles introduktion til metode.

3.3 Energivurdering

Det anføres i høringsvarene, at kriteriet kunne suppleres med en opgørelse over ejendommens energiforbrug pr. barn.

Der udtrykkes ønske om, at der ses på muligheder for at energioptimere og renovere bygninger med en høj/lav energivurdering.

Endelig bemærkes det, at der bør tages højde for den kommende udvidelse af fjernvarmenet og indflydelsen, som det får på driften af daginstitutioner, der ikke aktuelt er koblet på nettet.

3.3.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at en vurdering af bygningerne på dagtilbudsområdet i et energiperspektiv kan tage udgangspunkt i bygningens energimærke og det faktiske energiforbrug.

Energimærkning fortæller om en bygningens energiforbrug og synliggør dens energieffektivitet. Et energimærke gør det muligt at få et godt indblik i, hvor energiøkonomisk bygningen er, og hvad det vil koste at holde huset varmt og ventileret. Herudover giver mærket en række anbefalinger til, hvordan energieffektiviteten i bygningen kan forbedres. Energimærket ranglister huses energiforbrug. A2020 er mest energivenlige energimærke, og G er mindst energivenligt. Gentofte Kommune har energimærker på alle kommunale ejendomme, herunder dagtilbud. Generelt ligger en stor del af kommunens bygningsmasse i den mindst energivenlige ende af skalaen. Det skyldes, at en stor del af bygningsmassen er gammel. Dette gælder også på dagtilbudsområdet.

Det bemærkes, at en vurdering af bygningerne i et energiperspektiv ikke udelukkende kan baseres på energimærkning. Det skyldes, at forbruget i mærkerne beregnes ud fra en række

standardbetingelser og ikke faktisk forbrug. Der kan således være stor forskel på det beregnede forbrug og det forbrug, der reelt er i en bygning. Forvaltningen indstiller derfor, at energimærkerne suppleres af forbrugsdata samt en vurdering af omkostningen i forhold til at gøre bygningen mere energieffektiv. Her kan tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger.

Forvaltningen indstiller, at energivurderingen suppleres med en registrering af opvarmningskilde (naturgas eller fjernvarme) samt forventede forbrugsomkostninger efter overgang til fjernvarme.

3.4 Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution

Det anføres i mange af høringssvarene, at det er relevant at medtage den enkelte institutions økonomiske udgifter. Der stilles i forlængelse heraf dog en række uddybende spørgsmål, som går på, hvordan de ejendomsrelaterede udgifter skal opgøres, samt på hvorvidt rengøring, lederlønninger og madordning bør henhøre under kriteriet. I henhold til sidstnævnte anføres der i mange høringssvar en bekymring for, at medtagelse af især lederløn og madordning vil give et misvisende sammenligningsgrundlag på tværs af institutioner.

3.4.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at alle udgifter vil blive opgjort specifikt henhørende til de enkelte matrikler. I de tilfælde, hvor det ikke er muligt at nedbryde data til matrikelniveau, vil der blive foretaget et fagligt skøn med tydelig begrundelse af de antagelser, der lægges til grund for skønnet. Udgifter søges ligeledes både opgjort pr. indskrevet barn og pr. plads.

Det indstilles, at kompensationsenheder, udgifter til madordning og lederlønninger opgøres i budgettal for 2023. Dette skyldes, at disse data ikke fuldkomment kan opgøres i regnskabstal, og at det er områder, hvor daginstitutionerne har budgetansvaret, og budgetterne er styrbare i forhold til henholdsvis mer- eller mindre forbrug. Det indstilles, at de bygningsrelaterede udgifter og husleje opgøres i regnskabstal som et gennemsnit over tre regnskabsår, da budgetansvaret for disse områder ikke ligger hos daginstitutionerne (men hos Gentofte Ejendomme) og at ikke alle budgetter herunder er styrbare i forhold til henholdsvis mer- eller mindre forbrug. Bygningsvedligehold opgøres dog også som budget, da forbruget ikke registreres på matrikler.

Når lederløn og udgifter til madordning er medtaget i beregningen af faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution, selv om det ikke er snævert bygningsrelaterede udgifter, er det fordi, udgifterne ikke påvirkes af børnetallet og er knyttet til bygningernes indretning og størrelse. Forvaltningen bemærker, at madordning på de enkelte institutioner er valgt af forældrene og betales særskilt. Forvaltningen indstiller, at udgifter til madordning medtages særskilt i analysen, da sammenhængen mellem udgiften til madordning pr. barn og matriklernes fysiske indretning har interesse for analysen. På grund af den særlige finansiering og muligheden for fravalg af madordning medtages den udgift imidlertid særskilt i analysen.

Forvaltningen bemærker, at tildelingen af løn til ledere og kompensationsenheder er betinget af historiske beslutninger. I forbindelse med Opgaveudvalget 'Børn – Kvalitet – Struktur' på dagtilbudsområdet, hvor flere institutioner blev sammenlagt, har flere institutioner bibeholdt tildelingen til flere ledere, selvom der kun er ansat én leder. Der ønskes en større transparens og ensartet i tildelingen af kompensationsenheder og lederlønninger i stedet for en tildeling baseret på historiske betingelser. Forvaltningen indstiller til, at der udarbejdes en ny tildelingsmodel vedrørende blandt andet lederløn og kompensationsenheder.

For at bibringe analysen kvalitet i forhold til sammenligningsgrundlaget af de faste udgifter pr. institution, indstiller forvaltningen på baggrund af høringsvarene til, at der medtages data om løn til ledere og kompensationsenheder, men at disse suppleres af et forslag om en ny mere ensartet og gennemsigtig tildelingsmodel, således at der af analysen fremgår den nuværende udgift og udgift ved ny model.

3.5 Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi

Det anføres i enkelte høringsvar, at der bør være opmærksomhed på ikke at sælge bygningsmasse fra med konverteringsmuligheder i forhold til grøn omstilling.

I flere høringsvar påpeges, at det bør medtænkes, om bygninger kan anvendes til flere formål, herunder dagtilbud. Det foreslås endvidere, at en matrikel kan anvendes af flere børnehuse. Det påpeges, at sådanne løsninger dels vil kunne styrke samarbejdet på tværs af institutioner, dels skabe muligheder for nye projekter og læringsmiljøer på tværs.

I en række høringsvar lægges der vægt på, at en økonomisk besparelse opnået i forbindelse med tilpasningen af den fysiske kapacitet op dagtilbudsområdet bør reinvesteres i området. Det bemærkes blandt andet, at en økonomisk besparelse kan anvendes til forbedring af løn- og arbejdsvilkår, en forbedring af den tilbageværende bygningsmasse, forbedring af normeringerne, herunder sociale normeringer, og til initiativer til at fastholde høj kvalitet og trivsel.

Det anføres i flere høringsvar, at midler opnået i forbindelse med kapacitetstilpasningen ved fx frasalg af bygninger ejet af Gentofte Kommune bør geninvesteres i kommunens dagtilbud for at sikre opretholdelse af høj kvalitetsdagtilbud i Gentofte Kommune.

3.5.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at det er muligt at gennemføre en vurdering af:

- Om bygningen i sig selv udgør en interessant matrikulær størrelse, der gør den interessant og velegnet til andre formål.
- Om bygningen ligger i nærheden af et andet kommunalareal, som kunne gøre det relevant som en samlet kommunal arealressource ift. andet formål.
- Om bygningen midlertidigt kan anvendes som pædagogiske aktivitets- og læringshuse for områdets børnehuse.

Forvaltningen indstiller, at der i strukturforslagsrapporten foretages en vurdering af, om de bygninger, analysen peger på som relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse, til øvrige kommunale formål herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for de omkringliggende børnehuse indtil alternativ ibrugtagen.

Forvaltningen har noteret, at der i flere høringsvar gives udtryk for, at midler fra kapacitetstilpasningen bør geninvesteres i dagtilbudsområdet. Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at prioriteringen af midler fra kapacitetstilpasningen er et politisk spørgsmål, som forvaltningen ikke forholder sig til.

3.6. Indstillinger

På baggrund af de indkomne høringsforslag, indstiller forvaltningen til, at energimærkerne suppleres med forbrugsdata samt en vurdering af indsatsen i forhold til at gøre bygningen mere energieffektiv med udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger.

Forvaltningen indstiller til, at udgifter til madordning medtages særskilt i analysen. Ligeledes indstilles til, at der medtages data om løn til ledere og kompensationsenheder, men at disse suppleres af et forslag om en ny tildelingsmodel, således at der af analysen fremgår den nuværende udgift og udgift ved en ny balanceret tildelingsmodel.

Forvaltningen indstiller, at der i strukturforslagsrapporten foretages en vurdering af, om de bygninger, analysen peger på som relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse, til øvrige kommunale formål, herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for de omkringliggende børnehuse indtil alternativ ibrugtagen.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi: - Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand - Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode – herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme - Energivurdering - Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution- herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme - Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi	Generelle bemærkninger med enten opmærksomhed på eller forslag til, hvordan der sikres høj datavaliditet og hensigtsmæssig rangordning af kriterierne op mod hinanden. Hvordan den bygningsmæssige stand vil blive vurderet, herunder hvordan der sikres uvildighed i vurderingen. Hvordan de faste ejendomsrelaterede udgifter opgøres. Herunder udfordres hensigtsmæssigheden i at medregne lederløn og madordning. Hvordan det estimerede vedligeholdelsesbehov over de kommende 10 år vil blive opgjort. Betydning af ejendommens energivurdering, samt om der herudover ses på forbrugsudgifter og muligheder for energirenovering. Hvorvidt ejendommens alternative anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi bør vægtes, såfremt der ikke planlægges med	Forvaltningen indstiller, at Fm3 vurderingen suppleres med en analyse af opførelsestidspunkt, byggematerialer, varmeanlæg ol. Forvaltningen indstiller, at registreringerne af bygningernes tilstand suppleres med en vurdering af produktionskøkkenerne. Forvaltningen indstiller, at der foretages en bygningsgennemgang af de selvejende institutioners bygninger efter Fm3 metoden. At energimærkerne suppleres med forbrugsdata samt en vurdering af indsatsen ift. at gøre bygningen mere energieffektiv. Her tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger. At energivurderingen suppleres med en registrering af opvarmingskilde. At udgifter til madordning vises særskilt i analysen. At der medtages data om lederløn og kompensationsenheder, men at disse suppleres af forslag om ny ensartet og gennemsigtig tildelingsmodel, således at der i analysen fremgår den nuværende udgift og udgiften ved ny model.

Oprindeligt kriterium	Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?	Indstilling
	salg af bygninger ejet af Gentofte Kommune.	At der i rapporten med strukturforslag foretages en vurdering af, om de bygninger, der er relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse, til øvrige kommunale formål herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for de omkringliggende børnehuse, indtil evt. ny anvendelse af bygningen.

4. Øvrige kriterier

Som en del af kriteriet "Øvrige kriterier", indgår følgende:

- Geografisk placering i kommunen
 - Børnetallet og den overskydende kapacitet udvikler sig forskelligt i de forskellige dele af kommunen - (kapaciteten skal tilpasses, så der opnås balance mellem antallet af udbudte pladser og behov, så borgere kan finde en relevant plads på en institution indenfor en rimelig afstand fra deres bopæl)
 - Institutioners nærhed til kommunens skoler
- Diversitet og en bredde i tilbudsviften. Det drejer sig om:
 - Institutionstørrelser
 - Kompetencecentre
 - Selveje- og kommunale institutioner

18 af de 26 indkomne høringssvar har bemærkninger til kriteriet. Der er bemærkninger fra kommunale og selvejende dagtilbud, fra de faglige organisationer og paraplyorganisation. I følgende afsnit gennemgår og forholder forvaltningen sig til de indkomne høringssvar med udgangspunkt i ovenstående kriterium. Afsnittet indledes 1) Geografisk placering i kommunen, 2) Diversitet og bredde i tilbudsviften, og 3) Andre input fra høringssvarene. Denne opdeling er foretaget ud fra de indkomne høringssvar

4.1 Geografisk placering i kommunen

De indkomne høringssvar forholder sig til geografisk placering og et nærhedsprincip i forhold til tre typer af afstande a) nærhed til bopæl/barnets og forældrenes hjem, b) nærhed til skole og c) nærhed til natur- og kulturoplevelser samt nem adgang til oplevelser i lokalområdet.

Det anføres i høringssvarene, at geografisk placering er et relevant kriterium, men ikke væsentligere end pædagogisk kvalitet samt trivsel og tilfredshed blandt børn, forældre og medarbejdere i forhold til en vurdering af, om en institution er attraktiv, veldrevet og bæredygtig.

- a) Nærhed mellem bopæl og institution: Det anføres, at geografisk nærhed mellem barnets hjem og daginstitution kan være en faktor i at skabe trygge overgange. Det anføres dog også, at det ikke er afgørende for forældrenes valg af institution.

- b) Nærhed mellem skole og institution: Der er forskellige synspunkter i forhold til nærhed mellem skole og institution i de indkomne høringssvar. Der er således ikke enighed om, hvorvidt nærhed til skole er et underkriterium, der bør vægtes. De få høringssvar, der forholder sig positivt til et nærhedsprincip mellem skole og dagtilbud, peger på mulighed for at skabe trygge og sammenhængende overgange og styrke det tætte samarbejde med skolerne.
- c) Nærhed mellem institution og natur- og kulturoplevelser samt oplevelser i lokalsamfundet: Det anføres i en række høringssvar, at geografisk placering er en nøgle for dagtilbuddene til at tage på ture, engagere sig i lokalsamfundene og give børnene oplevelser med skov, vand, park, biblioteker mv.

4.1.1. Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at den geografiske placering af dagtilbud er medtaget som et underkriterium, fordi Gentofte Kommune har et ønske om at sikre en tilbudsvifte med en vis spredning over kommunens geografiske område. Heri ligger også en ambition om at sikre alle børn og forældre et dagtilbud inden for rimelig afstand af deres hjem. Hvor stor denne afstand må være for at kunne kaldes rimelig er ikke konkret defineret, og ligeledes er der heller ikke sat konkret længde på en rimelig afstand mellem institution og nærmeste skole.

Underkriteriet har til formål at sikre diversitet og bredde i tilbudsviften uanset hvor i kommunen, børn og forældre geografisk er bosat. Kapacitetsanalysens efterfølgende strukturforslag forholder sig til, at de dagtilbud og matrikler, som Gentofte Kommune driver, skal fordele sig geografisk spredt over kommunens areal. Endvidere skal der i sammenhæng med dette være geografisk overensstemmelse mellem de oprettede pladser og befolkningsprognosens forventede udvikling i børnetallet. Der skal således være en passende kapacitet for både 0-2-års og 3-6-års-børn, hvor der fortsat sikres institutionsplads inden for en rimelig nærhed til bopæl.

Forvaltningen noterer sig, at der i nogle høringssvar udtrykkes ønske om tilføjelse af underkriterium omkring nærhed mellem institution og natur- og kulturoplevelser. Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at nærhed mellem institution og natur- og kulturoplevelser ikke er et entydigt kvalitativt eller geografisk kriterium. For at sikre transparens i analysen medtages nærheden mellem institution og natur- og kulturoplevelser ikke som parameter.

4.2. Diversitet og bredde i tilbudsviften

Der bakkes i mange høringssvar op om underkriteriets relevans, og det anføres, at der er stor opbakning til den diversitet i tilbudsviften, der kendetegner dagtilbuddene i Gentofte Kommune. Høringssvarene peger særligt på tre udtryk for diversitet, som der ønskes lagt vægt på i analysen:

- Der skal være små og store institutioner
- Der skal være mulighed for at adskille sig ved som institution at have en særlig pædagogisk profil
- Der skal være forskellige typer institutioner såsom integreret dagtilbud

Som eksempler på en særlig profil nævnes blandet andet natur, udeliv og science, friluftscertificering, kunst og mindfulness.

4.2.1. Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at det er en klar prioritet for Gentofte Kommune at kunne give forældrene valgmuligheder, hvilket forudsætter en dagtilbudsstruktur, hvor der både sikres og opretholdes diversitet i tilbudsviften. Det er således et krav til de strukturforslag, der skal opstilles på baggrund af den forestående analyse, at de sikrer, at der er forskellige institutionsstørrelser, kompetencecentre samt selveje- og kommunale institutioner – som det også anføres i høringssvarene.

Gentofte Kommune finder det vigtigt at de enkelte daginstitutioner har frihed til at forfølge de emner, der optager børnene og medarbejderne. Kapacitetsanalysen skal alene danne grundlag for forslag til tilpasning af den fysiske kapacitet, og har således ingen implikationer for dagtilbuddenes muligheder for at vælge en særlig pædagogisk profil.

4.3. Andre input fra høringssvarene

Der gives i flere af de indsendte høringssvar udtryk for, at data vedrørende børnetal bør være så opdateret som muligt. Det vil sige, at Gentofte Kommune løbende bør forholde sig til nye data som fx befolkningsprognose. Herunder, at prognosen som minimum tager højde for:

- De seneste og forventede ændringer i boligpriser, idet de faldende priser må forventes at give større mulighed for tilflytning for børnefamilier.
- De forventede boligprojekter, der kan frigøre plads til bl.a. børnefamilier, og dermed et behov for dagtilbudspladser.

4.3.1. Forvaltningens bemærkninger

Gentofte Kommune laver en ny prognosen hvert år og i den tages der udgangspunkt i den nuværende befolkning og dens alderssammensætning. Ligesom den nuværende og den planlagte kommende boligmasse også er udgangspunkt for prognosen. Endelig bygger prognosen på et gennemsnit af tendenser de sidste fire år. Med tendenser forstås til- og fraflytninger, fødsler og dødsfald fordelt på aldersgrupper. På den måde indfanger prognosen kendte faktorer og sammenhænge med betydning for befolkningens udvikling.

Der er ikke taget højde for boligpriser i befolkningsprognosen, da den faktor ikke kan indregnes entydigt. I henhold til betydningen af ændringer i boligpriserne i forhold til befolkningsprognosen, viser en oversigt udarbejdet af Gentofte Kommune, at boligpriserne generelt er høje i kommunen upåagtet det aktuelle fald i priserne. Det afgørende for kommunens befolkningsprognose er den nuværende befolkningssammensætning. Der er i kommunen bosat mange midaldrende borgere, som generelt ikke har en tendens til særlig høj mobilitet i forhold til flyttemønstre.

4.4. Indstillinger

Forvaltningen har ingen indstillinger på baggrund af de indkomne høringssvar.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Øvrige kriterier: • Geografisk placering i kommunen	Argumenter både for og imod at geografisk placering bør vægtes som kriterium, herunder både afstand	Ingen indstillinger til ændringer på baggrund af høringssvarene.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Diversitet og en bredde i tilbudsviften.	mellem i) institution og bopæl, ii) institution og skole, iii) institution og natur- og kulturoplevelser Argumenter for, at diversitet i tilbudsviften b�r vægtes, herunder forslag til hvilke parametre, der bør sikres diversitet på (størrelse, institutionstype, særlige profiler mv.)	

5. Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen

Som en del af kriteriet "Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen", indgår følgende:

- Efterspørgsel
- Forældretilfredshed
- Medarbejdertilfredshed

20 af de 26 indkomne høringssvar har bemærkninger til parametrene. Der er bemærkninger fra kommunale og selvejende dagtilbud, fra de faglige organisationer og paraplyorganisation. I følgende afsnit gennemgår og forholder forvaltningen sig til de indkomne høringssvar med udgangspunkt i ovenstående parameter. Afsnittet indledes 1) Efterspørgsel, 2) Forældretilfredshed, og 3) Medarbejdertilfredshed. Denne opdeling er foretaget ud fra de indkomne høringssvar

5.1 Efterspørgsel

Der er i høringssvarene generelt opbakning til, at efterspørgsel er og b r være et vigtigt kriterium i forhold til at belyse, om et dagtilbud er populært og ønsket blandt forældrene. En række høringssvar fremhæver således, at de har ventelister og ser disse som udtryk for, at institutionen er eftertragtet og et godt sted for børnene at være. Netop søgning og ventelister fremhæves som gode parametre at måle efterspørgsel på.

Det anføres i høringssvarene, at efterspørgsel med fordel kan belyses historisk, og at såfremt ventelister bruges til at belyse efterspørgsel, bør det opgøres relativt i forhold til institutionsst rrelse.

5.1.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at ved at inddrage "efterspørgsel" som et parameter i analysen er det tilstræbt at give vægt til, at forældrenes frie valg og ønsker kan spille en rolle i den forestående kapacitetsanalyse. Det ønskes med andre ord at kunne tillægges betydning, når forældrene i særlig grad efterspørger specifikke dagtilbud.

Data i forhold til ventelister findes på matrikelniveau. Opgørelsen vil forholde sig til efterspørgsel både absolut og i forhold til institutionens størrelse.

5.2 Forældretilfredshed

I flere høringsvar gives der udtryk for, at forældretilfredshed er en relevant indikator for en institutions kvalitet. I forlængelse heraf anfører flere, at forældreperspektivet bør medtages i den forestående analyse – der er dog ikke enighed om hvordan og efter hvilken metode.

I flere af høringsvarene argumenteres der for, at der frem for brug af eksisterende forældretilfredshedsundersøgelser bør gennemføres en ny undersøgelse specifikt i forbindelse med den forestående kapacitetsanalyse. Her henvises blandt andet til, at den seneste forældretilfredshedsundersøgelse fra 2021 er gennemført efter en periode med covid-19, hvilket kan være med til at give et misvisende billede af forældrenes tilfredshed.

I andre høringsvar peges der på, at forældreperspektivet bør medtages i form af data fra eksisterende forældretilfredshedsundersøgelser. Det foreslås i den forbindelse, at de seneste tre undersøgelser medtages for at sikre validitet.

5.2.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at forældretilfredshed generelt er vigtigt for Gentofte Kommune i driften af dagtilbudsområdet, og at det som påpeget i flere høringsvar er væsentligt at medtage forældrenes perspektiv i analysen af kapaciteten på dagtilbudsområdet.

Forvaltningen bemærker samtidig, at der på trods af ønske om at medtage forældreperspektivet i den forestående analyse ikke er enighed om metoden i høringsvarene. Forvaltningen vurderer i den forbindelse, at der er en række udfordringer ved at medtage forældretilfredshedsundersøgelser, uanset om det er i materialets nuværende form eller i form af en ny undersøgelse.

For det første bemærkes, at der i den seneste forældretilfredshedsundersøgelse fra 2021 var en samlet svarprocent på 45%. Svarprocenten på institutionsniveau varierer fra 16% til 75%. Forvaltningen vurderer på den baggrund, at det er et utilstrækkeligt grundlag for at sammenligne institutionerne. Det vurderes ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for at bruge forældretilfredshed i analysen af tilpasningen af den fysiske kapacitet. Det samme gør sig gældende for tidligere forældretilfredshedsundersøgelser.

For det andet bemærkes, at forslag om gennemførelse af en ny forældretilfredshedsundersøgelse i forbindelse med kapacitetsprocessen udfordrer datavaliditeten af sådanne data, da svarene i en sådan undersøgelse må formodes at blive påvirket af den igangværende proces.

På baggrund af ovenstående indstiller forvaltningen, at der tages udgangspunkt i data om institutionernes efterspørgsel som udtryk for forældrenes perspektiv i analysen frem for data fra forældretilfredshedsundersøgelser. Det er forvaltningens vurdering, at efterspørgselsdata er valide og er en god indikation for institutionernes attraktivitet i et forældreperspektiv.

5.3 Medarbejdertilfredshed

I flere høringsvar gives der udtryk for, at medarbejdertilfredshed og trivsel er relevante indikatorer for en institutions kvalitet. Flere udtrykker dog bekymring i forhold til, hvorvidt det er muligt at tilvejebringe valide data i forhold til at afdække medarbejdernes tilfredshed. Her henvises blandt andet til, at medarbejdertilfredshedsundersøgelser er udtryk for et øjebliksbillede samt, at den seneste forældretilfredshedsundersøgelse fra 2021 er gennemført efter en periode med covid-19, hvilket kan være med til at give et misvisende billede af medarbejdernes tilfredshed. Det foreslås i

den forbindelse, at de seneste tre undersøgelser medtages for at sikre validitet, ligesom det nævnes, at der bør foretages en ny undersøgelse med tilrettede spørgsmål.

5.3.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at medarbejdertilfredshed generelt er vigtigt for Gentofte Kommune i driften af dagtilbudsområdet, og at det er væsentligt at medtage medarbejdernes perspektiv i analysen af kapaciteten på dagtilbudsområdet, sådan som det fremhæves i flere høringsvar.

Forvaltningen bemærker, at der i den seneste medarbejdertilfredshedsundersøgelse fra 2021, var en svarprocent på 86%, hvilket vurderes at være et tilfredsstillende grundlag i forhold til at medtage data i analysen som udtryk for medarbejderens tilfredshed.

Det bemærkes, at det ikke er muligt at medtage resultater for tidligere medarbejdertilfredshedsundersøgelser. Dette skyldes, at spørgerammen er ændret markant i forbindelse med gennemførelsen af undersøgelsen i 2021, hvorfor det ikke er muligt at sammenholde data.

Forvaltningen bemærker, at forslag om gennemførelse af en ny undersøgelse i forbindelse med kapacitetsprocessen ikke vil være i overensstemmelse med krav til datavaliditet, da svarene i en medarbejderundersøgelse gennemført i forbindelse med kapacitetstilpasningen må formodes at blive påvirket af den igangværende proces.

På baggrund af ovenstående er det forvaltningens vurdering, at det medarbejdernes perspektiv bedst belyses i form af medarbejdertilfredshedsundersøgelser. Det er forvaltningens vurdering, at data om medarbejdertilfredshed er valide og er en god indikation for institutionernes attraktivitet i et forældreperspektiv.

5.4. Indstillinger

På baggrund af de indkomne høringsforslag, indstiller forvaltningen, at forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel og, at forældretilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen. Der indstilles til, at der foretages en ændring af kriteriet i overensstemmelse hermed.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringsvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces - Efterspørgsel - Forældretilfredshed - Medarbejdertilfredshed	- Argumenter for at lade forældrenes efterspørgsel være et parameter, som vægtes højt i analysen samt modsatrettede holdninger til, hvordan efterspørgsel kan afdækkes og vurderes - Argumenter for og imod at lade forældretilfredshed være et parameter, som vægtes højt i analysen samt holdninger til, hvordan tilfredshed kan afdækkes, herunder særlige opmærksomhedspunkter ift. målinger fra covid19-perioden.	At forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel, men at tilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen. Der indstilles til, at der foretages en ændring af kriteriet i overensstemmelse hermed.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
	Argumenter for at lade medarbejdertilfredshed være et parameter, som vægtes højt i analysen samt holdninger til, hvordan tilfredshed kan afdækkes, herunder særlige opmærksomhedspunkter ift. målinger fra covid19-perioden	

6. Øvrige opmærksomhedspunkter i de indkomne høringssvar

Som en del af høringssvarene indgår en række opmærksomhedspunkter, som ikke direkte berører de indstillede kriterier. 17 af de 26 indkomne høringssvar har bemærkninger til øvrige opmærksomhedspunkter. Der er bemærkninger fra kommunale og selvejende dagtilbud, fra en faglig organisation og paraplyorganisation. I følgende afsnit gennemgår og forholder forvaltningen sig til de indkomne høringssvar med udgangspunkt i opmærksomhedspunkterne. Afsnittet indledes 1) Fastholdelse og rekruttering, og 2) Andre input i høringssvarene. Denne opdeling er foretaget ud fra de indkomne høringssvar

6.1 Fastholdelse og rekruttering

I flertallet af høringssvarene fremgår en stor bekymring for, at den igangværende tilpasning af den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet vil forstærke de fastholdelses- og rekrutteringsudfordringer, der er på området generelt. Det anføres, at usikkerheden omkring udfaldet af processen for den enkelte institution, leder, medarbejder mv. risikerer at føre til, at kompetent personale forlader eller fravælger kommunens dagtilbud, hvilket vil medføre et fald i kvaliteten på området.

Det går igen i mange høringssvar, at der bør tilrettelægges en proces, der imødekommer ovenstående udfordringer. Der peges blandt andet på, at det er vigtigt at kommunikere tidligt og tydeligt til medarbejdere om processen herunder, at der ikke er tale om en spareøvelse, men at kapacitetstilpasningen har til hensigt at øge kvaliteten på området.

Derudover peges der på, at det er centralt, at der løbende orienteres om kapacitetstilpasningen i MED-systemet, og at der finder drøftelser sted både centralt og lokalt. I den forbindelse kvitteres der i mange høringssvar for, at ledere, personale, bestyrelser samt faglige organisationer og paraplyorganisationer inddrages i drøftelserne af kapacitetstilpasningsprocessen fra starten af. Flertallet påpeger vigtigheden af fortsat tæt og løbende inddragelse i processen.

Der peges i flere høringssvar på konkrete forslag til fastholdelse af medarbejdere ansat i dagtilbud, der påvirkes af kapacitetstilpasningen, fx fastholdelsestillæg, efteruddannelse og kompetenceudvikling. Det foreslås også, at der gives mere i løn til pædagoger og ledere samt, at der gives en fastholdelsesbonus for at undgå, at udfordringerne vokser sig større.

Af flere høringssvar fremgår det, at medarbejdere, der berøres af kapacitetstilpasningen, bør få mulighed for at vælge, hvilken institution de gerne vil flyttes til, ligesom det i flere høringssvar anføres, at medarbejdere bør tilbydes muligheden for at flytte i grupper.

På samme måde anføres det, at barnets behov skal være styrende i processen, hvor børn og medarbejdere flyttes, og at børn kan flyttes i mindre grupper, evt. sammen med kendte voksne. Det fremføres tillige, at flytning bør ske i en omgang og ikke som en længerevarende overgang.

6.1.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker, at Gentofte Kommune har fokus på at sikre en god og inddragende proces, hvor relevante aktører inddrages og høres i videst muligt omfang, ligesom det prioriteres løbende at orientere de relevante interessenter om kapacitetstilpasningen og skabe rum til drøftelser i MED-systemet, forretningsudvalget og på ledermøder. Der er ligeledes opmærksomhed på at kommunikere så tidligt og tydeligt omkring processen som muligt. Det bemærkes i den forbindelse, at der er tilrettelagt en proces med fokus på at sikre et solidt beslutningsgrundlag, grundig inddragelse og passende tid til at træffe en beslutning.

Det bemærkes, at Gentofte Kommune ikke som følge af kapacitetstilpasningen kommer til at opsig medarbejdere eller ledere, og at dette ved adskillige lejligheder er kommunikeret tydeligt til samtlige institutioner og bestyrelser. Gentofte Kommune er opmærksom på og forholder sig til de fastholdelses- og rekrutteringsudfordringer, der er i forbindelse med kapacitetstilpasningen med henblik på at foregribe, at medarbejdere skifter job til en anden kommune som følge heraf.

Dette gøres blandt andet ved at sikre en god og inddragende proces, tydelig kommunikation, klarhed omkring processen og de muligheder medarbejderne har samt gode muligheder for de medarbejdere, der måtte blive berørt af kapacitetstilpasningen i form af jobmuligheder, kompetenceudvikling og fleksible arbejdsrammer. Gentofte Kommune har fokus på at sikre, at både medarbejdere og institutioner – både institutioner der berøres af kapacitetstilpasningen og institutioner, der modtager nye medarbejdere – klædes bedst muligt på til skiftet. Forvaltningen bemærker i relation hertil, at de medarbejdere der bliver berørt af kapacitetstilpasningen, vil få indflydelse på hvilken institution, de ansættes i fremadrettet.

Indsatserne kobles til de generelle indsatser, som Gentofte Kommune arbejder på for at sikre fastholdelse og rekruttering af kommunens medarbejdere.

De børn, der er indmeldt i de institutioner, der skal lukke og ikke er rykket i skole ved lukningstidspunktet, vil få tilbud om plads i et andet dagtilbud i kommunen. Det vil være Børn og Skole, Kultur og Fritids forslag, at disse børn og familier får fortrinsret på ventelisten.

6.2 Andre input i høringssvarene

I enkelte høringssvar gøres opmærksom på muligheden for optag fra andre kommuner, som mangler pladser på dagtilbudsområdet.

Flere bestyrelser beskriver i deres høringssvar, hvorfor deres institution bør bibeholdes, enten i nuværende bygninger eller i nye bygninger.

6.2.1 Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen bemærker i henhold til optag fra andre kommuner, at der siden udgangen af 2017 har været åbent for adgang for børn fra andre kommuner i nogle af Gentofte Kommunes daginstitutioner. I 2018 blev kriteriet for, hvornår en daginstitution bliver åbnet for børn fra andre kommuner fastsat til 15% ledige normpladser. Det har indtil nu været Dagtilbuds erfaring, at borgere fra andre kommuner primært booker vuggestuepladser, og at børnene forlader institutionen igen, så snart de tilbydes et relevant pasningstilbud i egen kommune. Dette kan være årsagen til at kun få

har booket plads i 1. halvår af 2022, da der kun har været udbudt meget få vuggestuepladser, da den ledige kapacitet primært har været på 3-5-årsområdet.

Forvaltningen har noteret sig, at flere bestyrelser giver udtryk for, at deres institution bør bibeholdes i nuværende eller nye bygninger. Disse høringsinput medtages i analysen.

Relateret document 3/5

Dokument Navn:	Bilag 3. Samlede høringssvar.docx
Dokument Titel:	Bilag 3. Samlede høringssvar
Dokument ID:	4844965

Bilag 3. Samlede høringssvar

Indhold

Adelaide Vuggestue og Børnehave	2
Artibus	4
Brobækhus Børnehave	5
BUPL Nordsjælland.....	6
Børnehaven Globus	7
Børnehuset Dalgården.....	10
Børnehuset Hartmannsvej.....	11
Børnehuset Skovshoved	13
Børnehuset Øresund	18
Børnekompasset	20
Børnehaven Børn og Miljø, Teglgårdsvej og Skovshoved Vuggestue.....	22
Børn og Miljø, Skovvej	26
Den Grønne Planet	28
Ellegården	29
Fuglebakken.....	32
Gentofte Børnevenner.....	34
Hellerup Børnehus.....	40
Helleruphøj	43
Himmelskibet	44
Jægersborg Børnehus	47
Kløvedalen	49
Kost og Ernæringsforbundet.....	51
Lundegård	53
Skovbørnehaven Skovhuset.....	55
Trekløveren	58
Vuggestuen Mariehønen	59

Adelaide Vuggestue og Børnehave

(Skriftligt høringssvar)

Til Børneudvalget samt Dagtilbud i Gentofte kommune

Den 4. november 2022

Høringssvar vedr. høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

Hermed høringssvar fra bestyrelse og ledelse i Adelaide Vuggestue og Børnehave.

Vi kan som selvejende institution og medlem af Gentofte Børnevenner fuldt tilslutte os det høringssvar, som Gentofte Børnevenners hovedbestyrelse og direktør har indgivet til denne høring. Vi ser meget frem til, at denne kapacitetstilpasningsproces kommer til at foregå i reelt samarbejde med alle interessenter.

For os er det afgørende, at alle kan gå ind til denne proces med ro i maven. Derfor vil vi herunder fremhæve nogle pointer:

Kommunikation:

Ledelsen skal klædes ordentligt på til at kunne formidle processen til personalegruppen. Derfor er det vigtigt med en klar og respektfuld udmelding fra Gentofte Kommune. Udsagn som f.eks. "når/hvis" vil skabe en kæmpe usikkerhed og bør derfor undgås. Det er vigtigt med involvering under hele processen. Vi er stadig i startfasen, men netop nu er det afgørende, at der er god og tydelig kommunikation.

I forhold til ledelse vil vi fremhæve "synlig ledelse", som i vores optik er en meget vigtig brik i det daglige arbejde og samarbejde på kryds og tværs mellem ledelse, personale, børn og forældre i institutionen. Vi appellerer til at undgå store sammenlagte institutioner med overordnet ledelse.

Medarbejderne – hvad skal der til, for at vi kan fastholde og ikke miste dem?

Vi skal kunne berolige dem. Det er en lang proces og selv om der først skal tages endelig beslutning i december 2023, kan der ske meget, specielt set i lyset af, at der er pædagogmangel. Usikkerhed kan meget vel føre til sygdom, jobflugt, rekrutteringskrise mv.

Vi ønsker en klar udmelding om, at der ikke er nogen, der skal fyres – hverken ledere, pædagoger eller pædagogmedhjælpere.

Hvis ens arbejdsplads bliver lukket, bør den enkelte selv kunne vælge nyt arbejdssted. Der kunne være en prioritetsliste, evt. en jobbank eller lign.

En god onboarding det nye sted skal prioriteres. Det bør overvejes, om der er mulighed for at flytte kolleger samlet, ligesom det bør overvejes, om der kan tilkomme til pågældende en økonomisk kompensation, bonus eller lign.

Bestyrelsen skal løbende informeres og inviteres til at deltage i processen.

Forældregruppen – det er vigtigt, at forældrene får den information, der er nødvendig uden at skabe panik og usikkerhed.

Børnene skal naturligvis ikke vide noget, før det bliver aktuelt for dem.

Når det eventuelt sker, er det i vores optik vigtigt, at der bliver givet mulighed for at børn kan flyttes sammen med hele deres stue eller i mindre grupper med børn, de kender.

Kriterier – hvordan og hvem skal udvælge?

Vi forventer, at de fysiske rammer vurderes af uvildige personer.

Vi ser frem til, at de pædagogiske rammer vurderes af kompetente personer med viden om pædagogik og en hverdag i et dagtilbud.

Vi forventer desuden, at kommunale og selvejende dagtilbud vurderes efter samme kriterier og økonomiske vilkår.

Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i venteliste og søgning.

Afslutningsvis vil vi fremhæve, at vi er enige i, at vi alle må gøre noget i forhold til det faldende børnetal og de mange tomme pladser. Vi ser frem til en god og konstruktiv dialog og at de dagtilbud/afdelinger, som bliver udvalgt til at skulle lukke, får besked så hurtigt det kan lade sig gøre og får så god en proces som overhovedet muligt.

Er der kommentarer eller uddybende spørgsmål til ovenstående, er I velkommen til at kontakte os.

På ledelsens og bestyrelsens vegne

Maria Malene Raith, daglig leder

Anne Busk Ebbesen, overordnet leder

Thea Lysgaard Sønderskov, formand.

Artibus

(Skriftligt høringssvar)

Forældrebestyrelsen Artibus

3.nov. 2022

Høringssvar vedr. kapacitets tilpasning for dagtilbud i Gentofte Kommune.

På et møde i forældrebestyrelsen har vi drøftet den igangværende proces vedr. tilpasning af b rnepladser i daginstitutioner i Gentofte.

Vi vil gerne fremhæve at vores børns institution Artibus er en nyere bygning og bygget og indrettet til en daginstitution. Vi oplever at den indeholder rige muligheder for udfoldelse både inde og ude. Vores motorikrum og vores fællesrum giver ekstra gode muligheder for motorisk udfoldelse. Vores legepladser er indrettet til opdeling af udearealet og i øvrigt fremstår med meget natur.

Artibus er kendetegnet af mange gode traditioner. Deres profil om at arbejde med "kunst og Mindfulness" er både særlige kendetegn men også en kultur som bør bibeholdes.

Artibus ligger tæt på Maglegårdsskolen og ligger i gode grønne omgivelser, væk fra trafikerede områder.

Vi er med i samarbejdet "GentofteLiv" der arbejder for en helhedstænkning/ landsbytankegang, for området omkring os.

Alle holder sikkert meget af deres institution. Vi holder meget af vores, og vi ønsker at der i de ellers gode opstillede kriterier, b r tilføjes "profiler" som giver en særlig værdi.

Forældrebestyrelsen ved Artibus.

Cecilie Rosenthal Nielsen

Mads Peter Hemmingsen

Birgitte Pram Fruensgaard

Morten Falk

Anne Sofie Hansen-Skovmoes

Brobækhus Børnehave

(Skriftligt høringssvar)

Ønsker til yderligere kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune.

Udarbejdet af Bestyrelsen af Brobækhus Børnehave, oktober. 2022.

Forældres årsager til valg af institution mangler som parameter. Man kunne med fordel tilføje flg. kriterier:

- Klar profil ('hvem er vi' og 'hvad står vi for')
 - En tydelig profil er særdeles appellerende for forældre, så de ved præcist, hvad de køber ind i, samt hvad de kan forvente iht deres børns hverdag
- Ventelisters hyppighed og længde som indikator for børnetilstrømning
 - Institutioners eventuelle ventelister er et tydeligt tegn på institutionens popularitet, og vidner om, at der kontinuerligt er børnetilstrømning
- Kontinuitet i medarbejderstaben (medarbejderfastholdelse)
 - Det giver tryghed at vide ens barn møder samme ansigter og varme hænder hver dag, og sikrer bedre kommunikation
- Høj tilstrømning af nye kompetente medarbejdere (medarbejdertiltrækning)
 - Det er et plus at vide institutionen har let ved at tiltrække nye kompetente (faglærte) medarbejdere

Yderligere ønsker til parametre, der bør inddrages i afvejningsprocessen:

- Forældre-tilfredshedsundersøgelse specifikt målrettet dette tiltag
 - Inddrage forældrenes holdninger og meninger direkte i vurderingen af dette og dermed sikre de mere kvalitative aspekter også bliver medtaget samt gennemsigtighed for forældre ift. Hvad deres besvarelse bliver brugt til.
- Uvildighed i tilsyn
 - Pt. foretages tilsyn af institutionerne af kommunens egne ansatte. Ville sikre mere retvisende resultat, såfremt de blev foretaget af uvildige fagpersoner.

BUPL Nordsjælland

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar fra BUPL Nordsjælland og tillidsrepræsentanterne vedrørende kapacitetstilpasning i dagtilbud

Kapacitet på dagtilbudsområdet

Ud af de kriterier, der er opsat af Gentofte Kommune omkring kapacitetstilpasningerne for dagtilbudsområdet, er selve bygningernes tilstand og medarbejdernes trivsel under og efter processen det, vi prioriterer højest.

I forhold til bygningsmassen bør man som det første tage stilling til, hvorvidt den enkelte bygning i det hele taget er egnet til at drive institution i.

For BUPL og TR-gruppen har det ikke den store betydning, hvorvidt en institution ligger tæt på en skole eller forældrenes bopæl. Langt vigtigere er det, at bygningernes kapacitet og kvalitet lever op til de nutidige krav til det gode pædagogiske læringsmiljø og et godt fysisk arbejdsmiljø.

Pædagogernes fremtid

Pædagogernes trivsel bør prioriteres højt i forbindelse med kapacitetstilpasningen. Det overordnede fokus b r lægges på at fastholde pædagogerne under hele processen, ligesom det er af afgørende betydning, at den enkelte pædagog kan se sig selv i sin nye arbejdsplads og de mange nye muligheder, den – også af hensyn til fastholdelsen – gerne skulle kunne tilbyde i form af f.eks. facilitetsforbedringer, nye kollegaer, kompetenceudvikling mm.

For at sikre gennemsigtighed i processen er det vigtigt, at der løbende drøftes/orienteres i MED-systemet, både centralt og decentralt.

Frem til nu har vi med glæde kunne konstatere, at Gentofte Kommune kommer hele vejen rundt omkring de opsatte kriterier i kapacitetstilpasningsprocessen. Det lover godt for det videre forløb, som vi ser frem til fortsat at være aktive deltagere i.

Med venlig hilsen

Katja Bank Christensen, forhandlingsleder i Gentofte Kommune

Tina Clante, fællestillidsrepræsentant i Gentofte Kommune.

Børnehaven Globus

(Skriftligt høringssvar)

Vedrørende Gentofte Kommunes skrivelse af 23. september 2022 om høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune.

Med baggrund i Gentofte Kommunes ønske om at nedbringe bygningsmassen i forbindelse med det faldende børnetal, ønsker bestyrelsen i Børnehaven Globus (i det følgende "Globus") hermed at komme med nogle betragtninger.

1. Overordnede betragtninger om Globus

Globus er en selvejende deltidsbørnehave, oprettet i 1979 og placeret i en gammel, velholdt villa i Hellerup. Netop dette er med til at gøre huset til noget helt specielt. Her er der mulighed for individuelt tilrettelagte læringsforløb, rum til fordybelse og opdeling i mindre grupper, altid med velkvalificeret personale til at sikre udvikling og trivsel. Hertil kommer rum der imødekommer personalets behov.

De fysiske forhold betyder, at stemningen i børnehaven bliver mindre institutionspræget og mere hjemlig for børnene. Ejendommen er beliggende i en stor, skøn have, som giver mulighed for fysisk aktivitet så som klatring, cykling, gynger og motorisk udfoldelse i øvrigt.

At være forældre i Globus er et bevidst valg, og det er vores klare overbevisning, at hvis man vælger dette hus, så er det fordi man ønsker at køre efter dét, som netop denne institution særligt kan tilbyde. Vores erfaring er, at selvom familier flytter væk (til ex. Fredensborg eller Nærum), så vedbliver de at have deres børn i Globus. Her er attraktivt, fordi der er tale om et mindre hus med struktureret hverdag, traditioner og en atmosfære, der er i god forlængelse af hjemmene.

Her er et fagligt kvalificeret, kompetent, stabilt og meget engageret personale, som dagligt er med til at imødekomme de faglige opgaver med børn med diagnoser, børn af fremmede kulturer og andre udfordringer, der til enhver tid måtte være. Personale der specifikt har søgt Globus med dets profil, og finder det svært at se sig selv i andre sammenhænge. Det betyder, at hensigten med at fastholde medarbejdere ved at sikre dem jobs i andre dagtilbud, meget vel vil kunne resultere i det modsatte. Vores bekymring er også, hvor det efterlader lederen.

Vi stiller os skeptiske overfor, at målet med tiltaget kan være med til "at styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børn", idet det kan gå hen at have den modsatte effekt på både børn og forældre. Dermed fratages forældrene retten til det frie valg og en sikring af den diversitet, der hidtil har været kendetegnende i Gentofte Kommune og i særdeleshed i Globus.

At afgørelsen om nedlukning bl.a. skal træffes på baggrund ejendommens stand, ejendomsrelaterede udgifter, af den forældre tilfredshedsundersøgelse i december 2021, på bagkanten af en lang og udfordrende periode med indskrænkninger grundet Corona, kan være med til at give et forvrænget billede. Vi foreslår derfor, at Gentofte Kommune også vil inddrage tidligere tilfredshedsundersøgelser.

2. Særlige bemærkninger om kriterier for analyse af kapaciteten

Det fremgår af kriterierne, at de er delt op i tre overordnede forhold:

- Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium
- Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium
- Øvrige kriterier:
 - Geografisk placering i kommunen
 - Diversitet og en bredde i tilbudsviften

Globus bemærker i den forbindelse, at kriterierne ikke er hverken prioriterede eller vægtede. Globus tager dette som udtryk for, at de tre overordnede kriterier vægter lige. Såfremt dette ikke er tilfældet, bør det fremgå for at sikre gennemsigtighed.

Nærmere om kriteriet om fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer.

De nærmere anførte kriterier for vurderingen er ganske vide, idet f.eks. "rum til fysisk aktivitet" bl.a. kan forlede til at tro, at store rum er bedre end små rum, hvilket efter vores opfattelse ikke nødvendigvis er tilfældet. De enkelte underkriterier er ikke særligt tydelige.

Hertil kommer, at Globus mener, at det mere specifikt bør tillægges betydning, hvordan uderummet er tilrettelagt, herunder i forhold til udvikling af børnene. I de foreslåede kriterier er der tale om en sammenblanding af ude og inde ved vurderingen af de fysiske rum.

Globus finder herudover, at der mangler et underkriterium i forhold til de fysiske rammer, der går på andre og lige så vigtige forhold for pædagoger og børn i deres dagligdag, nemlig forhold som stemning og atmosfære. Lige præcis forskellen i stemning og atmosfære er med til at skabe diversitet i dagtilbuddene.

Nærmere om kriteriet om ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium

Globus har ingen særlige bemærkninger hertil

Nærmere om øvrige kriterier, herunder geografisk placering i kommunen og diversitet og bredde i tilbudsviften

Disse forhold om "øvrige kriterier" mener Globus bør udgøre en væsentlig del af vurderingen, herunder med langt flere underkriterier.

Det bør f.eks. tillægges betydning, hvilken profil, hvert dagtilbud har. Kvaliteten i et dagtilbud ligger navnlig i de særlige pædagogiske kompetencer, der tilbydes. Det bør også tillægges betydning, om der er tale om en gammel, traditionel institution med lange traditioner og en lang historik.

Der bør endvidere være rum for tilvalg af små børnehaver, da dette har betydning for mange børns trivsel. Det bør derfor fremgå udtrykkeligt af kriterierne, at der ikke er tale om "jo større, jo bedre".

Det bør også fremgå af kriterierne, at der skal være rum for tilvalg af deltids dagtilbud, da også dette har betydning for mange børns trivsel.

Globus mener endvidere, at tilfredshedsundersøgelserne bør inddrages, jf. nærmere ovenfor.

Hertil kommer, at kommunen også bør inddrage hensynet til medarbejderanciennitet og profil, herunder hensynet til medarbejderomsætningen, idet der bør tillægges positiv vægt på en høj grad af stabilitet.

Det bemærkes, at beliggenheden i forhold til kommunens skoler ikke synes at være et relevant kriterium, jf. de forhold, som er nævnt i denne skrivelse i øvrigt.

3. Særlige betragtninger om tilsyn

Globus formoder, at gennemførte tilsyn vil kunne blive lagt til grund for en endelig beslutning. I den forbindelse er det vigtigt at påpege, at det kan være uhensigtsmæssigt, at Gentofte Kommunes tilsyn udføres af samme personer, som institutionerne skal have kontakt med ang. IT og andre forhold. Det er derfor et ønske, at tilsyn fremover udføres af uvildige tredjemænd uafhængige af kommunen. På denne måde kan et mere ensartet syn på tværs af Gentofte Kommunes dagtilbud sikres og rollerne forblive tydelige.

4. Forslag om optagelse på tværs af kommunegr nsere

Et forslag om at fylde nogle af de tomme daginstitutionspladser op i Gentofte Kommune kunne være at åbne for optagelse af børn på tværs af kommunegrænserne. Der er mange institutioner, der ligger i randomr det (f.eks. Københavns Kommune). Med et sådant tiltag ville nabokommunernes akutte behov kunne afhjælpes, og tiltaget vil kunne give supplerende indtægter til Gentofte Kommune. Forældre, der bor langt fra deres arbejde, udtrykker ofte telefonisk ønske om, at deres barns daginstitution er beliggende i nærheden af deres arbejde for at kunne have så meget tid sammen med børnene som muligt og dermed kunne arbejde mere effektivt.

5. Afsluttende betragtninger

Slutteligt skal det fremhæves, at vi - som forældre og borgere i Gentofte Kommune - til stadighed ønsker dagtilbud af forskellig karakter med en diversitet, der kan tilgodesee de behov, som vores børn har og med de ønsker vi har for deres barndom og deres fremtid. Vi ønsker, at det forbliver muligt at vælge dagtilbud, der passer til det enkelte barn - også selvom institutionen ikke ligger lige rundt om hjørnet.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen i Børnehaven Globus

Børnehuset Dalgården

(Skriftligt høringsvar)

Kære Jonas,

Efter at have deltaget i høringen om kriterier for analyse af kapaciteten for dagtilbudsområdet samt vendt disse i bestyrelsen, ønsker vi at afgive vores synspunkter.

Mens vi helt klart anerkender behovet for at tilpasse kapaciteten blandt daginstitutioner i kommunen, undrer vi os noget over kriterierne samt prioriteringen af disse. Det virker til, at der langt overvejende bliver kigget på fysiske rammer og meget lidt på søgning/udnyttet kapacitet eller kvalitet (oplevet af børn, forældre, pædagogisk tilsyn, medarbejdere). Vi mener, at kultur og kvalitet meget let kan forsvinde, hvis en institution splittes op - den tages ikke bare uden videre med til nye rammer, hvis børn og personale flyttes ud i forskellige enheder. Så vi mener, det burde være en højere prioritet at søge at bibeholde nogle af de dagtilbud med højest kvalitet og stærkest kultur og så bruge nogle af de besparede midler på at forbedre de fysiske forhold i disse institutioner. Vores hypotese er, at sandsynligheden for at få det forventede ud af pengene er større, når man investerer i fysiske rammer, end når man prøver at investere i kvalitet (culture eats strategy for breakfast). Dette også for at understøtte fastholdelsen af personalet både før, under og efter tilpasningen.

I forlængelse af ovenstående efterspørger vi en klar plan for, hvordan vi undervejs i processen får Gentofte Kommune til at fremstå som en attraktiv kommune at søge job i for pædagogisk uddannet personale - en faggruppe som der er stor mangel på i hele landet. Målet for kapacitetstilpasningen er, at "styrke det pædagogiske arbejde ved at tilpasse den fysiske kapacitet", men vi risikerer i processen, at miste de folk, som skal bringe kvaliteten ind i arbejdet; en høj pædagogandel er en forudsætning for høj pædagogisk kvalitet. I sidste ende handler det om, hvad vi gør med de rammer, vi har.

Derudover ønsker vi en gennemsigtighed omkring indsamlingen af data - både hvem og hvordan disse indsamles og videre behandles i en analyse af kapaciteten.

Venlig hilsen

Forældrebestyrelsen Børnehuset Dalgården

Børnehuset Hartmannsvej

(Skriftligt høringssvar)

Kære Børneudvalgsgruppe

Målet for børneudvalget i Gentofte Kommune er at ”styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet”. Hvis det pædagogiske arbejde skal styrkes, skal de eksisterende tilbud, som er velfungerende og stærke, bevares.

Velfungerende og stærke dagtilbud kan ikke kun måles i fysiske rammer. Derfor vil forældrebestyrelsen i Børnehuset Hartmannsvej kraftigt opfordre børneudvalget til at vægte parametrene som efterspørgsel, forældre - og medarbejdertilfredshed på højde med de fysiske rammer.

Vi mener ikke, at de fysiske rammer i et Børnehus er afgørende for om der fx er rum til opdeling af børnegruppen i mindre grupper eller om der fx er rum til uforstyrret aktivitet. Det er i høj grad strukturen og den pædagogiske planlægning.

I Børnehuset benytter vi dagligt vores lokalområde. Vi har fx altid en børnehavegruppe på tur. De pædagogiske aktiviteter flytter med og det frigiver mere plads til leg, læring og udforskning for de tilbageblivende børn i børnehuset. Det samme gør sig gældende for vuggestuen, hvor der som fast struktur er en mindre gruppe ude, inde eller på tur. Derfor bør strukturen veje tungt i forhold til de fysiske rammer, da en struktur med et aktivt udeliv giver helt andre muligheder i det enkelte børnehus.

Vi mener endvidere, at lokalområdet i institutionens geografiske placering bør overvejes som kriterium. Børnehuset Hartmannsvej byder på rige muligheder for nærliggende ture ud af huset: Forstbotanisk have ligger kun et stenkast væk. Denne byder i lighed med Charlottenlund skov på mangfoldige naturoplevelser, men rummer også et trygt og sikkert stisystem for børnene. Charlottenlund station er i samme ombæring nærliggende at besøge med togentusiastiske vuggestuebørn. Lokalområdet understøtter børnenes læringsudbytte og giver børnene mulighed for at gå fra auditorium til laboratorium uden brug af transportmidler.

Efterspørgslen efter et konkret dagtilbud er også en god parameter for kvaliteten. Det rygtes hurtigt mellem forældre, hvilke institutioner der er gode. Det vil sige, at ventelisten/efterspørgslen til en institution er en god parameter for et stærkt pædagogisk arbejde. En institution er typisk populær blandt forældre, hvis der er et godt og trygt læringsmiljø med dygtige og engagerede pædagoger. I en analyse, som den, der foregår i kommunen, er forældreperspektivet uvurderligt. Derfor opfordrer vi til, at tilfredshedsundersøgelserne vægtes højt.

Til sidst bør der kigges på det aktuelle personales bopælsplacering. Vores pædagoger og medhjælpere bor forholdsvis langt fra Gentofte kommune, men de tager alligevel gerne dagligt vejen til arbejde i børnehuset. Vi har personale, der har taget vejen fra Dragør i 15 år. Dette fordi Børnehuset Hartmannsvej er en velfungerende, veldrevet, søgt og børnefyldt institution, som forældrene bakker op om med entusiasme. Skulle dette personale skifte arbejdsplads, kunne det meget vel være mere attraktivt at søge og finde arbejde tættere på deres bopæl. Gentofte kommune bryster sig af at kalde sig ”en attraktiv arbejdsplads”. Børnehuset Hartmannsvej har igennem mange år bekræftet dette.

Alt i alt vil Børnehuset Hartmannsvejs forældrebestyrelse advare mod at lukke kommunens gode, velfungerende institutioner, hvor der er tilfredshed blandt medarbejdere og stor efterspørgsel – det vil samlet set skabe et dårligere tilbud til forældre og børn i kommunen. I sidste ende vil det påvirke kommunens omdømme blandt børnefamilier negativt og bidrage yderligere til faldende børnetal.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Hartmannsvej

Børnehuset Skovshoved

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar vedrørende kriterier for analyse af fysisk kapacitetstilpasningen på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune fra Børnehuset Skovshoved.

Først og fremmest vil vi gerne takke for muligheden for at afgive kommentarer og synspunkter forud for den politiske vedtagelse af de endelige kriterier for tilpasningen af den fysiske kapacitet af dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune. Vi er glade for den involverende proces, der lægges op til fra Børneudvalget og forvaltningens side, og ser frem til et godt forløb.

I det følgende giver vi vores umiddelbare kommentarer og synspunkter; først til de enkelte kriterier og dernæst af mere generel karakter. Vi står selvfølgelig til rådighed for uddybning, hvis der skulle blive behov for det.

Forslået kriterier for analyse af fysisk kapacitet på dagtilbudsområdet

1) Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium

Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor:

1. Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål
2. Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper
3. Rum til uforstyrret aktivitet
4. Rum til fysisk aktivitet
5. Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis
6. Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø (fysisk tilgængelighed, indeklimaforhold)

Kommentarer fra Børnehuset Skovshoved:

- Umiddelbart er alle kriterierne gode, men de bør uddybes, så der ikke er tvivl om kriteriet, samt hvordan kriteriet måles på en transparent og ensartet måde på tværs af institutioner.
- Ad 1) Det kan overvejes, om det skal medtages, hvilken fleksibilitet rummene tilbyder, fx som en tilføjelse til kriteriet "Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål, herunder rummenes fleksibilitet".
- Ad 5) Det kan overvejes, om det skal medtages, at personalet også har behov for en uforstyrret arbejdsplads eller lign., fx som en tilføjelse til kriteriet "Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis, udover fælles personale-/pauserum".
- Ad 6) Det kan overvejes, om indeklima skal uddybes, eksempelvis så den omfatter daginstitutionens mulighed for udluftning, ventilation, rigtige belysningsforhold, gode muligheder for dagslys mv.
- Vi mener at udover de allerede foreslået kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor bør følgende tilføjes:
 - Handicap-venlig bygning (et plan eller elevator)

- Bygninger/rum med mulighed for at ændre på stue-opdeling i forhold til mængde af vuggestuebørn vs. børnehalebørn
- Gode udendørsområder/legeplads i umiddelbar forlængelse af bygninger
- Det kan overvejes, om hensyn til tidligere covid-19 restriktioner bør tages med som kriterium, således at man tænker de foranstaltninger ind, der blev givet af regeringen i forbindelse med covid-19. Det gælder særligt antal kvm per barn, men også adgang til udendørs håndvaske, mulighed for aflevering af børn udendørs uden al for meget ekstra hensyn. Heri kan også inkluderes, at der er dagtilbud, hvor det er muligt at aflevere på legeplads og/eller i dør direkte udefra til stue.

2) Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium

1. Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand
 - Omfang og grad af skader, slid og defekter på bygningsdele
2. Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode – herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme
3. Energivurdering
 - Bygningens energieffektivitet (forbrug og energimærkning)
4. Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution – herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme (udgifter pr. barn)
 - Rengøring, el, vand, varme, indvendig vedligeholdelse, forsikringer og servicekontrakter, udvendig vedligeholdelse, vedligehold af udearealer, snerydning, skatter, afgifter og renovation, husleje i bygninger ikke ejet af GK, kompensationsenheder, udgifter til køkkenmedarbejdere og lederlønninger
5. Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og / eller alternative værdi

Kommentarer fra Børnehuset Skovshoved:

- En generel kommentar til dette kriterium er, at forvaltningen er nødt til at afdække disse kriterier mere granuleret end på daginstitutionsniveau, idet der kan være meget stor forskel på ejendommene tilknyttet en given daginstitution. Det skyldes, at mange "huse" i forbindelse med kommunale centraliseringer er lagt sammen og derved kan en daginstitution bestå af to eller flere ganske forskellige bygninger. I vores tilfælde er vi to huse – Nordlyset og Lanternen – der er lagt sammen i Børnehuset Skovshoved. Hvor Lanternen er et nyere byggeri fra år 2000, bygget af kommunen som en daginstitution, er Nordlyset en bevaringsværdig bygning fra 1950'erne tegnet af Arne Jacobsen. En gennemsnitsbetragtning for de to huse synes ikke at være det mest hensigtsmæssige, så der bør vel på en eller anden måde skulle sikres data på mere granuleret niveau, således at oplysningerne indsamles for "huse" og ikke generelt for daginstitutionen. Derudover vil en skovbørnehave have en anden "bygningssammensætning" end andre dagtilbud, hvilket der bør tages højde for i analysen.
- Der bør tages højde for, at der er dagtilbud, der ligger i samme fysiske bygning som anden dagtilbud (fx Børnehuset Skovshoved, Afd. Nordlyset og Skovshoved Vuggestue)
- Ad 1) Den bygningsmæssige vurdering bør være af nyere dato samt være foretaget af en "uafhængig" part. Det kan også overvejes, om den kan omfatte en yderligere vurdering af tilhørende legeplads og andre bygninger, der hører til institutionen, udover "hovedbygningen", såfremt disse er af særlig karakter.
- Ad 2 + 3) Det bør tages i betragtning, hvis en ejendom er bevaringsværdig, og således bærer på en vis kulturarv. Det vil alt andet lige fx være dyrere at renovere/vedligeholde en bevaringsværdig bygning.

- Ad 4) Det fremgår, at udgifter til køkkenmedarbejdere og lederlønninger indgår i kriteriet. I forhold til køkkenmedarbejdere vil vi mene, at det ikke bør indgå i opgørelsen, idet dette jo dækkes over opkrævningen, og det derfor ikke vil være retvisende at sammenligne udgifter mellem daginstitutioner med og uden køkken/madordning. Ligeledes er vi uforstående over for, at lederlønninger skulle være relevant at tage med i denne betragtning. Såfremt man ønsker disse data vedr. medarbejdere i dagtilbuddet med i analysen, bør de fremgå af særskilte kriterier og ikke medregnes i "ejendomsrelaterede udgifter". Desuden bør opgørelsen "udgifter pr barn" som udgangspunkt ikke være per indskrevet barn, men per barn der er plads til i daginstitutionen, idet det jo er den fremadrettede fysiske kapacitet, der er i fokus for analysen – hvis det alene går på indskrevet barn kan dette tal jo ændre sig over tid.
- Ad 5) Kriteriet "Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi" synes at være af en lidt anden karakter end de øvrige kriterier i denne samling, idet den er svær at værdiansætte som de andre kriterier heri. Det kunne overvejes, om den i stedet skulle flyttes til "Øvrige kriterier" eller "Fysiske rammer".
- I denne kategori kunne man overveje en supplerende oplysning om, hvorvidt, der er tale om en bygning, der er ejet af kommunen eller bliver lejet, herunder sikre at de samlede omkostninger er sammenlignelige.

3) Øvrige kriterier

1. Geografisk placering i kommunen
 - Børnetallet og den overskydende kapacitet udvikler sig forskelligt i de forskellige dele af kommunen - (kapaciteten skal tilpasses, så der opnås balance mellem antallet af udbudte pladser og behov, så borgere kan finde en relevant plads på en institution indenfor en rimelig afstand fra deres bopæl)
 - Institutioners nærhed til kommunens skoler
2. Diversitet og en bredde i tilbudsviften
 - Institutionstørrelser
 - Kompetencecentre
 - Selveje- og kommunale institutioner

Kommentarer fra Børnehuset Skovshoved:

- Vi mener at udover de allerede foreslået øvrige kriterier bør følgende tilføjes:
 - Sikre plads til børn fra andre typer pasning, da man skal være sikker på, at der er pladser nok til børnehavebørn fra dagplejer og hjemmepasning. Antallet af børn i denne type tilbud bør derfor medtages.
- Ad 1) Geografisk placering i kommunen ift. børnetallet i området synes at være et vigtigt kriterium. Nærhed til skole er også et vigtigt kriterium, dog kun for institutioner med børnehave. Børneudvalget bør definere, hvad der menes med "indenfor en rimelig afstand".
- Ad 2) Det bør overvejes, om der her også skal medtages, hvorvidt der er diversitet og bredde ift. integreret dagtilbud og ikke-integreret dagtilbud, dagtilbud der har få eller mange lokationer, dagtilbud med forskellige ledelsesstrukturer mv.

4) Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

1. Efterspørgsel

2. Forældretilfredshed
3. Medarbejdertilfredshed

Kommentarer fra Børnehuset Skovshoved:

- Ad 1) Hvis man skal se på efterspørgsel, skal dette ses over en tidsperiode, samt om der er specifikke områder, hvor der er mindre efterspørgsel end andre (såfremt der er en trend i dette). Derudover skal det overvejes, hvordan dette skal måles, da fx en lille institution typisk vil have en højere efterspørgsel, ift. at kun et lille antal pladser åbnes om året, hvorved der opstår en fortælling om, at den er meget efterspurgt, ift. en større institution, som har flere åbne pladser om året.
- Ad 2 + 3) Vi tænker, at det bliver svært at inkludere disse tilfredshedsundersøgelser i analysen, da det vil være øjebliksbilleder, som potentielt kan ændre sig meget inden for kort tid. Derudover er det meget svært at "omformulere" disse subjektive undersøgelser til faktiske data, der kan benyttes til at vurdere fysiske kapacitetsbehov. Derudover vil undersøgelserne typisk være afhængig af svarprocenten, idet der ved lav svarprocent er ganske få, der skaber resultaterne, hvilket kan skævvride vurderingen. Desuden vil forældretilfredsheden ikke nødvendigvis afspejle dagtilbuddets kvalitet, da det kan være helt andre kriterier, som forældrene ligger til grund. Eksempelvis vil et forskningsbaseret, fagligt fokuseret dagtilbud ikke nødvendigvis få samme høje forældretilfredshedsvurdering, som et dagtilbud, hvor man tager forældrenes "gode idéer" ind (også selvom det ikke understøtter det faglige fokus).
- Såfremt man ønsker at inkludere tilfredshedsundersøgelser i analyse om de fysiske kapacitetsbehov, hvilket vi som udgangspunkt ikke synes, bør der gennemføres en ny undersøgelse for både forældre og medarbejdere som en del af dataindsamlingsøvelsen. Dog vil dette potentielt kunne afføde urealistisk høje resultater, fordi der bliver svaret ud fra en forventning om, at et højt resultat vil skabe en bedre vurdering i analysen.

5) Generelle pointer

Herunder en række pointer af mere generel karakter i forhold til overnævnte kriterier og den videre analyseproces.

5.1) Dataindsamling

Vi kunne godt ønske os, at Børneudvalget og forvaltningen allerede nu begynder at se på, hvilken data man allerede har, samt hvordan man vil sikre, at der kan indhentes ensartet data for alle lokationer/matrikler for alle dagtilbud, samt at der som en del af dataindsamlingen vil blive fortaget besøg på alle lokationer. Derudover har vi behov for at tilkendegive, at Børnehuset Skovshoved har været i gang med en turn-around de seneste år og endnu ikke er i mål med denne. Derfor vil vurderinger og tilsyn afspejle den usikkerhed, der har været ifm. bl.a. skiftende pædagogisk profil og stor udskiftning i ledelse og personale. Data indsamlet om et halvt år vil således forventelig være noget anderledes end data indsamlet de seneste år. Eventuelt er der behov for et kommentarfelt i forhold til at kunne tilføje en subjektiv beskrivelse af særlige forhold i daginstitutionen. Ensartet og sammenlignelige data er essentielt for en saglig og transparent analyse.

5.2) Udgangspunkt i barnets (og pædagogernes) behov ved flytning

Vi kunne godt ønske os, at Børneudvalget og forvaltningen allerede nu begynder at se på, hvordan en god proces sikres, efter at den politiske beslutning om fysisk lukning af udvalgte daginstitutioner foreligger.

For os er det altafgørende, at der tages udgangspunkt i barnets behov (særligt det barn, der skal flyttes til en ny institution). Her kunne en løsning være, at børn flyttes til ny daginstitution i mindre grupper sammen med deres primære omsorgsperson(er); det være sig pædagog eller pædagogmedhjælper. Det vil alt andet lige være langt nemmere for barnet at vænne sig til nye fysiske omgivelser, hvis det er sammen med deres faste pædagog(er) og andre børn i børnegruppen. Dette kunne tage udgangspunkt i pædagogernes ønske om ny lokation (i alt fald bør pædagogen have medindflydelse), for derved at øge sandsynligheden for fastholdelse.

Et yderligere forslag hertil vil være at tilbyde et fastholdelsestillæg til de pædagoger, der indgår i denne proces, og skal flytte til ny fysisk lokation. Ligeledes kunne man se på, hvorvidt efteruddannelse af pædagoger kan tænkes med ind i en potentiel flytning i god tid. Det er vigtigt at tage udgangspunkt i pædagogens behov og ønske til kompetenceudvikling, så det bliver en positiv fortælling, hvor pædagogen føler sig hørt og lyttet til. Eksempelvis skal pædagogen have mulighed for at tale med modtagende og afgivende leder, have opfølgende samtaler, blive kompetenceudviklet ift. eventuelle behov i den nye institution mv.

Vores indstilling vil desuden være, at man flytter børnene samlet ("riv plasteret af") i stedet for at foretage en løbende udfasning, hvor der bliver færre og færre børn tilbage. Sidstnævnte har flere af medlemmerne i vores bestyrelse erfaring med ikke fungerer godt.

5.3) Rekruttering af nyt personale og fastholdelse af eksisterende

Vi kunne godt ønske os, at man i Børneudvalget og forvaltningen har fokus på, hvordan vi som kommune kan tiltrække nyt personale og fastholde eksisterende – og hvordan Gentofte Kommune bliver et bedre alternativ for pædagoger end vores nabokommuner. Her bør tænkes lønforhold, alternative måder at sammensætte dagligdag på mv. Vi kan forstå, at der allerede er overvejelser i denne retning, men vil blot her tilkendegive vigtigheden af indsatsen på det område, da dygtige pædagoger er essentielt for et velfungerende dagtilbud.

5.4) Kommunikation

Børneudvalget og forvaltningen bør hurtigst muligt udarbejde en kommunikationsplan for udmelding til alle daginstitutioner og særligt medarbejderne. Vi har et ønske om, at der sker hurtigt og med ensartet kommunikation til medarbejderne, da fortællingen allerede er begyndt at udvikle sig ude i dagtilbuddene.

Som tidligere skrevet er vi rigtig glade for at blive taget med i denne proces, og står selvfølgelig til rådighed for uddybning eller anden dialog.

Med venlig hilsen

På vegne af bestyrelsen i Børnehuset Skovshoved

Louise Kildegaard, bestyrelsesmedlem

Mette Lethin Axél, næstformand

Børnehuset Øresund

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar på vegne af Børnehuset Øresund vedr. de opstillede kriterier for en analyse af kapaciteten på dagstilbudsområdet

Bestyrelsen noterer sig at de opstillede kriterier omhandler følgende:

1. Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor
2. Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi
3. Geografisk placering
4. Diversitet og bredde i tilbudsviften
5. Andre parametre: efterspørgsel, forældretilfredshed & medarbejdertilfredshed

Input til kriteriet ejendommens stand og driftsøkonomi:

I forhold til de fysiske rammer foreslår vi, at man tænker på om bygninger og matrikler kan anvendes af flere institutioner fremfor kun af en institution, eller vil kunne bruges som en form for aktivitetshuse. Dette vil have flere fordele:

- i. Skabe samarbejde på tværs af institutioner
- ii. Skabe mulighed for nye projekter og læringsmiljøer på tværs af kommunen
- iii. Vil give kommunen fleksibilitet ift. hvis kommunen en dag skulle få et behov for at have flere matrikler såfremt børnetallet øges

Dvs. et kriterie om mulighed for anvendelse af en matrikel af flere børneinstitutioner/ børnegrupper i kommunen.

Input til kriteriet om ejendommens stand og driftsøkonomi:

I forhold til ejendommens stand og driftsøkonomi foreslår vi at man i analysen kigger på ejendomme samlet set i kommunen og ikke kun på de enkelte matrikler. Flere af ejendommene var oprindeligt ikke tiltænkt som institutioner. Hvis man vurderer at stand og anvendelse af flere ejendomme er af en sådan grad at det ikke giver mening fortsæt at have dem, kunne der potentielt være økonomi i at sælge flere fra og bygge enkelte nye institutioner som er designet til børn og børns læring.

Input til kriterierne overordnet set

Vi foreslår, at man laver en vægtning af de forskellige kriterier. Kriterier s  som medarbejdertilfredshed, gode lærings- og arbejdsmiljøer, burde eks. veje tungere da disse kriterier er sværere at etablere end eks. standen på en ejendom.

Input til den efterfølgende afvejningsproces

Hvis man vælger at lukke nogle institutioner som led i at optimere kapacitet og udgifter finder vi det særdeles vigtigt at følgende forhold prioriteres:

- Pædagogerne på de institutioner der måtte blive lukket skal fastholdes i kommunen.

- Det er afgørende for fastholdelsen af pædagogerne at de bliver inddraget i den proces fra starten af og at de er med til at bestemme og vælge den institution de bliver rykket over til.
- Kommunikationen skal fokusere på at dette ses som en mulighed for at skabe bedre arbejdsvilkår for de ansatte og ikke en besparings velse.
- At de midler der vindes ved at optimere kapaciteten bruges på dagstilbudsområdet og forbedring af dette.
- At man investerer i bedre fysiske rammer for børn og medarbejdere i kommunen
- At man investerer i bedre arbejds- & læringsmiljøer.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen B rneh set Øresund

Børnekompasset

(skriftligt høringssvar)

Høringssvar fra Børnekompasset

K re Jonas Feldbæk Nielsen

Indledningsvis takker vi for de uddybende forklaringer som blev givet i forbindelse med formandssamlingen den 12. oktober 2022 omkring udmøntningen af den politiske beslutning om et flerårigt mål om tilpasning af kapacitet på dagtilbudsområdet.

Bestyrelsen og ledelsen i Børnekompasset har gennemgået det materiale, som er fremsendt som led i høringsprocessen omkring kriterierne for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet, og skal i den forbindelse fremhæve nedenstående.

De fremsendte kriterier fremstår ensidigt fokuseret på bygningsmassens kvalitet

Som det fremgik af Børneudvalgets beslutning om tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet er det hensigten at "*... styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet*".

Vi bemærker i den forbindelse, at de fremsendte kriterier fremstår betydelig ensidigt fokuseret på selve bygningsmassen på daginstitutionsområdet, uden nogen egentlig hensyntagen til kvaliteten af, tilfredsheden over og tils gningsprocenten til de respektive daginstitutioner. Dette er for os at se elementer, som er helt centrale for en vurdering af, hvorledes det pædagogiske arbejde kan styrkes som led i en tilpasning af kapaciteten på området.

Vi bemærker desuden, at de få kvalitative parametre, som tillige fremgår af de fremsendte kriterier, ikke fremstår som egentlige kriterier, som indgår i beslutningsgrundlaget, men snarere har form af underordnede vurderingsmomenter i en efterfølgende afvejningsproces.

Vi er grundlæggende af den opfattelse, at en kapacitetstilpasning nødvendigvis må tage afsæt i en flerhed af kriterier, som rummer hensyntagen til såvel bygningsmasse som til geografi, kvalitet, tilfredshed mv., og de vurderingsmomenter som lægges op til, afspejler ganske langt fra en sådan tilgang.

Uklart beslutningsgrundlag og fravær af prioriterede kriterier

Ses isoleret på de kriterier, som er opstillet i det fremsendte materiale, er det vores klare opfattelse, at disse ingen lunde giver os mulighed for en reel kommentering af det beslutningsgrundlag, som søges tilvejebragt.

Der er ikke synes opstillet nogen prioritering af de kriterier, som man fra forvaltningens side lægger op til anvendelsen af, ligesom det ikke fremgå, hvordan en evaluering af de enkelte kriterier pointgives.

Det er desuden uklart, hvad der er det bagvedliggende datagrundlag, som indgår i vurderingen. Dette vil i sagens natur vil spille en afgørende rolle for, hvordan resultatet af en evaluering på baggrund af kriterierne falder ud. Som eksempel kan nævnes, at kriterierne omkring stand og

drift konomi i meget høj grad afhænger af den referenceperiode mv., som anvendes, og når vi ikke er blevet gjort bekendt med tilgangen til det bagvedliggende datagrundlag har vi intet fornuftigt grundlag, at afgive et høringssvar på baggrund af.

Vi synes derfor, at det vil være hensigtsmæssigt, af hensyn til at sikre gennemsigtighed og ligebehandling i den foranstående proces, at forvaltningen opstiller mere detaljerede og prioriterede kriterier, som giver de enkelte institutioner indsigt i det datagrundlag – herunder den referenceperiode – som forventes anvendt.

Samtidig skal vi i almindelighed bemærke, at det relevante datagrundlag bør have en tidshorisont, som tager højde for såvel kvalitative som drift konomiske udsving som følge af blandt andet COVID-19 nedlukninger, ledelsesskifter mv., som af helt naturlige årsager kan aflejre sig – periodisk – i kvalitets målinger og driftsbudgetter.

En lukning og forflytning af veldrevne institutioner vil have væsentlige konsekvenser

Vi forstår til fulde behovet for at reducere tomgangsproblemstillinger og anerkender tillige, at justeringer i den fysiske kapacitet kan være et fornuftigt virkemiddel i den forbindelse.

Vi vil dog samtidig understrege, at lukninger af veldrevne institutioner, kan have ganske væsentlige konsekvenser for kvaliteten i institutionsudbuddet fremadrettet, for tils gningen af børn og personale og dermed skabe de selv samme flaskehalsproblemer mod de veldrevne institutioner, som opleves i dag.

For os at se kan tomgangsproblemstillinger i visse institutioner kun på meget kort sigt afhjælpes med fysiske kapacitetsreduktioner, i andre institutioner, da tils gningen til daginstitutionsområdet som bekendt ikke er drevet af netop institutionernes fysiske rammer. Derfor ser vi ikke for os, at det problem, som reelt ønskes afhjulp t med dette initiativ, kan l ses uden beh rig hensyntagen den bygningsuafh ngige kvalitet og tilfredshed med de enkelte institutioner.

På bestyrelsens vegne,

Christian Monberg

Formand, Børnekompasset

Børnehaven Børn og Miljø, Teglgårdsvej og Skovshoved Vuggestue

(Skriftligt høringsvar)

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE KRITERIER FOR ANALYSE AF KAPACITETSTILPASNINGEN PÅ DAGTILBUDSOMRÅDET – BØRNEHAVEN BØRN & MILJØ PÅ TEGLGÅRDSVEJ OG SKOVSHOVED VUGGESTUE

Vi henviser til høringsbrevet af 23. september 2022 (som opdateret den 13. oktober 2022) vedrørende høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune, samt informationer modtaget på bestyrelsesformandsamlingen den 12. oktober 2022 vedrørende emnet. Dette høringsbrev indeholder **(1)** vores kommentering af de forelagte kriterier og **(2)** øvrige mere generelle input til processen.

Ad (1): Kommentering af forelagte kriterier

Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium

Vi er overordnet enige i, at institutionernes fysiske rammer bør indgå som et kriterium. Vi er også enige i de oplistede underkriterier. Dog vil vi gerne påpege det forhold, at "et rum" kan tjene og rumme flere formål, som f.eks. uforstyrret aktivitet og personalets behov for planlægning.

Derudover er det vores opfattelse, at der bør indgå to ekstra underkriterier, således (i) institutionens mulighed for at danne "hjemlige" rammer, hvor børnene føler sig trygge, og (ii) at der kigges på placeringen af institutionen i forhold til at anvende og involvere lokale miljøer såsom foreninger, skov og natur.

Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi

Vi er overordnet enige i, at kriteriet er relevant. På formandsamlingen fik vi imidlertid den opfattelse, at driftsøkonomien var det altafgørende kriterium i analysen. Dette er vi ikke enige i, jf. også punkt 4 nedenfor. Hertil kommer, at vi finder det problematisk, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang har givet institutionerne indsigt i de beregninger, der er foretaget. I kommunens brev af 29. oktober 2022 mangler der således en række informationer. Derfor skrev Ann Birgitta Wandborg den 1. november 2022 en mail til kommunen og efterspurgte transparans i forhold til udgiftsposter. Da vi ikke har modtaget svar på dette, tillader vi os at eftersende et supplerende høringsvar, når alle relevante informationer er modtaget, såfremt vi finder dette nødvendigt.

På baggrund af den information vi på nuværende tidspunkt har modtaget, har vi i relation til de foreslåede kriterier følgende bemærkninger:

- **Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningens stand samt estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode- herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme:** Det er vores opfattelse, at de to kriterier bør nuanceres, idet der er stor forskel på posterne. Enkelte poster vil således være engangsbetalinger, som f.eks. et nyt tag, hvor det ikke er engangsbetalingen, der skal medregnes, men i stedet det afskrevne beløb over en given periode. Derudover bør kommunen være opmærksom på, at det er forvaltningen (Gentofte Ejendomme), der prioriterer vedligeholdelsesbudgetterne, herunder

hvilke institutioner, der skal vedligeholdes og hvornår.

- **Energivurdering:** Kriteriet er relevant. Vi vil dog gerne påpege, at for så vidt angår institutioner med mindre gode energivurderinger, vil det være relevant at se på institutionens evne til at holde de løbende driftsomkostninger som el, vand og varme nede, således at konsekvensen af en mindre god energivurdering er minimal.
- **Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution – herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme (udgifter pr. barn)**
 - **Rengøring:** Det er kommunen, der står for institutionernes rengøring, og institutionerne har således ingen mulighed for at ændre og påvirke denne post.
 - **Lederlønninger:** Det er vores opfattelse, at kriteriet ikke bør indgå, idet kommunen har bekræftet, at personale, herunder ledere, ikke bliver afskediget i denne proces. Udgiften kan derfor ikke spares væk. Såfremt kommunen alligevel beslutter at lade kriteriet indgå, bør kommunen være opmærksom på følgende:
 - Lederen for nogle institutioner er indregnet som en del af normeringen. Lederløn bør derfor kun indgå med den vægtning lederen er allokeret til at være leder.
 - Hertil kommer, at de største institutioner har flere niveauer af ledere (daglige ledere, souschefer osv.) og lønninger til alle disse ledelseslag, bør indgå som en lederløn, således at sammenligningsgrundlaget er den samme.

Derudover vil vi nævne, at vi er uforstående over for, at lederløn overhovedet kan blive anset som en "ejendomsrelateret" udgift.

- **Køkken:** Det er vores opfattelse, at udgifter til køkkenmedarbejdere ikke bør indgå i beregningen, idet
 - udgiften understøtter kommunens politik om sund mad i daginstitutioner både i forhold til ernæring og læring om råvarer og kost. Egenproduktion og køkkenpersonale bør således indgå som et kriterie med en positiv effekt.
 - køkkenpersonale er en vigtig faktor i forhold til hvor efterspurgt institutionen er blandt forældre.
 - udgiften forsvinder ikke af det samlede budget for kommunen, idet køkkenpersonale på samme måde som lederen, blot vil blive flyttet til et andet sted, da kommunen ikke vil afskedige personale.
- **Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi:** Det er uklart for os, hvad dette kriterie indebærer, idet kommunen har oplyst, at kommunen ikke ønsker at sælge institutionsejendomme. Alternative anvendelsesmuligheder er derfor irrelevante.

Foruden ovenstående kommentarer til de specifikke kriterier, vil vi gerne generelt bemærke, at en række af udgifterne ikke kan ses isoleret set men i sammenhæng med andre forhold. F.eks. kan en post der figurerer på en driftsomkostningsomgørelse være afgørende i forhold til institutionens efterspørgsel blandt forældre og medarbejdere. Det gælder f.eks. køkkenpersonale og lederen. Derudover mener vi, at det bør indgå i konklusionerne, hvilke poster der kan afhjælpes (f.eks. rengøring, forsikringer og servicekontrakter) i et forsøg på at nedsætte driftsomkostninger.

Øvrige kriterier

Vi er enige i de øvrige kriterier, der er listet. Foruden "institutionens nærhed til kommunens skoler" som underkriterie, bør institutionens placering i forhold til at anvende kommunens lokale miljøer også inddrages, som anført ovenfor. I relation til diversitet og bredde i tilbudsviften, bør det også indgå som et underkriterium, at der skal være ene vuggestuer og ene børnehaver for at sikre en alsidighed.

Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

Som anført ovenfor er det vores holdning, at kriterierne i deres nuværende form i for høj grad fokuserer på økonomi og tal som det vigtigste kriterie. På formandssamlingen blev vi bekræftet i, at det er sådan kommunen går til processen. En sådan tilgang er efter vores opfattelse forkert, og resultatet af en sådan analyse risikerer at have den modsatte effekt end kommunens erklærede formål. Vi mener, at samtlige af de oplistede "andre parametre" bør indgå som reelle kriterier, der vil blive tillagt samme vægt som driftsøkonomi osv. Efterspurgte institutioner er de institutioner, hvor efterspørgsel, forældretilfredshed og medarbejdertilfredshed er høj. Efterspurgte institutioner er afgørende for Gentofte Kommunes rygte og evne til at markedsføre sig som en kommune, der har gode institutioner, og hvor det er værd at flytte til for børnefamilier, der bliver boende og bliver en aktiv del af kommunen. Det er vores opfattelse, at det vil have store konsekvenser at lukke de mest efterspurgte institutioner, også selvom de falder uheldigt ud i forhold til driftsøkonomien.

At lade de "andre parametre" indgå som kriterier på lige fod mod de øvrige kriterier, vil også være i overensstemmelse med de af kommunen oplistede formål i kommunens brev af 23. september 2022, særligt følgende to formål:

- Tilfredse borgere, der fortsat oplever en bred vifte af dagtilbud, som fortsat kan levere et godt pædagogisk miljø til børnene og imødekomme borgernes forskellige ønsker.
- At kapacitetsprocessen giver mulighed for, at alle medarbejdere og ledere på dagtilbudsområdet har lyst til og mulighed for at forblive ansat på området.

Hvis disse to formål skal realiseres, så er det afgørende, at de "andre parametre" indgår som reelle kriterier.

Ad (2): Øvrige input til processen

På formandssamlingen oplyste kommunen, at øvrige bemærkninger, der ikke havde direkte tilknytning til kriterierne også ville blive imødekommet. Disse følger nedenfor.

- Afhjælpning i stedet for nedlukning

Som anført ovenfor mener vi, at for så vidt angår driftsomkostninger, bør det indgå i konklusionerne, hvilke poster der kan afhjælpes (feks. rengøring, forsikringer og servicekontrakter). Det vil sige, at såfremt en institution viser sig af have høje driftsomkostninger, bør det ikke automatisk føre til nedlukning af institutionen. I stedet bør man forinden afsøge mulighederne for at afhjælpes og reducere driftsomkostningerne og dermed gøre institutionen billigere at drifte.

- *Anvendelse af besparede midler*

Gentofte Kommune har historisk haft et rygte om at udbyde gode institutioner med tilstrækkelige pædagoger (modsat f.eks. Københavns Kommune). Det har således været et "rekrutteringsgrundlag" for kommunen af nye borgere. De senere år har der imidlertid været undersøgelser, der viser, at f.eks. normeringen i kommunen ikke er bedre end andre kommuner, ligesom en række af institutioner trænger til et vedligeholdelsesl ft. Det er vores holdning, at kommunen bør anvende de besparede midler på området og således investere i Gentofte Kommunes institutioner, for at sikre opretholdelsen af den kvalitet, der er så afgørende for, at børnefamilier bosætter sig i Gentofte Kommune.

Mvh bestyrelsen og ledelsen i børnehaven og vuggestuen

Børn og Miljø, Skovvej

(Skriftligt høringssvar)

Kære Gentofte kommune samt Gentofte Kommunes Børneudvalg

Vi er i Børn & Miljø på Skovvej meget positive over at blive inddraget i processen for den forestående kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet, og vil som institution og forældrebestyrelse meget gerne dele vores tanker og input i indeværende høringssvar.

Ad "Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer"

- I forbindelse med de pædagogiske konsulenters tilsynsbesøg i institutionerne opfordres de til at vurdere institutionerne i den kontekst, som dagligdagen normalt foregår i, eks. at institutioner med naturprofil eller naturbørnehaver vurderes på deres vanlige udearealer eller i de skovområder de dagligt besøger.

Ad "Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi":

- Ved vurdering af ejendommens energimærkning opfordres kommunen til, at energiforbrug pr. enhed/barn vurderes frem for ejendommens energimærke.

Ad "Øvrige kriterier":

- *"Geografisk placering i kommunen":*

Hvordan forstås "nærhed" i forbindelse med institutioners nærhed til kommunes skoler? I Gentofte kommune kan det enkelte barn indskrives i alle kommunens skoler og set ud fra et nærhedsprincip synes afstanden imellem kommunes skoler ikke betragtelig stor. Børn & Miljø på Skovvej leverer elever ind til flere forskellige skoler, - i gennemsnit 6-7 skoler ud af en børnegruppe på 12-14 børn. Det er ikke vores oplevelse, at nærheden som kriterie nødvendigvis sikrer en god og let overgang fra daginstitution til skole! Daginstitutionerne har etableret en god videndelingsplatform via de etablerede skolenetværk, som understøtter gode overgange til skole.

- *"Diversitet i og en bredde i tilbudsviften"*

Vægtning af diversitet, herunder størrelsen på dagtilbuddene er i vores øjne et vigtigt kriterie. Vi har en oplevelse af, at forældre vælger en 'lille' institution som Børn & Miljø på Skovvej til pga. den nærhed, intimitet og tryghed de og deres børn finder i at være en del af et mindre fællesskab. Desuden mener vi, at det er vigtigt at tænke diversitet i form af daginstitutioner med forskellige faglige profiler. Børn & Miljø på Skovvej er friluftscertificeret og har en profil baseret på natur og udeliv, hvor andre institutioner har profiler på eks. musik, teater, o.a.

Ad "Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces"

- Vægtning af efterspørgsel på nuværende tidspunkt såvel som retrospektivt. Dette opfordres til at vægtes jævnbrydigt med de øvrige kriterier.

- Børn & Miljø på Skovvej ønsker at appellere til refleksion omkring brugen af forældre- og medarbejdertilfredshedsunders gelser samt APV. Undersøgelserne repræsenterer efter vores mening et øjebliksbillede, der ikke er statisk. Kommunen kan med fordel at inddrage ledere, medarbejder og forældrebestyrelser i at skabe en bredere forståelse af undersøgelserne, som kan indgå i analysearbejdet.

På mødet på kommunen den 12. oktober kom en del af dialogen til at handle om rekruttering og medarbejdersfastholdelse. Børn & Miljø på Skovvej vil meget gerne opfordre kommunen til at have stort fokus på understøttelse af lederne i forhold til fastholdelse af medarbejdere.

Kommunen opfordres til tidligt i processen at inddrage lederne i at tænke tankerne om udfordringerne med rekruttering og fastholdelse, eks. ved at invitere til fremtidsværksted for at få løftet problematikken op i et højere perspektiv.

Med venlig hilsen

På vegne ledelsen & forældrebestyrelsen i Børn og Miljø

Vivi Fischer (leder) & Nina Bøggild (bestyrelsesformand)

Den Grønne Planet

(Skriftligt høringssvar)

BESTYRELSEN I DEN GRØNNE PLANET

Galaksen
(Integreret
institution)
Tegl rdsvej 21 B
2920 Skovsh ed

Naturstationen
Broholms Alle 17
2920 Charlottenlund

Skovens Børn

Ordruphus
Klampenborgvej 43
2930 Klampenborg

3. november 2022

Høringssvar om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune.

Hermed Bestyrelsens høringssvar, i form af kommentarer og tilføjelser til de opstillede kriterier. Bestyrelsen i Den Grønne Planet (DGP) er godt tilfreds med de opstillede kriterier. Vi vil gerne sikre vores fortsatte gode betingelser med en henvisning til de for os vigtigste kriterier:

- Efterspørgsel
- Forældretilfredshed
- Medarbejdertilfredshed

Vi lever op til alle de ovennævnte kriterier og ønsker at fastholde den gode kvalitet og mangfoldighed vi kan tilbyde i dag. I alle 3 institutioner leves der op til den enkelte institutions formål, samtidig med at vi udnytter styrken ved diversiteten på tværs af institutionerne.

- Vi har ventelister på to af vores institutioner.
- Vi har meget tilfredse forældre som er medskabere af vores institutioners kulturer. De støtter aktivt vores institutioners drift og udvikling og der meldes løbende søskende ind.
- Der er i alle vores 3 institutioner en høj pædagog andel (70%) og vi oplever pædagoger som uopfordret søger vores institutioner.

Vi ønsker derfor at disse tre kriterier bliver højest prioriteret.

Tilføjelser: Vi har udviklet en særlig metode til at lette overgangen mellem børnehave og skole i vores integrerede institution, som ville kunne benyttes af andre institutioner. Vores 3 matrikler tilbyder stor variation for vores børn og fleksibilitet og udviklingsmuligheder for vores medarbejdere. Desuden er de geografisk godt placeret i forhold til deres nærområder: Tegl rdssparkens legeplads, Ordrup Station og Dyrehaven.

Ved fritstillede lokaler: I forhold til mulige fritstillede lokaler gennem kapacitetstilpasningen, ønsker vi opmærksomhed på andre aldersgruppers behov, især skolebørn og unge, for et sammenh engende børne- og ungeliv.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen i Den Grønne Planet

Ellegården

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar vedrørende kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Hermed fremsendes høringssvar fra forældrebestyrelsen for den integrerede institution Børnehuset Ellegården, som er beliggende på Vangedevej 197, Dyssegård.

Overordnet har vi bemærket, at hovedfokus og formål med analysen er at styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene og at skabe de bedste betingelser for struktur og kvalitet. Børn og medarbejdernes trivsel i institutionerne er det vigtigste. Dette afsæt håber vi vil være gældende, når man skal vægte kriterierne i analysen. De fysiske rammer, det pædagogiske indhold, den geografiske placering, efterspørgsel, forældretilfredshed, medarbejdertilfredshed samt det pædagogiske tilsyn mener vi umiddelbart skal vægtes højst og at ejendommens energitilstand og økonomi er sekundære.

Vi finder overordnet, at de opstillede kriterier er rimelige og vil nedenfor give vores foreløbige bemærkninger til de enkelte kriterier. Endvidere har vi noteret os nogle kriterier, som analysen for nuværende efter vores opfattelse mangler, som vi yderligere finder væsentlige at have med.

Vi er bekymret for den proces, kommunen har sat i gang. Der er skabt utryghed blandt forældre og ikke mindst blandt personale. Vi finder det væsentligt, at kommunen iværksætter initiativer som sikrer, at Gentofte Kommune ikke mister nogle af de i forvejen for få pædagoger til andre kommuner. En s  langvarig proces, hvor medarbejdere ikke ved om deres arbejdsplads skal lukke, vil uden tvivl medføre at nogle begynder at se sig om efter andet. I den sammenhæng finder vi det det yderligere væsentligt, at kommunen tager højde for overgangen i forhold til både personale, børn og forældre. Dette bør der tages hånd om hurtigst muligt.

Overordnede bemærkninger til de enkelte kriterier:

A. *Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium*

Det er uklart for os, hvordan, af hvem og på hvilket grundlag den bygningsm essige vurdering foretages.

Vi finder det naturligt at se på, om der er bygninger, der er i en sådan stand, at de er for omkostningstunge at renovere og vedligeholde. Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at en del ældre institutioner, herunder kommunens gamle villaer, grundet deres indretning rummer særlige muligheder for at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer, hvilket bør vægtes.

Driftsøkonomi/faste ejendomsrelaterede udgifter pr institution.

Der er under punktet faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution oplistet en række udgifter.

I den forbindelse finder vi det misvisende at inddrage udgifter til køkkenmedarbejder i beregningsgrundlaget. Såfremt udgiften medregnes, b r også indgå udgifter forbundet med køb af mad udefra, ligesom den lavere forældrebetaling bør medtages i betragtning ved de institutioner, der ikke har udgifter til madordning. Samtidig bemærkes, at i de institutioner, hvor der ikke er et køkken og en køkkenassistent, men hvor maden kommer udefra, skal det

pædagogiske personale stå for anretning, oprydning, m.m. – tid som tages ud fra det pædagogiske arbejde med børnene.

B. De fysiske rammer

Vi er glade for, at de fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og gode fysiske arbejdsmiljøer er angivet som et kriterie, og det bør efter vores opfattelse vægtes højt. De pædagogiske tilsynsrapporter kan bidrage til denne vurdering.

C. Øvrige kriterier

Generelt bør disse kriterier vægte højt.

a) Geografisk placering i kommunen:

Det er vigtigt, at der sikres institutionsplads inden for en rimelig nærhed til bopæl og i nærheden af den skole, som børnene skal gå på efterfølgende. Det er ligeledes vigtigt at sikre dette i overgangsfasen, således de største børn i børnehaven ikke skal i institutioner langt væk fra deres kommende skoler.

Det er vores oplevelse, at Dyssegård har meget vanskeligt ved at følge med udviklingen i børnetallet, og der er mangel på pladser. Vi oplever og hører, at det er helt umuligt som tilflytter at få plads i en institution i Dyssegård, og det er vanskeligt som boende i kommunen, at få plads i den institution, man ønsker i Dyssegård. Dette vidner efter vores opfattelse om, at der er for få institutionspladser i Dyssegård, hvorfor man ikke bør nedlægge institutionspladser her. Vi mener, det er vigtigt at kalkulere med et overskud af pladser flere forskellige steder i kommunen med mulighed for opnormering enkelte steder, hvis behovet skulle opstå og dermed være parate til at tilpasse udbuddet af pladser.

b) Diversitet og bredde i tilbudsviften:

Som forældre er det vigtigt, at der er mulighed for at vælge et dagtilbud som passer til det enkelte barn og familie. Det er efter vores opfattelse derfor helt afgørende at sikre diversitet og bredde i kommunens dagtilbud herunder, at der i forskellige dele af kommunen tilbydes både små og store institutioner samt institutioner med særlige kompetencer, som fx erfaring med præmature børn.

D. Andre parametre:

Disse kriterier er kommet ind forholdsvis sent i processen og vi håber ikke, at det er udtryk for, at de vægtes mindre. For umiddelbart er kriterierne oplistet her væsentlige og bør tillægges stor betydning.

1. **Efterspørgsel** er et væsentligt kriterie, da det er udtryk for forældrenes behov og vurdering af de enkelte dagtilbud. Dagtilbud som ikke er fyldt op, eller hvor efterspørgslen ikke er stor, kan fx skyldes, at institutionen geografisk ikke ligger hensigtsmæssigt, ligesom det kan være udtryk for, at institutionen har nogle mangler, som forældrene vurderer, har betydning for valg af institution. Det er således nærliggende at rette fokus mod de dagtilbud, hvor der kontinuerligt er ledige pladser og hvor efterspørgslen er lav, såfremt der skal ske lukning af institutioner.

2. **Forældretilfredshed:** Dette bør vægte højt. Kommunen har tidligere sendt spørgeskema ud og bedt om bemærkninger til dagtilbuddet. De svar/bemærkninger som forældrene har udfyldt i bem rkningsfelterne b r undersøges og inddrages.
3. **Medarbejdertilfredshed:** Dette bør vægte højt. Kan man evt. måle på, hvilke dagtilbud som er gode til at fastholde deres medarbejdere?
Det bør samtidig inkluderes og vægtes i analysen, hvad medarbejdernes ønsker til eventuelle ændringer er. Såfremt medarbejderne ikke bliver hørt og inddraget i beslutningen, er der risiko for, at de søger andet sted hen.

Kriterier som bør inddrages i analysen:

- **Resultaterne fra de pædagogiske tilsyn**, som udføres af kommunens pædagogiske konsulenter, bør have nyttig information til brug for analysen af hvordan dagtilbuddet vurderes ift. de fysiske rammer, pædagogiske læringsmiljøer, pædagogisk indhold/praksis, m.m.
- **Klagesager** indsendt til kommunen over institutioner.
- **Specielle kompetencer som fx små institutioner til fx præmature børn**
- **Overgang for personale og børn.** Hvor let vil det være at placere de nuværende børn i tætliggende institutioner?

Vi ser frem til at blive inddraget i den videre proces.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen i Ellegården

Lene Jørgensen, formand (tidligere) og Thomas Huniche, nuværende formand

Fuglebakken

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Tak for at give mulighed for, at institutionernes bestyrelser bliver hørt i denne proces. Vi er glade for, at kommunen er interesseret i at få det perspektiv med i vurderingen, og vi håber, at man også i resten af processen vil inddrage bestyrelserne.

Først og fremmest vil vi i Fuglebakkens bestyrelse gerne udtrykke et ønske om, at kriterierne bliver formuleret objektivt. I sin nuværende form er det ikke præciseret, hvad der for eksempel gør, at et rum lægger op til arbejde med læreplanstemaer, hvad der afgør, om et rum imødekommer personalets behov for planlægning, og hvad der afgør, om et rum egner sig til uforstyrret aktivitet. Vi fik på formandssamlingen indtryk af, at man vil tage udgangspunkt i de kriterier der ligger i det pædagogiske tilsyn, men det står ikke klart, om man dermed vil benytte sig af eksisterende tilsyn, eller om man vil foretage nye.

Samtidig er det uklart, om der tages udgangspunkt i, hvordan institutionen har valgt at indrette sig, eller om det bedømmes, om der findes muligheder for at forbedre situationen. Her tænker vi på tilfælde, hvor institutionen har indrettet sig på en måde, som man vurderer, er uhensigtsmæssig, men hvor mulighederne er til stede for, at man kan leve op til kriterierne, hvis man ændrede indretningen.

Vi er bekymrede for, at brede formuleringer uden objektive parametre skaber risiko for forskelligartede vurderinger af institutionerne.

Vi vil derudover gerne opfordre til, at det bliver præciseret, hvordan omkostningerne gøres op. Vi kan forstå, at man har valgt at regne lederlønnen med i bygningsomkostningerne, men det fremgår ikke, om man tager udgangspunkt i den budgetterede lederløn eller den faktiske løn, hvilket kan være ret forskellige størrelser.

Desuden er det uklart for os, hvad man mener med, at man vil beregne omkostningerne ud fra det nuværende normerede børnetal, sådan som det blev fremlagt på formandssamlingen. Man har allerede fjernet 200 pladser ved at nednormere, og nogle institutioner har måske før været normeret til 60 børn og nu normeret til 40 børn, men bygningen koster stadig det samme, så skal der spares, skal man vel ikke fortsætte med halvtomme bygninger.

Det er i vores øjne problematisk, at man som institution ikke kan få det fulde overblik over, hvordan man positionerer sig i forhold til andre institutioner, når det kommer til omkostningsniveauet. På formandssamlingen fik vi oplyst, at den billigste bygning i kommunen koster 4.000 kroner pr barn, og den dyreste koster 42.000 kroner pr barn, men at kommunen ikke kender omkostningen pr. barn i alle institutioner. Men hvis man kender den billigste og dyreste, må man vel nødvendigvis have et eller andet niveau af viden om alle institutioners omkostningsniveau, ellers kan man jo ikke vide, hvilken der er dyrest og billigst.

Når dette er vigtigt, skyldes det også, at økonomierne i institutionerne kan være meget forskellige, og vi er bekymrede for, at utilsigtet fejl eller misforståelse kan få afgørende betydning for, om en institution lukker. Vi vil derfor gerne opfordre til, at institutionerne for fuld indsigt i, hvilket omkostningsniveau kommunen mener, at hver institution har, så vi fra bestyrelsernes side kan bidrage til at opklare eventuelle misforståelser.

Dernæst vil vi opfordre til, at man i kriterierne arbejder med et overordnet hensyn til, at kommunen også efter lukningen har institutioner med forskellige profiler, så der er mulighed for at vælge en institution, der er lille, eller en institution, der særligt vægter udeliv, eller noget helt tredje.

Sidst, men nok allervigtigst: Denne proces vil ikke kun ramme de institutioner, som i sidste ende må lukke – den vil ramme alle institutioner i Gentofte Kommune, fordi situationen skaber stor usikkerhed, som forringer muligheder for at ansætte nyt og fastholde eksisterende personale – hvilket allerede i forvejen er den suverænt største udfordring for mange institutioners virke. Det ville være et problem for institutioner i enhver kommune, der skal igennem en proces som denne, men for os i Gentofte Kommune er det et særlig stort problem, fordi det i forvejen er svært at tiltrække og fastholde personale i en kommune, hvor der bor få pædagoger, og hvor en nabokommune som Lyngby-Taarbæk tilbyder pædagoger mere i løn. Hvorfor skulle en dygtig pædagog søge ansættelse i en institution, som risikerer snart at lukke, når man i nabokommunen kan få ansættelse uden denne risiko og endda med bedre vilkår?

Vi ved fra formandssamlingen 12. oktober, at kommunen er opmærksom på, at dette bliver et problem, men på mødet blev der ikke præsenteret mulige bud på, hvordan det kan løses. Det blev godt nok understreget flere gange, at nedskæringerne ikke er lig med en nedbringelse af antallet af pædagoger, men det kan alligevel helt af sig selv blive konsekvensen, før lukningerne bliver ført ud i livet, fordi den usikre situation helt fra nu og frem til processens afslutning kan afholde pædagoger fra at søge ledige stillinger i kommunens institutioner og være medvirkende årsag til, at eksisterende personale søger væk fra kommunen.

Dertil kommer risikoen for, at personale søger ud af kommunen, hvis deres institution ender med at blive lukket. Det blev flere gange nævnt ved formandssamlingen, at personale i institutioner, der bliver lukket, vil blive tilbudt ansættelse andetsteds i kommunen, men der er jo på ingen måde en garanti for, at de ønsker den ansættelse, der bliver tilbudt. Dermed er der risiko for, at problemerne vokser sig endnu større.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at man finder en måde at dæmme op for disse problemer med personaleflugt og personalemangel. Den mest oplagte mulighed er for os at se, at man forhøjer lønnen for ledere og pædagoger og på anden vis giver bedre vilkår, om ikke andet så i den periode, hvor denne proces står på. Det kunne også være i form af en fastholdelsesbonus. Det er vigtigt, at det sker snart, da problemet allerede er her nu og kun bliver større. Det er naturligvis en ikke uvæsentlig omkostning, men det kan hurtigt blive et langt større problem, hvis processen fører til, at problemerne med at rekruttere og fastholde uddannet personale bliver værre endnu.

Med venlig hilsen

Per Thiemann, formand

På vegne af bestyrelsen i Fuglebakken

Gentofte Børnevenner

(Skriftligt høringsvar)

4. november 2022

HØRINGSSVAR TIL BØRNEUDVALGET OG DAGTILBUD I GENTOFTE KOMMUNE

Gentofte Børnevenner har modtaget og læst Gentofte Kommunes fremsendte høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune. Ligeledes har vi læst den tilgængelige dagsorden med bilag fra mødet i Børneudvalget 13. september 2022 samt de seneste kvartalsrapporteringer til Børneudvalget. Til inspiration har vi desuden forsøgt at afdække andre kommuners kapacitetstilpasninger gennem de sidste år.

GENTOFTE BØRNEVENNER SOM EN KONSTRUKTIV MEDSPILLER

Formand for Hovedbestyrelsen i Gentofte Børnevenner Bo Baltzersen og direktør Sabina Holm Larsen deltog i formandssamlingen 12. oktober sammen med øvrige medlemmer af Hovedbestyrelsen, ligesom der er afholdt et ekstraordinært hovedbestyrelsesmøde 13. oktober med høringen på dagsordenen. Hovedbestyrelsen, herunder formand Bo Baltzersen samt direktør Sabina Holm Larsen har desuden haft et konstruktivt og udbytterigt møde 26. oktober med den fungerende dagtilbudschef, hvor vi fik mulighed for at stille vores spørgsmål til proces, materiale, kriterier mv. samt drøfte vores tanker og bekymringer.

Gentofte Børnevenner vil gerne opfordre kommunen til løbende at inddrage Gentofte Børnevenner i processen. Dette for at så mange perspektiver som muligt løbende kan belyses, og også for at vi kan samarbejde om at skabe ro, tryghed og tillid til processen til gavn for både personale, børn og forældre her i kommunen de kommende år.

PERSONALE OG BESTYRELSER BØR INDDRAGES

Gentofte Børnevenner er glade for, at ledere, personale, institutionsbestyrelser og faglige organisationer inviteres med i drøftelserne omkring kapacitetstilpasningsprocessen helt fra starten af.

Vi anerkender alle de gode initiativer, der ligger i involvering af MED, FU, TRIO mv. samt udarbejdelsen af film for at fortælle lokalt om processen. Når det er sagt, har vi et stort ønske om at sikre en større grad af nærhed til personalet i processen og ikke "kun" lade tingene udspille sig ude i dagtilbuddene via leder, MED/FU/TRIO mv.

Vi kan allerede nu høre, at der er stor forskel på, hvor bekymrede personalet i det enkelte dagtilbud er, og også hvordan lederne taler (eller ikke taler) om processen. Derfor vil vi gerne opfordre til, at man konsekvent tænker personalet ind i processen fremadrettet.

Det er desuden vigtigt for os at understrege, at bestyrelserne i dagtilbuddene også skal tænkes aktivt ind i processen, så de kan være med til at understøtte lederens og personalets arbejde med at skabe så meget tryghed og ro i personale- og forældregruppen som muligt i processen.

EN FORVÆRRING AF DEN EKSISTERENDE REKRUTTERINGS- OG FASTHOLDELSESUDFORDRING

Gentofte Børnevenner skal udtrykke vores store bekymring for, at den allerede eksisterende rekrutterings- og fastholdelsesudfordring forværres yderligere ved igangsættelse af denne kapacitetstilpasningsproces. Gentofte Børnevenner er reelt bekymrede for, at evnen til at tiltrække personale til kommunens dagtilbud de næste år forringes væsentligt samtidig med, at vi vurderer, at en fastholdelse af det nuværende personale vil kræve en ekstra indsats fra både ledere, bestyrelser samt kommunen.

Der hersker allerede nu forskellige narrativer ude i dagtilbuddene, som vi frygter, kun vil sprede og udvikle sig over det næste stykke tid, hvis ikke vi sammen formår at skabe tydelighed og ikke mindst ærlighed omkring den politiske beslutning og proces. Narrativer som *"Det er kun de selvejende, kommunen ønsker at lukke"*, *"Det er kun de små institutioner, der står for skud"* eller *"Det bliver ikke os, for vi har lange ventelister og en høj forældretilfredshed"*. Dette understreger for os vigtigheden af at skabe en reel nærhed, og tillid til både ledere, personale og institutionsbestyrelser i alle dele af processen, så vi kan fastholde en stærk fællesskabsfølelse og en grund til at vælge Gentofte Kommune til i processen. Konkrete ønsker til rekrutterings- og fastholdelsesinitiativer er beskrevet senere i dette høringssvar.

EN REINVESTERING I GENTOFTE KOMMUNES FREMTID INDENFOR DAGTILBUDSOMRÅDET

Gentofte Børnevenner finder det afgørende for fremtidens dagtilbud i kommunen, at **den økonomiske besparelse** ved denne kapacitetstilpasning reinvesteres i dagtilbudsområdet, herunder ved en forbedring af de eksisterende løn- og arbejdsvilkår, en forbedring af den tilbageværende bygningsmasse, en yderligere forbedring af normeringerne, herunder de sociale normeringer, initiativer til at fastholde den høje kvalitet og trivsel i de tilbageværende dagtilbud mv. Dette skal ske i selvstændig proces, hvor ledere, personale, bestyrelser og faglige organisationer inddrages, så pengene investeres klogt i fremtiden.

GBV'S OVERORDNEDE BEMÆRKNINGER TIL PROCES OG FORSLAG TIL KRITERIER I HØRING

Al data, der indhentes i denne proces, skal være så opdateret og kvalificeret som overhovedet muligt. Det vil sige, at de nye data, der kommer undervejs, som f.eks. befolkningsprognoser, tilfredshedsundersøgelser el.lign., skal inddrages løbende, så resultatet i sidste ende afspejler den virkelighed, vi møder i 2024/2025. Det er vigtigt at sikre ensartethed i indsamling af data samt i metoden, der anvendes, så data reelt kan sammenlignes på tværs.

Data indhentet under Corona skal man være varsom med at bruge uden videre.

Det er et klart ønske fra Gentofte Børnevenner, at indsamling af data sker i **dialog** med dagtilbuddene og med **fuldstændig gennemsigtighed** og at ledere, personale, bestyrelser og faglige organisationer bliver skriftligt orienteret om, hvordan data til kapacitetsanalysen vil blive indsamlet, af hvem og hvordan det valideres.

KRITERIET FYSISKE RAMMER TIL AT SIKRE GODE PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER OG GODE FYSISKE ARBEJDSMILJØER

Vi vil gerne opfordre til objektivitet og uafhængighed i relation til kriteriet *"Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og gode fysiske arbejdsmiljøer"*, som er i forslag pt., hvis dette kriterie vedtages.

Dette kan ske ved at nedsætte udvalg med uafhængige eksperter samt ledere og personale, der kan vurdere eller efterfølgende validere f.eks. (ikke udtømmende):

- Om rum lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne.
- Om der er rum til uforstyrret aktivitet.
- Om der er rum, der imødekommer personalets behov for planlægning mv.

KRITERIET EJENDOMMENS STAND OG INSTITUTIONENS ØKONOMI IFT. EJENDOMME OG ØVRIGE FORHOLD

Gentofte Børnevenner ønsker objektivitet og uafhængighed i relation til kriteriet *"Ejendommens stand og institutionens økonomi ift. ejendomme og øvrige forhold"*, som er i forslag pt., hvis dette kriterie vedtages.

Dette kan ske ved at nedsætte en arbejdsgruppe med uafhængige bolig/byggeeksperter til at vurdere eller efterfølgende validere f.eks. (ikke udtømmende):

- De estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov på alle ejendomme, som dagtilbud har til huse i, uagtet hvem der ejer bygningen.
- Hovedbygningernes stand på alle ejendomme, som dagtilbud har til huse i, uagtet hvem der ejer bygningen.

Gentofte Børnevenner ønsker at vide, hvem der i den forbindelse forventes at betale for f.eks. (ikke udtømmende):

- Vurderinger af bygningsmæssig stand samt vedligeholdelsesbehov på de 61 bygninger kommunens dagtilbud har til huse i, herunder særligt de bygninger, der ikke ejes af kommunen.
- Energimærkning på de 61 bygninger kommunens dagtilbud har til huse i, herunder særligt de bygninger, der ikke ejes af kommunen.

Vi ønsker desuden:

1. **En kortlægning af den eksisterende bygningsmasse** i kommunens forskellige områder, dvs. en oversigt over kommunens 39 institutioner, deres fordeling på de 61 matrikler, matriklernes areal, nuværende antal børn og reelle fysiske kapacitet opgjort i antal børn for at skabe overblik, gennemsigtighed og transparens i den eksisterende kapacitetsudfordring.

DEMOGRAFI OG BEFOLKNINGSTILVÆKST SOM KRITERIE

Gentofte Børnevenner ønsker, at der i kapacitetsanalysen tilvejebringes data på følgende:

1. Hvordan det faldende børnetal fordeler sig i kommunens forskellige områder nu og i fremtiden set i forhold til den eksisterende bygningsmasse?
2. Til- og fraflytningsmønstre i kommunens områder.
3. Hvordan koncentrationen af dagtilbud er i kommunens forskellige områder set i forhold til antallet af børn nu og i fremtiden i de konkrete områder?

Har Gentofte Kommune haft konkret **dialog og samarbejde med de omkringliggende kommuner**, om mere konkret at tilbyde pladser til deres børn? Det er et faktum, at de omkringliggende kommuner har for mange børn i forhold til antal pladser, og at de omkringliggende kommuner er i gang med at udbygge deres fysiske kapacitet.

Vi er klar over, at flere af kommunens dagtilbud har været åbne over kommunegrænsen, og at åbningen ikke har ført til mange pladser i 2022. Kan en dialog og et samarbejde etableres, hvor de ledige pladser her i kommunen mere konkret end i dag tilbydes til de andre kommuners forældre, der har en forestående behovsdato og ingen plads?

DRIFTSØKONOMI SOM KRITERIE

Gentofte Børnevenner ønsker, at der alene indhentes **sammenlignelige data** på driftsøkonomien i de 39 dagtilbud og på de 61 bygninger, dagtilbuddene har til huse i, så data kan sammenlignes én til én. Der er forskel på hvordan vedligeholdelse, husleje og udgifter til rengøring indgår i hhv. selvejende og kommunale dagtilbuds økonomi, hvilket i den grad kan skævvride analysens resultat og fremstille særligt små velfungerende højkvalitets dagtilbud i 3. mands bygning særligt driftstunge. Man kan i den forbindelse også sætte spørgsmålstejn ved, om **lederlønnen**, og i givet fald hvordan, denne skal indgå i driftsøkonomien, idet denne også kan skævvride analyseresultatet. Flere dagtilbud har mere end én lederløn i deres budget, men kun én ansat leder. Dette er en afledt effekt af bæredygtig struktur og de mange sammenlægninger på dagtilbudsområdet over de sidste år. Hvis man uden videre tager lederlønnen med i analysen uden samtidig at kigge på antallet af ansatte ledere, vil flere af dagtilbuddene fremstå særligt driftstunge på lederposten, uden reelt at være det. Flere af GBV's dagtilbud har 2-3 lederlønnere i budgettet, men kun én ansat leder.

MANGFOLDIGHED, KVALITET OG SERVICENIVEAU SOM KRITERIE

Gentofte Børnevenner mener, at **mangfoldighed** er helt afgørende i denne kapacitetstilpasning og analysen, der skal danne grundlag herfor.

Mangfoldighed forstået sådan:

- at der fremadrettet er dagtilbud med **forskellige profiler, værdier og pædagogik**.
- at der fremadrettet er **reelle valgmuligheder** for forældre, når de skal finde/skifte dagtilbud.
- at sikre at **søskende** fremadrettet kan gå i samme dagtilbud.
- at sikre, at der fremadrettet er dagtilbud med en **beliggenhed**, der imødekommer forældrenes ønsker og behov.
- at sikre, at der fremadrettet er dagtilbud, der passer til de enkelte børns behov, særligt set i lyset af den stigning i antallet af sårbare børn vi ser hvert år.
- at sikre, at der fortsat er **store og små** dagtilbud i bygninger bygget til dagtilbudsformål og i gamle villaer, og dermed fortsat hersker en diversitet i udbuddet af dagtilbud, som ud fra en arbejdstager synsvinkel er attraktiv blandt nye ledere og nyt personale. Vi ser blandt andet i øjeblikket, at nogle af de kandidater, der søger her til kommunen, kommer fra meget store klynger i andre kommuner, og helt konkret ønsker arbejde i mindre dagtilbud.

Gentofte Børnevenner ønsker desuden:

1. at aktuelle data for **forældretilfredsheden** i de 39 institutioner, herunder hvilke dagtilbud i kommunen, der er mest og mindst søgt skal indgå i kapacitetsanalysen. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at mange dagtilbud de sidste år har undergået flere forandringer, herunder sammenlægninger, Corona mv., og at data på tilfredshed er et øjebliksbillede.
2. at aktuelle og tidssvarende data på **medarbejdertilfredsheden** i de 39 dagtilbud skal indgå i kapacitetsanalysen. Det er vigtigt at holde sig for øje, at mange dagtilbud de sidste år har undergået flere forandringer, herunder sammenlægninger, Corona mv., ligesom data på tilfredshed i sidste ende er et øjebliksbillede.
3. at indbygge en generel **kommunebufferkapacitet**, men også en individuel dagtilbudsbufferkapacitet, der bygger på børne- samt søskende gennemstrømningen i det enkelte dagtilbud.
4. at der i kapacitetsanalysen indhentes data på, hvordan det **faldende børnetal** fordeler sig på vuggestue- og børnehavepladser nu og i fremtiden.

Gentofte Børnevenner efterspørger desuden et fremtidigt kvalitetsniveau i Gentofte Kommune i relation til **antal kvadratmeter pr. vuggestuebarn og børnehavebarn**, som naturligvis overholder lovens minimumskrav, og som sættes i forhold til den eksisterende fysiske kapacitet.

INDFLYDELSE OG EJERSKAB ER AFGØRENDE I PROCESSEN

Gentofte Børnevenner ønsker som tidligere nævnt, at **ledere, bestyrelse og personale inddrages** i alle dele af kapacitetstilpasningsprocessen for at sikre, at de bliver hørt og føler sig medinddraget. Dette kan være med til at skabe tryghed, ro og ejerskab i processen. Det kan ske ved bl.a. at nedsætte **arbejdsgrupper** og arrangere fyraftensmøder, fremtidscafeer mv., hvor der er reel mulighed for at blive set og hørt.

Det er i den forbindelse en overvejelse værd at se på, om man kan sætte ledelsesnetværkene og/eller institutionsbestyrelserne i spil til en eller flere faciliterede drøftelser af, om dagtilbuddene selv kan pege på, hvordan kommunen helt eller delvist kan nå i mål med en lukning af 275 pladser,

dvs. om det er det muligt at få dagtilbuddene selv til at pege på løsninger, der kan imødekomme en hel- eller delvis fysisk kapacitetstilpasning.

REKRUTTERINGS- OG FASTHOLDELSESINITIATIVER ER AFGØRENDE FOR FREMTIDENS DAGTILBUD I KOMMUNEN

Gentofte Børnevenner har et ønske om, at der etableres **fastholdelsesinitiativer** for ledere og personale frem til udgangen af 2025 i håb om, at forhindre personaleflugt til de omkringliggende kommuner, der kalder på mere personale. Gentofte Børnevenner foreslår i den forbindelse, at kommunen iværksætter tiltag som f.eks.:

- At **fællesskabsfølelsen** styrkes ved f.eks. sociale arrangementer både i dagtilbuddet og på tværs af kommunen – dette set i lyset af, at nogle personaler på sigt skal skifte arbejdssted. Økonomi til dette sker fra centralt hold og ikke fra dagtilbuddets budget.
- At der etableres fremtidsværksteder, sparrings- eller coachingforløb el.lign. for lederne, så de føler sig klædt på til at lede deres personale bedst muligt igennem processen og skabe grundlag for en fortsat **kompetent og tillidsskabende ledelse**, hvor personalet kan føle sig værdsatte og respekterede.
- At der er **personalegoder**, der adskiller Gentofte Kommune fra andre kommuner.
- At der gives adgang til **fastholdelsesbonus eller -tillæg** til de personaler, der vælger at blive til 2024/2025 (afhængig af tidsperspektivet i forhold til fremtidige lukninger).
- At indsatsen for at tilbyde **fleksible arbejdspladser** i Gentofte Kommunes dagtilbud styrkes yderligere.
- At ledelsens muligheder for at tilbyde faglig og personlig udvikling af den enkelte ansatte styrkes.

Gentofte Børnevenner ønsker, at der iværksættes særlige rekrutteringsinitiativer i 2022- 2025 for at sikre, at kommunens dagtilbud kan rekruttere nyt personale i en tid, hvor potentielle kandidater er bekendt med, at kommunen skal lukke dagtilbud, så kommunens dagtilbud forbliver attraktive at søge trods en igangværende kapacitetstilpasningsproces. Gentofte Børnevenner foreslår i den forbindelse tiltag fra kommunens side, som f.eks. følgende:

- At der sættes fokus på de gode historier om de mange dygtige ansatte i Gentofte Kommune, og hvordan de bidrager til børnenes trivsel, læring og udvikling. Medierne og de faglige organisationer har ofte fokus på dårlige løn- og arbejdsvilkår i landets dagtilbud. Gentofte Kommune kan vælge at gå forrest med en anden dagsorden med fx små film eller mediehistorier, der viser den faglige stolthed og glæde. En anden indsats kunne være centrale midler til en forbedring af dagtilbuddenes hjemmesider, så disse adskiller sig fra andre kommuners og i højere grad viser dagtilbuddenes DNA, og hvad dagtilbuddene står for. Se f.eks. forskellen på disse 2 hjemmesider:
[Adelaide vuggestue og børnehave \(aula.dk\)](http://adelaide.vuggestue-og-børnehave.aula.dk)
[Børneinstitution med fællesskab i fokus | Gentofte | Læs mere her! \(xn--brnogmilj-l8ai.dk\)](http://børneinstitution-med-fællesskab-i-fokus-gentofte-læs-mere-her!-xn--brnogmilj-l8ai.dk)
- At kommunen brander sig på det, der adskiller dem fra de andre kommuner, herunder særligt mangfoldigheden i profil, størrelse, selvejende/kommunal mv., som i den grad kan være med til positivt at markedsføre kommunen som arbejdsplads.
- At der iværksættes initiativer, der understøtter god ledelse og godt kollegaskab i alle dagtilbud.

TRYGHED FOR PERSONALET, NÅR KAPACITETSTILPASNINGEN ER EN REALITET

Når kapacitetstilpasningen er en realitet og personale skal skifte arbejdssted, ønsker Gentofte Børnevenner følgende:

- At de personaler, der skal skifte arbejdssted, får lov til **at ønske et fremtidigt arbejdssted** fx i en jobbank, hvor ledige stillinger i tilbageværende dagtilbud forsøges besat internt, f r de bliver slået op. I processen skal man give mulighed for, at de berørte personaler kan besøge kommunens tilbageværende dagtilbud med ledige stillinger og derved opbygge et kendskab til fremtidige arbejdsgivere.
- At der fokuseres på at tilrettelægge **gode omplaceringsforl b** med samtaler, rådgivning etc., s  personalet føler sig taget alvorligt og anerkendt i omplaceringsprocessen.
- At der tilbydes **outplacementforl b** for de personaler, der ikke kan se sig selv i et andet Gentofte dagtilbud, evt. ved at etablere jobbank i 4K regi eller med de øvrige omkringliggende kommuner. Disse skal finansieres af kommunen.
- At der sættes kommunale midler af til **onboarding** af de omplacerede personaler, og etablering af en ny personalegruppe med et nyt fællesskab med solid sammenhængskraft, så alle personaler har lyst til at blive.
- At der tages højde for, hvordan lederne tager dialog med personale **om tidlig pension**, hvis ikke de ønsker at være en del af denne proces, og at man som kommune derved sikrer et respektabelt farvel til arbejdsmarkedet.

Med venlig hilsen

Sabina Holm Larsen

Direktør i Gentofte Børnevenner

Bo Baltzersen

Formand for Hovedbestyrelsen

Hellerup Børnehus

(Skriftligt høringssvar)

Gentofte Kommune

4. november 2022

Bernstorffsvej 161

2920 Charlottenlund

Att. Jonas Feldbæk Nielsen, Børneudvalget

Sendt pr. mail til hoeringomdagtilbudskapacitet@gentofte.dk

Høringssvar til Kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

Hellerup Børnehus bestående af afdelingerne Delfinen og Skattekosten (herefter "vi") skal venligst takke for at have modtaget kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune i høring.

Forældrebestyrelsen og ledelsen i Hellerup Børnehus indstiller til, at følgende kriterier dels indgår i den politiske beslutning om, 1) *hvilke kriterier*, der skal danne grundlag for det endelige forslag til den fremtidige dagtilbudskapacitet, og dels 2) *at der bliver lagt afgørende vægt på disse kriterier* i den endelige vægtning af de samlede kriterier.

- **Integreret daginstitution**

Der er flere særlige positive kendetegn ved en integreret institution, hvorfor vi indstiller til, at der lægges afgørende vægt på dette kriterie. Af særligt positive kendetegn kan det nævnes, at børnene får mulighed for at lege og skabe venskaber på tværs af aldersgrupper, så de udfordres og udvikles. Samtidig er der større mulighed for, at søskende kan være i samme institution. Børnene nyder også stor fordel af at være i samme institution fra 0 år til skolestart. Overgangen fra vuggestue til børnehave bliver mere glidende, idet barnet allerede kender de fysiske rammer og personalet, lige så vel forældrene føler sig tryggere, idet de også allerede kender rammerne og personalet. En integreret institution har også en større tiltræknings effekt på nye forældre, og giver samtidigt institutionens ledelse mere fleksibilitet ved fastlæggelse af personalets ressourceomfang, herunder fx ved sygdom og andet fravær mv.

- **Institutionens alder**

Værdier, tradition og fællesskab er ofte et udtryk for institutionens historie og levetid. Pædagogfaglighed, tiltrækningskraft over for nyt personale og bærende værdier og traditioner, som udgør fundamentet for, at børnene kan udvikles til livsduelige mennesker, er forhold, som bygges op over en længere periode. Vi indstiller derfor til, at der skal lægges afgørende vægt på institutionernes alder, og dermed de traditioner og værdier, som udspringer heraf.

- **Længevarende fastholdelse af personale**

I tråd med institutionens alder, er det afgørende for en velfungerende institution, at personalet kan være bannerfører og viderefører fagligheden, værdierne og traditionen, som er oppebåret gennem årene. Længere fastholdelse af personalet er desuden en direkte indikator for en høj medarbejdertilfredshed. Herudover giver det også en tryghed for børn såvel som forældre, at man

kan regne med, at personalet er stabilt og også fremover er at finde i institutionen. Længere fastholdelse af personalet giver også en langt bedre indkøring af nyt personale, idet de vil opleve, at der er fast struktur i arbejdet.

- **Central beliggenhed med nærhed til kommunens skoler**

Vi indstiller til, at der lægges afgørende vægt på institutionernes beliggenhed, herunder hvorvidt institutionen er placeret centralt særligt i forhold til kommunens skoler og offentlig transport. Det er afgørende for børnenes overgang fra børnehave til skole, at børnene allerede i børnehaven får dannet et kendskab og forhold til de omkringliggende skoler. Herudover er det også afgørende for den fremtidige kapacitet, at institutionen ikke kun er afhængig af lokale forhold, men også ligger tæt på gode offentlige transportmuligheder.

- **Afstand til andre store kommuner**

I tråd med ovenstående kriterier om central beliggenhed, indstiller vi til, at der bliver lagt afgørende vægt på, om institutionen ligger tæt på andre større kommuner, fx Københavns Kommune. For at sikre den fremtidige kapacitet er det således afgørende, at muligheden for at modtage børn fra omkringliggende kommuner forhøjes. Dette sikres bedst ved at have institutioner med kort afstand til andre kommuner.

- **Forældretilfredshed**

Vi indstiller til, at der bliver lagt afgørende vægt på forældretilfredsheden. Kriteriet er et direkte udtryk for børnenes og forældrenes tilfredshed med personalet og rammerne for institutionen, og den værdi, som institutionen skaber. Herudover er det et kriterie, hvor datagrundlaget har højt validitet, er målbare og direkte sammenligneligt med øvrige institutioner.

- **Efterspørgsel og antal "tomme pladser"**

Vi indstiller til, at der lægges afgørende vægt på, om institutionen er "fyldt op", eller om institutionen har "tomme pladser". Dette kriterie har direkte betydning for antallet af medarbejdere, børn og forældre, som eventuelt vil blive påvirket af en nedlukning, ligesom kriteriet også har direkte betydning for tilfredsheden og økonomien i en institution.

- **Sund økonomi**

Vi indstiller til, at der lægges afgørende vægt på institutions samlede økonomi. For at sikre veldrevne institutioner i fremtiden er det afgørende, at institutionen har en sund økonomi.

- **Forbedringer med aftryk i de nye styrkede læreplaner (fx Læringsmiljøer) og igangværende renovation**

Vi indstiller til, at der lægges afgørende vægt på institutions seneste forbedringer og igangværende renovation. Det er afgørende, at de institutioner, som har foretaget forbedringer og igangværende renovationer opretholdes, idet disse netop vil have en længere levetid og vil være moderniseret. Det gælder særligt for de institutioner, som har foretaget forbedringer med direkte aftryk i de nye styrkede læreplaner, fx læringsmiljøer. Herudover er der også et stort element af bæredygtighed og udtryk for sund økonomi samt fortsat tiltrækning af nyt personale og børn.

Afsluttende skal vi opfordre til, at der bliver udvist forsigtighed ved brugen af data til at foretage så indgribende beslutninger for børn, forældre, personale og lokalsamfund. Vi opfordrer derfor til, at

datagrundlaget - som skal ligge til grund for beslutningen - er sagligt, objektivt, valideret, ajourført og ikke mindst sammenligneligt.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen og ledelsen i Hellerup Børnehus

Helleruphøj

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar vedrørende kapacitetstilpasningen på dagtilbudsområdet fra Hellerup

Først og fremmest synes vi at det er fornuftigt at tilpasse dagtilbudsområdet så det er tidssvarende og passer ind i det fremtidige behov.

De kriterier vi i Helleruphøj synes er vigtige for en bæredygtig institution for børn er:

1. De fysiske rammer til at sikre gode læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer
2. Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi
3. Produktionskøkken og p-forhold
4. Den geografiske placering i forhold til børnetal og skoler
5. Størrelser af institutioner, så der både er store og små institutioner, n r forældre skal vælge. Mulighed for at vælge integrerede institutioner.
6. Mangfoldighed og diversitet i typen af institutioner, profiler, kompetencecentre.
7. Forældre- og medarbejder tilfredshedsundersøgelser
8. Mulighed for s skendegaranti
9. P dagogandelen, betyder faglig sparring og derigennem lettere rekruttering.
10. At ledere, bestyrelser, medarbejdere og forældre inddrages i alle dele af processen for at sikre, at de bliver hørt og føler sig medinddraget, hvilket kan skabe tryghed og ro i en tid hvor det er vanskeligt at rekruttere og fastholde pædagoger.

Sygefravær, da en stabil personalegruppe har betydning for børnenes trivsel og forældrenes tilfredshed.

På bestyrelsens vegne

Formand: Nadia Ulendorf Thomsen

Himmelskibet

(Skriftligt høringssvar)

Gentofte Kommune

Himmelskibet, den 4. november 2022

Bernstorffsvej161
2920 Charlottenlund

hoeringomdagtilbudskapacitet@gentofte.dk

Høringssvar – om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Helt indledningsvist er vi nødsaget til at udtrykke bekymring for, hvorledes man kan sammenligne daginstitutionerne på kriterierne (uanset hvilke), uden at det bliver sammenligninger alene af tal "uden tale". Vi opfordrer kraftigt til, at omsætningen af data til objektivisering/karaktergivningen af de endelige kriterier meget nøje rummer beskrivende udsagn af pågældende karakter og ikke blot en skala fra 1-5, der understøtter den givne karakter, så forvaltningens mantra om "ingen tal, uden tale" faktisk også praktiseres i denne øvelse.

Børnenes tryghed og udvikling

Det altoverskyggende kriterie, der også må vægtes absolut højest, er, at børne sikres den bedst mulige trivsel og udvikling. Det er vores tese, at dette først og fremmest er båret af motiverede medarbejderne og lederne samt et godt og nært samarbejde med lokalområde og forældre. I den sammenhæng har også daginstitutionens beliggenhed og fysiske rammer set i forhold til det pædagogiske arbejde betydning.

Medarbejdernes arbejdsmiljø og trivsel

Dette kriterie kunne eventuelt måles ud fra APV'er. Vi kan være bekymrede for trivselsmålinger er andet og mere end blot øjebliksbilleder. Vi foreslår, at der i som en del af ledernes værktøjer gives mulighed for at foretage løbende trivselsmålinger, så der beregnes et gennemsnit ud over flere perioder og forløb.

Der er mangel på pædagoger i Danmark, og også i Storkøbenhavn og Gentofte. Der har været, og der er fortsat, udfordringer med at tiltrække og fastholde dygtig pædagogisk personale samt daginstitutionsledere. Vi forudser – hvilket også blev italesat på mødet – at denne varslede sammenlægning af institutioner kan betyde utryghed blandt medarbejderne for, *hvor* de kommer til at arbejde, og *hvem* de kommer til at arbejde sammen med.

I Himmelskibet er der forældre, der som børn gik på Hellerup Skole i 1990'erne og oplevede, hvordan lukningen af skolen og omplaceringen af elever og lærere på flere andre skoler var en voldsom omvæltning, hvor der savnedes tryghed og kontinuitet. Det var alt andet end en god overgang. I det omfang institutioner må samles/lukkes, må vi kraftigt opfordre til, at der i samarbejde med de ansatte pædagoger sikres en god overgang, hvor både de ansatte, lederne og børnene i videst muligt omfang følges sammen til den ny lokation, og ikke spredes over flere matrikler. Det kan være utrygt nok for både børn og voksne at skifte lokation, men hvis man hvis

børn og voksne kender hinanden skabes de bedste forhold for kontinuitet og tryghed, og kan således forhåbentligt fastholde pædagogisk personale.

Fysiske rammer

Når man kigger på fysiske rammer, er det ikke tilstrækkeligt alene at se på selve matriklens (inde- og udeareal) rum og indretning mv. Også daginstitutionernes placering i forhold til natur- og kulturtilbud og anvendelsen af disse må medtages i kriteriet. Det gælder f.eks. park, skov, mose, s , vandløb, bibliotek, kirke, legepladser mv., der i mange sammenhænge også udgør ”rum” for de pædagogiske aktiviteter, og som bidrager til og understøtter medarbejdernes (og børnenes) arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan. Omgivelserne og deres tilbud fremgår netop ikke af tilsynsrapporterne, men er yderst relevante kriterier, der tillige må medinddrages under daginstitutionernes fysiske rammer.

Geografisk nærhed af hjem og skole (og fritidstilbud)

Når det gælder børnenes tryghed og trivsel er overgangen mellem hjem og institution, vuggestue og børnehave samt børnehave og skole (og fritidstilbud f.eks. i skolens gymnastiksal, på biblioteket, i kirken mv.) af stor betydning. Geografisk nærhed mellem hjem, daginstitution, skole og fritidstilbud skaber overskuelige og tygge rammer for gode overgange mellem de forskellige tilbud, og sådanne overgange udgør netop en af grundstenene for det lokale sammenhold og kultur omkring dagtilbud, skole og fritid.

Med den aktuelle prognose for børnetallet, må man forvente, at det faldende børnetal også vil komme til udtryk i, at skoleklasser/skole rgange ikke kan fyldes. Det giver anledning til at overveje, om man allerede nu i et samarbejde mellem Børneudvalget og Skoleudvalget skal se på den samlede anvendelse af bygningsmassen område for område, så også den (kommende) ledige plads på skolerne kan bringes i spil for dagtilbud.

Forældretilfredshed og (historisk) efterspørgsel/tils gning

Som nævnt på dialogmødet, er kvaliteten af den seneste forældretilfredshedsundersøgelse ikke tilstrækkelig til, at den kan anvendes som kriterie. Det var blandt andet et spørgsmål til forældrene om det pædagogiske niveau i institutionen, der skulle vurderes på en skala fra 1-5 uden mulighed for samtidig at give dertilhørende kommentarer. Derved var der ikke taget højde for, at langt de fleste forældrene ikke har forudsætninger for at kunne vurdere det pædagogiske niveau, og dernæst at forældrene grundet Corona i næsten to år ikke havde haft tæt kontakt med medarbejdere eller i øvrigt øvrige forældre. Desuden kan forældretilfredsheden ændre sig i løbet af meget kort tid – en måling ændrer sig hver gang forældregruppen ændres.

Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium

På dialogmødet med formænd og ledere herskede der en stemning af, at kapacitetstilpasningen af antallet af daginstitutionspladser af meget vægtige årsager blev drevet af økonomiske hensyn. I det lys giver det god mening af samle daginstitutionspladserne på nogle færre matrikler. I det lys giver kriteriet om ejendommenes/lokaliteternes vedligeholdelsesmæssige og energimæssige stand god mening. Imidlertid dog kun i det omfang, de økonomisk dyreste ejendomme sælges. Imidlertid nævnte form nden for Børneudvalget, Andreas Weidinger, flere gange på dialogmødet, at det

bestemt ikke var Gentofte Kommunes hensigt at afhænde egne ejendomme. Det antages at være med reference til salget af den gamle Hellerup Skole for nogle år efter at måtte opføre en ny Hellerup Skole. I det lys er ejendommens ejerudgifter irrelevante – de skal blot betales af en anden kasse – og afhængig af, hvad ejendommen alternativt skal anvendes til, vil også anvendelsesudgifter skulle afholdes af Gentofte Kommune. Kriterierne om størrelsen af ejer- og anvendelsesudgifter (set i forhold til antallet af børn), synes således helt overflødigt, i det omfang ejendommen ikke afhændes.

På vegne forældrebestyrelsen

Belinda Elkjær & Anne Utke

Leder & Formand

Jægersborg B rneh s

(Skriftligt høringssvar)

Svar på Høring om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune 04-11-2023

Med henvisning til høringsbrev af 23. september 2022, fremsendes hermed Jægersborg B rneh s' kommentarer og synspunkter, forud for den politiske vedtagelse af de endelige kriterier for tilpasningen af den fysiske kapacitet i Gentofte Kommune.

Indledende bemærkninger:

Først og fremmest ønsker Jægersborg B rneh s at understrege sin fulde anerkendelse af præmissen om, at der ikke spildes kommunale midler på at opretholde bygninger, som ikke er rentable, og/eller daginstitutionspladser, som ikke anvendes.

Ikke desto mindre ønsker Jægersborg B rneh s, som består af tre institutioner, at fremkomme med nogle generelle og konkrete bemærkninger/bekymringspunkter, som følge af det modtagne materiale samt de oplysninger, der blev givet på årets formandsamling.

Generel opfordring:

Jægersborg B rneh s vil gerne generelt opfordre til, at den prognose, der lægger til grund for Kommunens analyse og i sidste ende politiske beslutning, er fyldestgørende.

Særligt  nsker Jægersborg B rneh s, at prognosen som minimum tager højde for

1. De seneste og forventede ændringer i priser på boligmarkedet, idet de faldende priser må forventes at give større mulighed for tilflytning for nye børnefamilier, hvilket har været stort set umuligt de sidste 5-7 år.
2. De forventede boligprojekter, der kan frigøre boligmasse til bl.a. børnefamilier, og som dermed må forventes at indebære et behov for dagtilbudspladser. Her tænkes fsva. Jægersborg specifikt på
 - Boligerne ved Stadion
 - De kommende boliger ved Saantesvej, jf. nyt lokalplansforslag
 - Det kommende senior bofællesskab på Sch fferg rden
3. Den kommende udvidelse af fjernvarmenettet og den indflydelse det konkret vil få på driften af de daginstitutioner, der p.t. ikke er koblet på

Konkret bemærkning:

Jægersborg B rneh s ønsker, at der i forbindelse med såvel dataindsamling som analyse tages højde for, at Jægersborg B rneh s udgør 3 institutioner, der alle er i stor travsel og som har ventelister.

Der er meget stor tilfredshed hos børn, forældre og medarbejdere, ligesom kompetencecentre og tværfaglig viden deles med succes på tværs af de tre huse.

Der kunne optimalt set ønskes en energioptimering/renovering af institutionen på Saantesvej for så vidt angår bygningens funktioner, og som alternativ kunne det overvejes at gå i konkret dialog med ejeren af det kommende boligprojekt på Saantesvej, ift. om der på den private grund kunne opføres og udstykkes en ny institution, som Kommunen overtager mod et frasalg af den gamle institution, hvorpå der så kan realiseres de boliger, som ikke kan realiseres på den private grund.

Afsluttende bemærkning:

Afslutningsvist og i relation til selve beslutningsprocessen, mener Jægersborg B rneh s, at der bør sikres fremtidig løbende evaluering af prognoser (fx hvert 5.  r), således at der løbende er sikret tilstrækkelig "bufferkapacitet" til demografiske ændringer i antallet af børn i Kommunen.

Derudover ønskes det, at der tænkes agile løsninger for de institutioner som evt. nedlægges/flyttes, således at der ved fx tidsbegrænset udlejning sikres en mulighed for at genetablere pladser, hvis behovet kommer senere.

Med venlig hilsen og i håb om positiv modtagelse
Ledelsen og bestyrelsen i Jægersborg B rneh s

Kløvedalen

(Skriftligt høringssvar)

Bilag. Kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

-Introduktion:

- I det følgende præsenteres kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune
- MED-Dagtilbud er inddraget i udformningen af kriterierne, inden de blev forelagt Børneudvalget
- Denne PowerPoint med forslag til kriterier er også præsenteret for Børneudvalget d. 13. september 2022

Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium

Den styrkede pædagogiske læreplan og dagtilbudsloven har fokus på de fysiske rammer. Det fysiske læringsmiljø - herunder inde- og uderummets indretning- understøtter positive leg-, lærings- og sanseoplevelser, og indretningen og rummenes anvendelsesmuligheder understøtter børnenes nysgerrighed og deres lyst til at lære. De fysiske rammer, såvel inde som ude, understøtter ligeledes personalets muligheder for at bedrive pædagogik af høj kvalitet.

Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor:

- Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål
- Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper (vægtig)
- Rum til uforstyrret aktivitet (vægtig)
- Rum til fysisk aktivitet (vægtig) – ude som inde (legeplads, andre udendørs attraktioner)
- Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis
- Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø (fysisk tilgængelighed, indeklimaforhold (vægtig)) (kan bygningerne benyttes af dagtilbud om formiddagen og andre interessenter om eftermiddagen/aften) (Science hus der bruges af mange/besøgssted)

Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium

- Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand
 - omfang og grad af skader, slid og defekter på bygningsdele
- Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode- herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme
- Energivurdering

- Bygningens energieffektivitet (forbrug og energimærkning)
- Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution- herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme (udgifter pr. barn) (vægtig)
 - Rengøring, el, vand, varme, indvendig vedligeholdelse, forsikringer og servicekontrakter, udvendig vedligeholdelse, vedligehold af udearealer, snerydning, skatter, afgifter og renovation, husleje i bygninger ikke ejet af GK, kompensationsenheder, udgifter til køkkenmedarbejdere og lederlønninger
- Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi (konverteringsmuligheder i relation til post-brug/grøn omstilling, sælges ikke fra) (vægtig)

Øvrige kriterier

Geografisk placering i kommunen

- Børnetallet og den overskydende kapacitet udvikler sig forskelligt i de forskellige dele af kommunen - (kapaciteten skal tilpasses, så der opnås balance mellem antallet af udbudte pladser og behov, så borgere kan finde en relevant plads på en institution indenfor en rimelig afstand fra deres bopæl) (vægtig)
- Institutioners nærhed til kommunens skoler (mindst vægtig)
- Institutioners nærhed til naturressourcer (parker, skove, hav)
- Institutioners nærhed til læringsmiljøer i kommunen eg. biblioteker

Diversitet og en bredde i tilbudsviften. Det drejer sig om:

- Institutionstørrelser (ønsket er at der er både små og store institutioner)
- Kompetencecentre (vægtig)
- Selveje- og kommunale institutioner

Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces

- Efterspørgsel (vægtig)
- Forældretilfredshed (svært at vurdere på baggrund af forhåndenværende us, lav svarprocent og formuleringer svære for forældre at svare relevant på)
- Medarbejdertilfredshed (ny us med tilrettede spg)

Kost og Ernæringsforbundet

(Skriftligt høringssvar)

Kost og Ern ringsforbundets bemærkninger til kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte kommune

Kost og Ernæringsforbundet har modtaget udkast til kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte kommune. Udkastet giver anledning til følgende bemærkninger:

Vi er blevet orienteret om, at der på formandssamlingsm det den 12/10 blev nævnt, at maden/køkkenerne ikke indgår i den kommende kapacitetsanalyse. Hvad begrundelsen er for denne prioritering står hen i det uvisse. Som det fremgår af vores nedenstående bemærkninger, vil det være relevant også at inddrage køkkenområdet.

1. Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske og læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøet som kriterium

Bemærkning:

Det er vigtigt også at inddrage de fysiske rammer i daginstitutionsk kkenerne. Køkkenerne skal være effektive produktionsrum bl.a. med velindrettede lokaler, der kan understøtte de ernæringsprofessionelle medarbejderes fysiske arbejdsforhold.

Et væsentligt aspekt er også at se køkkenet som en del af hverdagen, og at det i den sammenhæng bidrager til l sning af daginstitutionens kerneopgave. Derfor er det også vigtigt, at køkkenets medarbejdere og ydelser tænkes med i den samlede opgaveløsning, og at køkkenet fysisk er integreret i daginstitutionen.

Endelig er det også vigtigt, at køkkenet er indrettet mhp., at de sociale, pædagogisk og kostmæssige mål kan opfyldes.

Der henvises til branchevejledningen "Godt arbejdsmiljø i det gode køkken":

<https://www.arbejdsmiljoweb.dk/byggeri-og-indretning/det-gode-koekken-i-institutioner/det-gode-koekken>

2. Ejendommens stand og øvrig drift som kriterium

Bemærkning:

Det bør overvejes også at se på vedligeholdelsesbehov i de enkelte daginstitutionsk kkener. Erfaringer fra andre kommuner viser, at der ofte er et vedligeholdelsefterslæb i daginstitutionsk kkener ift. produktionslokale, maskiner og udstyr samt lagerfaciliteter.

Det fremgår, at der skal ses på faste ejendomsrelaterede udgifter pr. barn herunder bl.a. udgifter til køkkenmedarbejdere. Det kan undre, at man i kriterierne udelukkende inddrager udgifter til køkkenmedarbejdere og ikke også ser på betydningen af den funktion, køkkenmedarbejderne har ift. de  vrigte pædagogiske aktiviteter på den enkelte daginstitution jf.

bemærkninger til punkt 1. I den forbindelse vil vi gøre opmærksom på, at madordningen på de enkelte institutioner er valgt af forældrene og at en del af omkostningerne til madordningen betales af forældrene.

3. Øvrige kriterier

Bemærkning:

Det kan være relevant at se på den nedre grænse for antal børn i de enkelte daginstitutioner for at modvirke sårbarhed ved fravær samt etablere et godt pædagogisk miljø med gode muligheder for faglig sparring og tværfagligt samarbejde mellem pædagoger og det ernæringsprofessionelle personale.

Afslutningsvis vil vi fremhæve, at ernæringsprofessionelles arbejde i daginstitutioner bidrager med op til 70% af børnenes daglige energibehov og dermed er en vigtig brik i børnenes mulighed for udvikling og trivsel. Med de rette fysiske faciliteter er der gode muligheder for at inddrage børn i madaktiviteter, og at der finder en reel maddannelse sted.

Med venlig hilsen

Hanne Jans

TR for Kost og Ernæringsforbundet

Dagtilbud i Gentofte

Marianne Vilsbøll Jacobsen

Formand for Kost og Ernæringsforbundet i Region Hovedstaden

Lundegård

(Skriftligt høringssvar)

Den 25. oktober 2022

Høringssvar vedr. kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

Hermed fremsendes et samlet høringssvar fra både institutions- og forældrebestyrelserne for den integrerede daginstitution Lundegård, som er beliggende på Sankt Lukas Stiftelsen i Hellerup. Bestyrelserne vil gerne takke kommunen for at blive inddraget i processen med at analysere kapaciteten på dagtilbudsområdet i kommunen, som vi finder relevant og har forståelse for er nødvendigt.

Helt overordnet vurderer vi, at kriterierne umiddelbart er fair og rimelige. Vi håber, at kommunen i den videre proces fortsat i videst muligt omfang vil skabe gennemsigtighed og åbenhed – også når kriterierne skal vægtes i forhold til hinanden og når selve beslutninger om lukninger af de konkrete pladser skal foretages.

Herudover har vi følgende overordnede bemærkninger til nogle af kriterierne.

Vedr. diversitet og bredde i tilbudsviften

Vi bemærker med glæde, at diversitet og bredde i tilbudsviften indgår i kriterierne.

Lundegård er kommunens første integrerede daginstitution og har igennem knap 50 år haft en stærk selvstændig faglig profil med grundlag i Sankt Lukas Stiftelsens værdier med et børnesyn med støtte til mestring i eget liv. Lundegård har også stort fokus på dannelse – lige fra de små praktiske opgaver i hverdagen til at kunne deltage i demokratiske processer igennem mentale og kommunikative øvelser og kompetencer.

Det er Lundegård opfattelse, at denne profil efterspørges blandt forældrene i kommunen – også fra forældre i en større radius af institutionen, da Lundegård ofte overlever børn til 5-7 skoler i kommunen.

Derudover har Lundegård en stærk "social" profil og store bredde i diversiteten, da Lundegård modtager en del expats og børn fra familier i udsatte positioner - herunder børn fra krisecentre og senest fra en række familier fra Ukraine. Lundegård har generelt et skærpet fokus på børn i udsatte positioner og understøtter en tidlig forebyggende indsats, som g r en forskel for børnene og deres familier.

Vedr. ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi

Bestyrelsen bemærker, at Lundegård senest i 2012 efter kommunen ønske er blevet udvidet til at kunne rumme de nuværende 116 enheder. Dette antal mener vi er med til at sikre en b de faglig og økonomisk bæredygtig institution.

Vi beder om, at Sankt Lukas Stiftelsen i høj grad bliver inddraget i dialog med Gentofte Ejendomme i analysen af kriterierne af Lundeg rds bygninger. Dette er rimeligt i og med, at institutionens bygninger er ejet af Stiftelsen og udlejes til Lundegård.

Til sidst skal det også nævnes, at der udestår en endelig nutidig opgørelse af institutionens antal kvadratmeter, som bør afklares inden selve analysen påbegyndes i 2023. Vi vender tilbage snarest muligt i forbindelse hermed.

Vi ser meget frem til at blive inddraget i den videre proces.

Med venlig hilsen

Henrik Nedergaard, Administrerende direktør På vegne af institutions- og forældrebestyrelsen for
Lundegård

Skovbørnehaven Skovhuset

(Skriftligt høringssvar)

Høringsbrev vedrørende kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Skovbørnehaven Skovhuset – input og kommentering af kriterier for analysen af kapaciteten på dagtilbudsområdet

Indledningsvis tak for muligheden for at give input til kapacitetstilpasningen. Nedenfor er, som opfordret, input og kommentering fra skovbørnehaven Skovhuset af kriterierne for at analysen vedrørende kapacitet tilpasning.

1. *Børnenes trivsel*

Overordnet mener forældrebestyrelsen, at der i kriterierne lægges meget vægt på økonomi og ejendomme fremfor trivsel hos børnene, ligesom den generelle trivsel i institutionen. Vi vil derfor gerne opfordre til, at der indgår visse primære kriterier, som tager højde for børnenes trivsel. På formandsmødet d. 12. oktober blev det drøftet om kriterier kunne være eksempelvis Tilsynsrapporter samt forældretilfredsrapporter, ventelister mv. Ønskeligt ville være, hvis der findes data eller målinger på børnenes trivsel i den enkelte institution (som for ældre har vi ikke indblik i om sådanne datapunkter er tilgængelig eller i hvilket format). Vi ønsker derfor med dette punkt at være kritiske overfor, at børnenes trivsel og udvikling bør vægte højere end økonomi og ejendomme. Det må alt andet lige også være en bedre langsigtet økonomisk strategi at sikre børnenes trivsel i dagtilbuddene.

2. *Børnesyn*

I forlængelse af punkt 1 kan der mellem institutioner være stor forskel på det pædagogiske arbejde ud fra institutionens generelle børnesyn. Det er os forældres forståelse og opfattelse (særligt ved forældres institutionsvalg for det enkelte barn), at der kan være meget forskellige måder at arbejde med det pædagogiske miljø. Det er jo yderst gavnligt, at der er en bred diversitet i dagtilbuddene. I Skovhuset arbejdes der eksempelvis ud fra det pædagogiske børnesyn; at følge barnets spor. Det daglige arbejde med læreplanerne og Skovhusets traditioner tilpasses barnets perspektiv og årstiderne skiften, således at der hver dag tages hensyn til børnenes behov samt vind og vejr i skoven, i forhold til, hvilke aktiviteter, ture og temaer, der bedst understøtter udvikling og læring i gruppen. Det adskiller sig fra andre institutioner, som eksempelvis arbejder mere ud fra fastlagte skemaer, som følges nøje. Det har stor betydning for os forældre hvordan dagen gribes an for det enkelte barn. Ligeledes forstår vi på personalet, at der kan være stor forskel på hvordan det pædagogiske arbejde er tilrettelagt i dagligdagen.

Vi vil derfor anbefale at der i analysen tages højde for, at kommunen fortsat udbyder dagtilbud med forskellige børnesyn, både af hensyn til børnene og personale.

Når projektet når til sammenlægningsfasen, anbefaler vi, at der tages højde for det enkelte børnesyn i institutionerne, således at både børn og personale får en overgang som tilgodeser det børnesyn den enkelte trives bedst under.

3. Skovbørnehaven

Det er ikke tydeligt i de foreliggende udkast til kriterierne, hvordan man tager højde for Skovbørnehaver, som alt andet lige drives markant anderledes end "almindelige" børnehaver. Det være sig både ift. brug af bygninger og ejendomme, lige så vel som naturen. Vi vil derfor meget gerne gøre opmærksom på, at det ikke vil være muligt at lægge (samme) generelle økonomiske beregninger og variabler ned over en skovbørnehave, på lige fod med "almindelige" børnehaver. Dette bør der tages højde for i kriterierne.

4. Pædagogisk tilsyn

Vi vil gerne støtte op om, at de pædagogiske tilsynsrapporter som udgangspunkt kan bruges som datapunkter i de opstillede kriterier. Vi vil dog gerne henstille vores bekymring til validiteten af disse rapporter. I Skovhuset har det pædagogiske tilsyn (de seneste 15 år) kun været fortaget på Skovhusets matriklen på Skovgårdsvej 44 og ikke på noget tidspunkt i skoven/dyrehaven, hvor børnehaven opholder sig 4-5 dage om ugen fra ca. kl. 9:00 – 14 hele året. Rapporten må derfor være yderst mangelfuld ift. at kunne vurdere det fulde pædagogiske arbejde i børnehaven.

Dette er samtidig yderlig en indikation på, at mange af kommunens generelle procedurer, analyser, metoder mv. bruges på en Skovbørnehave, hvor de ikke på samme vis virker/er tilpasset en skovbørnehave ift. "almindelige" børnehaver.

Yderlig vil vi gerne berøre ejendommens vurdering og brugen i forbindelse med tilsyn, især da ejendomme indgår som kriterie for analysen. Der er ved disse pædagogiske tilsyn ikke taget højde for at børnehaven opholder sig primært udenfor (enten i Dyrehaven eller på børnehavens legeplads), hvorfor brugen af lokalerne fungerer på anden vis end "almindelige" børnehaver. Dette blot for at gøre opmærksom på, ønsket om at ejendommen vurderes ud fra børnehavens helheden og ikke blot ud fra en lang generaliseret tjekliste.

5. Geografisk placering

Det er vores opfattelse, at den geografiske placering af en børnehave har stor betydning for overgangen til skolen. Vi vil derfor gerne bakke op om dette kriterie, som væsentligt parameter. Det er for børnene, personale såvel som forældre en stor styrke med det tætte samarbejde der er mellem Skovgårdsskolen og Skovhuset.

Andre bemærkninger

1. Rekruttering og fastholdelse

Det er glædeligt, at projektet ikke er en øvelse i at spare ressourcer på børneområdet. Vi vil dog gerne gøre opmærksom på den udfordring det kan være at rekruttere, i et allerede svært marked, da projektet alt andet lige giver stor usikkerhed i forhold til om institutionen fortsat vil forblive i sin nuværende form. Og med det ligger der jo, at der for den enkelte medarbejder kan være meget forskellige præferencer for hvilken institution man arbejder i, hvilke kollegaer man

har, hvilken lokation man skal arbejde på og især hvordan der arbejdes med det pædagogiske arbejde. Igen, vil vi gerne gøre opmærksom på den meget store forskel der er på at arbejde i en Skovbørnehave versus en "almindelig" børnehave.

2. *Projektets tidshorisont*

I forlængelse af punktet om rekruttering vil vi gerne udtrykke bekymring for projektets tidsplan. Det er yderst glædeligt, at denne kapacitetstilpasning gribes an med alvor og grundighed. Dog giver tidshorisonten på over et år en meget lang usikkerhed for nuværende og kommende personale, såvel som forældre (både nuværende og fremtidige valg af institution). Vi opfordrer derfor til at se på om det er muligt at strukturere tidsplanen anderledes.

Skulle I have spørgsmål eller behov for uddybning af overstående står forældrebestyrelsen meget gerne til rådighed.

Med venlig hilsen

På vegne af personale og forældrebestyrelsen i Skovhuset

Bestyrelsesformand, Louise Snog

Trekløveren

(Skriftligt høringssvar)

Høringssvar fra Trekløverens forældrebestyrelse oktober 2022

I forbindelse med proces om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte kommune

Vi har i forældrebestyrelsen i Trekløveren, bestående af Cassiopeia, Vangede børnehuse og Egegården, drøftet følgende punkter som tillæg til "Diversitet og en bredde i tilbudsviften":

- I to ud af tre af vores børnehuse har vi en stærk profil, der tager afsæt i "De inkluderende fællesskaber" med særligt blik for de mangfoldige og flerkulturelle børn og familier, vi modtager i Trekløveren.
- Vi har en stærk profil, baseret på et styrket arbejde omkring sprogudvikling, sprogtilegnelse samt at danne rammer for dansklærende børn (og familier), som forudsætning for det gode børneliv i dagtilbud, men i lige så høj grad for at ruste børn og familier bedst muligt til en kommende skolestart.
- Vi har en stærk profil i forhold til de 17 verdensmål med at sikre høj kvalitet i en ramme af diversitet og mangfoldighed, hvilke fordrer særlige kompetencer hos medarbejderne.
- Vi har vores tilbud om oplevelser natur, udeliv og science som særligt udmøntes i vores brug af vores Naturbus, der kører med 12 børnehavebørn og to pædagogisk personale ud i verden, hvor det ikke er nemt at komme til med offentlige transportmuligheder, samt vores Naturværksted Mosen, hvor vi ligeledes på skift af vores tre børnehuse, tilbyder pædagogiske aktiviteter for alle vuggestue- og børnehavebørn, både i årgangsgrupper i hvert børnehuse og på tværs af børnehuse.
- Vi ønsker at sætte fokus på at tænke i en opskalering i forhold til en fremtid, hvor der kan komme flere børn end prognoserne fremskriver pt.
- Vi ønsker at børneperspektivet skal indtænkes i en eventuel lukning og flytning af børn, familier og medarbejdere.

Derudover har vi drøftet at om end en åben og inddragende proces skaber ejerskab og mulighed for at præge beslutningsgrundlaget, kan timingen omkring rekrutteringsudfordringer, vi som område står i, måske ende med at forplumre intentionen om en bred involvering og måske endda skabe mere usikkerhed end nødvendigt.

Det er ydermere vigtigt at sørge for rene kriterier, hvilket for os vil sige at man ikke ender med at blande for mange kriterier sammen, hvis der både skal sikres god kvalitet og økonomisk gevinst. Med andre ord kan et kriterie som økonomi være nemmere at forstå og ikke blive for følelsesladet i processen.

Afslutningsvis vil forældrebestyrelsen gerne kvittere for intentionen om at skabe involvering og en åben proces, dog er det yderst nødvendigt at formidling og retningslinjer undervejs i processen fremstår skarpe og utvetydige.

På vegne af forældrebestyrelsen i Trekløveren

Susanne Rohmann, formand i forældrebestyrelsen og Paula Guerrero Mieres, institutionsleder i Trekløveren

Vuggestuen Mariehønen

(Skriftligt høringssvar)

(Fremsendt pr. e-mail til hoeringomdagtilbudskapacitet@gentofte.dk)

Vuggestuen Mariehønen
Lundeskovsvej 9
2900 Hellerup
CVR: 12159714

Daglig leder
Birgitte Torp Boussnina
btb@gentofte.dk
3. november 2022

Høringssvar om kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune

Gentofte Kommune har med høringsbrev af 23. september 2022 ("**Høringsbrevet**") sendt udkast til kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune ("**Analysekriterier**") i høring hos kommunens dagtilbud.

Vuggestuen Mariehønen, Lundeskovsvej 9, 2900 Hellerup, CVR: 12159714 ("**Mariehønen**") skal hermed fremkomme med sine bemærkninger til udkastet til Analysekriterier.

Generelle bemærkninger

Det er velkendt, at antallet af ledige pladser i dagtilbuddene i Gentofte Kommune for de 0-2-årige og 3-6-årige har været stigende over de senere år og nu ligger på et højt niveau.

Mariehønen er således overordnet enig i Gentofte Kommunes ambition, som formuleret i Høringsbrevet, om at: "*[...] styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet.*" ("**Tilpasningsinitiativet**")

Mariehønen bemærker imidlertid, at et snævert fokus på kvaliteten af dagtilbuddenes fysiske rammer risikerer at modarbejde ambitionens formål om at »*styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene*«.

Årsagen hertil er, at de fysiske rammer er væsentlige, men trods alt sekundære for kvaliteten i dagtilbuddene, hvor trygheden, den sociale trivsel og pædagogiske linje for børnene og forældrene er det primære.

Eventuel lukning af dagtilbud baseret på anvendelse af de opstillede analysekriterier risikerer således at medføre lukning af dagtilbud, der ud fra et brugerperspektiv har høj kvalitet, men som drives fra fysiske faciliteter af lavere kvalitet. Dette ville være en særdeles u hensigtsmæssig konsekvens af den foreslåede tilpasning af dagtilbuddene.

Mariehønen foreslår derfor, at udvælgelseskriterierne for eventuel nedlukning af dagtilbud struktureres på en sådan måde, at veldrevne dagtilbud, (jf. nærmere herom i punkt 2 nedenfor) der i dag drives fra fysiske faciliteter af lavere kvalitet ikke vil blive lukket som en konsekvens af tilpasningen, men eventuelt flyttes over i andre rammer med fortsættende ledelse, medarbejdere mv. og med omtrentlig samme størrelse. Det kunne fx være til bygninger, hvorfra der i dag drives mindre veldrevne dagtilbud.

På den måde vil en udskillelse af ringere bygninger/faciliteter, hvorfra der i dag drives dagtilbud, kunne gennemføres, uden det medfører risiko for lukning af veldrevne institutioner.

Bemærkninger til analysekriterier

Mariehønen bemærker, at de til Høringsbrevet bilagte kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune alle er relevante ved en eventuel tilpasning af kapaciteten, idet kriterierne dog ikke kan stå alene, jf. også bemærkningerne under punkt 1 ovenfor.

Mariehønen opfordrer således til, at der i supplement til de opstillede kriterier lægges afgørende vægt på følgende forud for en eventuel lukning/sammenlægning af dagtilbud:

- i) Resultat af de tre seneste forældretilfredshedsundersøgelser i dagtilbuddet
- ii) Resultat af de tre senest gennemførte tilsyn i dagtilbuddet
- iii) Resultat af de tre seneste medarbejdertilfredshedsundersøgelser i dagtilbuddet
- iv) Den generelle efterspørgsel på dagtilbuddet gennem de seneste tre år
- v) Den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddet
- vi) Den faglige fremdrift i dagtilbuddet målt på eksempelvis personalets deltagelse i kommunalt udbudte efteruddannelseskurser eller kurser af tilsvarende relevans.

Mariehønen opfordrer ligeledes til, at dagtilbud, der scorer højt på de ovenfor listede kriterier (veldrevne dagtilbud) fredes fra nedlukning, og at disse som en konsekvens af Tilpasningsinitiativet alene vil kunne blive flyttet med fortsættende ledelse, personale mv. og med omtrentlig samme størrelse over i alternative fysiske rammer.

Mariehønen tilslutter sig i øvrigt Gentofte Kommunes hensigt om at sikre diversitet i kommunens dagtilbud, så der fortsat vil være både større og mindre dagtilbud samt kombinerede dagtilbud og rene vuggestuer og børnehaver.

Øvrige bemærkninger

3.1 Styrket fastholdelses- og rekrutteringsindsats

Mariehønen opfordrer endvidere til, at der af hensyn til at fremme ambitionen om at »styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet« skabes klarhed over, hvad eventuelt opnåede besparelser ifm. Tilpasningsinitiativet skal bruges til.

Det er Mariehønen forventning, at Tilpasningsinitiativet risikerer at forværre den rekrutterings- og fastholdelsesudfordring, som er virkeligheden for dagtilbud i Gentofte Kommune.

Dette fordi der med Tilpasningsinitiativet skabes usikkerhed om fremtiden for de enkelte dagtilbud og dermed for personalets fremtidige arbejdsvilkår, indtil en endelig tilpasning har fundet sted.

I perioden efter Tilpasningsinitiativet måtte være gennemført, vil der antageligt også kunne opleves en stigning i opsigelser pga. fx utilfredshed/samarbejdsvanskeligheder i kølvandet på sammenlægning eller opsplitning af dagtilbud.

Mariehønen opfordrer derfor til, at en andel af opnåede besparelser fra gennemførelse af Tilpasningsinitiativet på forhånd allokeres til en øget fastholdelses- og rekrutteringsindsats.

En styrket fastholdelsesindsats kunne fx ske ved som minimum at matche arbejdsvilkårene i Gentofte Kommunes nabokommuner, hvor der gives særlige fastholdelsestillæg, tilbud om ugentlig fridag uden lønreduktion for visse seniormedarbejdere mv.

3.2 Omkostninger ifm. sammenlægning/opsplitning af dagtilbud

Mariehønen appellerer til, at Gentofte Kommune inddrager erfaringer fra andre kommuner, der har gennemført lignende tiltag i form af sammenlægninger og/eller opsplitning af dagtilbud med henblik på at afdække de deraf følgende økonomiske konsekvenser ved fx:

- i) Ledelsesudfordringer forårsaget af kultursammenstød mellem en eller flere sammenlagte dagtilbud
- ii)  gede opsigelser blandt personalet i sammenlagte og eller opsplittede dagtilbud
- iii) Håndtering af for ldreklager og anden uro ifm. sammenlægning og eller opsplitning af dagtilbud.

En afdækning af mulige økonomiske konsekvenser hidrørende herfra vil bidrage til at anskueliggøre den potentielle økonomiske gevinst ved en gennemførelse af Tilpasningsinitiativet.

3.3  get optag af børn fra nabokommuner

Endelig opfordrer Mariehønen til en forbedring af mulighederne for optag af børn fra nabokommunerne, som (i særdeleshed for Københavns Kommunes vedkommende) har for få dagtilbudspladser til at imødekomme pasningsbehovet.

Det kunne fx gennemføres ved at ophæve den eksisterende regel om, at kun dagtilbud med minimum 15 % ledige pladser kan tilbyde plads til børn fra andre kommuner. Yderligere kunne der indføres en udvidelse af s skendegarantien således, at denne garantiordning også ville gælde for fraflyttende familier, der trods tilflytning til anden kommune fastholder et barn i et dagtilbud i Gentofte Kommune.

Mariehønen appellerer til, at Gentofte Kommune afdækker disse tiltags potentielle indvirkning på kapaciteten i kommunens dagtilbud og dermed indvirkning på behovet for tilpasning af kapaciteten, inden der gennemføres nedlukning og/eller opsplitning af eksisterende dagtilbud.

På vegne af ledelsen i Mariehønen

Birgitte Torp Boussnina - Daglig leder

Lisbeth Jensen - Bestyrelsesformand

Jonathan Fraenkel K rn - Medlem af bestyrelsen

Relateret document 4/5

Dokument Navn:	Bilag 4. Indstillede kriterier 6.12.22.pptx
Dokument Titel:	Bilag 4. Indstillede kriterier 6.12.22
Dokument ID:	4860972

Kapacitet Dagtilbud December 2022 Børneudvalgsmøde

Indledning

Introduktion

- I det følgende præsenteres forslag til endelige kriterier for analyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune på baggrund af gennemført høring.
- MED Dagtilbud er inddraget i udformningen af kriterierne, inden de blev forelagt Børneudvalget 13. september og sendt i høring.

Baggrund

- Antallet af børn i alderen 0-5 år er i perioden fra 2012 til 2022 faldet med knap 850 i Gentofte Kommune – og befolkningsprognosen viser, at børnetallet vil falde yderligere med ca. 230 børn fra 2022 til 2027.
- I dag har dagtilbudsområdet en maksimal fysisk kapacitet på ca. 4.300 pladser, og der er pr. 1. juni 2022 indskrevet ca. 3.900 børn. Juni er den måned på året med flest indskrevne børn. Der er således en overkapacitet på minimum 400 pladser.

Kapacitet på dagtilbudsområdet - målet

MÅL 3 fra de flerårige mål: Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet (besluttet i Børneudvalget i juni 2022)

Målet er at skabe de bedste betingelser for struktur og kvalitet på dagtilbudsområdet, herunder sikre:

- Tilfredse borgere, der fortsat oplever en bred vifte af dagtilbud, som fortsat kan levere et godt pædagogisk miljø til børnene og imødekomme borgernes forskellige ønsker.
- Have en passende kapacitet for både 0-2 års og 3-6 års området, hvor der fortsat sikres institutionsplads inden for en rimelig nærhed til bopæl.
- Kommunens ressourcer anvendes mest effektivt, så det kommer borgerne til gode på den bedste måde- både i det enkelte dagtilbud og på tværs i organisationen.
- Gode rammer for en attraktiv arbejdsplads - for medarbejdere og ledere.
- At kapacitetsprocessen giver mulighed for, at alle medarbejdere og ledere på dagtilbudsområdet har lyst til og mulighed for at forblive ansat på området.

Status for kapacitet i Dagtilbud

Proces indtil nu

- 30. Maj 2022: Orienteringsmøde med Børneudvalget – indføring i problemstillingen
- 7. Juni 2022: Som et af de flerårige mål besluttede BØ at tilpasse kapaciteten på dagtilbudsområdet, så den bedre matcher borgernes behov for pladser, og så dagtilbudsområdet bliver mere driftsøkonomisk bæredygtigt. Af den grund er forvaltningen blevet bedt om at gå i gang med en analyse af den fysiske kapacitet og dermed skabe et grundlag for beslutningerne senere i forløbet. Processen skal bl.a. sikre, at alle interessenter og aktører bliver inddraget, og at alle relevante perspektiver bliver tænkt ind.
- 13. September 2022: Med henblik på at kunne udarbejde den kommende analyse, der skal danne grundlag for den kommende beslutning om kapacitetstilpasning, besluttede Børneudvalget på mødet den 13. september 2022 at sende udkast til kriterier til brug for analysen i høring hos alle interessenter.
- 23. September - 4. November 2022: Børn og Skole, Kultur , Unge og Fritid har i perioden gennemført høring blandt interessenter og aktører på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune.

Status for kapacitet i Dagtilbud

- Ved høringsfristens udløb den 4. november 2022 havde Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid modtaget 26 høringssvar fra interessenter og aktører på området. 23 svar fra bestyrelser, 2 svar fra faglige organisationer (BUPL Nordsjælland og Kost og Ernæringsforbundet) og 1 svar fra en paraplyorganisation (Gentofte Børnevenner).
- Høringssvarene har givet anledning til en række tilføjelser samt en enkelt justering af de indstillede kriterier og det bagvedliggende analysegrundlag, hvilket kan ses af de følgende slides 6-12.

Forslag til endelige analysekriterier, samlet

- Kriteriet 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer' fastholdes i dets nuværende ordlyd med justeringer ift. analysen. (Uddybes på slide 7 og 8)
- Kriteriet 'Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi' fastholdes i dets nuværende ordlyd med justeringer ift. analysen. (Uddybes på slide 9 og 10)
- Kriteriet 'Øvrige kriterier' fastholdes i dets nuværende ordlyd. (Uddybes på slide 11)
- 'Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen' justeres i dets nuværende form således, at forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel og, at forældretilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen. (Uddybes på slide 12)

Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer som kriterium

Den styrkede pædagogiske læreplan og dagtilbudsloven har fokus på de fysiske rammer. Det fysiske læringsmiljø - herunder inde- og uderummets indretning- understøtter positive leg-, lærings- og sanseoplevelser, og indretningen og rummenes anvendelsesmuligheder understøtter børnenes nysgerrighed og deres lyst til at lære. De fysiske rammer, såvel inde som ude, understøtter ligeledes personalets muligheder for at bedrive pædagogik af høj kvalitet.

Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor:

- Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål
- Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper
- Rum til uforstyrret aktivitet
- Rum til fysisk aktivitet
- Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis
- Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø (fysisk tilgængelighed, indeklimaforhold)

Justeringer i analysen af 'Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer'

- At der for at sikre uvildighed tilknyttes en ekstern ekspert, som bliver ansvarlig for at udarbejde et observationsredskab. Dette struktureres omkring kriteriet og de enkelte underkriterier, som hver især tilknyttes en række tegn, der bliver pejlemærker for den tilsynsførendes observationer og efterfølgende vurdering. I den forbindelse indarbejdes tegn vedrørende personalefaciliteter, indeklima mm.
- "Kommunalbestyrelsen vil kunne sikre uvildighed i tilsynet ved, at tilsynet føres på et tydeligt grundlag. Hermed forstås, at tilsynet f.eks. føres på baggrund af en systematisk og ensartet tilsynsmetode, som sikrer, at den tilsynsførende vurderer kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer i de enkelte dagtilbud på en ensartet og på en på forhånd defineret og fast besluttet måde." [Inspirationskatalog Uvildighed i tilsyn \(emu.dk\)](#)

Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi som kriterium

- Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand
 - Omfang og grad af skader, slid og defekter på bygningsdele
- Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10 årig periode-herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme
- Energivurdering
 - Bygningens energieffektivitet (forbrug og energimærkning)
- Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution- herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme (udgifter pr. barn)
 - Rengøring, el, vand, varme, indvendig vedligeholdelse, forsikringer og servicekontrakter, udvendig vedligeholdelse, vedligehold af udearealer, snerydning, skatter, afgifter og renovation, husleje i bygninger ikke ejet af GK, kompensationsenheder, udgifter til køkkenmedarbejdere og lederlønnings
- Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi

Justeringer i analysen af 'Ejendommens stand og øvrig driftsøkonomi'

- At der foretages en Fm3-vurdering af selvejende dagtilbuds bygninger, så der sikres sammenlignelige data på både kommunale og selvejende dagtilbud
- At Fm3-vurderingen suppleres med en analyse af opførelsestidspunkt o.l.
- At registrering af bygningens stand suppleres med en vurdering af evt. produktionskøkken. Dette gælder både kommunale og selvejende daginstitutioner.
- At energimærkning suppleres med forbrugsdata og vurdering af indsats ift. at gøre bygningen energieffektiv. Der tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger.
- At energivurdering suppleres med en registrering af opvarmningskilde.
- At udgifter til madordning medtages særskilt i analysen.
- At lederløn og kompensationsenheder medtages, men at disse suppleres af et forslag til en ny ensartet tildelingsmodel, så både den nuværende udgift og udgift ved ny model fremgår af analysen.
- At der i rapporten med strukturforslag foretages en vurdering af, om de bygninger, der kan være relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse til øvrige kommunale formål, herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for omkringliggende børnehuse, indtil alternativ brug iværksættes.

Øvrige kriterier

Geografisk placering i kommunen

- Børnetallet og den overskydende kapacitet udvikler sig forskelligt i forskellige dele af kommunen - (kapaciteten skal tilpasses, så der opnås balance mellem antallet af udbudte pladser og behov, så borgere kan finde en relevant plads på en institution indenfor en rimelig afstand fra deres bopæl)
- Institutioners nærhed til kommunens skoler

Diversitet og en bredde i tilbudsviften

Det drejer sig om:

- Institutionstørrelser
- Kompetencecentre
- Selveje- og kommunale institutioner

Andre parametre, der inddrages efterfølgende i afvejningsprocessen

'Andre parametre, der inddrages i afvejningsprocessen' ændres således, at forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel og, at forældretilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen.

Efterspørgsel

- Ventelister
- Antallet af tomme pladser

Medarbejdertilfredshed

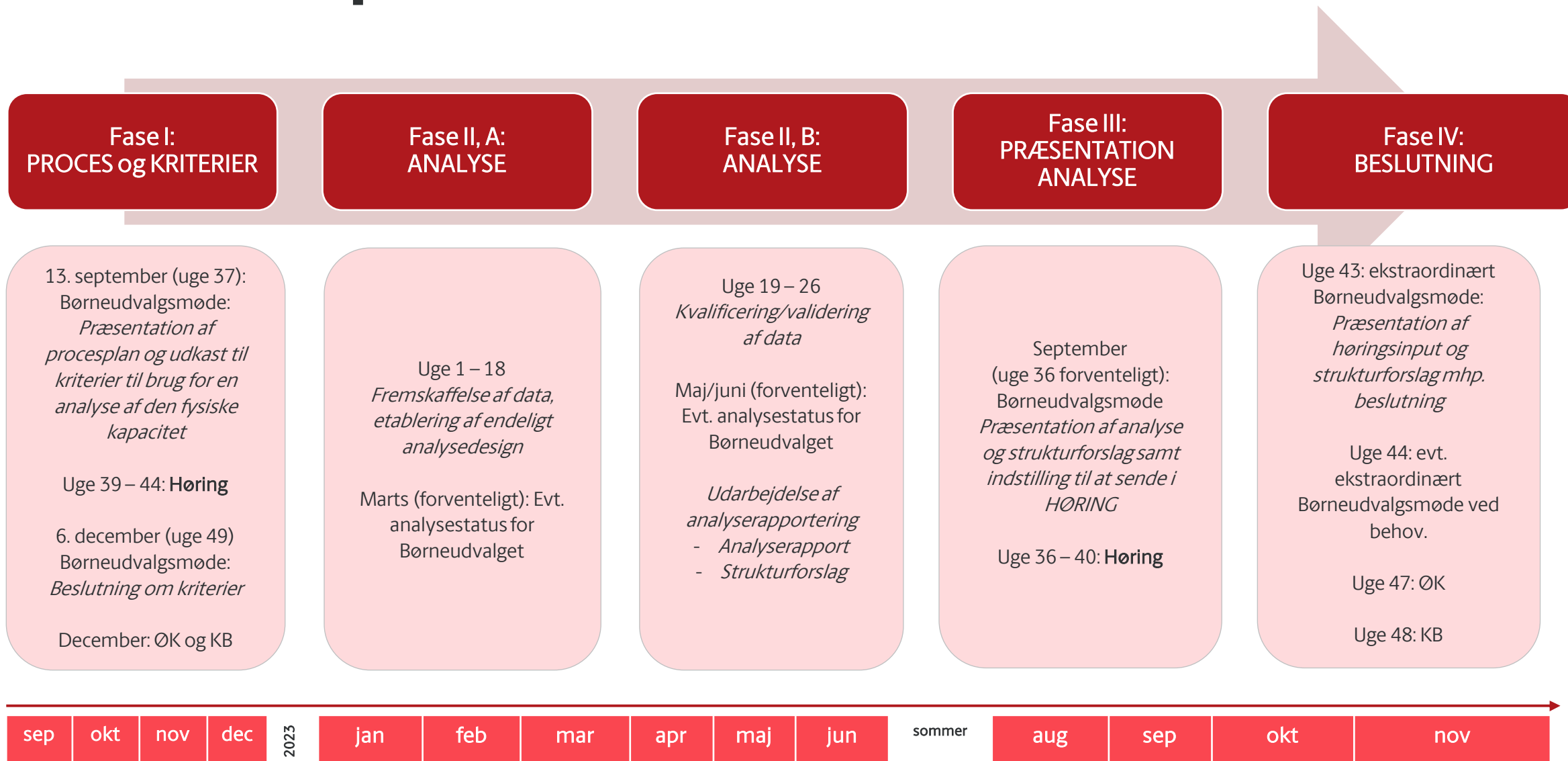

Kommunikation om kapacitetsprocessen

- Udarbejdelse af video med repræsentanter fra Dagtilbud og evt. faglige organisationer med henblik på kommunikation om kapacitetsprocessen til medarbejdere. Visning og drøftelse af budskaber i videoen på personalemøder i alle institutioner i perioden medio-ultimo januar.
- Oprettelse af side på Gentofte.dk med information om kapacitetsprocessen – Q n' A med svar på de mest stillede spørgsmål (der kan besvares skriftligt) samt tidsplan for processen. Siden opdateres løbende i løbet af kapacitetsprocessen.
- Caféer (fyraftensmøder) for ledelse og medarbejdere
- Dagtilbud kan inviteres ud til møder i de enkelte institutioner
- Åben kontor hos Dagtilbud, hvor bestyrelser kan droppe forbi
- Fast dialogpunkt på FU møder (lederrepræsentanter fra hvert netværk)
- Fast dialogpunkt på Dagtilbud MED-møder
- Fast dialogpunkt på ledermøder
- Løbende dialog med dagtilbudsledere

Overordnet proces

Relateret document 5/5

Dokument Navn:	Bilag 5. Tabel over samlede indstillinger.docx
Dokument Titel:	Bilag 5. Tabel over samlede indstillinger
Dokument ID:	4888927

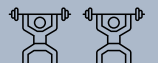
Bilag 5. Tabel

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringssvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Fysiske rammer til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer og fysiske arbejdsmiljøer Kriterier for fysiske rammer indenfor og udenfor: • Rum der lægger op til at arbejde med læreplanstemaerne i daglige gøremål • Rum til opdeling af børnegrupper i mindre grupper • Rum til uforstyrret aktivitet • Rum til fysisk aktivitet • Rum der imødekommer personalets behov for planlægning, refleksion og evaluering af den pædagogiske praksis • Bygninger der i øvrigt fysisk understøtter gode pædagogiske læringsmiljøer og et godt fysisk arbejdsmiljø	Generelle bemærkninger med opmærksomhed på eller forslag til, hvordan der sikres høj datavaliditet og hensigtsmæssig rangordning af kriterier Betydningen af de fysiske rammer i forhold til at sikre gode pædagogiske læringsmiljøer, samt hvordan de fysiske rammer afdækkes og vurderes Betydningen af de fysiske rammer i forhold til at sikre gode arbejdsmiljøer for medarbejderne, samt hvordan de fysiske rammer afdækkes og vurderes	At der tilknyttes en ekstern pædagogisk ekspert til at udarbejde et observationsredskab baseret på kriteriet og dets underkriterier, og med tilknyttede beskrivelser af tegn, som de tilsynsførende observerer efter. Forvaltningen indstiller, at der i observationsredskabet indarbejdes tegn vedrørende indeklima, personalefaciliteter mm. Forvaltningen indstiller, at kriteriet og dets underkriterier i dets nuværende ordlyd fastholdes.
Ejendommens stand og øvrige driftsøkonomi: • Bygningsmæssig vurdering af hovedbygningernes stand • Estimerede ekstraordinære vedligeholdelsesbehov for bygningen i en 10-årig periode – herunder vurderet i forhold til det antal børn, bygningen kan rumme	Generelle bemærkninger med enten opmærksomhed på eller forslag til, hvordan der sikres høj datavaliditet og hensigtsmæssig rangordning af kriterierne op mod hinanden. Hvordan den bygningsmæssige stand vil blive vurderet, herunder hvordan der sikres uvildighed i vurderingen. Hvordan de faste ejendomsrelaterede udgifter opgøres. Herunder udfordres hensigtsmæssigheden i at	Forvaltningen indstiller, at Fm3 vurderingen suppleres med en analyse af opførelsestidspunkt, byggematerialer, varmeanlæg ol. Forvaltningen indstiller, at registreringerne af bygningernes tilstand suppleres med en vurdering af produktionskøkkenerne. Forvaltningen indstiller, at der foretages en bygningsgennemgang af de selvejende institutioners bygninger efter Fm3 metoden.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringsvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
- Energivurdering - Faste ejendomsrelaterede udgifter pr. institution-herunder vurderet ift. det antal børn institutionen kan rumme - Ejendommens øvrige anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi	medregne lederløn og madordning. Hvordan det estimerede vedligeholdelsesbehov over de kommende 10 år vil blive opgjort. Betydning af ejendommens energivurdering, samt om der herudover ses på forbrugsudgifter og muligheder for energirenovering. Hvorvidt ejendommens alternative anvendelsesmuligheder og/eller alternative værdi bør vægtes, såfremt der ikke planlægges med salg af bygninger ejet af Gentofte Kommune.	At energimærkerne suppleres med forbrugsdata samt en vurdering af indsatsen if. at gøre bygningen mere energieffektiv. Her tages udgangspunkt i energimærkernes anbefalinger. At energivurderingen suppleres med en registrering af opvarmningskilde. At udgifter til madordning vises særskilt i analysen. At der medtages data om lederløn og kompensationsenheder, men at disse suppleres af forslag om ny ensartet og gennemsigtig tildelingsmodel, således at der i analysen fremgår den nuværende udgift og udgiften ved ny model. At der i rapporten med strukturforslag foretages en vurdering af, om de bygninger, der er relevante at afvikle, udgør en interessant matrikulær størrelse, til øvrige kommunale formål herunder som midlertidig anvendelse som pædagogiske aktivitetscentre for de omkringliggende børnehuse, indtil evt. ny anvendelse af bygningen.
Øvrige kriterier: - Geografisk placering i kommunen - Diversitet og en bredde i tilbudsviften.	Argumenter både for og imod at geografisk placering bør vægtes som kriterium, herunder både afstand mellem i) institution og bopæl, ii) institution og skole, iii) institution og natur- og kulturoplevelser Argumenter for, at diversitet i tilbudsviften bør vægtes, herunder forslag til hvilke parametre, der bør sikres diversitet på (størrelse, institutionstype, særlige profiler mv.)	Ingen indstillinger til ændringer på baggrund af høringsvarene.

<i>Oprindeligt kriterium</i>	<i>Hvilke emner under kriteriet er høringsvarene optagede af?</i>	<i>Indstilling</i>
Andre parametre, der inddrages i den efterfølgende afvejningsproces • Efterspørgsel • Forældretilfredshed • Medarbejdertilfredshed	Argumenter for at lade forældrenes efterspørgsel være et parameter, som vægtes højt i analysen samt modsatrettede holdninger til, hvordan efterspørgsel kan afdækkes og vurderes Argumenter for og imod at lade forældretilfredshed være et parameter, som vægtes højt i analysen samt holdninger til, hvordan tilfredshed kan afdækkes, herunder særlige opmærksomhedspunkter ift. målinger fra covid19-perioden. Argumenter for at lade medarbejdertilfredshed være et parameter, som vægtes højt i analysen samt holdninger til, hvordan tilfredshed kan afdækkes, herunder særlige opmærksomhedspunkter ift. målinger fra covid19-perioden	At forældreperspektivet belyses gennem data om efterspørgsel, men at tilfredshedsundersøgelser ikke medtages i analysen. Der indstilles til, at der foretages en ændring af kriteriet i overensstemmelse hermed.

Dokument Navn:	Visuel præsentation flerårige mål 1.docx
Dokument Titel:	Visuel præsentation flerårige mål 1
Dokument ID:	4873663
Placering:	Emnesager/Orientering om igangværende indsatser til realisering af flerårige mål Børneudvalget/Dokumenter
Dagsordens titel	Orientering om igangværende indsatser til realisering af flerårige mål Børneudvalget
Dagsordenspunkt nr	2
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	5

Hovedindsatser 		
2023	2024	2025
Systematisk indsats for at øge kvaliteten i dagtilbud 		
Uddannelse af pædagogisk personale 		
Styrkelse af den sprogpædagogiske indsats 		

Målepunkter
➤ Daginstitutionernes gennemsnitlige score på temaet pædagogisk organisering stiger fra 2,4 (i 2021) til 3,0 på tilsynskonceptets 4-trinsskala. ➤ At det pædagogiske personale understøtter børnenes læringsmiljøer, deres sproglige udvikling, og at der arbejdes systematisk med Play and Learn, samt at medarbejderne understøtter børnenes motoriske udvikling. Målet er at løfte daginstitutionernes gennemsnitlige score på temaet børnenes sproglige og motoriske udbytte fra 2,6 (i 2021) til 3,0 på tilsynskonceptets 4-trinsskala. ➤ At flere børn udvikler gode talesproglige færdigheder. Målet er, at max 8% af alle treårige og max 10% af alle femårige har brug for en særlig fokuseret sprogindsats. I 2021 var det 8% af alle treårige og 13% af alle femårige, der havde brug for dette.

Målet
<i>Vi vil øge kvaliteten i dagtilbud og skabe læringsmiljøer, hvor børn trives og udvikler sig</i>

Relateret document 2/5

Dokument Navn:	Visuel præsentation flerårige mål 2.docx
Dokument Titel:	Visuel præsentation flerårige mål 2
Dokument ID:	4873660

Hovedindsatser 		
2023	2024	2025
Uddannelse til pædagogisk uddannelse 		
Fastholdelse af medarbejdere 		
Rekruttering og onboarding af nye medarbejdere 		

Målepunkter
➤ At opnå en uddannelsesdækning på 78%. I 2021 var uddannelsesdækningen 68% fordelt på 63% pædagoger og 5% pædagogiske assistenter. ➤ Antallet af pædagogmedhjælpere, der tager en merituddannelse, som pædagogisk assistent eller pædagog øges, så der løbende uddannes internt. Målet er at min. 10 pædagogmedhjælpere hvert år påbegynder en merituddannelse. ➤ Antallet af medarbejdere med en uddannelse indenfor motorik, sprog og social inklusion som minimum fastholdes og ift. sprog og social inklusion øges med 25 medarbejdere. Der er i 2021 173 medarbejdere med inklusionsuddannelse, 167 medarbejdere med sproguddannelse og 107 medarbejdere med motorikuddannelse. ➤ Daginstitutionerne har senest ved udgangen af 2025 alle gennemgået et kompetenceudviklingsforløb om rekruttering.

Målet
<i>Vi vil fastholde, opkvalificere og rekruttere flere medarbejdere til dagtilbudsområdet</i>

Relateret document 3/5

Dokument Navn:	Visuel præsentation flerårige mål 3.docx
Dokument Titel:	Visuel præsentation flerårige mål 3
Dokument ID:	4873661

Hovedindsatser 		
2023	2024	2025
Kortlægning – hvilke bygninger, der er bedst egnede til at drive daginstitution i 		
Inddragelse af relevante interessenter 		
Grundighed i beslutningsprocessen 		

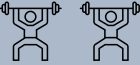
Målepunkter
➤ Senest ved udgangen af 2023 er der efter en proces med inddragelse af alle relevante interessenter truffet endelig beslutning om hvorledes og hvor meget kapaciteten nedbringes.

Målet
<i>Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet.</i>

Relateret document 4/5

Dokument Navn:	Visuel præsentation flerårige mål 4.docx
Dokument Titel:	Visuel præsentation flerårige mål 4
Dokument ID:	4873662

Hovedindsatser 		
2023	2024	2025
➤ Alle dagtilbud har en inkluderende praksis, hvor dagtilbuddet systematisk arbejder med at udvikle inkluderende børnemiljøer, der øger børnenes deltagelsesmuligheder (Dagtilbud) 		
➤ Pædagogisk vejledning, konkret støtte til dagtilbuddene og udvikling af et kompetencecenter plus (Dagtilbud) 		
➤ Styrkelse af det tværfagligt samarbejde 		
➤ Udvikling af tilbudsvifte i FamilieCentret, Familiens Hus og Ungekontakten (Familie og Sundhed) 		

Målepunkter
➤ At alle daginstitutioner har minimum 2 pædagoger med et modul i social inklusion, og at det samlede antal pædagoger med modul i social inklusion er minimum 200. I 2021 havde 30 ud af 43 daginstitutioner to eller flere pædagoger med modul i social inklusion og i alt havde 166 uddannelsen). (Dagtilbud)
➤ Alle daginstitutioner, der vurderes at have glæde af at arbejde med fællesskabet som ramme for det enkelte barns mulighed for at være en del af fællesskabet, tilbydes et MUF-forløb og tager imod det (Dagtilbud).
➤ Familie og Sundhed arbejder kontinuerligt med forholdet mellem forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Målet er, at de forebyggende foranstaltninger udgør en stadig stigende andel af de samlede indsatser. Baseline er januar 2023.
➤ En øget anvendelse af eget tilbud i stede for køb udefra. Egne tilbud er Familiecenter,

Målet
Vi vil sikre, at flere børn og unge med særlige behov og særlige forudsætning er oplever glæden ved at deltage og trives i fællesskaber tættere på almenmiljøet .

- Bedre kapacitetsudnyttelse på sociale institutioner (Familie og Sundhed)

Ungekontakten,
Magrethekollegiet, Familiens
Hus, JSU, Børneterapien,
Lundø, Troldemosen, Broen,
Hjortholm, Camillehusene.
Januar 2023 er baseline.

Relateret document 5/5

Dokument Navn:	Visuel præsentation flerårige mål 5.docx
Dokument Titel:	Visuel præsentation flerårige mål 5
Dokument ID:	4878045

Hovedindsatser 		
2023	2024	2025
➤ Den rigtige afgørelse første gang 		
➤ Overholdelse af de politisk vedtagne sagsbehandlingstider 		
➤ Udarbejdelse og anvendelse af brugertilfredshedsundersøgelser 		

Målepunkter
➤ I 2020 havde Gentofte en omgørelsesprocent på 61% på børnehandicapområdet. I 2025 skal omgørelsesprocenten være max. 40 % og ligge under landsgennemsnittet i hele perioden. ➤ En fra 1. januar 2023 faldende sagsbehandlingstid på §§ 41, 42 og 44- forløb. Vi kan først måle sagsbehandlingstiderne i sensommeren 2022. Baseline fastlægges i januar 2023 på baggrund data om 2022. ➤ Der skal være en løbende stigning i tilfredsheden frem til 2025. I 2025 skal 80 % af borgere og/eller pårørende være tilfredse med sagsbehandlingen. Baseline fastlægges i januar 2023 på baggrund data om 2022.

Målet
Vi vil øge den borgeroplevede kvalitet i sagsbehandlingen

Dokument Navn:	Evaluering Afproevning af fremskudt regional funktion i boerne- og ungdomspsykiatrien.pdf
Dokument Titel:	Evaluering Afproevning af fremskudt regional funktion i boerne- og ungdomspsykiatrien
Dokument ID:	4711898
Placering:	Emnesager/STIME - evaluering/Dokumenter
Dagsordens titel	Evaluering af STIME - en fremskudt regional funktion
Dagsordenspunkt nr	3
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Evaluering

Afprøvning af fremskudt regional funktion i
børne- og ungdomspsykiatrien –
Sundhedsstyrelsen

April 2022

Indholdsfortegnelse

1	Introduktion	1
1.1	Baggrund	1
1.2	Formål	1
1.3	Opsummering af evalueringens hovedfund	2
1.4	Læsevejledning	6
2	Evalueringsdesign	7
2.1	Virkningsevaluering	7
2.2	Dataindsamling og materiale	8
2.3	Analysen af projekter og funktioner	8
3	Henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien	9
3.1	Hvad undersøges?	9
3.2	Udviklingen i henvisninger	10
3.3	Konklusioner	11
4	Forskellige typer af fremskudte funktioner	13
4.1	Identificerede typer af fremskudte funktioner	13
4.2	Fremskudt funktion 1: Faste sparringsmøder om enkeltsager i den enkelte kommune	14
4.3	Fremskudt funktion 2: Styrkede netværksmøder	20
4.4	Fremskudt funktion 3: Standardiserede indsatsforløb	24
4.5	Fremskudt funktion 4: Nyt samarbejde med almen praksis	35
4.6	Fremskudt funktion 5: Børne- og ungdomspsykiatrisk personale i frivillig forening	38
4.7	Fremskudt funktion 6: Tværsektoriel enhed med koordinationsopgave	46
4.8	Fremskudt funktion 7: Kompetenceudvikling målrettet forældre	51
5	Tværgående konklusioner	55
5.1	Resultater af indsatsen	55
5.2	Konkrete indsatser	57
5.3	Kompetencer	58
5.4	Organisering	59
6	Bilag A: Deskriptiv analyse af udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien	62
6.1	Udviklingen i henvisninger i Danmark (2018-2021)	62
6.2	Udviklingen i henvisninger i Region Nordjylland (2018-2021)	65

6.3	Udviklingen i henvisninger i Region Midtjylland (2018-2021).....	76
6.4	Udviklingen i henvisninger i Region Syddanmark (2018-2021).....	88
6.5	Udviklingen i henvisninger i Region Sjælland (2018-2021).....	98
6.6	Udviklingen i henvisninger i Region Hovedstaden (2018-2021).....	106
7	Bilag B: Kort beskrivelse af hvert satspuljeprojekt	119
7.1	Region Nordjylland: Tværfagligt Udgående Team	119
7.2	Region Midtjylland: Fremskudt psykiatri	120
7.3	Region Syddanmark	123
7.4	Region Sjælland: Bakkehuset.....	125
7.5	Region Sjælland: headspace	127
7.6	Region Hovedstaden: STIME – Styrket Tværsektoriel Indsats for Børn og Unges Mentale Sundhed	129
8	Bilag C: Anvendt metode	131
8.1	Datakilder	131
8.2	Metodiske overvejelser om indsamling og undersøgelse af henvisningsdata	133

1 Introduktion

1.1 Baggrund

Flere og flere børn og unge kæmper ifølge Sundhedsstyrelsen med psykisk sårbarhed, mentale sundhedsproblemer og psykiske lidelser. Det er satspuljepartiernes opfattelse, at der er behov for at sætte ind med en tidlig indsats til disse børn og unge med henblik på at kunne udrede og behandle dem på den mindst indgribende måde, tæt på deres nærmiljø og uden for psykiatrien. I satspuljeaftalen på sundhedsområdet for 2018-2021 er der derfor afsat midler til afprøvning af modeller for fremskudt regional psykiatri, som skal styrke den tidlige indsats for børn og unge med mistrivsel eller tegn på en psykisk lidelse såsom lette tilfælde af spiseforstyrrelser, angst, depression og selvskadende adfærd med videre.

Der har været afsat 213,5 mio. kr. til afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien. Puljen kunne søges af regioner, kommuner og/eller frivillige foreninger i samarbejde.

Seks projekter har modtaget midler fra puljen. Disse seks projekter er beskrevet nærmere i bilag til denne evalueringsrapport. Der blev samtidig afsat midler til en evaluering af arbejdet i de seks projekter. Det er denne evaluering, der afrapporteres med denne rapport.

Formålet med evalueringen er ifølge opgavebeskrivelsen: *"... at få viden om erfaringerne med afprøvningen af de fremskudte funktioner, herunder udfordringer og gode løsninger, for eksempel effektive samarbejdsmodeller med videre."*

Projekterne havde opstart i september/oktober 2019 og er løbet frem til udgangen af 2021. Flere projekter er dog blevet forlænget, og dele af andre er efterfølgende blevet permanentgjort. Dataindsamlingen til evalueringen er sket fra oktober 2021, og evalueringen bygger således ikke på data fra den fulde projektperiode. Samtidig er det vigtigt at påpege, at projekterne er gennemført i en periode, hvor Danmark har været ramt af pandemi (COVID-19), der har haft stor indflydelse på både sundhedssektoren i regionerne og børne- og ungeindsatser (børne- og ungeområdet, skoleområdet såvel som socialområdet) i kommunerne. Ligeledes har pandemien i høj grad påvirket udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien, og udviklingen i henvisninger i projektperioden kan således ikke antages at være et "normalbillede". Der tages højde for disse forhold i konklusionerne.

1.2 Formål

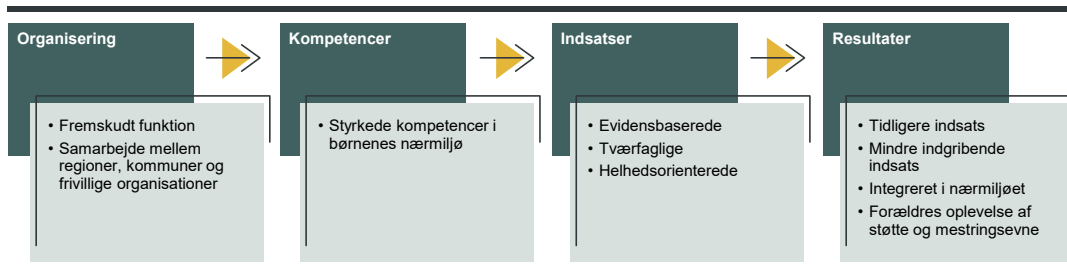
Med udgangspunkt i opgavebeskrivelsen, som gengivet ovenfor, og i dialog med Sundhedsstyrelsen har det været formålet med evalueringen og denne rapport at udarbejde et vidensgrundlag for det fortsatte arbejde med at styrke indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder.

Opgaven er operationaliseret i nedenstående konkrete undersøgelsesspørgsmål, der er blevet formuleret i dialog med Sundhedsstyrelsen på baggrund af opgavebeskrivelsen, puljevejledningen og viden fra tidligere evalueringer af tværsektorielle samarbejdsprojekter.

- 1) Kan det sandsynliggøres, at de fremskudte funktioner resulterer i:
 - a) En tidligere indsats?
 - b) En mindre indgribende indsats?
 - c) En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv?
 - d) At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpnet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges?
- 2) Hvilke konkrete indsatser tilbydes i den fremskudte funktion?
- 3) Hvilke kompetencer udvikles gennem den fremskudte funktion og hvordan?
- 4) Hvilke former for organisering bidrager til udviklingen af kompetencer og indsatser i den fremskudte funktion?

Disse spørgsmål er baseret på en opfattelse af, at de fire elementer (resultater, indsatser, kompetencer og organisering) har en gensidig sammenhæng, hvor udviklingen i ét element påvirker de øvrige. Hypotesen er således, at projekterne ved at organisere sig anderledes (med en fremskudt funktion) kan påvirke kompetencerne i feltet og således bidrage til en styrket indsats, der giver en række positive resultater.

Figur 1: Sammenhængen mellem elementerne i undersøgelsesspørgsmålen

Da formålet med evalueringen samtidig er at uddrage læring om, hvordan der kan indføres fremskudte funktioner i praksis, er der desuden et selvstændigt fokus på implementeringserfaringer.

Endelig skal det understreges, at opgaven ikke har indeholdt undersøgelse af behandlingseffekten af fremskudte funktioner for det enkelte barn eller den enkelte unge. Flere af de undersøgte projekter har selvstændigt indsamlet data, der i nogen grad kan belyse dette, men det har ikke været en del af den samlede evalueringsopgave.

1.3 Opsummering af evalueringens hovedfund

Der har i de seks projekter været afprøvet en lang række forskellige aktiviteter. Når der kigges på tværs af de mange aktiviteter, kan der identificeres syv typer af fremskudt funktion, hvoraf seks opleves at have gode resultater. De seks fremskudte funktioner er:

- Faste sparringsmøder
- Styrkede netværksmøder
- Standardiserede indsatsforløb (herunder lettere manualbaseret behandling)
- Psykiatrien i frivillig forening
- Tværsektoriel enhed
- Kompetenceudvikling målrettet forældre.

Evalueringen giver ikke mulighed for at pege på, hvilke af disse funktioner der har de bedste resultater, da de ikke kan sammenlignes direkte med hinanden. I stedet kan der for hver af funktionerne beskrives erfaringer med organisering, kompetencer, indsats og resultater. Det kan dog fremhæves, at der i særlig grad er omfattende positive erfaringer med faste sparringsmøder og standardiserede indsatsforløb.

Der er endvidere identificeret en syvende fremskudt funktion, som dog ikke vurderes at have positive resultater. Det drejer sig om nyt samarbejde med almen praksis. Der er stor enighed om, at der er behov for et tættere samarbejde med almen praksis, men samtidig at den afprøvede funktion i dette projekt ikke i sig selv har skabt en bedre indsats for børn og unge med psykiske vanskeligheder.

Resultater

Der er ikke i den samlede evaluering defineret et enkelt resultatparameter, som alle afprøvede aktiviteter skal vurderes i forhold til. Der er heller ikke gennemført økonomiske analyser, der giver grundlag for at kunne sammenligne resultaterne med omkostninger, for på den måde at kunne pege på de mest effektive fremskudte funktioner. I stedet hviler vurderingen af de afprøvede funktioners resultater primært på kvalitative data indsamlet gennem interviews med projektmedarbejdere, projektledelse, samarbejdspartnere samt brugere og pårørende.

Den kvalitative resultatvurdering er søgt suppleret med en analyse af objektive data om henvisningspraksis. Her har det været undersøgt, om der kan etableres en mulig sammenhæng mellem projektaktiviteter og udviklingen i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien og udviklingen i andelen af henvisninger fra kommuner, der afvises i børne- og ungdomspsykiatrien. Der kan i den gennemførte analyse ikke identificeres systematiske sammenhænge mellem fremskudte funktioner og udviklingen i henvisninger. Dog kan det i Region Nordjylland konstateres, at de kommuner, der har været mest aktive i forhold til de to afprøvede fremskudte funktioner (faste sparringsmøder og styrkede netværksmøder), også er de kommuner, hvor andelen af afviste henvisninger fra kommunerne er faldet mest i projektperioden. Det kan ikke uden yderligere undersøgelser konkluderes, om det netop er de fremskudte funktioner, der har medført denne udvikling.

For seks af de syv afprøvede fremskudte funktioner kan det konstateres, at de alle – dog i varierende grad – giver:

- En tidligere indsats, der opnås særligt ved tre elementer.
 - For det første gennem styrket opsporing, hvor frontlinjepersonale på almenområdet inddrages i kompetenceudvikling. Dette er der arbejdet med i langt de fleste projekter, men i særlig grad i de projekter, hvor der har været fokus på standardiserede indsatsforløb og faste sparringsmøder.
 - For det andet ved at nogle målgrupper tilbydes en indsats, som ikke tidligere har kunnet tilbydes, hvilket særligt gør sig gældende for de standardiserede indsatsforløb og kompetenceudvikling målrettet forældre.
 - For det tredje ved at der hurtigere gives den rette indsats til børn og unge med tegn på psykisk mistrivsel, hvilket særligt opnås gennem de fremskudte funktioner, hvor der er fokus på en helhedsorienteret problemforståelse og drøftelse af støttemuligheder.

- En mindre indgribende indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv, der oftest er opnået gennem et fokus på en helhedsorienteret drøftelse af støttemulighederne, baseret på tværsektoriel deltagelse i disse. Særligt kan her fremhæves faste sparringsmøder og styrkede netværksmøder.

Og for særligt de standardiserede indsatsforløb, en tværsektoriel enhed og kompetenceudvikling målrettet forældre kan det endvidere konstateres, at forældrene oplever:

- Deres børns vanskeligheder afhjulpet, gennem en målrettet – men på tværs af de konkrete projekter varierende – indsats til det enkelte barn og forældre
- Deres egne kompetencer til at støtte barnet styrket, gennem målrettet støtte til forældrene enten ved specifikke tiltag til forældrene eller ved inddragelse af forældrene i standardiserede indsatsforløb
- De konstaterede positive resultater dækker over et komplekst billede, hvor det på tværs af de afprøvede typer af fremskudt funktion særligt tydeligt fremgår, at:
- De kommunale medarbejdere og medarbejdere i den regionale børne- og ungdomspsykiatri oplever et meget bedre samarbejde. Ifølge de fagprofessionelle selv kan dette bedre samarbejde føre til mere smidigt og hurtigt samarbejde, der hurtigere sikrer den rette indsats.
- Hvor der tilbydes standardiserede programmer og tydelige tovholdere eller kontaktpersoner i indsatsen, opleves dette bredt som en stor kvalitet af både forældre og fagprofessionelle. For det første fordi der er børn, unge og forældre, der tilbydes en støtte, hvor der ellers ikke ville være givet en støtte. For det andet fordi den tydelige kontaktperson letter samarbejdet om den samlede indsats for både professionelle og for forældre.

Indsats

De konkrete borgerrettede indsatslementer, der ligger i de identificerede fremskudte funktioner, dækker over et meget bredt sæt af indsatser.

Overordnet kan disse indsatser kategoriseres som enten:

- A. Nye borgerrettede indsatser, der ikke i forvejen tilbydes bredt i de fleste kommuner og regioner
- B. Indsatser, der sikrer en bedre sammenhæng i de allerede eksisterende borgerrettede indsatser

Til gruppe A kan henregnes:

- De standardiserede indsatsforløb
- Helhedsorienterede fællessektorielle indsatser
- Målrettede forældrekompetenceudviklende tiltag

Til gruppe B kan henregnes:

- Styrkede netværksmøder
- Faste sparringsmøder
- Medarbejdere fra psykiatrien i frivillig forening
- Tværsektoriel enhed med koordinationsopgave
- Samarbejde med almen praksis

Endvidere kan det på tværs af de fremskudte funktioner konstateres, at det opleves meget positivt hos både forældre og fagprofessionelle, når der er tydelighed i, hvor man kan henvendes sig ved behov for lettere behandlende indsatser, og når der er tydelighed i, hvem der tager ansvar for koordinering af den samlede indsats.

Endelig skal det – også på tværs af de fremskudte funktioner – konstateres, at muligheden for at forældre til et barn med psykiske vanskeligheder kan møde medarbejdere fra den regionale psykiatri, inden der udarbejdes en henvisning til psykiatrien, opleves meget positivt. Her er det centralt, at det både opleves som en gevinst for forældre, den regionale psykiatri og for de kommunale medarbejdere.

Kompetencer

På tværs af de identificerede fremskudte funktioner er der identificeret en række centrale pointer om, hvilke kompetencer der opleves som afgørende for en velfungerende fremskudt funktion.

- Tværgående sektorkendskab
- Tværsektoriel tillid
- Specialpsykologer i børne- og ungepsykiatrien som sparrings- og supervisionspartnere og undervisere
- Fokus på øget kendskab til psykopatologiske forhold hos det kommunale frontpersonale

Organisering

I analysen af organiseringen sættes der særligt fokus på den konkrete organisering af samarbejdet mellem sektorerne.

På tværs af de forskellige typer af fremskudt funktion ses en række forskellige måder at organisere samarbejdet på tværs af kommuner og region – og i et enkelt tilfælde mellem region og frivillig forening.

Der ses således både elementer af:

- Flersektorielt samarbejde, hvor hver sektor leverer selvstændige bidrag til en samlet indsats.
- Tværsektorielt samarbejde, hvor samarbejdet handler om etablering af en fælles og helhedsorienteret problemforståelse og eventuelt fælles forståelse af indsatsbehovet i konkrete borgerforløb.
- Fællessektorielt samarbejde, hvor sektorerne arbejder tæt sammen i selve interventionen for barnet, den unge eller familien.
- Parasektorielt samarbejde, hvor der alene leveres en brobyggende og koordinerende indsats af medarbejdere med afsæt i begge sektorer.

Det er således en selvstændig pointe, at en fremskudt funktion kan etableres på meget forskelligt organisatorisk grundlag. Der kan ikke på baggrund af denne evaluering peges på, hvilken type af samarbejde der giver det bedste resultat.

Fokuspunkter i Implementeringen

Sidst kan der også peges på en række erfaringer med implementering af de fremskudte funktioner. De mest centrale erfaringer, som der derfor bør være særlig opmærksomhed på i en eventuel fremtidig etablering af fremskudte funktioner, er som følger:

- Tværsektorielt samarbejde tager uanset form tid at etablere. Det gælder på såvel ledelses- som praksisniveau. Derfor kan resultaterne også være længe undervejs.
- Ligeværdig tværsektoriel udvikling skaber stort ejerskab og stor opbakning til de udviklede indsatser. Det kræver til gengæld tilstrækkelig tid og modigt frisættende lederskab.
- På tværs af de fem regioner er der stor variation i tolkningen af de konkrete lovgivningsmæssige rammer for regulering af samarbejdet mellem kommunale og regionale medarbejdere. Det giver meget forskellige muligheder for etablering af konkret samarbejde.
- I alle regioner efterspørges der på ledelsesniveau stærkere regulering af ansvaret for tværgående samarbejde og for lettere behandling. Det opleves, at de fremskudte funktioner med den nuværende regulering er sårbare, da både region og kommuner kan trække sig fra samarbejdet.

1.4 Læsevejledning

I det følgende afsnit gives først en kort indføring i evalueringsdesignet. Dette gøres for at give et billede af, hvordan evalueringen er blevet gennemført, og dermed baggrund for at forstå de følgende kapitler.

I kapitel 3 præsenteres hovedkonklusioner i forhold til udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien fra 2018 til oktober 2021. Her er der fokus på, i hvilken grad det kan sandsynliggøres, at udviklingen i henvisninger er påvirket af de fremskudte funktioner.

En mere uddybet gennemgang af udviklingen nationalt og i de enkelte regioner kan findes i Bilag A: Deskriptiv analyse af udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

Der er i evalueringen valgt at fokusere på forskellige typer af fremskudt funktion fremfor at fokusere på det enkelte gennemførte projekt, da hvert af de gennemførte projekter indeholder en stor variation i tiltag og indsatser. I kapitel 4 præsenteres de forskellige identificerede typer af fremskudt funktion. I første afsnit gives et overblik over de identificerede fremskudte funktioner, hvorefter erfaringerne med hver af de syv identificerede typer præsenteres i hver sit afsnit. Disse afsnit er struktureret efter undersøgelsesspørgsmålenes fire elementer, som præsenteret ovenfor.

I det afsluttende kapitel 5 samles op på tværs af gennemgangen af de identificerede typer af fremskudt funktion, og der gives et samlet svar på de fire undersøgelsesspørgsmål.

Det vil også sige, at de seks projekter ikke præsenteres og gennemgås som selvstændige projekter i teksten. En kortfattet præsentation af hvert af de seks projekter kan findes i Bilag B: Kort beskrivelse af hvert satspuljeprojekt

Endelig kan en præsentation af den anvendte metode findes i Bilag C: Anvendt metode.

2 Evalueringsdesign

De fire undersøgelsesspørgsmål er styrende for designet af evalueringen, og der er valgt et design baseret på virkningsevaluering. I virkningsevalueringen søges det kortlagt, hvilke årsagssammenhænge der kan forklare givne virkninger på baggrund af en indledende hypotese om disse sammenhænge.

2.1 Virkningsevaluering

Gennem en kombination af kvalitative og kvantitative data belyses virkningerne af indsatsen, og de tiltag og vilkår, der leder frem til virkningerne, beskrives. Sammenhængene mellem de forskellige vilkår, tiltag og virkninger søges sandsynliggjort gennem belysningen, uden at der kan udtrages endegyldige konklusioner om entydige årsags-virknings-sammenhænge.

Denne tilgang er valgt af primært to årsager. For det første har den store bredde i de ønskede resultater af projekterne ikke muliggjort en mere stringent resultat- eller effektevaluering. For det andet har ambitionen med evalueringen langt hen ad vejen være beskrivende mere end forklarende på grund af de gennemførte projekters meget store kompleksitet og eksplorative karakter.

I en virkningsevaluering er udgangspunktet teoridrevet, hvor en hypotetisk forestilling om sammenhængen mellem årsag og virkning ekspliciteres i en forandringsteori (teori om, hvad der skaber den ønskede forandring). Denne forandringsteori søges derefter belyst empirisk ved at indsamle og analysere data om de enkelte elementer i forandringsteorien. Gennem det analytiske arbejde søges det således at teste forandringsteorien, i forhold til hvorvidt sammenhængene kan eftervises.

Som udgangspunkt for analysen er der derfor formuleret en forandringsteori (se Figur 1. Sammenhængen mellem elementerne i undersøgelsesspørgsmålene), der baserer sig på:

- Opgavebeskrivelsen fra Sundhedsstyrelsen
- Puljevejledningen
- De seks projektbeskrivelser som formuleret i puljeansøgningerne
- Implements erfaringer med tværsektorielt samarbejde i det offentlige

Den hypotetiske sammenhæng illustreret i forandringsteorien kan formuleres som, at organisationsformen "fremskudt funktion" giver et sæt specifikke kompetencer i børnenes nærmiljø, der muliggør en indsats, der i højere grad end i dag er evidensbaseret, tværfaglig og helhedsorienteret, som betyder, at de ønskede resultater om en tidligere, mindre indgribende indsats, der er integreret i barnets hverdagsliv, og hvor forældrene oplever sig støttet, kan opnås i højere grad end i dag. Der et mindsket behov for anvendelse af tvangsindlæggelser.

Der skal indsamles data om hvert af disse elementer for at kunne besvare de fire undersøgelsesspørgsmål.

2.2 Dataindsamling og materiale

Konkret er der for hvert af de seks projekter udarbejdet et evalueringsdesign, der sikrer, at der indsamles data, der belyser alle de ovenfor beskrevne elementer. Grundet den meget store variation mellem projekterne er der kun i meget begrænset omfang indsamlet standardiseret tværgående data. Hovedvægten er lagt på:

- Kvalitative interviews med projektledelse, projektmedarbejdere, professionelle samarbejdspartnere og familier, der har erfaring med kontakt med indsatserne i projekterne ved projektperiodens afslutning (oktober til december 2021)
- Kvantitative data, som projekterne selv har indsamlet i projektperioden (indsendt til evaluator i oktober 2021)
- Centrale dokumenter udarbejdet som led i projekterne og projekternes egne analyser af den fremskudte funktion

Endelig er der indsamlet data for udviklingen i omfang af henvisninger og afviste henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark i perioden 2018 til oktober 2021. Dette er både med til at kontekstualisere den fremskudte indsats og give et billede af væsentlige variationer på tværs i Danmark. Desuden skal det undersøges, om der kan ses en sammenhæng mellem de afprøvede fremskudte funktioner og udviklingen i henvisninger.

Den grundlæggende hypotese, der udforskes, er hypotesen om, at hvis de fremskudte funktioner lykkedes med en kvalificering af henvisningerne fra kommunerne til børne- og ungdomspsykiatrien, så bør andelen af afviste henvisninger fra de deltagende kommuner, alt andet lige, falde i projektperioden. Dette kan være en indikation på, at man gennem den fremskudte funktion er lykkedes med at iværksætte en mindre indgribende indsats frem for at henvise til den mere indgribende indsats i børne- og ungdomspsykiatrien.

2.3 Analysen af projekter og funktioner

For at sikre et tværgående fokus, hvor der uddrages generel læring på tværs af de gennemførte projekter, gennemføres der en komparativ analyse på baggrund af de indsamlede data. Hvert af de seks projekter indeholder en række forskellige tiltag og indsatser. Nogle elementer ligner hinanden på tværs af flere projekter, hvor andre elementer kun afprøves i et enkelt projekt.

For at identificere de forskellige standardiserbare muligheder, regioner og kommuner har for at tilbyde en fremskudt funktion, sammenlignes tiltag og indsatser i de seks projekter. Således identificeres en række forskellige typer af fremskudt funktion. Hvert projekt kan således indeholde flere forskellige typer af fremskudt funktion. Det er erfaringerne med disse forskellige typer af fremskudt funktion, der præsenteres og forholdes til den generelle forandringsteori.

Vurderingen af i hvilken grad og hvordan de fremskudte funktioner har ført til de ønskede resultater baserer sig således på en tværgående analyse af funktioner snarere end på selvstændige analyser af de enkelte projekter.

3 Henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien

3.1 Hvad undersøges?

Med satspuljeprojektet er der en ambition om en tidligere indsats forankret i børn og unges hverdagsmiljø. Dette ville eventuelt kunne føre til et mindsket behov for indsatser i den regionale børne- og ungdomspsykiatri, samt at de børn med behov for en mere indgribende indsats opspores tidligt og rettidigt. Tanken er, at en tidlig kommunal indsats i nogle tilfælde bidrager til, at vanskelighederne ikke vokser sig så store, at der er behov for meget højt specialiseret støtte. Et mindsket behov for en specialiseret psykiatrisk behandling ville kunne ses som et mindsket antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

En sådan udvikling ville samtidig betyde, at indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder, alt andet lige, ville være mindre indgribende, som ligeledes er en af de eksplicitte ambitioner med de gennemførte projekter.

Samtidig vil en styrket opsporing af børn og unge med behov for en mere specialiseret støtte i kommunalt regi betyde, at der vil være flere relevante henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien på et lavere alderstrin. Det vil sige, at børn og unge med behov for mere specialiseret hjælp får den tidligere.

Der har også i de gennemførte projekter været en ambition om at få "bedre" henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien. Dette vil i praksis sige en udvikling, hvor der er færre henvisninger, der bliver afvist, fordi de beskrevne problemstillinger ikke er relevante for den regionale børne- og ungdomspsykiatri, fordi problemstillingerne ikke er beskrevet tilstrækkeligt, eller fordi der ikke i tilstrækkelig grad er afprøvet andre tiltag inden henvisning.

For at undersøge om – og i hvilken grad – det kan påvises, at de fremskudte funktioner påvirker tilgangen til børne- og ungdomspsykiatrien, er der indhentet data om henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i hele landet. Der er indhentet data fra 2018 (året før projekterne iværksattes) og til oktober 2021. Med udgangspunkt i dette data undersøges det, hvordan antallet af henvisninger af børn og unge bosat i projektkommuner har udviklet sig i projektperioden sammenlignet med udviklingen i øvrige kommuner. Da det ikke kan antages, at der har været et ensartet aktivitetsniveau i alle projektkommuner (særligt ikke i de regioner, hvor alle kommuner har deltaget), er der lavet sammenligning både med de kommuner, der formelt er en del af projekterne, og sammenligning med de kommuner, der har haft mest projektaktivitet.

Jævnfør ambitionen om flere relevante henvisninger undersøges det, om andelen af afviste henvisninger af børn og unge bosat i projektkommuner er faldet i projektperioden sammenlignet med andelen i øvrige kommuner.

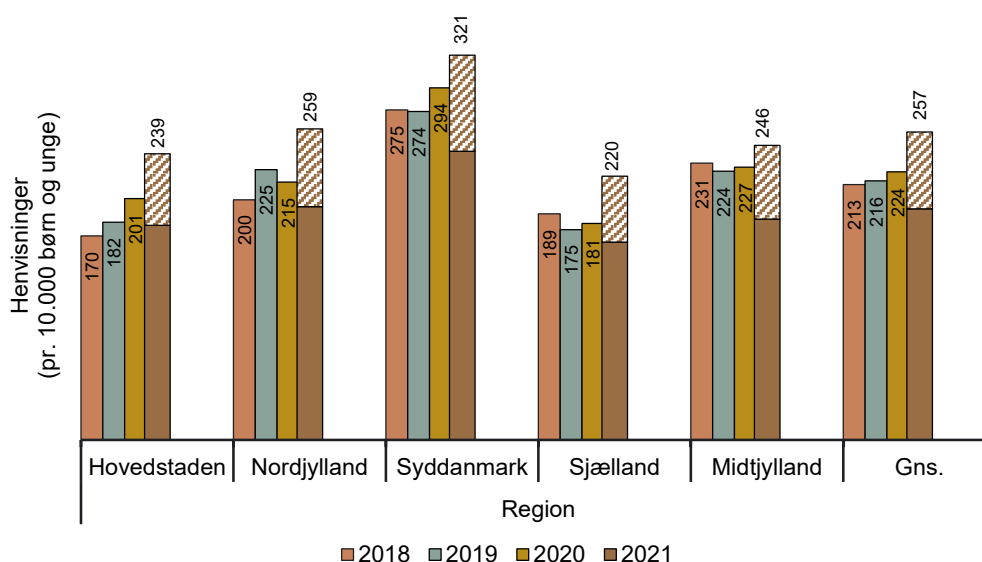
For at lede efter sammenhænge, der hvor der er størst sandsynlighed for at finde disse, fokuseres der særligt på henvisninger fra kommuner og på andelen af afviste henvisninger fra kommunerne. På baggrund af erfaringerne fra de gennemførte projekter kan det ikke forventes, at henvisninger fra praktiserende læger påvirkes af projekterne.

3.2 Udviklingen i henvisninger

Samlet set kan det konkluderes, at antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark har været stigende fra 2018 til 2021. Denne tendens ses for alle regioner, men med store variationer i udvikling hen over de fire år.

I figuren nedenfor er udviklingen illustreret set i forhold til antal henvisninger per 10.000 børn og unge i hver region for at tage højde for forskellen i befolkningsstørrelse. I 2021 er der kun indsamlet data for årets første ni måneder. Der er derfor tilføjet en fremskrivning øverst på søjlen for 2021 for at give et bedre sammenligningsgrundlag til de tidligere år.

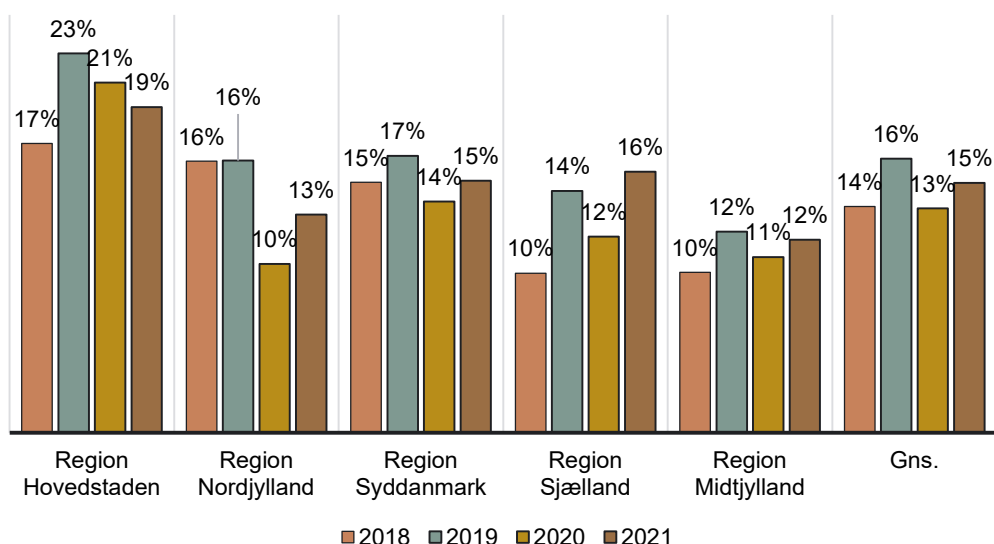
Figur 2: Udvikling i antal henvisninger fordelt på regioner

Note: Da vi kun har data til og med september måned i 2021, har vi estimeret det totale antal henvisninger i 2021 ved at gange antallet af henvisninger fra januar til september med (12/9) for bedre at kunne sammenligne niveauet i 2021 med de øvrige år. Det lyse område i søjlen for 2021 markerer de fremskrevne værdier. Sammenlignet med tidligere år, så er der en tendens til, at der kommer et relativt højere antal henvisninger i de sidste tre måneder af året end i de første ni. Fremskrivningen kan derfor betragtes som relativt konservativ.

Andelen af henvisninger, som bliver afvist, ligger for alle regionerne på gennemsnitligt 30% i perioden og er faldet en smule gennem perioden i alle regionerne undtagen Region Syddanmark, hvor der ses en lille stigning i andelen af henvisninger, som bliver afvist.

Ses der specifikt på andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, fremgår det, at der her er stor variation på tværs af de fem regioner. Samtidig ses det, at der fra 2018 til 2021 er en mindre stigning eller stagnation for Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark, mens der for Region Sjælland er tale om en markant stigning. I Region Nordjylland ses der som den eneste region et fald i andelen af afviste henvisninger.

Figur 3: Andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvis

Når udviklingen i henvisninger sammenholdes med kommunernes aktivitetsniveau, kan der zoomes ind på udviklingen i netop de kommuner, hvor der er størst sandsynlighed for en synlig påvirkning af udviklingen i henvisninger.

I Region Nordjylland ses det, at faldet i andelen af afviste henvisninger fra kommunerne netop er størst i de kommuner, der har haft den største grad af projektaktivitet. Dette kan indikere, at der kan være en sammenhæng mellem aktiviteterne indført med projektet og en udvikling i retning af "bedre" henvisninger. Resultatet skal dog tolkes med forbehold, da der også i Region Nordjylland har været en praksis, hvor sager, der har været drøftet i de tværsektorielle fora, ikke afvises i psykiatrien.

Der kan ikke på baggrund af det tilgængelige data ses en systematisk forskel i udviklingen i henvisninger i projektkommuner kontra øvrige kommuner i de øvrige regioner. Ligeledes kan der ikke identificeres en systematisk forskel i udviklingen mellem kommuner med højt projektaktivitetsniveau sammenlignet med kommuner med lavt projektaktivitetsniveau i de øvrige regioner.

3.3 Konklusioner

Fra baselineåret 2018 og til indsamling af data i oktober 2021 har der selvfølgelig været en lang række andre faktorer end de fremskudte funktioner, der har påvirket udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark. Herunder skal nogle af de vigtigste øvrige faktorer nævnes:

- Udvikling i forekomsten af psykiske vanskeligheder i befolkningen
- COVID-19
- Evt. ændret visitationspraksis i den regionale børne- og ungdomspsykiatri

Disse faktorerers påvirkning er ikke undersøgt som led i evalueringen, og der er således ikke taget højde for disse i analysen.

Samtidig kan projektaktiviteterne i de seks projekter forventes at påvirke udviklingen i henvisninger på flere måder, og således påvirke udviklingen i henvisninger i flere retninger. Således kan projekterne også have påvirket udviklingen i henvisninger (ud over de ovenfor i afsnit 3.1 beskrevne formodede direkte påvirkninger) ved nedenstående forhold.

- Øget opmærksomhed på opsporing blandt frontpersonale (både som følge af projektet og andre som følge af anden udvikling). Særligt dette punkt er væsentligt, da det kan pege i retning af, at flere børn og unge henvises til børne- og ungdomspsykiatrien, da der identificeres flere børn og unge med behov for dette.
- Aftaler om lettere adgang efter tværsektorielle drøftelser af konkrete sager. Som led i nogle af de gennemførte projekter om fremskudt funktion er der indgået aftaler om, at henvisninger fra kommuner til børne- og ungdomspsykiatrien vurderes mere positivt, hvis de har været drøftet i formelle tværsektorielle fora, inden henvisningen er udarbejdet. Også dette kan pege i retning af flere henvisninger.

Der er således en række ikke kvantificerede forhold, der kan påvirke udviklingen i henvisninger, og derfor skal den fundne udvikling tolkes med stor forsigtighed. Det kan således ikke konkluderes, om der er sammenhæng mellem indførelse af fremskudt funktion og udviklingen i henvisninger. Det kan dog på baggrund af det tilgængelige data konkluderes, at de afprøvede fremskudte funktioner ikke i sig selv har påvirket udviklingen i en så høj grad, at dette kan ses i antallet af henvisninger og andelen af afviste henvisninger.

Undtagelsen er udviklingen i Region Nordjylland, hvor der ses det største fald i andelen af afviste henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i netop de kommuner der (i forhold til indbyggertallet) har anvendt tværsektorielle sparringsfora og netværksmøder mest. Dette kan indikere, at de fremskudte funktioner i Region Nordjylland har en mulig positiv påvirkning på henvisningerne til børne- og ungdomspsykiatrien.

4 Forskellige typer af fremskudte funktioner

4.1 Identificerede typer af fremskudte funktioner

På tværs af de seks projekter er der identificeret en række forskellige typer af fremskudte funktioner, der er afprøvet i forbindelse med de enkelte projekter.

Der er i alt identificeret syv typer af fremskudte funktioner, hvoraf enkelte udelukkende bliver afprøvet i et enkelt projekt, mens andre går på tværs af flere projekter.

Nedenfor vises et overblik over, i hvilke regioner de forskellige typer af fremskudte funktioner er afprøvet. Erfaringerne med de forskellige typer af fremskudte funktioner præsenteres i det følgende.

		REGION					
		Hoved- staden	Sjælland	Sjælland	Syd- danmark	Midt- jylland	Nord- jylland
		STIME	Bakke- huset	Head- space	Afprøvning af frem- skudt funktion	Fremskudt psykiatri	TUT
FREMSKUDT	Funktion 1	Faste sparringsmøder			✗	✗	✗
	Funktion 2	Styrkede netværksmøder			✗		✗
	Funktion 3	Standardiserede indsatsforløb	✗			✗	
	Funktion 4	Henvisning fra almen praksis			(✗)	✗	(✗)
	Funktion 5	Psykiatrien i frivillig forening		✗			
	Funktion 6	Tværasektoriel enhed	✗				
	Funktion 7	Kompetenceudvikling målrettet forældre	✗		✗		

På tværs af næsten alle projekterne har der været fokus på generel opkvalificering af kommunalt personale, og der peges entydigt på, at dette er gode initiativer, der er med til at sikre en bedre gensidig forståelse af vilkårene og opgaverne i de to sektorer uden behov for en anden organisering. Der indgår ligeledes et element af kompetenceudvikling i flere af de fremskudte funktioner – dette vil blive præsenteret i gennemgangen af de enkelte funktioner.

I afsnittene nedenfor præsenteres således erfaringerne med hver af de syv forskellige typer af fremskudt funktion. Der er meget stor variation i, hvor omfattende erfaringer der er med de forskellige typer af fremskudt funktion, hvorfor de enkelte afsnit er af meget varierende omfang.

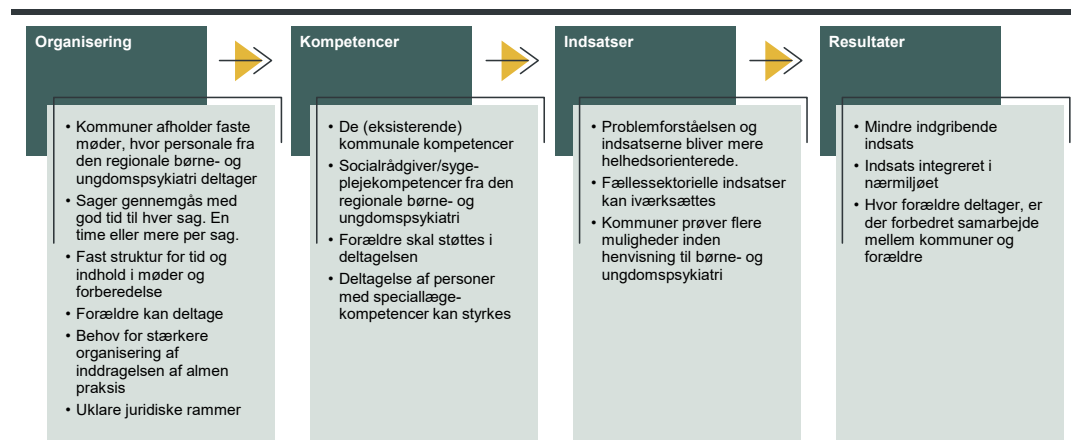
I hvert afsnit beskrives den specifikke type af fremskudt funktions resultater, indsats, kompetencer og organisering. I afsnittene om resultater gennemgås de fire ønskede resultater og der suppleres med yderligere resultater i det omfang disse vurderes generelt relevante. Ligeledes fremhæves vigtige erfaringer med implementering af den pågældende type af fremskudt funktion.

4.2 Fremskudt funktion 1: Faste sparringsmøder om enkeltsager i den enkelte kommune

Der arbejdes med fremskudt funktion som faste tværsektorielle sparringsmøder om enkeltsager i kommunerne i Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark. Denne type af fremskudt funktion er der således meget bred erfaring med, og konklusionerne hviler dermed på et solidt grundlag.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur, hvor også de største udfordringer er nævnt.

Figur 4: Faste sparringsmøder opsummeret

4.2.1 Resultater

En tidligere indsats

En fælles vurdering på tværs af afprøvningen af sparringsmøder om enkeltsager er, at møderne i høj grad fører til en tidligere indsats. I sager, hvor indsatsen varetages i kommunen, er det oplevelsen, at man hurtigere får en afklaring på, hvad der vil være den rette indsats i forhold til at afhjælpe konkrete udfordringer med mistrivsel i de sager, der drøftes på sparringsmøderne. Det er samtidig de professionelle deltagere på sparringsmødernes vurdering, at mange af sagerne kunne have udviklet sig til at være mere behandlingskrævende, hvis der ikke havde været en tværsektoriel drøftelse om indsatsen for barnet eller den unge.

I de sager, hvor det vurderes, at der er behov for behandling i psykiatrien, er vurderingen ligeledes, at sparringsmøderne har en positiv effekt. Det er oplevelsen på tværs, at sparringsmøderne er med til at kvalificere og højne kvaliteten af henvisningerne, når dette er aktuelt, hvorfor det også betyder, at færre henvisninger afvises.

Dog skal det også fremhæves, at de faste sparringsmøder ikke i sig selv fører til tidligere opsporing. Dette betyder, at den tidligere indsats snarere er en tidligere relevant indsats, end en tidligere indsats i sig selv.

En mindre indgribende indsats

En mindre indgribende indsats antages – på tværs af alle typer af fremskudt funktion – at kunne opnås ved forebyggelse af behov for henvisning til børne- og ungdomspsykiatrien, for de børn og unge, hvor dette er muligt. Behovet for henvisning kan i nogle tilfælde forebygges ved at sætte tidligt ind med lettere behandling, støtte og vejledning.

I alle tre projekter er det vurderingen, at man for mange børn og unges vedkommende vil opleve en mindre indgribende indsats, fordi man igennem det tværsektorielle samarbejde kvalificerer vurderingen af barnets udfordringer og behov, hvilket giver bedre mulighed for at tilrettelægge en målrettet, men mindre indgribende indsats udenfor psykiatrien.

En kommunal medarbejder tilknyttet projektet i Region Midtjylland fortæller, at netop muligheden for sparring fra den regionale psykiatri, betyder, at man i den kommunale indsats har turde prøve flere muligheder af, inden man har henvist til børne- og ungdomspsykiatrien: *"Hele den struktur, der har været i samarbejdet, har været medvirkende til, at det har været meget nemmere, vi har været meget mere trygge i at kunne håndtere sværere cases med psykiatrien i ryggen"*.

Samtidig er det vurderingen, at det ikke nødvendigvis vil føre til færre henvisninger, fordi der både vil blive tilbudt kommunale alternativer til unge, der tidligere ville være blevet henvist til behandling, samtidig med at der vil blive opdaget flere med behov for behandling på et tidligere tidspunkt, som ikke tidligere ville være blevet henvist.

En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

Det fremgår tydeligt af de gennemførte interviews, at den helhedsorienterede tilgang og en bredere involvering af flere aktører er med til at sikre en større grad af integration igennem et blik for, hvordan man kan støtte op om barnet/den unge i hverdagsmiljøet.

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpethed, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

I Region Syddanmark er forældrene inviteret med til de tværsektorielle sparringsmøder om enkeltsager. Her fremhæves det, at et væsentligt element i forhold til at lykkes med at afdække, hvad der vil være den rigtige vej at gå i forhold til et barn eller ungt menneskes mistrivsel, er, at forældrene er involveret og oplever gennemsigtighed, i forhold til med hvilket sigte en given indsats sættes i gang.

De forældre, der er interviewet i forbindelse med evalueringen, sætter på den ene side pris på at sidde med ved bordet, samtidig med at flere italesætter, at det kan være en ganske overvældende oplevelse, hvorfor det er vigtigt, at man som forældre er forberedt på indhold og formål samt har talt mødet igennem inden med en fagprofessionel, man kender og er tryk ved.

Flere forældre peger samtidig på forskellige forhold, der har haft betydning for, hvordan deres børn er blevet hjulpet, hvoraf et vigtigt parameter er oplevelsen af at blive lyttet til som en vigtig og vidende aktør i barnets liv. Dette understøttes også af de fagprofessionelle i kommunerne, der fortæller, at de fra tilbagemeldinger fra forældrene

kan se, at de har følt, at de er blevet lyttet til, og det har været rart at kunne byde ind. Netop dette perspektiv fremhæves som vigtigt, for at undgå at man som fagperson kommer til at låse sig fast på én bestemt vinkel på barnet eller den unges sag.

Bedre tværsektorielt samarbejde

Der er på tværs alle tre projekter og både kommunale og regionale repræsentanter enighed om, at en væsentlig effekt af sparringsmøderne på enkeltsagsniveau er et generelt bedre tværsektorielt samarbejde – og en større tværsektoriel forståelse. Når parterne mødes om sager, hvor det ikke på forhånd er givet, hvad udfaldet vil være, og indgangen til drøftelsen er at sikre en tidligere og mere helhedsorienteret indsats til den enkelte, er det oplevelsen, at samarbejdet bliver mere ligeværdigt, ligesom der bliver gået mere åbent og nysgerrigt til drøftelserne, end når samarbejdet primært har været skriftlig i form af blandt andet henvisninger.

Det tværsektorielle samarbejde i sparringsmøderne har samtidig både styrket de regionale medarbejders forståelse for vilkårene for arbejdet i kommunerne, ligesom det har givet de kommunale medarbejdere en større forståelse for målgruppen for behandling i psykiatrien. Flere fremhæver i forlængelse af dette, at sparringsformen har været med til at eliminere nogle af de forskelle mellem kommuner og regioner, der tidligere har fyldt i samarbejdet. En af deltagerne fra Region Nordjylland italesætter forskellen på det nuværende og det tidligere samarbejde som følger: "Det er blevet mindre envejskommunikation, hvor psykiatrien har dagsordenen og uddeler opgaver. Der er nu mere reflekterende samtale om, hvordan vi kan hjælpe hinanden videre. Nu opbygges der gensidig forståelse og tillid."

De faste møder har samtidig flere steder åbnet op for, at kommunerne også løbende, ved mere akut behov for sparring, kontakter de regionale medarbejdere og får sparring over telefon.

4.2.2 Indsats og kompetencer

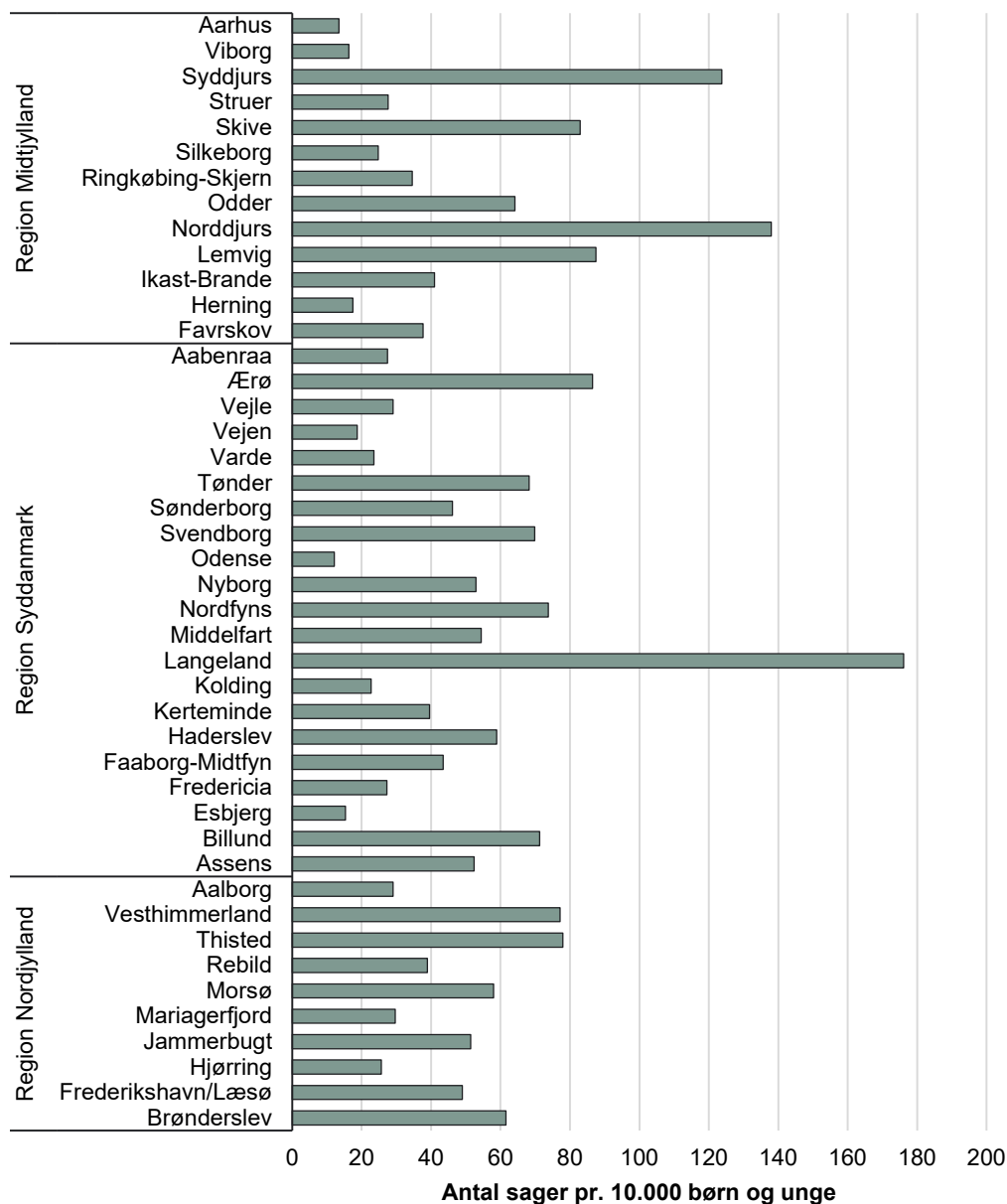
Sparringsmødernes formål og form

Det overordnede mål med de tværsektorielle sparringsmøder på enkeltsager er at bringe psykiatri og kommune tættere sammen i drøftelsen af sager om mistrivsel, hvor der er usikkerhed i forhold til såvel bekymringsniveau som rette indsats.

Sparringsmøderne fungerer som udgangspunkt som et gensidigt mødeforum, hvor kommunen kan bringe sager med, som de har udfordringer med, og psykiatrien kan bringe sager ind, som vurderes ikke at høre til i psykiatrien. Møderne holdes i kommunen for at være tæt på barnet og familiens nærmiljø. Formålet med sparringsmøderne er i kraft af den tværsektorielle deltagelse helt overordnet at få identificeret og handlet på barnet eller den unges udfordringer og psykiske mistrivsel, inden disse udvikler sig til en mere indgribende problematik. Målet er samtidig at sikre en bedre koordinering på tværs, herunder at understøtte sammenhængende forløb og bedre overgange mellem indsatser, når der iværksættes støtte. I flere kommuner arbejdes der således også med opfølgning på igangværende sager på sparringsmøderne.

Der er i projektperioden frem til oktober 2021 blevet drøftet ca. 2000 sager på de faste sparringsmøder. Aktiviteten har været meget varierende på tværs af de deltagende kommuner. Herunder viser figuren hvor mange sager, der er blevet drøftet i hver kommune set i forhold til hvor mange børn og unge, der er i kommunen. Den relativt store variation kan blandt andet forklares med, at ikke alle skoledistrikter/områder har deltaget i projektet i alle kommuner.

Figur 5: Antal sager drøftet på sparringsmøder relativt til antallet af børn og unge

Målgruppen er som udgangspunkt bred i forhold til alle typer af psykisk mistrivsel på tværs af regioner og kommuner. Dog har man valgt i Region Midtjylland at skærpe målgruppen, og sparringsmøderne er således forbeholdt sager, hvor der er en problematik relateret til henholdsvis depression, angst eller skolevægring.

På tværs af projekter kommer sager til dagsordenen i overvejende grad fra kommunerne og i mindre grad fra psykiatrien. I Region Nordjylland og Region Syddanmark kan sagerne også komme fra almen praksis, men gør det i meget begrænset omfang.

Det er oplevelsen fra flere af de regionale medarbejdere, at der er forskel på sparringsbehovet kommunerne imellem, alt efter den enkelte kommunes organisering og størrelse, samt hvor tæt man i forvejen arbejder sammen på tværs af områder i kommunen. Således opleves der et større antal sager samt tidsforbrug på drøftelse af sager i de kommuner, hvor man i mindre grad arbejder tværfagligt sammen i forvejen.

På tværs af kommunerne er der afsat mellem 45 minutter og halvanden time per sag, og det er oplevelsen i de kommuner, hvor der er afsat mindst tid, at det er vanskeligt at nå hele vejen rundt i de mere komplekse sager.

Fælles på tværs af alle tre projekter fremhæves det, at mødernes succes afhænger af, at der er en fast ramme og struktur for møderne, herunder dagsorden og mødeledelse, at der er udarbejdet en struktureret præsentation af sagen til deltagernes forberedelse, samt at der er en fast ramme for aftaler og opfølgning på baggrund af mødet.

Sparringsmøderne skaber helhedsorientering

Det er erfaringen på tværs af projekter, at de tværfaglige drøftelser i praksis kan medføre, at man igennem den helhedsorienterede og tværsektorielle drøftelse får øje på relevante indsatser, der ikke nødvendigvis ville være sat i gang uden den gensidige sparring. Herunder også løsninger, der falder udenfor det indsatskatalog, som den enkelte kommune normalt trækker på.

Den indsats, der igangsættes på baggrund af møderne, er således ikke i sig selv nødvendigvis mere tværfaglig eller helhedsorienteret, men vil hvile på en problemforståelse og en drøftelse af mulige indsatser, der er både tværfaglig og tværsektoriel, og dermed helhedsorienteret.

I Region Syddanmark har man samtidig indarbejdet en mulighed for, at de regionale medarbejdere, som følge af de aftaler, der træffes på sparringsmøderne, kan tilbyde kortere samtaleforløb i sagen, indtil videre forløb og indsats er afklaret. Dette opleves meningsfuldt og værdiskabende både for kommunerne, men i høj grad også for de familier, der er interviewet.

Endelig arbejder man i Region Syddanmark også med, at der kan iværksættes egentlig fællessektoriel støtte og vejledning på baggrund af de tværsektorielle sparringsmøder. Her kan kommunale medarbejdere og regionale medarbejdere for eksempel sammen tilbyde vejledning til konkrete lærerteam på en given skole i forhold til indsatsen for et konkret barn. Denne mulighed har også været ønsket i de to øvrige regioner, men man har ikke her fundet det juridisk muligt at gennemføre en sådan indsats.

Deltagelse og kompetencer

Der er på tværs variation i kommunerne, i forhold til hvordan sparringsmøderne bemandes, samt hvorvidt der er beslutningskompetence med til mødet. I nogle kommuner arbejdes der med en fast smal bemanning med PPR og en familierådgiver, i andre kommuner inviteres der bredere ind i forhold til aktive eller potentielt relevante aktører i sagen. Udgangspunktet – og fælles for alle sparringsmøderne – er, at medarbejdere ansat i den regionale børne- og ungdomspsykiatri inddrages i sparring om problemforståelsen, hvilket, ifølge de kommunale medarbejdere, er med til i høj grad at kvalificere indsatsen til det enkelte barn eller unge menneske. Flere af de regionale medarbejdere peger dog på, at effekten af møderne er størst, hvis der som minimum deltager PPR-psykologer og myndighedsrådgivere i møderne.

Der er samtidig tværkommunale forskelle i, hvor meget beslutningskompetence der sidder med ved bordet, hvilket der opleves både fordele og ulemper ved. Således fremhæves det, at med beslutningskompetence ved bordet er der kortere vej fra drøftelse til indsats, imens andre fremhæver, at det giver mere plads til fordybelse i sagen, når fokus ikke med det samme peger i retning af en afgørelse.

Deltagerne fra den regionale psykiatri kan ikke tage konkret stilling til en henvisning til børne- og ungdomspsykiatrien i forbindelse med sparringsmøderne. En henvisning skal således stadig indgives til den centrale visitation i psykiatrien.

Generelt er det tilbagemeldingen, at det vigtigste i forhold til kompetencesammensætning i sparringsmøderne er, at deltagerne tilsammen repræsenterer en bred viden og erfaring i forhold til muligheder og rammer indenfor de forskellige sektorer. Dette understreges med erfaringer for, at hvis sparringsmøderne bemandes med mindre erfarne medarbejdere eller medarbejdere med en smal specialisering fra såvel kommune som psykiatri, så kan det kræve en del sparring og supervision af disse medarbejdere ved siden af møderne i egen sektor for at klæde dem på til rollen. Flere af de fagprofessionelle deltagere i sparringsmøderne har peget på, at det kunne styrke effekten af sparringsmøderne yderligere, hvis det var muligt at involvere relevante speciallægekompetencer i møderne.

I Region Syddanmark deltager forældrene også i sparringsmøderne, hvilket opleves meningsfuldt for såvel forældre som professionelle i forhold til at sikre gennemsigtighed, helhedsorientering og involvering af forældrenes perspektiv i sagen. Der er sket en gradvis udvikling i forældredeltagelse igennem forløbet, således at der ved projektets afslutning er tale om forældredeltagelse ved alle møder. Også dette var ønsket i andre projekter, men blev ikke fundet muligt inden for de juridiske rammer.

4.2.3 Organisering

Klare roller og fast struktur for samarbejdet

Der er i alle projekter en tydelig rollefordeling, hvor det er kommunernes ansvar at forberede og afholde møderne, og den regionale børne- og ungdomspsykiatris opgave at være til stede med så vidt muligt fast tilknyttet personale.

I nogle kommuner kan almen praksis bringe sager ind til sparringsmøderne og deltage i møderne – og de steder, hvor man er lykkedes med at involvere almenpraksis i sparringsmøderne, opleves det som meningsfuldt. Der er dog meget stor variation i hvordan dette er grebet an, og det kan generelt konkluderes, at der bør være en stærkere organisering af inddragelsen af almen praksis.

Det er i projekterne oplevelsen, at man, modsat tidligere forsøg på at gennemføre struktureret sparring mellem kommuner og regional psykiatri, er lykkedes med sparringsmøderne, fordi de faste sparringsmøder er skemalagte og tilbagevendende på månedsbasis. Samtidig er det vurderingen, at den udgående funktion, hvor psykiatrien kommer til kommunen – og ikke omvendt, har haft en gavnlig effekt i forhold til at muligheden for sparring anvendes.

4.2.4 Implementering

Som det vigtigste punkt i forhold til implementering står de juridiske rammer for indsatsen, som tolkes meget forskelligt på tværs af de tre regioner, der har arbejdet med faste sparringsmøder. De forskellige juridiske vurderinger af helt ens forhold tyder på et behov for, at reglerne på disse punkter tydeliggøres. Det handler specifikt om regler for forældres deltagelse i tværsektorielle drøftelser og om reglerne for integreret tværsektoriel indsats (fællessektoriel indsats).

I implementeringen af de faste sparringsmøder fremhæves det, at det kræver en intern kommunikationsindsats i den enkelte kommune at gøre opmærksom på muligheden for tværsektoriel sparring. Muligheden bør udredes til alle relevante parter i kommunen såsom PPR, Børne- og Familieafsnittet, sundhedsplejen, skole og dagtilbud.

Det er således også erfaringen både blandt de regionale og de kommunale medarbejdere, at det er afgørende, at der i kommunen er en tydelig og aktiv tovholder, der tager ansvar for de tværgående sparringsmøder, samt at man bliver klædt på til rollen som mødeleder.

I projekterne fremhæves det fælles ejerskab til projektet, hvilket opleves at have haft stor betydning for samarbejdet og engagementet i forhold til at lykkes. I forlængelse af dette udtrykkes der også bekymring for balancen i samarbejdet, når projektperioden ophører. Her vil det være regionerne, der sidder med omkostningerne til at sikre den regionale deltagelse i sparringsmøderne. Bekymringen går på, om regionen kan opretholde finansieringen, når der samtidig er pres på både behandlingskapacitet og personaleressourcer.

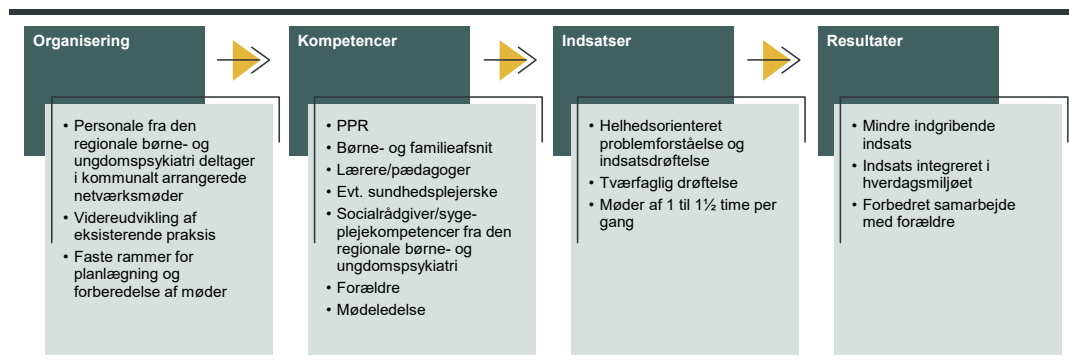
En generel betragtning på tværs af flere af projekterne er, at der ikke har været nok fokus på, hvordan de kompetencer, der opnås i forhold til det mere helhedsorienterede perspektiv igennem samarbejdet med kommunerne, kan udrulles yderligere i regionerne, efter projektperiodens ophør.

4.3 Fremskudt funktion 2: Styrkede netværksmøder

Der arbejdes med styrkede netværksmøder som en del af projektet om fremskudt funktion i Region Nordjylland. Konklusionerne om denne type af fremskudt funktion hviler således kun på erfaringer fra projektet i Region Nordjylland. Det skal dog samtidig fremhæves, at alle kommuner i Region Nordjylland – i varierende omfang, som det fremgår nedenfor – har benyttet sig af muligheden for inddragelse af regionale fremskudte medarbejdere i netværksmøder.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur, hvor også de største udfordringer er nævnt.

Figur 6: Styrkede netværksmøder opsummeret

4.3.1 Resultater

En tidligere indsats

Det er den overordnede oplevelse i Region Nordjylland, at de styrkede netværksmøder bidrager til en tidligere indsats i sager, hvor der allerede er en bekymring. Således bidrager den tværfaglige og helhedsorienterede drøftelse på netværksmødet til en hurtigere afklaring af, hvad der er det rette niveau og form for indsats i en given sag.

Det er ligeledes oplevelsen, at drøftelsen af sager på de styrkede netværksmøder giver en hurtigere adgang til tilbud i psykiatrien, når dette vurderes relevant, da henvisninger, der har været behandlet af TUT, ikke afvises.

De styrkede netværksmøder fører ikke i sig selv til en tidligere opsporing.

En mindre indgribende indsats

Det er vurderingen blandt de interviewede, at den tværfaglige og helhedsorienterede drøftelse på netværksmøderne kan føre til en mindre indgribende indsats, fordi den rette indsats iværksættes uden for psykiatrien på et tidligere tidspunkt. Det er dog forventningen blandt repræsentanterne for den regionale psykiatri i projektet, at man vil se en neutral effekt på antallet af henvisninger overordnet. Dette begrundes med en styrket opmærksomhed på børn og unge med psykiske vanskeligheder på baggrund af projektet. En del af de børn og unge, der opspores, vil få tilbudt alternative indsatser blandt andet gennem drøftelser på netværksmøder. Det vurderes også af projektmedarbejderne og samarbejdspartnere i kommunerne, at der vil være færre afvisninger af henvisningerne til psykiatrien, da disse er kvalificeret gennem den tidlige inddragelse af psykiatrien i drøftelserne af problemstillinger og mulige løsninger.

En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

Netværksmøderne understøtter generelt en helhedsorientering og bred inddragelse af flere aktører. Dette kan være med til at sikre en større grad af integration i hverdagslivet.

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

Forældrene deltager som udgangspunkt til netværksmøderne, og det er vurderingen fra TUT-medarbejderne, at det har stor betydning for forældrene og for de kommunale deltagere, at psykiatrien deltager. Her kan psykiatrien præsentere deres perspektiv på, hvorfor barn eller ung for eksempel ikke vurderes at være i målgruppen for psykiatrien, samtidig med at de kan spille aktivt ind i drøftelsen af, hvad der i stedet er behov for. Tidligere har kommunale medarbejdere oplevet, at det kan skabe konflikt i relationen til forældrene, hvis de kommunale medarbejdere ikke oplever det relevant at henvise til psykiatrien.

Her understreges det, at psykiatriens deltagelse i netværksmøderne er meget positiv for relationen mellem kommunale medarbejdere og forældre og kan være med til at sikre et godt og konstruktivt samarbejde.

Bedre tværsektorielt samarbejde

Alle parter i indsatsen peger på, at også netværksmøderne er med til at skabe generelt bedre samarbejde mellem den kommunale indsats og den børne- og ungdomspsykiatriske indsats med større gensidig forståelse og tillid.

4.3.2 Indsats og kompetencer

Form og indhold på netværksmøderne

Formålet med de styrkede netværksmøder er at give en psykiatrifaglig og sektorspecifik sparring i enkeltsager, hvor kommune (eller almen praksis) oplever at have brug for sparring i forhold til børn, hvor der er – eller er mistanke om – psykiske vanskeligheder.

Tilgangen med styrkede netværksmøder bygger på en stepped care-model, hvor inddragelse af et højere specialiseringsniveau kræver, at der er afprøvet tiltag på et lavere specialiseringsniveau først. Dette understøttes af aftalen om, at henvisninger i sager, der har været drøftet i TUT, ikke afvises i psykiatrien efterfølgende.

Ved netværksmøder deltager ansatte i TUT i netværksmøder om indsatsen for enkelte børn og familier. Møderne er arrangeret af og forankret i de enkelte kommuner, hvor alle de for sagen relevante aktører deltager. Det er oftest repræsentanter for PPR, Børne-familieafsnittet, skole eller dagtilbud, der deltager. Som udgangspunkt deltager barn og forældre også i mødet.

Mange kommuner arbejder i forvejen med netværksmøder, men igennem den fremskudte funktion tilbydes et specialiseret psykiatrifagligt blik på den enkelte sag.

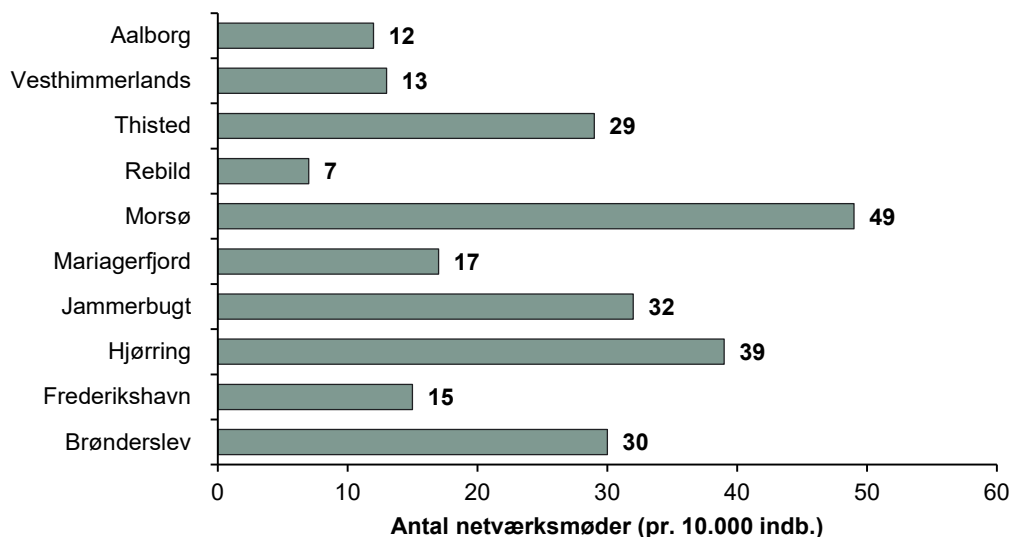
Møderne varer mellem en time og halvanden. Der vedlægges en standardbeskrivelse af sagen til dagsordenen for mødet, der sendes ud til deltagerne inden mødet. Netværksmøderne kan gennemføres inden for 14 dage fra indkaldelsen.

Der er i Region Nordjylland afholdt 256 netværksmøder i perioden september 2019 til september 2021, hvoraf 37% er afholdt i 2020. Der er afholdt flest netværksmøder per 10.000 børn og unge i Morsø og Hjørring Kommuner. I nedenstående figur er antallet af gennemførte netværksmøder med deltagelse af TUT-ansatte opgjort for alle kommuner i projektet i Region Nordjylland. Antallet af netværksmøder er opgjort per 10.000 børn og

unge i kommunen for at gøre omfanget af netværksmøder sammenligneligt på tværs af kommuner.

Figur 7:

Antal gennemførte netværksmøder med deltagelse af TUT-ansatte i Region Nordjylland per 10.000 børn og unge i kommunen

Note: Antallet af børn og unge i kommunerne er opgjort som et gennemsnit af befolkningstallet i 4. kvartal perioden 2019-2021. Der er afholdt tre netværksmøder i perioden, hvor kommunen ikke er angivet. Disse indgår ikke i figuren.

4.3.3 Organisering

Ligeværdigt samarbejde

Det fremhæves i projektet, at det har haft afgørende betydning for resultaterne af den fremskudte funktion, at funktionen har været organiseret som et ligeværdigt samarbejde. Tidligere har oplevelsen fra kommunernes side været, at der har været en kultur, hvor psykiatrien har oplevet sig som "hævet over" kommunerne, men der er igennem samarbejdet i den fremskudte funktion opbygget en gensidig forståelse og tillid, der er fordrende for det gode samarbejde.

Det har samtidig haft en betydning i forhold til balancen i samarbejdet mellem region og kommune, at psykiatrien er kommet til kommunen og har deltaget i kommunens netværksmøder – og ikke omvendt.

4.3.4 Implementering

Det har lettet implementeringen, at kommunerne i regionen i forvejen har arbejdet med netværksmøder. Samtidig peges der på, at det har været positivt, at TUT-medarbejderne har holdt oplæg for socialforvaltningerne i alle regionens kommuner om mulighederne for deltagelse i netværksmøder.

Der peges endvidere på, at det er væsentligt for indsatsen, at der ikke er for lang ventetid til afholdelse af netværksmøder, når der konstateres et behov for dette. For at sikre af fristen på 14 dage fra indkaldelse kan overholdes, er det væsentligt, at der er tilstrækkelige driftsressourcer i børne- og ungdomspsykiatrien til at kunne prioritere dette.

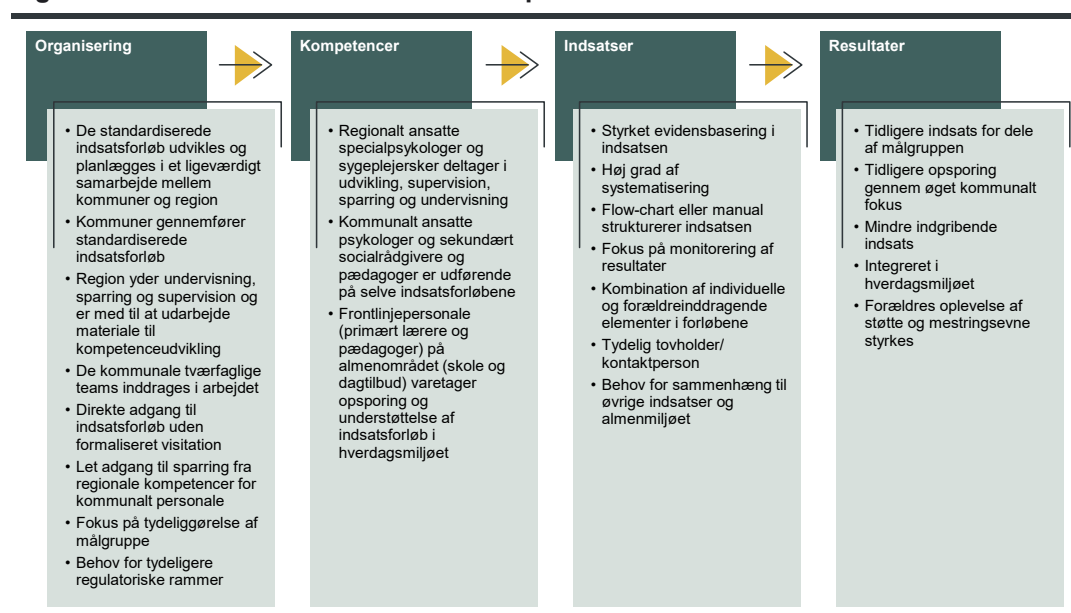
4.4 Fremskudt funktion 3: Standardiserede indsatsforløb

I to af de undersøgte projekter – projektet i Region Hovedstaden og i Region Midtjylland – har man arbejdet med at kunne tilbyde lettere behandling i de enkelte kommuner til en række specifikke målgrupper. Der er tale om indsatser på trin to i terminologien fra forløbsprogrammerne. Tidligere evalueringer har peget på, at netop indsatser på dette trin kan være vanskelige at placere ansvaret for, og at der kan være mangelfuld adgang til disse. Netop derfor vurderes denne tilgang til en fremskudt indsats at være særlig interessant. Ligeledes er der i Region Midtjylland arbejdet med standardiserede indsatsforløb, der ikke kan karakteriseres som lettere behandling, men som på en række øvrige parametre deler en række af de samme karakteristika. Det er således erfaringen, at det i mindst lige så høj grad er den systematiserede tilgang og den lettere adgang til igangsættelse af indsats, der er afgørende, som det er selve det behandlingsmæssige indhold. Det skal dog i denne sammenhæng bemærkes, at der i evalueringen ikke har været fokus på selve behandlingseffekten af de iværksatte indsatsforløb.

Denne type af fremskudt funktion er der i de to projekter omfattende erfaring med, og konklusionerne hviler dermed på et solidt grundlag.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur, hvor også de største udfordringer er nævnt.

Figur 8: Standardiserede indsatsforløb opsummeret

Neden for fremlægges de konklusioner, der kan drages, når der kigges på tværs af de konkrete erfaringer i projekterne.

4.4.1 Resultater

Generelt peges der i interviewene relativt entydigt på positive resultater af indsatsen. Når dette kombineres med projekternes egne opgørelser af de behandlingsmæssige resultater af den lettere behandling, underbygges dette indtryk yderligere.

En tidligere indsats

Der er blandt alle de interviewede enighed om, at det øgede fokus på opsporing i skolerne har betydet, at flere børn modtager en indsats tidligere i problemudviklingen, end de ellers ville have gjort. For nogle børn er det en indsats, hvor der ellers ikke ville have været en indsats, og for andre er det en mere systematisk og hurtigere iværksat indsats, hvor der i højere grad end tidligere er fokus på at opbygge et netværk omkring barnet eller den unge, der kan støtte efter behandlingsforløbets ophør.

I denne forbindelse peges der også på vigtigheden af et smidigt system, hvor der kan henvises direkte uden lange visitationsprocedurer. Dette gør sig gældende, både når det er de professionelle, der oplever en bekymring, og når det er forældre, der henvender sig til skolerne eller PPR for hjælp.

Særligt peges der på, at børn med udfordringer i forhold til kost opdages tidligere end ellers. Dette bakkes op af såvel udsagn fra skoleansatte, kommunale behandlere og fra ansatte i den regionale behandlingspsykiatri.

Flere af de interviewede peger samtidig på, at vi endnu ikke ved, hvad der sker for de børn og familier, der har modtaget den nye indsats, på længere sigt. Her bliver det afgørende, om det også på længere sigt betyder, at børn og familie kan undgå behov for kontakt med det børne- og ungdomspsykiatriske system.

Der er således enighed blandt de interviewede om, at der formodentlig er en økonomisk gevinst, hvis en tidlig indsats kan betyde et mindsket behov for en mere specialiseret indsats i psykiatrien. Der er i Region Hovedstaden gennemført en omkostningsvurdering af arbejdet med nogle af de gennemførte lettere behandlingsforløb. Her tages der dog ikke højde for eventuelle langsigtede økonomiske gevinster, og vurderingen kan derfor ikke bidrage med yderligere viden i forhold til dette.

For de børn og familier, der fortsat skal henvises til børne- og ungdomspsykiatrien, peger repræsentanter for psykiatrien på, at henvisningerne er blevet bedre. Dette understøtter også, at der kan sættes hurtigere ind med rette behandling.

En mindre indgribende indsats

De kommunale ledelsesrepræsentanter peger på, at kommunerne med de lettere behandlingsprogrammer har fået en mere nuanceret tilbudsvifte. Dette betyder videre, at kommunerne har bedre mulighed for at sætte måltættet ind med en mindre indgribende indsats.

I børne- og ungdomspsykiatrien i Region Hovedstaden har man også den oplevelse, at der er børn og familier, der deltager i lettere behandlingsforløb, mens de venter på at få et behandlingstilbud i psykiatrien. Dette betyder, at situationen ikke forværres i ventetiden, hvilket igen betyder mindre indgribende behandling, end der ellers ville have været behov for.

En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

Der er bred enighed om, at det er lykkedes at give en indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv.

De kommunale repræsentanter i interviews giver også udtryk for, at det har meget stor værdi at kunne hjælpe børn og unge i deres nærmiljø. Der arbejdes i projekterne også med at få det lærende miljø omkring barnet (lærere og pædagoger) til at kunne støtte barnet både før, under og efter standardiserede forløb. Dette er særligt tydeligt, hvor indsatsen kombineres med styrkede netværksmøder (jf. beskrivelsen i afsnit 4.3).

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpethed, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

De interviewede medarbejdere oplever, at der er meget stor tilfredshed blandt forældrene med indsatserne. Forældre giver udtryk for at have fået relevant vejledning og nye værktøjer til at støtte deres børn med.

Det er projektmedarbejdernes oplevelse, at forældre oplever at blive inddraget og anerkendt mere end i andre typer af forløb og støtte. Dette understøttes også af de interviews, der er gennemført med forældre.

For medarbejdere ansat på skoler, har der været en oplevelse af at kunne tilbyde forældrene noget mere end tidligere. På den måde har oplevelsen været, at man som frontlinjemedarbejder har kunnet sende forældrene videre på en god måde.

Særligt fremhæves dette de steder, hvor indsatsen har været organiseret på en måde, hvor medarbejdere har kunnet udlevere et telefonnummer til forældrene, hvor de selv har kunnet tage kontakt til behandlere i behandlingsforløbene. Dette sættes i forhold til tidligere oplevelser, hvor det har været oplevet som vanskeligt at komme i kontakt med PPR, og hvor det har været en langsommelig proces.

Det fremhæves, at der bredt på tværs af de forskellige behandlingsforløb, har været et stort fokus på, hvad forældrene selv kan gøre for at støtte barnet. Dette er også blevet oplevet som værende med til at styrke relationen til forældrene. Den relation, som behandlerne i forløbene – det for det meste er PPR-ansatte – har opbygget i de standardiserede forløb, har flere også kunnet tage med sig i den efterfølgende eller sideløbende kontakt med forældrene om andre PPR-tiltag. Dette har styrket muligheden for at støtte forældrene.

En forælder peger dog også på, at man som forældre kan være usikker ved et standardiseret forløbs ophør. Forælderen har oplevet klar bedring hos barnet, men oplever også, at barnet stadig er mindre robust end tidligere. Der kan således være usikkerhed hos forældrene om, hvorvidt barnet er igennem vanskelighederne og om hvad der ligger bag de opståede vanskeligheder.

I projektet i Region Hovedstaden er forældrene blevet spurgt om deres tilfredshed med indsatsen. Frem til oktober 2021 har 488 forældre besvaret disse spørgsmål. 90% af forældrene har svaret, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med den hjælp, de har fået. Knap to ud af tre forældre svarer, at forløbet, de har deltaget i, i høj grad eller i meget høj grad har opfyldt deres behov som forældre. Ligeledes svarer to ud af tre forældre, at de har fået ny viden, og at forløbet har hjulpet dem som forældre i at håndtere deres børns vanskeligheder på en mere hensigtsmæssig måde.

Bedre tværsektorielt samarbejde – mere tværsektoriel tillid

Selvom forbedret tværsektorielt samarbejde ikke i sig selv er defineret som et resultatmål for projekterne, så er det et meget tydeligt yderligere resultat af indsatsen, at både de regionale medarbejdere og de kommunale medarbejdere i både PPR og på skolerne oplever, at samarbejdet er blevet væsentligt forbedret. Det beskrives, at der er blevet opbygget tværsektoriel tillid.

Oplevelsen er på tværs af de interviewede, at der opbygget en forståelse af, at der er nogle udfordringer, som de to sektorer har brug for hinanden til at løse. Der peges særligt på, at de faste strukturer for kommunikationen mellem region og kommune har betydet mere og bedre dialog på tværs.

Alle parter oplever, at det er nemmere at tage kontakt tværsektorielt og få sparring på konkrete udfordringer.

4.4.2 Indsats og kompetencer

Indsatsen handler om at tilbyde standardiserede indsatsforløb til specifikke målgrupper af børn og unge med psykiske vanskeligheder. Disse afprøvede indsatsforløb kan alle opfattes som lettere behandling, dog undtaget forløbet om skolefravær, hvor der ikke nødvendigvis er fokus på en behandlende indsats. I projekterne er der således erfaringer med:

- Børn, der har angstsymptomer
- Børn med depressionssymptomer
- Børn med bekymrende skolefravær
- Børn med erfaring med selvskade
- Børn med erfaring med spiseforstyrrelser
- Børn, der har udfordringer med opmærksomhed eller impulsivitet

Der har i forhold til ovenfor nævnte målgrupper både været arbejdet med eksisterende evidensbaserede behandlingsprogrammer såsom Cool Kids, Chilled, Lær at tackle angsten, New Forest Parenting Programme – og med programmer, der blev udviklet op til eller i forbindelse med projektet. Her har været udviklet, afprøvet og tilpasset programmer til børn og familier med erfaringer med selvskade, børn, som har problemer med at kontrollere kost og spisning, og børn med tristhed og depressive symptomer. Endelig er der udviklet et program målrettet forældre til børn, der har vanskeligt ved opmærksomhed eller impulsivitet. Erfaringerne med dette behandles dog selvstændigt i afsnit 4.7.1.

De programmer, der er arbejdet med, er hovedsageligt baseret på en kognitiv adfærdsterapeutisk tilgang. I et regionalt perspektiv fremhæves det, at programmerne giver en rød tråd i indsatsen, fordi børn og familier i programmerne møder den tænkning, som de også mødes med i børne- og ungdomspsykiatrien. Således kan indsatsen også være med til at skabe en bedre overgang til eventuel behandling i den regionale behandlingspsykiatri.

Øget systematik og fokus på resultater i indsatsen

Det fremhæves af alle interviewede, at det er et gennemgående – og i langt de fleste kommuner – nyt element, at indsatsen har været mere systematisk end eksisterende tilbud. De fleste indsatser har været manualbaserede, og alle indsatser har bygget på tydelige procesbeskrivelser. Mange projektmedarbejdere og samarbejdspartnere har peget

på de udviklede flow charts som krumtapper i indsatsen. Dette fremhæves bredt af alle projektmedarbejdere og -behandlere som et meget positivt element. Det fremhæves dog samtidig af behandlerne, der har arbejdet med programmerne på både selvskade og spiseforstyrrelsesområdet, at det har været vanskeligt at arbejde manualbaseret, og at der har været behov for at tilpasse indsatsen til de borgere, de mødte.

Systematikken understøttes i flere af de tilbudte behandlingsprogrammer af, at borgernes oplevelse og udbytte af indsatsen monitoreres fast gennem brug af standardiserede måleredskaber. Der anvendes blandt andet redskaberne Feedback Informed Treatment (FIT), Spence Children's Anxiety Scale (SCAS), Children's Anxiety Life Interference Scale (CALIS), Experience of Service Questionnaire (ESQ), Mood and Feelings Questionnaire (MFQ), Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ), Attention Deficit/Hyperactive Disorder-Rating Scale (ADHD-RS), Revised Child Anxiety and Depression Scale (RCADS), Eating Attitude Test (EAT-26) og Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS-16).

Generelt peges der fra de kommunale repræsentanternes side på, at systematikken i programmerne har været positiv for både familierne og for PPR-området. På PPR-området har det i flere kommuner betydet, at arbejdet blev mere fælles på tværs af medarbejdere i PPR, hvor arbejdet ellers kan være meget individuelt baseret.

I et regionalt perspektiv fremhæves det, at det ikke blot er nye behandlingsindsatser, der tilbydes. Det er også mere generelt en ny måde at arbejde på. Den høje grad af systematik, ensartethed på tværs af kommuner og monitorering betyder også bedre mulighed for løbende at følge op og tilpasse indsatsen både i det enkelte forløb og generelt. Således giver den nye måde at arbejde på også bedre muligheder for at arbejde systematisk med kvalitetssikring og -udvikling.

Indsatsen målrettes specifikke målgrupper

Et element, der fremhæves bredt blandt de interviewede, er, at den systematiske tilgang også har betydet et stort fokus på, hvad der tilbydes til hvem. I det manualbaserede arbejde er der ofte tydelig beskrivelse af, hvem der skal tilbydes indsatsen, og hvem der ikke skal. Dette opleves både som en styrke og som en udfordring og er blevet grebet forskelligt an i de forskellige kommuner og de forskellige programmer.

For eksempel har man i København – i arbejdet med at introducere en manualbaseret metode til borgere med spiseforstyrrelse og borgere med erfaring med selvskade – ikke arbejdet med standardiserede cut off-points, hvor scoren på en specifik spørgeskemabaseret skala er afgørende for, om en borger skal tilbydes indsatsen eller ej. Her baserer vurderingen af, om indsatsen skal tilbydes eller ej, sig på en individuel samtale.

Målgruppen for nogle af programmerne er blevet fundet meget smal af de fagprofessionelle i og udenfor programmerne. I praksis har det i mange tilfælde således været oplevet frustrerende ikke at kunne tilbyde indsatsen, fordi en borger faldt uden for formelle inklusionskrav, når den fagprofessionelle vurderede, at indsatsen ville være effektiv for den enkelte. I flere af kommunerne og programmerne har man derfor i praksis medtaget borgere i standardiserede indsats, selvom de lå uden for målgruppen ved de indledende målinger og samtaler.

Forståelsen for målgruppeafgrænsningerne blandt fagprofessionelle på almenområdet er dog blevet styrket gennem oplæg og undervisning i og om indsatserne.

De specifikke indsatser målrettet specifikke målgrupper (der står i modsætning til den dominerende tradition i den kommunale undervisnings- og socialsektor, hvor alle bør have et tilbud, og det er tilbuddet der skal tilpasse sig borgeren og ikke omvendt) betyder, at det bliver meget afgørende at have en velfungerende opsporing/rekruttering af "de rette" borgere. De fleste programmer baserer sig på, at familie og børn i høj grad selv henvender sig for at få støtte. I forhold til denne udfordring har det haft stor betydning, at specialiseret personale – både fra kommunernes PPR og den regionale børne- og ungdomspsykiatri har haft fokus på at kunne bidrage til udviklingen af kompetencer blandt frontlinjemedarbejderne på almenområdet til at identificere tegn på mistrivsel blandt børn og unge.

Her pointerer flere af de interviewede projektmedarbejdere og projektledelser, at det stadig er vanskeligt at opspore unge med selvskade og med spiseforstyrrelser, da dette ikke nødvendigvis kommer til direkte udtryk i skolen.

Mange af de interviewede fagprofessionelle udtrykker også bekymring i forhold til de målgrupper, der ikke falder inden for inklusionskriterierne for at kunne tilbydes en lettere behandlende indsats. Særligt peger flere på, at programmerne ikke retter sig mod børn og familier i de mest udsatte positioner. I en konkret kommune er der således erfaringer med, at forældre fra skoler i mindre velstillede områder ikke henvender sig for at få støtte, selvom de professionelle vurderer, at der er behov for støtte. Samtidig ses det i samme kommune, at forældre fra skoler i de mere velstillede områder henvender sig af sig selv. Flere peger på, at der bør være en særlig opmærksomhed på forældre fra mindre ressourcestærke familier, og at der her kan være behov for direkte henvendelse om muligheden for deltagelse i de lettere behandlingsprogrammer. Dette understøttes endvidere af, at flere peger på, at der for eksempel ikke er mange deltagere på programmerne med anden etnisk baggrund end dansk.

I hvilken grad er de standardiserede indsatsforløb helhedsorienterede?

Mange af de interviewede i projektledelserne og blandt projektmedarbejdere og behandlere peger på, at de standardiserede individuelle indsatsforløb giver mulighed for at tilbyde en reelt helhedsorienteret indsats, hvor der både er fokus på læringsmiljø, individuel behandling og forældre støtte.

I alle projekterne og i forhold til alle de forskellige programmer, der er arbejdet med, har der således også været en ambition om at skabe mulighed for opbakning til indsatsen i barnets/den unges læringsmiljø. Dette er dog i mange kommuner blevet oplevet som en stor udfordring, som uddybes nærmere nedenfor i afsnit om kompetencer og implementering.

Det er generelt erfaringen, at der bør være såvel familieinddragelse som individuelle samtaler som led i den lettere behandling. I de programmer, hvor der ikke har været fokus på individuelle samtaler, har dette været savnet.

I det standardiserede forløb om skolevægring fremhæves særligt den standardiserede anvendelse af hjemmebesøg som særligt positivt. Det fremhæves af de kommunale tovholdere og samarbejdspartnere på skolerne, at hjemmebesøgene giver bedre samarbejde med forældrene og en mere helhedsorienteret forståelse af barnet og familiens udfordringer.

En række af de interviewede peger på, at der kan være en risiko for, at arbejdet med de lettere behandlingsprogrammer kan komme til at stå alene og blive afkoblet fra andre indsats. Der peges således på, at der bør være fokus på at skabe sammenhæng mellem de lettere behandlingsprogrammer og den øvrige drift i kommunen. En PPR-ansat behandler peger således på, at de udviklede manualer burde anvendes af alle PPR-psykologer og integreres i den daglige drift i stedet for at være et særligt program. Der er her i nogen grad tale om et dilemma i indsatsen. I vurderingen af den standardiserede indsats fremhæves den systematiske og standardiserede tilgang. En systematisering og standardisering adskiller netop denne type indsats fra andre indsats i kommunen. Således vil en tilpasning af de standardiserede forløb til de øvrige eksisterende indsats formentlig betyde, at indsatsen bliver mindre systematisk.

Tovholder eller tydelig kontaktperson

Særligt de interviewede forældre fremhæver det positive ved, at der til indsatsen er en tydelig tovholder eller en tydelig indgang til kontakt om indsatsen til barnet/familien. Mange forældre fortæller, at de før tilbuddet om standardiseret indsatsforløb har oplevet at føle sig tabt i systemet og overladt til sig selv. Også flere samarbejdspartnere fremhæver det positive i at have en tydelig indgang eller kontaktperson til indsatsen for de relevante børn og deres forældre.

Kompetencebehov

Der er i projekterne gode erfaringer med at arbejde systematisk med kompetenceudvikling i forhold til forskellige målgrupper. Der kan således peges på, at der er positive erfaringer med at arbejde med tre specialiseringsniveauer:

- En gruppe medarbejdere med højt specialiseringsbehov, der skal kunne varetage behandlingen i de lettere behandlingsprogrammer og varetage undervisning og rådgivning af mindre specialiserede kollegaer. Dette har typisk været psykologer ansat i PPR-regi.
- En større gruppe medarbejdere ansat i almenmiljøet med let specialiserede opgaver, for eksempel AKT-lærere, inklusionspædagoger med mere. Disse har skullet varetage lettere rådgivning i forhold til opsporing og understøttelse af enkelte børn i hverdagsmiljøet.
- En stor gruppe medarbejdere ansat som frontlinjemedarbejdere i børnenes og de unges hverdagsliv (almenmiljøet), typisk lærere og pædagoger. Disse har skullet styrkes særligt i forhold til håndtering af tidlig bekymring og opsporing af børn og unge med behov for en lettere behandlingsindsats. Ligeledes har der været behov for, at denne gruppe af medarbejdere kan bakke op om den igangværende behandlingsindsats i hverdagen og kan have fokus på det gode forældresamarbejde.

For at kunne arbejde på denne måde, fremhæves det, at der er behov for et ligeværdigt samarbejde mellem kommuner og regioner. Dette uddybes nedenfor under afsnittene om organisering og implementering.

Der har været udviklet understøttende materiale til alle tre niveauer. Materialet er særligt i projektet i Region Hovedstaden blevet fremhævet af både samarbejdspartnere blandt frontlinjemedarbejderne og behandlere som virkelig godt og brugbart både i behandlingen og i almenmiljøet.

Gruppen af kommunale medarbejdere med højt specialiseringsbehov er blevet undervist i at varetage den lettere behandling af psykologer ansat i den regionale børne- og ungdomspsykiatri. Ligeledes har denne gruppe skullet varetage opgaven med at sikre yderligere spredning af viden og kompetencer i almenmiljøet. Her er undervisningen blevet fulgt op af adgang til løbende sparring og supervision, der også blev varetaget af personale ansat i den regionale børne- og ungdomspsykiatri.

Flere af de interviewede kommunalt ansatte psykologer peger på, at de føler sig godt klædt på til at vejlede øvrigt frontpersonale i opsporing og tidlig indsats gennem deres uddannelse som behandlere hos børne- og ungdomspsykiatrien. Ligeledes peger flere af samarbejdspartnerne fra skolerne på, at de tilknyttede PPR-psykologer har fået styrket deres kompetencer.

Projektledelserne oplever at få meget positive tilbagemeldinger på muligheden for sparring og supervision for de kommunale medarbejdere hos de regionalt ansatte psykologer. Det fremhæves fra projektet i Region Hovedstaden, at det er særligt værdifuldt for de områder, som er nyere at arbejde med for kommunerne – særligt spiseforstyrrelser og selvskade. Her gør muligheden for højt specialiseret sparring, at kommunerne oplever selv at have mulighed for at bygge noget op på området.

Kompetencer er blevet spredt til almenmiljøet gennem undervisning og vejledning, der har haft fokus på opsporing, håndtering af tidlig bekymring og behandlingsunderstøttende indsatser i nærmiljøet og på det gode forældresamarbejde. Udbredelsen af kendskabet til muligheden for lettere behandling har også understøttet muligheden for at skabe sammenhæng i indsatsen på tværs af forskellige tiltag og aktører.

Bredt set opleves det, at der, hvor der har været oplæg og undervisning for fagpersoner på skoler, fører det til flere henvendelser om børn med et eventuelt behov for et lettere behandlingsforløb.

Det er meget forskelligt, hvordan kompetenceudviklingen er grebet an på de enkelte skoler i kommunerne. Generelt er der positive tilbagemeldinger på kompetenceudviklingstiltagene til almenmiljøet, der dog også er afhængigt af, hvor den enkelte skole er i forvejen. Endelig påpeges det, at det har været mindre velfungerende, når kompetenceudviklingen på skolerne har været afholdt virtuelt (grundet COVID-19).

4.4.3 Organisering

Tydelig opgavefordeling mellem kommune og region

Det fremhæves bredt, at det har været en styrke, at der har været en tydelig ansvars- og opgavefordeling i indsatserne. Kommunerne har stået for at gennemføre behandling og kompetenceudvikling på skolerne, og regionerne har haft ansvar for uddannelse, sparring og supervision.

Dette har været tydeligt i projektperioden. Mange af de interviewede udtrykker dog usikkerhed om, hvordan netop den tværsektorielle del af organisering skal forankres efter projektperioden. Her peges der på, at der mangler en tydelig formaliseret model for det fortsatte tværsektorielle samarbejde.

Den kommunale organisering af indsatsen

I projekterne har kommunerne tilbudt en lettere behandling, som de i mange tilfælde ikke tidligere har tilbudt. Behandlingen har næsten entydigt været organisatorisk forankret i den kommunale PPR.

I mange kommuner har behandling tidligere ligget i børne- og familieafsnittet. Derfor er det nyt i mange kommuner, at psykologisk behandling er forankret i PPR. Det opfattes dog af de interviewede som positivt, at det er forankret i PPR, da der er en bekymring for, at målgruppen vil komme "bagerst i køen" i familieafsnittene, da familieafsnittene som hovedregel har børn og unge med mere omfattende støttebehov.

Omvendt peges der også blandt de interviewede på, at særligt de individuelle behandlingsforløb måske kunne forankres bedre i familieafsnittene efter projektperiodens udløb.

En række samarbejdspartnere på skolerne peger på, at samarbejdet internt i kommunen mellem PPR og skolerne er forbedret gennem arbejdet med de standardiserede forløb.

Det er her vigtigt at påpege, at der har været meget stor variation, i forhold til hvordan indsatsen har været organiseret på tværs af både skoler og kommuner. Særligt har organiseringen af den lokale indsats i læringsmiljøet på den enkelte skole været grebet meget forskelligt an. Her fremhæves tværfagligt sammensatte teams på den enkelte skole, hvor forældre og lærere kan få sparring på konkrete problemstillinger som positivt.

Ligeværdigt samarbejde

Særligt i projektet i Region Hovedstaden lægges der meget stor vægt på, at samarbejdet mellem kommuner og region har været organiseret som et ligeværdigt samarbejde, hvor det ikke var den ene eller den anden part, der havde projektejskabet. Det opleves blandt projektledelse, styregruppe og i de nedsatte arbejdsgrupper, at dette har været afgørende for projektets succes.

Det opleves også som at have været en svær og tidskrævende proces, som særligt i begyndelsen var frustrerende at være en del af. Der var behov for meget dialog for at finde fælles forståelse. Men netop denne organisatoriske konstruktion har betydet, at der skulle være enighed om alle beslutninger, og at der derfor var stor opbakning til de beslutninger, der blev taget.

Det har således også været i samarbejde mellem regionen og kommunerne, at det er blevet udvalgt, hvilke indsatser der skal tilbydes, og også i dette samarbejde, at der blev udviklet nye behandlingsmanualer og understøttende materiale. Også materialet rettet til det kommunale frontpersonale har regionen været med til at udvikle, hvilket vil sige, at der har været fælles linje også helt ud på de enkelte skoler.

Let adgang til behandling og sparring

Mange, særligt af de kommunalt ansatte, oplever, at det har været afgørende, at der er let adgang til behandlingsprogrammerne. I forhold til de fleste programmer har man ikke skullet igennem den sædvanlige indstillings- og visitationsprocedure. Det har været med til, at man har kunnet give en hurtig indsats.

På tværs af de deltagende kommuner og de forskellige programmer har der været forskellige måder at få adgang til de enkelte programmer, på. For flere af programmerne

har det været oplevet som enklere at kunne tilbyde et barn/en ung og familie støtte. En interviewet medarbejder på en skole oplever det sådan, at behandlingsprogrammer "ligger et sted mellem AKT og PPR", hvilket vil sige, at opfattes som en mere specialiseret indsats end AKT-indsatsen, men en mindre formaliseret indsats end PPR-indsatsen. Det opleves også ofte som mindre skræmmende for forældrene, at det ikke er en PPR-sag, men snarere et tilbud til forældre og barn om at kunne deltage i et kursus.

Det fremhæves også, at det er vigtigt med let adgang til sparring, både fra frontpersonale til behandlere i kommunen og fra skole og behandlere til børne- og ungdomspsykiatrien. Det har for eksempel været oplevet som en stor støtte, at kommunalt ansatte havde telefonnummeret til den visiterende overlæge i børne- og ungdomspsykiatrien, så der kunne gives sparring i forhold til for eksempel en eventuel optagelse på behandlingsforløb.

4.4.4 Implementering

Ejerskab skabes gennem fælles udvikling

Som beskrevet ovenfor har det været oplevet som afgørende, at der har været et fælles og ligeværdigt samarbejde om udvikling af flere af de tilbudte standardiserede indsatsforløb.

Det opleves ikke blandt de interviewede ledere i region og kommune, at der i dag "er noget, der tvinger os til at gøre det sammen". Det kan i forlængelse af dette overvejes, hvordan et ligeværdigt samarbejde om indsatsen skal understøttes fremadrettet. Her kan det overvejes, om der er behov for tydeligere regulering af ansvaret for lettere behandling (trin to-indsatser i forløbsprogrammerne). Samtidig peger de interviewede her på, at det er vigtigt, at selve indsatsen ligger hos kommunen for at skabe tæthed til børn og unges hverdagsliv.

Der peges også – i både Region Hovedstaden og Region Midtjylland – på, at der kan opstå vanskeligheder, når de udviklede programmer skal udbredes til flere kommuner. Hvordan sikres ejerskabet her, når der ikke har været samarbejde om udvikling og afprøvning? Der peges blandt andet i denne forbindelse på, at det vil være vigtigt, at de kommuner, der allerede tilbyder de standardiserede forløb, fungerer som ambassadører overfor de resterende kommuner.

I projektperioden er der udviklet et forum for konkret arbejdende samarbejde mellem kommuner og region. De interviewede ledere i begge sektorer oplever ikke, at der eksisterer et lignende forum, hvor denne opgave vil kunne forankres fremadrettet. Der eksisterer et formelt samordningsforum mellem kommuner og børne- og ungdomspsykiatri, men det opleves, at dette snarere er et koordineringsforum end et samarbejdsforum.

Behov for lokal tilpasning

Det har i implementeringen på tværs af forskellige kommuner været vigtigt, at der var mulighed for en høj grad af fleksibilitet i måden, tiltagene implementeredes på. Der skal således laves en afvejning mellem en højere grad af ensartet indsats på den ene side og muligheden for at realisere dette i den varierende kommunale virkelighed på den anden.

Fokuspunkter i opsporing og rekruttering

Erfaringen er, at der har været forskel på, hvor let det har været at opspore målgrupperne til de forskellige standardiserede forløb. Særligt opleves det at have været vanskeligt i forhold til børn og unge med problemer med kost og vægt, og det har været oplevet som vanskeligt i forhold til afgrænsningen af børn med bekymrende skolefravær.

Flere kommuner peger på, at det har været effektivt at informere direkte til alle forældre og elever særligt i forhold til de forløb, der har handlet om angst- og depressionssymptomer. Dette er for eksempel blevet gjort gennem Aula. Det har i denne sammenhæng været en bekymring, om der kom for mange henvendelser om behov for indsatsforløb. Dette har dog generelt ikke været tilfældet. Ligeledes har det særligt i forhold til forløb om selvskadende adfærd været en bekymring, at information om selvskadende adfærd kan være med til at udbrede forekomsten af selvskadende adfærd.

Ligeledes peger flere på, at oplæg ved de kommunale behandlere og eventuelt repræsentanter for den regionale børne- og ungdomspsykiatri for personale på de enkelte skoler har en god effekt i forhold til at skabe opmærksomhed hos lærerne på børn med psykiske vanskeligheder. Herunder børn med selvskadende adfærd og børn med udfordringer i forhold til spisning og vægt, som ellers opleves som vanskelige at opspore.

Endelig peges der på, at ung-til-ung har været en vigtig kilde til rekruttering til de standardiserede forløb.

Der skal være sammenhæng med øvrige indsatser

Som ovenfor beskrevet, bør de standardiserede programmer tænkes ind i en sammenhæng med de øvrige former for støtte, som kan gives målgruppen og tilgrænsende målgrupper. Særligt bliver der peget på, at de standardiserede programmer virker bedst, hvis der også gives opbyggende støtte i barnets hverdagsmiljø. Flere samarbejdspartnere i skolerne giver således udtryk for, at det ville styrke indsatsen, hvis der var mere fokus på tilbagemeldinger fra forløbene til de almindelige klasseteams.

Dette peger nogle kommuner på kan være vanskeligt at få til at fungere, da dette også er ressourcekrævende.

Hvis de standardiserede programmer er forankret i PPR, kan det endvidere være en udfordring at skabe sammenhæng mellem den lettere behandling og de øvrige PPR-opgaver. Særligt kan der være udfordringer i forhold til prioriteringen mellem forskellige opgaver og målgrupper.

Samtidig peges der bredt på, at det er vigtigt med information til alle om de nye muligheder, hvor ikke alle skoler har oplevet at være klædt ordentligt på i forhold til at kunne skabe sammenhæng og gode tilbud til børn og forældre.

Behov for tydeligere regulering

For langt de fleste er det usikkert, hvordan de standardiserede programmer er reguleret af lov, politik og vejledning. I praksis har det da også været tolket forskelligt i forskellige kommuner. Nogle har tolket indsatsen som en specialpædagogisk støtte, jf. folkeskoleloven, hvor andre har opfattet forløbene som § 11 stk. 3-forløb, jf. serviceloven. Flere peger på, at opgaven ikke med den nuværende lovgivning kan forankres i PPR, da der ikke her er baggrund for at tilbyde egentlig individuel behandling.

Flere peger endvidere på, at PPR ikke kan løfte opgaven uden ekstra ressourcetilførsel, og at der bør være lov eller anden national regulering og vejledning, der understøtter dette.

Tidskrævende at udvikle og implementere helt ny praksis

Som i mange andre tværsektorielle og tværorganisatoriske udviklings- og afprøvningsprojekter peges der entydigt på, at projektperioden er for kort tid til at skabe noget nyt og implementere dette i praksis.

Ledelsesmæssig prioritering

Ligeledes peges der, som i en lang række andre projekter, på vigtigheden af ledelse i forhold til implementering af indsatsen i hverdagen. Særligt peges der på, at indsatsen er afhængig af, at mange parter omkring det enkelte barn, der modtager en indsats, kan mødes til løbende opfølgingsmøder. Dette kan være meget vanskeligt, hvis det ikke prioriteres ledelsesmæssigt, for medarbejderne at skabe rum for at deltage i disse opfølgingsmøder.

En prioritering af at indføre eller arbejde videre med at tilbyde standardiserede forløb i kommunerne kræver også, at der er tydelighed om omkostninger og gevinster ved indsatsen. Der er i Region Hovedstaden udarbejdet omkostningsvurdering for tre af de udarbejdede standardiserede indsatsforløb, hvilket giver et bedre vidensgrundlag for beslutning om eventuel fortsættelse/indførelse af indsatserne i kommunerne.

Beregningerne hviler dog alene på omkostninger og tager ikke højde for eventuelle gevinster ved eventuelt færre henvisninger til psykiatrisk behandling, færre afviste henvisninger eller mindsket behov for andre typer af indsatser. Ligeledes forekommer vurderingens antagelse om 1-årig drift at være uholdbar, ligesom antagelsen om 15 årlige forløb er usikker. Disse forhold betyder, at omkostningsvurderingens resultat formodentlig estimerer en relativt høj enhedsomkostning.

Behov for fortsat rolle til regionen

I både Region Midtjylland og Region Hovedstaden er der fokus på, hvordan regionen fastholdes i samarbejdet efter projektperioden. Her gives der udtryk for et klart ønske om, at samarbejdet kan fastholdes gennem fortsat mulighed for let adgang til sparring og supervision for de kommunale behandlere og for en fortsat rolle for regionen i at uddanne (og certificere) de kommunalt ansatte behandlere.

Ud over behovet for faglig supervision peges der også på vigtigheden af, at den personlige relation mellem kommunalt ansatte PPR-psykologer (og øvrige behandlere) og ansatte i børne- og ungdomspsykiatrien fastholdes.

Det foreslås endvidere, at personale ansat i børne- og ungdomspsykiatrien med jævne mellemrum deltager i de lokale opkvalificeringsworkshops for frontpersonale sammen med de kommunalt ansatte behandlere, for også at styrke relationen mellem frontlinjepersonale og børne- og ungdomspsykiatrien.

4.5 Fremskudt funktion 4: Nyt samarbejde med almen praksis

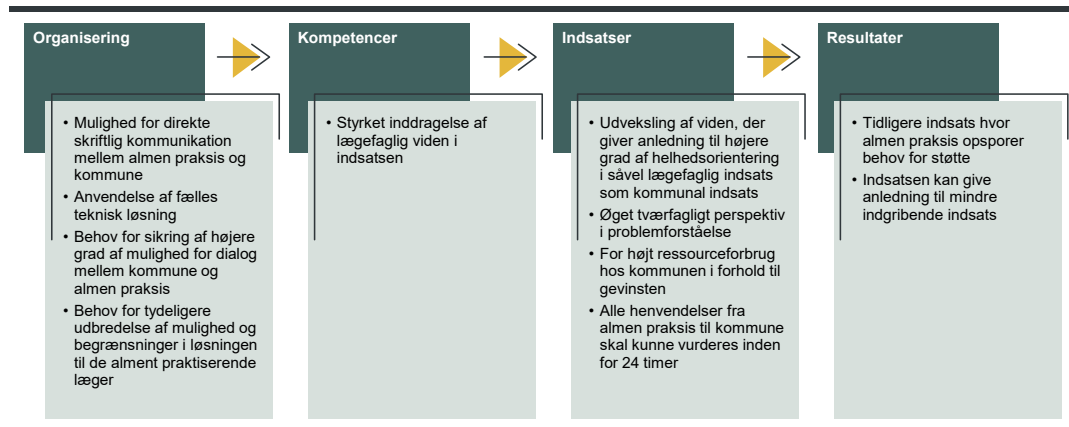
Delprojekt 3 i Region Midtjylland har entydigt handlet om at styrke samarbejdet mellem kommune og almen praksis i forhold til indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder. Endvidere er der også erfaringer med styrket samarbejde med almen

praksis i projekterne Region Syddanmark og Region Nordjylland, hvor almen praksis har kunnet indstille til og deltage på de faste sparringsmøder mellem region og kommune.

Denne type af fremskudt funktion er den type, der er indhentet færrest erfaringer med, da kun to kommuner indgik i delprojekt 3 i Region Midtjylland, og der samtidig kun har været begrænset deltagelse af almen praksis i de faste sparringsmøder.

Opsummerende er der generelt ikke gode erfaringer med den afprøvede løsning. Den ønskede sammenhæng og udfordringerne i denne er opsummeret i figuren herunder.

Figur 9: Samarbejde med almen praksis opsummeret

4.5.1 Resultater

Ifølge de interviewede fagpersoner, der har anvendt det i Region Midtjylland afprøvede kommunikationssystem, er resultatet primært, at der er påbegyndt en dialog mellem almen praksis og den kommunale indsats, som ikke var der tidligere.

Kommunikationen har langt hen ad vejen været envejskommunikation. Det understreges af alle parter, at der ønskes mere dialog og udveksling af oplysninger.

En tidligere indsats

Henvendelse fra praktiserende læge til kommunerne kan give anledning til, at kommunerne bliver opmærksomme på børn, unge eller familier med behov for støtte, som de ikke havde kendskab til i forvejen. Her kan der gives en tidligere indsats gennem henvendelsen fra lægen. Det er dog erfaringen i begge de deltagende kommuner, at dette kun er sket i et meget begrænset antal tilfælde.

En mindre indgribende indsats

I det omfang henvendelsen til kommune fra almen praksis kan give anledning til en alternativ indsats fremfor en henvisning til børne- og ungdomspsykiatrien, kan det siges, at denne fremskudte funktion kan give anledning til en mindre indgribende indsats. Ligeledes vil en henvisning fra almen praksis til kommunal indsats, når dette er et alternativ til ikke at tilbyde familien en indsats, i nogle tilfælde kunne forebygge, at barnet eller den unge senere får behov for mere omfattende indsats.

4.5.2 Indsats og kompetencer

Ambitionen i projekterne har været at styrke dialogen mellem almen praksis og den kommunale indsats. Dette kan forstås som et forsøg på at styrke muligheden for en mere helhedsorienteret problemforståelse og for at tilbyde et lægefagligt perspektiv i en tidlig indsats. Samtidig er det også en ambition om, at almen praksis kan medtænke eller henvise til de kommunale støttemuligheder i den samlede indsats for barnet eller den unge.

Et styrket samarbejde med almen praksis vil således give mulighed for, at der sikres et lægefagligt perspektiv på en problemstilling, uden at der skal henvises til børne- og ungdomspsykiatrien.

Selve indsatsen – eller den nye praksis – i Region Midtjylland er langt hen ad vejen primært en ny måde at muliggøre kommunikation mellem almen praksis og kommune. Skriftlig kommunikation direkte mellem almen praksis og kommunen bliver i projektet understøttet af et korrespondancemodul, der kan anvendes i de praktiserende lægers fagsystem. Her kan den praktiserende læge rette henvendelse til kommunen, når almen praksis oplever familier, hvor der er børn med psykiske vanskeligheder, der eventuelt kan have behov for kommunal støtte. Ligeledes kan kommunen informere om iværksatte tiltag for de givne familier.

For at sikre kommunikationen afsættes der i kommunerne ressourcer til at overvåge henvendelser via korrespondancemodulet. I en kommune har der været arbejdet med et fast ugentligt visitationsmøde, hvor alle henvendelser er blevet håndteret. I en anden kommune har der været en løbende stillingtagen til henvendelserne.

I både Region Nordjylland og i Region Syddanmark, hvor der har været afholdt faste sparringsmøder, har almen praksis principielt også kunnet deltage på sparringsmøderne og kunnet forelægge konkrete sager på disse møder. Dette er dog kun gjort i meget begrænset omfang. I nogle få kommuner har praksiskonsulenten fungeret som bindeled mellem kommune og almen praksis. Det er dog her uklart, i hvilken grad praksiskonsulenten i praksis har fungeret som repræsentant for de øvrige praktiserende læger for borgere i kommunen. Der er bred enighed om, at deltagelsen i sparringsmøderne ikke har betydet en systematisk og ensartet inddragelse af almen praksis.

I Region Nordjylland er der eksempler på, at der er indgået mere formelle og skriftliggjorte aftaler mellem enkeltkommuner (Hjørring og Thisted Kommune) og almen praksis om samarbejdet i forbindelse med forebyggende indsats og med henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien. Dette opleves velfungerende.

4.5.3 Organisering

Organiseringen af det styrkede samarbejde beror alene på udvikling og implementering af en teknisk løsning, som både kommune og almen praksis skal være enige om at anvende.

Organiseringen af kommunikationen mellem almen praksis og kommunen kan hovedsageligt betragtes som flersektoriel, da kommunikationen primært er envejskommunikation. Det vil sige, at den styrkede kommunikation kan føre til, at tiltag i den ene sektor kan tilrettelægges med viden om parallelle tiltag (eller fravær af tiltag) i den anden sektor.

I det omfang kommunikationen kunne udvides, ville samarbejdet kunne få en mere tværsektoriel karakter, hvor der på tværs af sektorer kan sparres om støttebehov og indsatsmuligheder. Der er dog meget begrænsede eksempler på dette.

4.5.4 Implementering

Det er oplevelsen fra projektet i Region Midtjylland, at det har været vanskeligt at sikre, at det indførte kommunikationssystem blev anvendt til netop kommunikation om børn og unge med psykisk lidelse og deres familier. Snarere har oplevelsen været, at kommunikationsvejen er blevet opfattet som en generel mulighed for dialog mellem almen praksis og kommunen, hvilket har betydet, at en lang række henvendelser er blevet betragtet som irrelevante i et projektperspektiv. Samtidig bliver der af både almen praksis og kommunale medarbejdere peget på, at der netop mangler en mere generel åben visitationspostkasse fra almen praksis til kommune.

Konkret har det udviklede korrespondancemodul været anvendt forskelligt i de to kommuner, hvor det har været afprøvet. Der peges blandt andet på, at udskiftning på ledelsesniveau har haft stor indflydelse på implementeringen af, hvordan systemet anvendes.

Der peges også på, at systemet set fra kommunernes synspunkt opfattes som et ufleksibelt system, som er besværligt at bruge. Omvendt påpeger almen praksis, at systemet giver en mulighed for kommunikation, der for dem er let at anvende, og som ikke var der tidligere. Det foreslås således i denne sammenhæng af en kommunalt ansat fagperson, at et andet system – for eksempel øget anvendelse af telefonsamtaler mellem almen praksis og kommune – ville kunne sikre samme effekt hurtigere og nemmere. Det understreges af de interviewede, at telefoniske henvendelser mellem almen praksis og kommune ikke anvendes i den eksisterende praksis.

De interviewede kommunale medarbejdere peger på et vigtigt opmærksomhedspunkt i implementeringen af standardiseret kommunikation mellem almen praksis og kommunerne. Ved henvendelse fra almen praksis om en bekymring for et barn eller en ung skal kommunen vurdere, om der er tale om risiko for overgreb inden for 24 timer fra modtagelsen af bekymringen. Derfor skal implementeringen af arbejdsgange omkring det standardiserede kommunikationssystem tage højde for dette.

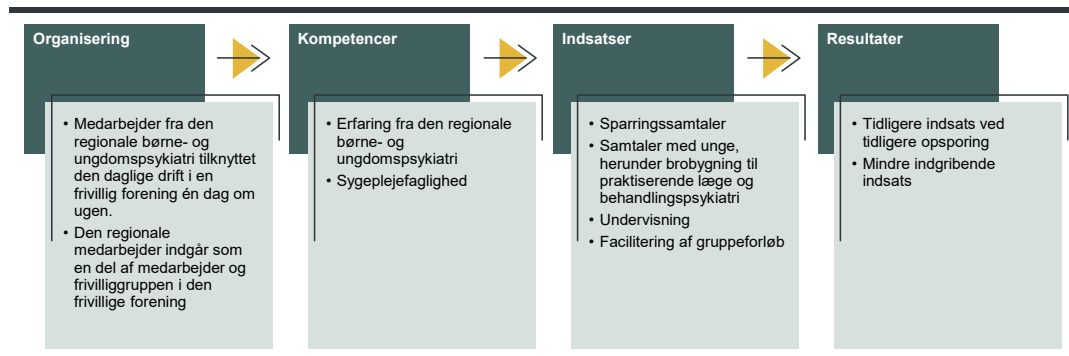
4.6 Fremskudt funktion 5: Børne- og ungdomspsykiatrisk personale i frivillig forening

Et enkelt af de undersøgte projekter har afprøvet en model med udstationering af en medarbejder i en frivillig forening. Region Sjælland har således som den eneste region afprøvet virkningen af at have en psykiatrisk sygeplejerske udstationeret i det frivillige tilbud headspace i Roskilde, der er målrettet unge mellem 12 og 25 år og tilbyder alle inden for aldersgruppen "nogen at tale med", når livet, tankerne og hverdagen opleves udfordrende.¹

¹ I projektforløbet er der søgt om og fået godkendelse til at anvende uforbrugte midler til også at ansætte fremskudte regionale psykiatrimedarbejdere i headspace Kalundborg, Slagelse, Lolland og Guldborgsund. Disse indgår ikke i evalueringen.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur.

Figur 10: Psykiatrisk personale i frivillig forening opsummeret

4.6.1 Resultater

En tidligere og mindre indgribende indsats

Baseret på interviews med frivillige, ansatte, projektledelse og den fremskudte regionale medarbejder er det vurderingen, at man er lykkedes med at opspore unge på et tidligere tidspunkt i en problemudvikling. Der er også i den frivillige forening opnået et skærpet blik for, hvad der skal reageres på – og hvordan. I praksis betyder dette, at flere unge har modtaget såvel en tidligere som en mindre indgribende indsats, end de ellers ville have fået.

Det er vurderingen, at et af de helt afgørende resultater af forsøget med en fremskudt medarbejder fra psykiatrien er, at de frivillige har fået mere viden om psykiatri – hvornår der er tale om helt almindelige ungdomsproblemer, og hvornår skal der noget andet og mere til. Det er samtidig oplevelsen, at adgangen til psykiatrien, når relevant, er lettet igennem den fremskudte medarbejders forankring i en ungdomspsykiatrisk enhed i regionen.

Erfaringerne opleves så positive, at projektet i projektperioden blev udvidet, så der er udstationeret medarbejdere fra psykiatrien i andre headspace-afdelinger end den, der har været med fra projektstart.

En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

I kraft af, at det er vurderingen, at man er lykkedes med at afhjælpe flere unges udfordringer på et tidligere tidspunkt end ellers, er det samtidig vurderingen, at flere af de unge, der henvender sig i headspace, lykkes med at få den nødvendige støtte på et tidspunkt, hvor vanskelighederne ikke afstedkommer et behov for indlæggelse. Dermed undgås brud i deres hverdagsliv.

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

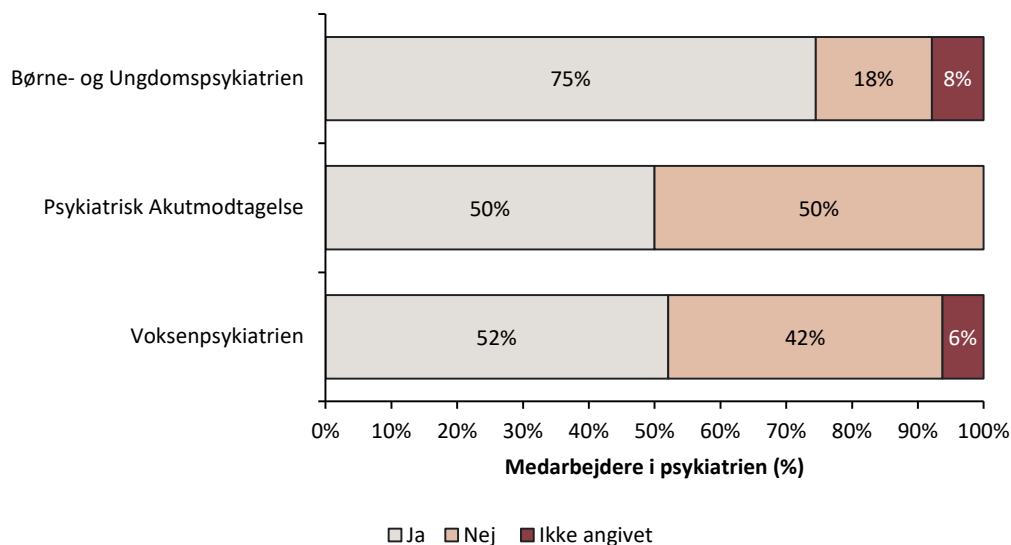
Dette har ikke været et særskilt fokus i data for headspace, der som udgangspunkt sigter på at støtte de unge selv.

Kendskab på tværs

Et supplerende resultat, der bliver fremhævet på tværs af interviews, er det øgede kendskab til psykiatrien i headspace, herunder en viden om, hvad psykiatrien indeholder. Det er vurderingen, at den tætte sparring samt den fælles undervisning om psykiatrien har medført en "afdramatisering" af, hvad psykiatrien er – og en større åbenhed blandt de frivillige, i forhold til at nogle unge også vil have brug for den hjælp, som psykiatrien kan tilbyde. I et interview bliver det tydeliggjort som følger: "Der har måske været en antipsykiatriholdning, der har bygget på afskrækkelse – og manglende viden. Men det handler jo ikke kun om medicin og om at spænde folk fast." Det har således i praksis gjort en forskel med den tætte kobling og det direkte samarbejde. headspace er igennem samarbejdet blevet et sted, hvor der er udbredt viden om tidlige tegn på psykose med mere og fungerer således i højere grad som en samarbejdspartner for psykiatrien. Det er samtidig oplevelsen, at afstanden er blevet mindre, og at headspace hurtigt kan kontakte den enhed i psykiatrien, hvor den fremskudte medarbejder er forankret, hvis der er en ung, der vurderes at have behov for yderligere støtte. Børne- og ungdomspsykiatrien har også kunnet henvise den anden vej for unge, der ikke har behov for at være i psykiatrien. Dette har i praksis været tæt sammenkoblet med netop den enhed som den fremskudte medarbejder er forankret i, og det er ikke vurderingen, at det samme resultat er opnået med andre enheder i psykiatrien.

Hvis man ser på tværs af psykiatrien, varierer det alt afhængigt af ansættelsessted, hvorvidt medarbejdere i psykiatrien oplyser unge om tilbud i headspace. Blandt medarbejdere i børne- og ungdomspsykiatrien (75%) kunne størstedelen af de adspurgte finde på at oplyse om headspace, mens det samme blot gør sig gældende for halvdelen af medarbejderne i PAM og voksenpsykiatrien. Medarbejdere, der ikke kunne finde på at oplyse om tilbuddene, begrundede det med et manglende kendskab til headspace.

Figur 11:
Andel af medarbejdere i psykiatrien, som kunne finde på at oplyse en ung om headspace

4.6.2 Indsats og kompetencer

Den fremskudte psykiatriske sygeplejerske har i stort omfang i fællesskab med medarbejdere og frivillige i headspace defineret en opgaveportefølje bestående af:

- Opkvalificering af frivillige og ansatte blandt andet gennem sparringssamtaler med særligt fokus på før-/eftersparring i forbindelse med samtaler med unge eller pårørende.
- Samtaler med unge – både alene og sammen med frivillige og herunder opsporing af unge med behov for mere specialiseret støtte og brobygning.
- Kompetenceudvikling gennem undervisning af frivillige blandt andet i psykiatriens opbygning, den praktiserende læges rolle, psykoser, spørgeteknikker i forhold til selvmordstanker med mere samt rådgivning, i forhold til hvad der er inden for normalområdet og kan rummes i headspace, og hvad der skal håndteres i psykiatrien.
- Input til og facilitering af gruppeforløb, blandt andet om NÆB (nervøsitet, ængstelighed og bekymring), og gruppeforløb overleveret fra socialpsykiatrien om autismespektrumforstyrrelser.

Der har i headspace Roskilde været tilknyttet 961 unge i perioden 2019-2021. Der er i alt på tværs af de 961 unge blevet afholdt 1.929 samtaler med medarbejdere/frivillige i headspace og 86 samtaler alene med den regionale fremskudte medarbejder tilknyttet headspace i projektperioden.

Sparring med frivillige/medarbejdere

Sparring med de frivillige og ansatte foregår som før- og eftersparring og understøttes samtidig ved deltagelse af den fremskudte medarbejder i konkrete samtaler. Den fremskudte medarbejder kan klæde den frivillige/ansatte på gennem sparring inden en samtale. Dette handler særligt om at tydeliggøre den unges problemstilling, herunder tegn på psykiatriske problemstillinger, der eventuelt kræver andre typer af indsatser. Eftersparringen bliver brugt til at følge op på afholdte samtaler. De interviewede frivillige og ansatte i den frivillige forening fremhæver særligt muligheden for førsparring i forbindelse med tilbagevendende problematikker samt muligheden for at tage den fremskudte medarbejder med til en samtale som afsluttende for indsatsens resultater i praksis. Gennem deltagelse i samtaler har den fremskudte medarbejder mulighed for at stille supplerende spørgsmål og her øge den frivillige/ansattes opmærksomhed på konkrete udsagn, der skal reageres på. Ligeledes kan den fremskudte medarbejder efterfølgende gennemgå samtalen og give konkret feedback. Sparringen fungerer som en direkte opkvalificering af den enkelte frivillige og ansatte i den frivillige forening, i forhold til hvornår og på hvad man skal reagere, samt hvornår det er relevant at henvise til andre – og til hvem.

Samtidig føler de frivillige og ansatte sig bedre klædt på i forhold til at kunne spørge ind til specifikke problemstillinger og til at kunne reagere hensigtsmæssigt på et tidligere tidspunkt. En af de frivillige sætter følgende ord på samarbejdet: "Det gode ved samarbejdet har ligget i, at man er blevet en mere effektiv og handlekraftig brobygger gennem det konkrete face to face-samarbejde. Det er det konkrete tætte samarbejde, der gør, at man er bedre til at se tegn."

Kompetenceudvikling

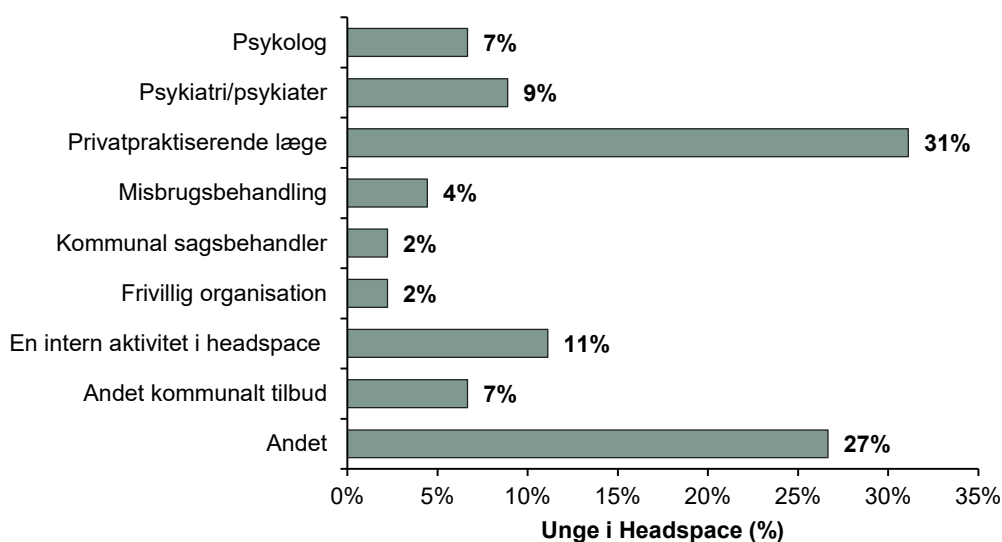
Den fremskudte medarbejder fra psykiatrien står ligeledes i spidsen for fælles kompetenceudvikling igennem opkvalificerende undervisning. Temaer for undervisning har i afprøvningsforløbet været psykiatriens opbygning og rammer, herunder hvornår det er hvilke aktører, der skal handle, psykisk sygdom generelt samt mere målrettet undervisning i symptomer og tegn på psykose, viden om LGBT-relaterede udfordringer samt selvmordsrisiko. Målet med undervisningen er, at de frivillige i højere grad skal kunne vurdere, hvornår noget er uden for normalområdet, og der derfor skal noget andet til end headspace – og at de ved, hvordan de skal reagere på dette. Oplevelsen blandt de interviewede er, at muligheden for den direkte sparring samt den målrettede undervisning har medført, at man i højere grad har fået et fælles sprog at tage udgangspunkt i og er blevet dygtigere til at håndtere og afdække de unge, som har det vanskeligt, samt vurdere, hvor der skal brobygges til på tværs af kommune, region og NGO'er. Samtidig bliver det italesat, at undervisningen har givet de frivillige et mere fælles udgangspunkt for arbejdet: *"Vi er meget forskellige som frivillige. Ikke alle har arbejdet med mennesker før. Det er derfor også noget med at styrke os som frivillige, så vi tænker i samme retning. Vi bliver mere en helhed, når vi kan få sparring med psykiatrien. Vi har fået en højere grad af fælles sprog mellem de frivillige."*

Samtaler med unge – og brobygning

Udover at deltage i samtaler med de frivillige, varetager den fremskudte medarbejder også samtaler med unge alene, hvor sigtet som udgangspunkt er brobyggende, fordi problematikken umiddelbart kalder på mere, end det er muligt at imødekomme igennem headspace. Disse samtaler videregives som udgangspunkt fra de frivillige efter en indledende eller flere samtaler, hvor der ønskes en vurdering med udgangspunkt i en psykiatrisk faglighed.

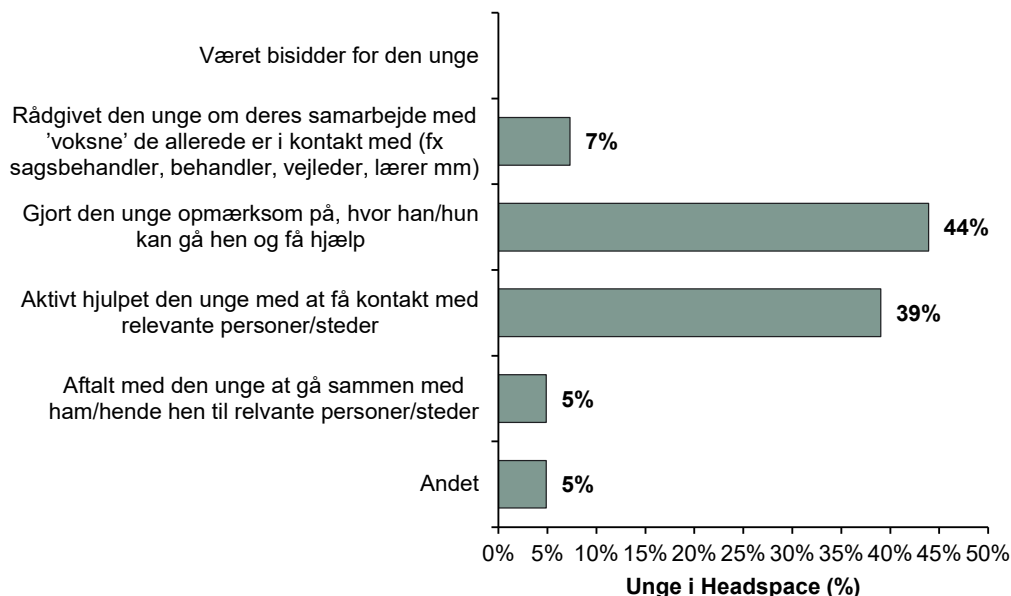
Det er i afprøvningsperioden registreret, hvor der er brobygget til på godt halvdelen af de unge (n=45), der har haft samtaler alene med den fremskudte regionale medarbejder, hvilket kan give en indikation af graden af de problemstillinger, de unge er blevet vurderet at have på tidspunktet for identifikation. Af disse fremgår det, at de unge i høj grad er brobygget til egen praktiserende læge, andet (ikke nærmere defineret) eller en intern headspaceaktivitet, eksempelvis gruppeforløb.

Figur 12: Opgørelse over, hvorhen den regionale fremskudte medarbejder tilknyttet Headspace Roskilde har brobygget unge (n=41) til andre tilbud i perioden 2019 til september 2021

Hvis man ser på formen for brobygning, ses det, at for næsten halvdelen (44%) af de unge (ved N=41) består brobygningen i, at de er blevet gjort opmærksomme på, hvor de kan få hjælp, imens 39% af de unge aktivt er blevet hjulpet med at få kontakt med relevante personer/steder.

Figur 13: Opgørelse over, hvordan den regionale fremskudte medarbejder tilknyttet Headspace Roskilde har brobygget unge (n=41) til andre tilbud i perioden 2019 til september 2021

Den fremskudte medarbejder fra regionen kan ikke henvise direkte til psykiatrisk behandling, men kan brobygge videre til den specifikke enhed i den regionale børne- og ungdomspsykiatri, hvor den fremskudte medarbejder er forankret, eller til Psykiatrisk akutmodtagelse. I praksis sker størstedelen af brobygningen til praktiserende læge.

Gruppeforløb

Der har været to gruppeforløb i afprøvningsperioden – en ungegruppe om nervøsitet, ængstelighed og bekymring (tidligere angstgruppe) og en gruppe om problematikker relateret til autismespektrumforstyrrelser. Gruppeforløbene bliver faciliteret af frivillige og af den fremskudte medarbejder. Udgangspunktet er at styrke oplevelsen hos de unge af, at de ikke er alene med deres problemer og at give dem nogle redskaber og et fortroligt rum at tale ind i. Erfaringen fra de forskellige gruppeforløb har vist, at det at blive sat i en gruppe med jævnaldrende med ensartede udfordringer har givet de unge nogle flere vinkler på de ting, de har at kæmpe med. Grupperne opleves derfor i praksis som et godt supplement til den regionale behandlingspsykiatri og den kommunale socialpsykiatri.

De unge interviewet i forbindelse med evalueringen sætter selv følgende ord på: "Det er godt at møde nogen, der har samme udfordringer som en selv. Godt at se, at man ikke er alene. De andre kan også hjælpe en. Det kan ellers være svært at have venner. Gruppen er en god støtte i hverdagen."

4.6.3 Organisering

I projektforløbet har den psykiatriske sygeplejerske været tilknyttet headspace otte timer ugentligt. Vedkommende indgår i hverdagen på lige fod med alle medarbejdere og frivillige i headspace. Dette betyder i praksis, at vedkommende deltager i relevante fællesmøder og bliver tilbudt samme interne kurser som alle andre, hvilket bliver fremhævet i interviews som en væsentlig forudsætning for at lykkes med samarbejdet. Den fremskudte medarbejder har fastholdt sin ansættelse i psykiatrien, hvorfor al personaleledelse er fastholdt der. I projektet er den fremskudte medarbejder rekrutteret fra en specifik ungdomspsykiatrisk enhed i regionen, men det fremhæves, at det er den psykiatriske praksiserfaring og kendskabet til psykiatrien, der er vigtig i forhold til at varetage opgaven, hvorfor en rekruttering fra eksempelvis et distriktstilbud formodentlig ville kunne fungere tilsvarende godt.

Et andet væsentligt element i organiseringen, der understøtter den tidligere og koordinerede indsats, er, at man som noget helt særligt med den fremskudte regionale medarbejder samler tre sektorer i headspace, fordi man allerede arbejder med fremskudte sagsbehandlere som repræsentanter for den kommunale myndighed. De tre perspektiver bidrager med forskellige blik på de unge og har forskellige værktøjskasser at byde ind med, hvorfor samarbejdet indebærer en unik mulighed for at understøtte den rette og koordinerede indsats for den unge. De unge kan samtidig – uafhængigt af tilknytning til region og kommune – blive ved med at komme i headspace, hvilket understøtter en åbning til mulig brobygning, hvis behovet hos den enkelte ændres.

4.6.4 Implementering

Et væsentligt element, der fremhæves i forbindelse med implementeringen af samarbejdet, er at sikre, at den fremskudte medarbejder indgår i headspaceteamet på lige fod med øvrige medarbejdere og frivillige, og at der er en fleksibilitet i opgaveporteføljen, så den fremskudte medarbejder opleves tilgængelig for umiddelbar sparring.

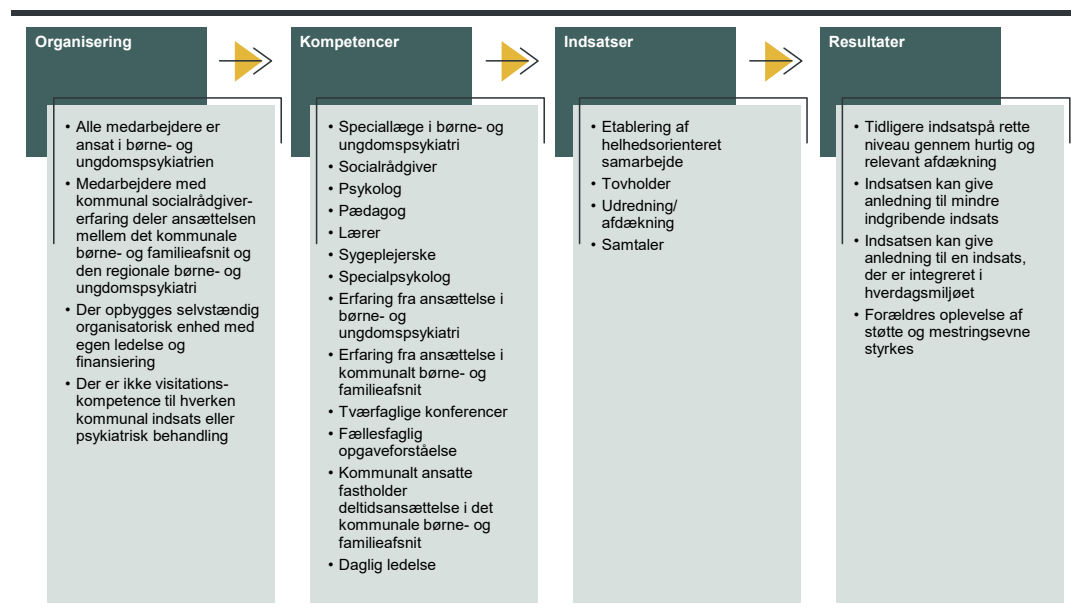
I den organisering, der er afprøvet i forbindelse med projektet, kan den fremskudte regionale medarbejder ikke brobygge direkte til psykiatrien. Det er oplevelsen i praksis, at det kan være vanskeligt for en fremskudt medarbejder fra psykiatrien at mangle de direkte handlemuligheder, samtidig med at arbejdsgangene er afgørende forskellige mellem region og en frivillig organisation som headspace i forhold til såvel dokumentation, som struktur. Der bliver dog fra såvel den fremskudte medarbejder selv såvel som fra projektledelsen lagt vægt på, at det, der er afgørende for at lykkes med rollen, er, at vedkommende skal byde ind med den faglige viden fra psykiatrien – ikke med de formelle handlemuligheder fra samme.

4.7 Fremskudt funktion 6: Tværsektoriel enhed med koordinationsopgave

Region Sjælland har i samarbejde med fire kommuner, henholdsvis Faxe, Roskilde, Kalundborg og Holbæk², som den eneste region oprettet en egentlig tværsektoriel enhed som en fremskudt funktion. Erfaringerne med denne type af fremskudt funktion hviler således alene på erfaringerne fra Region Sjælland.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur.

Figur 14: Tværsektoriel enhed opsummeret

4.7.1 Resultater

En tidligere indsats

På tidspunktet, hvor børn og unge og deres familier møder Bakkehuset, oplever de allerede en grad af mistrivsel og psykiske udfordringer, der har fået familien til at henvende sig til den psykiatriske akutmodtagelse. Ofte kan der også være oplevelser af ikke tidligere at være blevet mødt eller taget alvorligt i henvendelser til såvel kommune eller egen læge som psykiatrien. Det er således ikke vurderingen, at Bakkehuset som sådan understøtter en tidligere indsats – forstået som en tidlig opsporing i en problemudvikling, men indsatsen understøtter, at der handles på en igangværende problemudvikling.

² Holbæk Kommune kom med i projektet cirka et år inde i forløbet.

En mindre indgribende indsats

En del af målet med indsatsen i Bakkehuset er at forebygge, at børn og unge, der har henvendt sig til PAM, oplever behov for dette igen. Det er vurderingen blandt medarbejdere og ledelse, at man i kraft af den omhyggelige afdækning af borgeres forløb på tværs af relevante aktører lykkes med at hjælpe børn og unge videre til en relevant indsats. Denne relevante og ofte kommunale indsats kan være med til at forebygge et senere behov for en mere indgribende indsats. Størstedelen af de børn og unge, der har et forløb i Bakkehuset, afsluttes til en videre indsats i kommunerne eller hos egen læge.

Fordelingen på de registrerede afsluttede forløb understøtter oplevelsen af, at flest unge henvises til en mindre indgribende indsats efter forløb i Bakkehuset, og således fordeler viderehenvisningerne sig med 67% afsluttet til egen læge og 33% afsluttet til psykiatrien i perioden 2018 til medio oktober 2021.

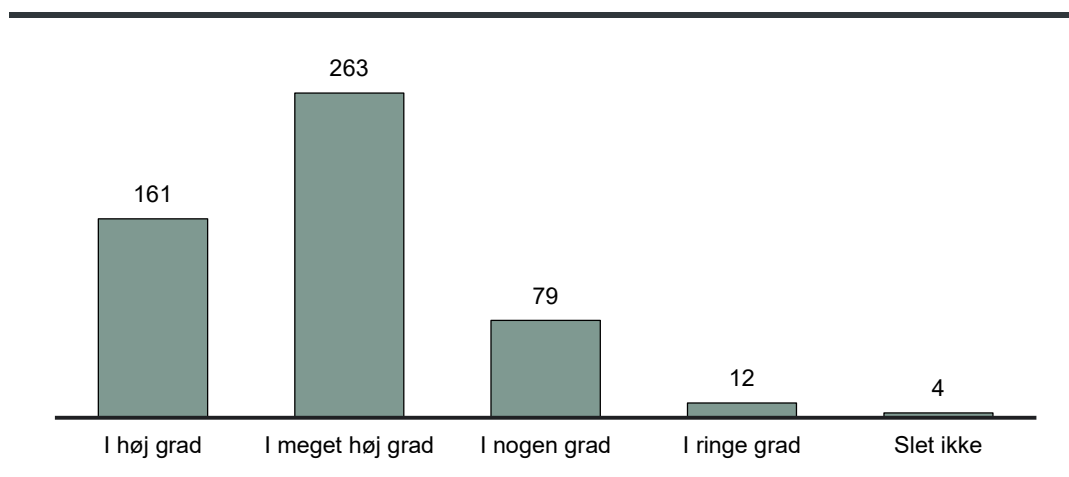
En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

Indsatsen i Bakkehuset, der består af samtaler i et ambulante forløb tilrettelagt efter den unge og familiernes behov for kontakt, betyder, alt andet lige, at barnet og den unge har mulighed for at opretholde et hverdagsliv uden behov for indlæggelse i psykiatrien.

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

Det fremgår meget tydeligt, at børn, unge og forældre oplever sig hjulpet af indsatsen i Bakkehuset. I forbindelse med afslutning af et forløb i den tværsektorielle enhed, har familierne besvaret en række spørgsmål. Her bliver familierne blandt andet spurgt om "I hvor høj grad har du/I følt dig hjulpet af Bakkehuset?" Som det fremgår af nedenstående figur, oplever 424 familier ud af i alt 519 besvarelser sig enten i høj grad eller i meget høj grad hjulpet.

Figur 15:
Antal familiers besvarelser på spørgsmålet "I hvor høj grad har du/I følt dig hjulpet af Bakkehuset?"

4.7.2 Indsats og kompetencer

Målgruppen for enhedens indsats er defineret som de børn og unge, der har henvendt sig til den psykiatriske akutmodtagelse (PAM), hvor henvendelsen ikke har ført til en indlæggelse. Hensigten med Bakkehuset er at tilbyde børn, unge og familier støtte til det videre forløb efter henvendelsen. Afsættet for den indsats, der tilbydes i Bakkehuset, er at bidrage til at understøtte tværsektoriel koordinering og skabe en sammenhængende indsats på Trin 2 i terminologien udviklet i forbindelse med de nationale forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser.

Opgørelser over patientflow'et i Bakkehuset i perioden 2018 til medio oktober 2021 viser en stigning i antallet af opstartede patienter fra 437 patienter i 2019 til 580 i 2020. Antallet af patienter frem til oktober 2021 er 557, hvilket formentlig vil betyde en fortsat stigning. Samme tendens ses for afsluttede patientforløb, hvor der forekommer en stigning fra 288 afsluttede patienter i 2019 til 548 patienter i 2020. Den 14. oktober 2021 var der 185 registrerede aktive forløb i Bakkehuset. Det er ikke på baggrund af data muligt at differentiere på bopælskommune.

Indsatsen består i praksis af to hovedelementer. For det første faciliteres samarbejde, udredning og koordinering på tværs af relevante aktører og sektorer på et tidspunkt, hvor familierne har oplevet ikke at kunne få støtte andre steder. For det andet tilbydes et fast kontaktpunkt og samtaleforløb. En projektmedarbejder sætter følgende ord på indsatsen: "Bakkehuset er en instans, der holder hånden under børn, unge og deres familier – vi tilbyder nogen at snakke med, nogen, der tilbyder hjælp – tværfagligt og tværsektorielt."

Samarbejde og koordinering

Samarbejde og koordinering er helt centralt i indsatsen i Bakkehuset. Ved første henvendelse til Bakkehuset iværksættes en grundig afdækning, hvor alle relevante aktører bliver identificeret, og der søges indhentet relevante dokumenter fra igangværende indsatser. Ligeledes kan der – i dialog med familien – indhentes øvrige perspektiver fra for eksempel barnets/den unges skole. Førstegangssamtaler er understøttet af en fælles skabelon for samtalerne. Som udgangspunkt søges der derefter afholdt et netværksmøde, hvor alle relevante parter deltager, herunder repræsentanter fra den tværsektorielle enhed (som initiativtagere eller som deltagere).

Da alle i målgruppen per definition er blevet afvist som relevante for umiddelbar indlæggelse på psykiatrisk afdeling, følger Bakkehuset op på igangværende indsatser og vurderer, om der skal iværksættes en uddybende vurdering og brobygges til anden relevant indsats. Hvis der skal iværksættes uddybende vurdering og indsats, optræder Bakkehuset som tovholder i denne proces, hvor der knyttes en specifik kontaktperson til familien. Fokus er på koordinering og styrkelse af det tværsektorielle samarbejde samt at sikre familierne et fast holdepunkt, imens det vurderes, hvilken indsats der er brug for – og hvor.

I processen med udredning og visitation til relevant indsats arbejder Bakkehuset ligeledes med forældrene i forhold til forståelsen for og håndteringen af barnets udfordringer. Ideelt set skal kommunen gå i gang med udredning, imens Bakkehuset har barn og familie tilknyttet til hjælp og støtte.

Bakkehuset arbejder med at sikre, at relevante indsatser er sat i værk, inden de selv slipper kontakten til den enkelte familie. Det er dog oplevelsen, at det ikke altid er muligt, fordi udredning og børnefaglig undersøgelse i nogle kommuner kan være en langvarig proces. Generelt bliver det fremhævet på ledelsesniveau, at samarbejdet med mange forskellige kommuner har været med til at give psykiatrien en forståelse for, hvordan de kommunale rammer og muligheder er forskellige, hvilket også betyder, at man som familie ikke kan forvente hverken samme forløb eller samme indsats på tværs af kommuner. Ledelsen i Bakkehuset opfatter det således selv som en central opgave at etablere en god overgang fra henvendelsen i PAM til iværksættelse af relevante tiltag på det relevante niveau i den enkelte sag.

Som udgangspunkt fastholder Bakkehuset kontakten med familien, indtil der er etableret en stabil anden relevant indsats. Dette er det ideelle, men i praksis er det ikke altid muligt på grund af lang sagsbehandlingstid.

Et fast kontaktpunkt

Alle børn/unge får tildelt en fast kontaktperson i den tværsektorielle enhed, og den løbende kontakt med familierne består af familiernes fremmøde i enheden, støttende samtaler, deltagelse i netværksmøder, telefonkonsultationer og hjemmebesøg. Formen på de støttende samtaler er fleksibel, og det er et særligt fokus hos medarbejderne, at familierne skal kunne mødes, hvor det giver mening, og opleves som trygt for dem, hvorfor der arbejdes med såvel hjemmebesøg som gåture og møder i andre omgivelser. Det primære fokus er, at familierne skal opleve, at den faste kontakt er der for dem på deres præmisser i en krisesituation, og hvis det betyder, at man må komme til dem i en periode, så er det en mulighed.

Den faste kontakt er med til at skabe ro omkring familien og sikre overblik og en rød tråd i forløbet på et tidspunkt, hvor mange familier oplever kaos og usikkerhed. Det bliver samtidig fra såvel medarbejdere som familie fremhævet, at netop den stabile kontakt og den lette adgang til støtte er afgørende for indsatsen i Bakkehuset, fordi familierne oplever, at der er nogen, der hører dem og står sammen med dem for at skabe klarhed og finde den rigtige vej for deres barn eller unge menneske. En familie beskriver betydningen på følgende måde: "Der blev skabt en følelse af håb. Der sad nogle mennesker med nogle tydelige rammer for, hvad der skulle ske. Vi blev mødt med en ro, der smittede af på os som familie."

Medarbejderne fremhæver i særlig grad fleksibiliteten i formen på kontakt som et væsentligt element i forhold til at skabe tryghed og føle sig mødt som familie.

En tværfaglig indsats

Der arbejdes som udgangspunkt i teams med to forskellige fagligheder om hver familie, som der er kontakt med. Dette sikrer en vis grad af tværfaglighed i indsatsen for alle tilknyttede familier. Det varierer hvilke fagligheder, der er repræsenteret i teamet knyttet til den enkelte familie, men så vidt muligt er der både medarbejdere med forankring i en kommunal baggrund og en regional baggrund.

Tværfagligheden understøttes endvidere af daglige konferencer, hvor de forskellige sager drøftes sammen med hele teamet og overlægen i Bakkehuset.

Der er et stort fællesskab om flere opgaver, som kan varetages af flere forskellige faggrupper i enheden. På denne vis har enheden udviklet en vis grad af fællesfaglighed. Samtidig er der også fagspecifikke opgaver, hvor medarbejdere med specifikke uddannelser og erfaring løser specifikke opgaver, som når for eksempel lærerne ansat i Bakkehuset bliver brugt specifikt til skolemæssige opgaver. Her kan de have en direkte rolle i relationen til barnet eller den unge, eller de kan fungere rådgivende i forhold til de andre ansatte i enheden.

Kompetencer i den tværsektorielle enhed

I Bakkehuset er medarbejderne formelt ansat i børne- og ungdomspsykiatrien, og der er repræsenteret medarbejdere med erfaring fra psykiatrien, med baggrund som henholdsvis børne- og ungdomspsykiater, sygeplejersker, socialrådgiver, specialpsykolog, psykologer, lærer og pædagog med flere.

Medarbejderne med kommunal baggrund er socialrådgivere, som samtidig har en deltidstilling som sagsbehandler i den kommune, de er frikøbt fra.

4.7.3 Organisering

Tværsektorielt personale

De regionale medarbejdere refererer til Afdeling for Børne- og Ungdomspsykiatri, og de kommunale medarbejdere refererer til den kommune, hvorfra de er frikøbt.

Organiseringen med delestillinger fremhæves af såvel medarbejdere som ledelse som vigtig i forhold til at lykkes med intentionen om at bringe kommune og region tættere på hinanden, fordi sagsbehandlerne i praksis fungerer som brobyggere mellem kommune og psykiatri med en forankring begge steder.

Det er oplevelsen, at denne organisering i praksis understøtter bedre sammenhængende borgerforløb og har en effekt, i forhold til at sikre at grænsefladerne mellem sektorer bliver mindre skarpe og mindre komplicerede. Ledelsen i Bakkehuset fremhæver i interviews, at det at have kommunale repræsentanter så tæt inde i samarbejdet giver medarbejderne et vigtigt indblik i de kommunale arbejdsgange og de lovgivningsmæssige rammer, der arbejdes indenfor i den kommunale indsats.

Tværsektoriel indsats eller brobygning?

Det er værd at være opmærksom på, at selvom enheden på sin vis er tværsektoriel med personale med formelle ansættelser i de to sektorer, så er den samtidig på sin vis uden for sektoropdelingen, da de kommunale sagsbehandlere ikke har bevillingsmyndighed, og da det psykiatrisk ansatte personale ikke kan visitere direkte til behandling i psykiatrien. På denne vis kan enheden ses mere som en brobygger mellem sektorer end som en egentlig tværsektoriel aktør. Enheden kan således forstås som en parasektoriel enhed.

4.7.4 Implementering

Det påpeges i interviews, at det kan være vanskeligt at besætte stillingerne, der skal udfyldes af kommunale medarbejdere. Kravet om at skulle arbejde halv tid i en kommunal børne- og familieafdeling og halv tid i den tværsektorielle enhed gør ansøgerfeltet mindre. Samtidig er det – ifølge de interviewede ledere og medarbejdere i enheden – helt afgørende med netop denne konstruktion.

Samtidig bør der her også være en opmærksomhed på ledelse og finansieringen af den tværsektorielle enhed efter projektperiodens udløb. Det kræver således en meget specifik aftale med en given kommune, hvor en sagsbehandler skal frikøbes for ikke at komme i en situation, hvor den kommunalt baserede medarbejder skal referere til to forskellige personaleledelser.

Endvidere må det formodes, at kommunerne kan opleve mindre grad af fælles ansvar for enheden, hvis ikke kommunerne er medfinansierende.

Modellen med en selvstændig tværsektoriel enhed kan endvidere være praktisk vanskelig, da der skal opbygges en helt ny organisation med egen ledelse med mere. En selvstændig organisatorisk enhed gør samtidig den fremskudte funktion meget tydelig og vil formodentlig i nogen grad lette udbredelsen af kendskabet til funktionen.

4.8 Fremskudt funktion 7: Kompetenceudvikling målrettet forældre

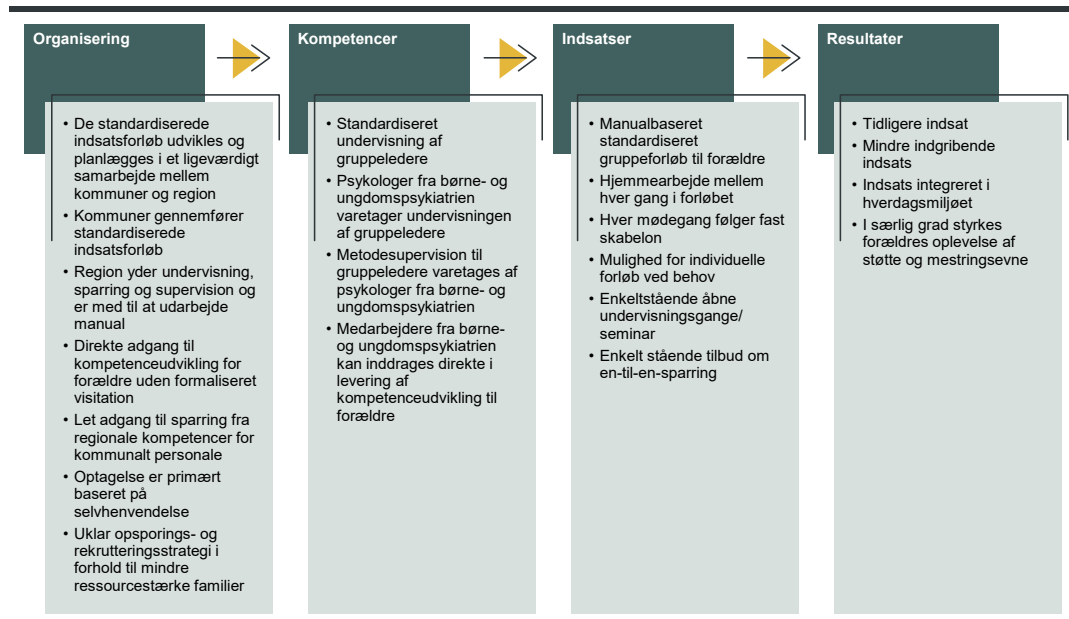
I STIME-projektet i Region Hovedstaden er der blevet udviklet og afprøvet et manualbaseret gruppeforløb målrettet forældre til børn præget af uro og med udfordringer i forhold til opmærksomhed og impulsivitet.

Også i projektet i Region Syddanmark har der været eksplicit fokus på at styrke forældrenes kompetencer i en række forskellige aktiviteter.

I en række af de øvrige fremskudte funktioner både i STIME, i projektet i Region Syddanmark og i de øvrige projekter indgår der ligeledes aktiviteter, der inddrager forældrene. Der er dog ikke andre fremskudte funktioner, der så målrettet og standardiseret sigter direkte mod at styrke forældrenes evne til at støtte deres børn i at håndtere de vanskeligheder, de har.

Opsummerende er der gode erfaringer med en fremskudt funktion, der indeholder elementerne i nedenstående figur, hvor også de største udfordringer er nævnt.

Figur 16: Kompetenceudvikling målrettet forældre opsummeret

4.8.1 Resultater

På grund af begrænsede data kan der generelt ikke konkluderes på resultaterne af forældrekompetenceudviklingsaktiviteterne i Region Syddanmark. Konklusionerne om resultater bygger derfor primært på erfaringer fra projektet i Region Hovedstaden.

En tidligere indsats

Mange af de familier, der har henvendt sig for at bede om at deltage i forældreuddannelsen i STIME, er forældre til børnehavebørn. Det betyder, at der i disse tilfælde kan gives en relativt tidlig indsats i en familie.

En mindre indgribende indsats

I det omfang, den tidligere indsats betyder, at problemudviklingen stoppes eller bremses, vil det samtidig betyde, at der er mindre risiko for behov for en mere indgribende indsats senere i familiens forløb. De interviewede behandlere vurderer, at der gennem forældreuddannelsen er givet støtte, der har forhindret, at familierne senere ville have behov for støtte fra PPR.

En indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv

Indsatsen baserer sig på hjælp til selvhjælp og må på den måde siges at være meget integreret i de pågældende forældres børns hverdagsliv. Blandt andet har forældrene hjemmeopgaver mellem møderne, hvor de ud fra en manual arbejder med sig selv og deres barn i deres egne omgivelser.

At forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges

De interviewede projektmedarbejdere og samarbejdspartnere har gennem positive tilbagemeldinger indtryk af, at forældrene oplever sig bedre klædt på til at støtte deres børn efter deltagelse i uddannelsesforløbet.

4.8.2 Indsats og kompetencer

I STIME er der udviklet et kort manual- og gruppebaseret uddannelsesforløb for forældre til børn mellem tre og 10 år, hvor uro, opmærksomhed eller impulsivitet er en udfordring. Forløbet består af fire gruppemøder med hjemmeopgaver mellem hvert møde. Børnene deltager ikke i møderne.

Frem til oktober 2021 har tre kommuner afprøvet forældreuddannelsesforløbene, hvor i alt 96 forældre eller forældrepar har deltaget i gruppeforløb, og der er gennemført 11 individuelle uddannelsesforløb. Hvert møde følger en fast dagsorden.

Forældreuddannelsen baserer sig på teori om "Zonen for nærmeste udvikling" og trækker på metoder udviklet til børn med ADHD og lignende vanskeligheder.

Opsporing af deltagere

Der er ikke en standardiseret opsporing til uddannelsen, der hovedsageligt baserer sig på selvhenvendelse. I nogle kommuner er der gjort bredt opmærksom på muligheden for uddannelse gennem besked på Aula. Til gengæld er der en systematisk vurdering af, om forældrene er i målgruppen for uddannelsen gennem brug af scoring på standardiserede parametre. Oplevelsen blandt behandlerne er, at den systematiske vurdering er velfungerende.

Flere gør samtidig opmærksom på, at ikke alle forældre kan leve op til de krav, der stilles i screeningen, og at de mest ressourcetsvage forældre sorteres fra. Også modellen med selvhenvendelse betyder, at det primært er ressourcestærke forældre, der henvender sig.

Helt anderledes er det grebet an i Region Syddanmark, hvor der også gennemføres kompetenceudvikling målrettet forældrene. Her gennemføres der kurser, der er lokalt udviklet, tilrettelagt og gennemført som led i det tættere samarbejde mellem kommuner og den regionale børne- og ungdomspsykiatri. Der er kun blandt enkelte kommuner udviklet fælles modeller for forældrekurserne, og der er ikke noget samlet overblik over de forskellige tilgange, uddannelserne baserer sig på. Der er frem til oktober 2021 gennemført kurser og kursusforløb på op til tre undervisningsgange i otte kommuner, hvor der i alt har været cirka 120 deltagere.

Forældrekurser er i Region Syddanmark blevet suppleret med et webinar målrettet forældre til skolebørn og teenagere, hvor forældrene introduceres til redskaber, hvorigennem man kan hjælpe sit barn/sin teenager til at regulere svære og stærke følelser. Webinaret er optaget og tilgængeligt for alle via internettet. Det er udarbejdet af sundhedsfagligt personale fra den regionale psykiatri og Odense Kommune.

Endelig har der været tilbudt online en-til-en-sparring, hvor forældre har kunnet modtage direkte sparring fra projektmedarbejdere. Forældre har selv kunnet henvende sig på baggrund af information på Aula og hos psykiatriens øvrige vigtige samarbejdspartnere.

Ordningen har været afprøvet i tre kommuner og har været en stor succes, hvor den tilgængelige kapacitet har været booket efter få dage.

Tværfaglighed i udvikling og vedligehold af indsatsen

I STIME beror tværfagligheden i indsatsen sig på, at psykologer ansat i psykiatrien har været med til at udvikle manualen og uddanner og superviserer behandlerne. I Region Syddanmark har tiltagene være mindre systematiske og mindre centralt styret, men projektmedarbejdere fra psykiatrien har deltaget i flere af aktiviteterne og har på denne måde bidraget til et tværfagligt islæt i kompetenceudviklingen.

Styrket helhedsorientering ved fokus på forældre

De interviewede behandlere i Region Hovedstadens manualbaserede gruppeforløb peger på, at en af styrkerne ved forældreforløbet er, at det styrker helhedsorienteringen. Det gøres ved, at der både kan være fokus på barnet og hverdagsmiljøet gennem andre støttetilbud, men altså nu også til forældrene. Udfordringen ved dette kan selvfølgelig samtidig være, at der netop ikke gives støtte til barn og i hverdags-/læringsmiljøet.

Der er ikke data, der kan belyse de lokale konkrete erfaringer med forældrekurser i kommunerne i Region Syddanmark.

Standardiserede kompetencer

I STIME uddannes de kommunale gruppeledere (der oftest er PPR-psykologer) af psykologer ansat i psykiatrien. Der er et fast uddannelsesforløb over fire dage, som alle behandlerne skal igennem. Der er frem til oktober 2021 uddannet 40 behandlere.

Endvidere tilbydes der metodesupervision til behandlerne fra psykologerne ansat i børne- og ungdomspsykiatrien, hvor der også er vejledende kriterier for, hvor meget supervision man som behandler skal modtage.

4.8.3 Organisering

I STIME er det kommunerne, der tilrettelægger, rekrutterer til og afholder forældrekurserne. Regionen bakker op med uddannelse og supervision og er med til udvikling af manualen for forældreuddannelsen.

I Region Syddanmark er der ikke et samlet ensartet billede på tværs af de mange aktiviteter, men der afholdes kompetenceudviklingsaktiviteter for forældre, hvor også medarbejdere ansat i børne- og ungdomspsykiatrien har en direkte udøvende rolle.

4.8.4 Implementering

I forbindelse med implementering af forældrekompetenceudviklingsaktiviteter bør der være særlig opmærksomhed på, hvordan også forældre i mindre ressourcestærke hjem kan få mulighed for at deltage i uddannelsesaktiviteterne.

5 Tværgående konklusioner

I dette afsnit gives et samlet svar på evalueringens fire underspørgsmål, hvor de vigtigste læringspunkter fra analysen af de fremskudte funktioner opsummeres.

5.1 Resultater af indsatsen

5.1.1 Kan det sandsynliggøres, at de fremskudte funktioner resulterer i en tidligere indsats?

Udvikling i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien

Dette spørgsmål er blandt andet søgt belyst gennem en analyse i udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

Når der tages højde for den række af andre mulige faktorer, der kan påvirke udviklingen i henvisninger, skal den fundne udvikling tolkes med stor forsigtighed. Det kan på baggrund af det tilgængelige data konkluderes, at de afprøvede fremskudte funktioner ikke i sig selv har påvirket udviklingen i en så høj grad, at dette kan ses i antallet af henvisninger og andelen af afviste henvisninger. Dette betyder dog ikke, at det kan konkluderes, at der ikke er sammenhæng mellem indførelse af fremskudt funktion og udviklingen i henvisninger. Blot at denne betydning ikke på det nuværende niveau er stor nok til, at dette kan ses i de generelle henvisningsdata.

Undtagelsen er udviklingen i Region Nordjylland, hvor der ses det største fald i andelen af afviste henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i netop de kommuner der har anvendt tværsektorielle faste sparringsmøder og netværksmøder mest. Dette kan indikere at de fremskudte funktioner i Region Nordjylland har en mulig positiv påvirkning på henvisningerne til børne- og ungdomspsykiatrien.

Kvalitative vurderinger

Ifølge de fagprofessionelles opfattelse så fører langt de fleste af de afprøvede fremskudte funktioner til en tidligere indsats, når der er konstateret en bekymring. Dette sker gennem en større gensidig tværsektoriel forståelse og tværsektoriel tillid, som betyder bedre samarbejde. Det bedre samarbejde kan føre til en mere fleksibel og smidig indsats, der betyder, at barnet eller den unge hurtigere får tilbudt den relevante indsats. Denne pointe gælder på tværs af det konkrete bekymringsniveau.

Den tidligere indsats kan også styrkes gennem fokus på tidlig opsporing. I de fremskudte funktioner har der været fokus på at styrke opsporingen på særligt to måder. For det første ved at arbejde med universel opsporing gennem en styrkelse af kompetencerne hos frontpersonalet på almenområdet i skoler og dagtilbud. Her har der været gode erfaringer med at formidle få klare tegn på psykisk mistrivsel, som frontpersonalet har kunnet være opmærksomme på.

For det andet har der været arbejdet med standardiserede screeninger i den selekterede opsporing. Der har været positive erfaringer med den systematik, dette har repræsenteret, men der har samtidig været udfordringer i forhold til at sikre et relevant tilbud til alle børn med udfordringer.

5.1.2 Kan det sandsynliggøres, at de fremskudte funktioner resulterer i en indsats, der er integreret i børn og unges hverdagsliv, og som er mindre indgribende?

Der er stor enighed om, at en indsats, der så vidt muligt kan integreres i børn og unges hverdagsliv, alt andet lige vil være mindre indgribende. De to målsætninger om henholdsvis en mindre indgribende indsats og en indsats integreret i børnenes hverdagsliv er således sammenfaldne.

I de fremskudte funktioner er en mindre indgribende indsats opnået på primært to måder.

- For det første er der skabt let adgang til lettere behandling og standardiserede indsatsforløb. Dette betyder i en række kommuner, at der kan iværksættes indsatser til en målgruppe, hvor der ikke tidligere var målrettede indsatser. Ligeledes betyder det, at børn og unge, der tidligere ville være tilbudt alternative indsatser hurtigere kan tilbydes en mindre indgribende indsats.
- For det andet er der gennem en række af de fremskudte funktioner arbejdet med at skabe større sammenhæng i indsatsen på tværs af støtte til familie, barn og hverdagsmiljøet i skole og dagtilbud. Den styrkede sammenhæng kan bidrage til en større effekt af de iværksatte tiltag, hvilket betyder, at der ikke i samme udstrækning udvikles behov for mere indgribende indsatser.

Endelig skal det nævnes, at en tidligere indsats i sig selv kan føre til en mindre indgribende indsats gennem den tertiære forebyggelse, hvor problemudviklingen bremses.

5.1.3 Kan det sandsynliggøres, at de fremskudte funktioner resulterer i, at forældre oplever deres børns vanskeligheder afhjulpnet, og at deres egne kompetencer til at støtte deres børn øges?

Ifølge såvel forældre som fagprofessionelle oplever forældre i høj grad et positivt udbytte af en række af de afprøvede fremskudte funktioner. Det handler særligt om følgende:

Indsatser, der inddrager forældrene direkte i både den lettere behandling og i kompetenceudvikling målrettet forældrene, opleves positivt af forældrene. Samtidig påpeger fagprofessionelle, at der bør være øget opmærksomhed på forældre- eller familieinddragelse i de manualiserede forløb, hvor dette ikke står centralt.

Forældre fremhæver særligt de tiltag, hvor der er en tydelig kontaktperson for familien. Oplevelsen af ikke at stå alene, og at der er en støtte, som kan hjælpe en i kritiske situationer, fremhæves som meget positivt.

Både interviewede forældre og fagprofessionelle oplever, at forældrene gennem deltagelse i de standardiserede lettere behandlingsprogrammer og gennem deltagelse i forløb målrettet udvikling af forældrekompetencer får stærkere kompetencer til at håndtere de vanskeligheder, som deres børn står med. Samtidig efterspørges der også forældrerettet støtte de steder, hvor dette ikke er indtænkt som en del af et standardiseret indsatsforløb.

En tidlig kontakt med medarbejdere fra børne- og ungdomspsykiatrien opleves meget positivt af både forældre og kommunale medarbejdere. Der kan ofte være en konflikt i samarbejdet mellem kommunale medarbejdere og forældre i tilfælde, hvor forældre gerne vil have en henvisning til psykiatrien. I nogle tilfælde vurderer de kommunale medarbejdere, at dette ikke er relevant. Her gør det ifølge de kommunale medarbejdere stor forskel, at en medarbejder fra psykiatrien kan fortælle, at de har samme vurdering som den kommunale medarbejder. Det betyder ofte, at samarbejdet med de kommunale medarbejdere kan fungere bedre efterfølgende.

5.2 Konkrete indsatser

5.2.1 Hvilke konkrete indsatser tilbydes i den fremskudte funktion?

Der er på tværs af de seks projekter identificeret seks typer af fremskudt funktion, der vurderes at have positive resultater. Det drejer sig om:

- Faste sparringsmøder
- Styrkede netværksmøder
- Standardiserede indsatsforløb (herunder lettere manualbaseret behandling)
- Psykiatrien i frivillig forening
- Tværsektoriel enhed
- Kompetenceudvikling målrettet forældre

Overordnet kan disse indsatser kategoriseres som enten:

- A. Nye borgerrettede indsatser, der ikke i forvejen tilbydes bredt i de fleste kommuner og regioner.
- B. Indsatser, der sikrer en bedre sammenhæng i de allerede eksisterende borgerrettede indsatser.

Til gruppe A kan henregnes:

- De standardiserede indsatsforløb (trin 2-indsats i terminologien fra forløbsprogrammerne), der hovedsageligt omfatter lettere behandling, der tilbydes i kommunerne under regional supervision.
- De tilfælde af helhedsorienterede fællessektorielle indsatser, som særligt det tættere samarbejde gennem faste sparringsmøder i Region Syddanmark har givet anledning til.
- De specifikt målrettede forældrekompetenceudviklende programmer i Region Hovedstadens STIME-projekt og en række forældrerettede generelt rådgivende og vejledende tiltag, der kan ses som element i de generelle kompetenceudviklende tiltag på tværs af alle projekter undtaget de to projekter i Region Sjælland, der ikke har haft generelt kompetenceudviklende aktiviteter.

Til gruppe B kan henregnes:

- Styrkede netværksmøder, der tilbydes i Region Nordjylland, hvor medarbejdere fra børne- og ungdomspsykiatrien kan deltage ved behov.
- Faste sparrings- og koordineringsmøder i hver kommune med deltagelse af medarbejdere fra den regionale børne- og ungdomspsykiatri, der tilbydes i Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark.
- Medarbejdere fra psykiatrien i frivillig forening, der betyder bedre samarbejde mellem frivillige og den regionale børne- og ungdomspsykiatri i Region Sjælland.
- Tværsektoriel enhed med koordinationsopgave, hvor en selvstændig organisatorisk enhed har fokus på brobygning, koordinering og afklaring af støttebehov for familier i krise grundet børnenes psykiske vanskeligheder.
- Samarbejde med almen praksis, hvor kommunikationen mellem kommune og almen praksis understøttes gennem standardiserede kommunikationskanaler. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at behovet er tydeligt, men at den afprøvede løsning ikke opleves som generelt anvendelig.

Endvidere kan det, i forlængelse af afsnittet ovenfor om resultater, på tværs af de fremskudte funktioner konstateres, at det opleves meget positivt hos både forældre og fagprofessionelle, når der er tydelighed i, hvor man kan henvendes sig ved behov for lettere behandlende indsatser, og når der er tydelighed i, hvem der tager ansvar for koordinering af den samlede indsats.

Endelig skal det – også på tværs af de fremskudte funktioner og i forlængelse af afsnittet om resultater – konstateres, at muligheden for, at forældre til et barn med psykiske vanskeligheder, kan møde medarbejdere fra den regionale psykiatri, inden der udarbejdes en henvisning til psykiatrien, opleves meget positivt. Her er det centralt, at det både opleves som en gevinst for forældre, den regionale psykiatri og for de kommunale medarbejdere.

Sammenlignet med tidligere undersøgelser på området ses det, at de afprøvede fremskudte funktioner adresserer netop nogle af de kendte udfordringer i indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder. Særligt skal her fremhæves evalueringen af implementering af forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser, hvor der blev peget på en manglende adgang til og placering af ansvar for trin 2-behandling og den koordinerende opgave.

5.3 Kompetencer

5.3.1 Hvilke kompetencer udvikles gennem den fremskudte funktion og hvordan?

På tværs af de afprøvede fremskudte funktioner er en lang række forskellige kompetencer kommet i spil. Både peges der på kompetencer, der er vigtige at kunne trække på i de fremskudte funktioner, men også på kompetencer, der udvikles gennem samarbejdet om en fremskudt funktion. De tre vigtigste pointer er beskrevet herunder.

For det første fremhæves det meget bredt blandt alle de interviewede fagprofessionelle i alle projekter, at den styrkede adgang til viden om muligheder og begrænsninger på tværs af sektorer er en stor gevinst i den samlede indsats. Det fremhæves også, at netop det tættere strukturerede samarbejde i de fremskudte funktioner er med til at øge det gensidige sektorkendskab på tværs af sektorer. Det tættere samarbejde og det øgede kendskab til sektorernes vilkår og muligheder betyder, at der udvikles en høj grad af tværsektoriel tillid. Ifølge de interviewede fagprofessionelle er denne tværsektorielle tillid med til at skabe et mere fleksibelt og smidigt samarbejde, der kan føre til hurtigere afklaring af støttebehov og indsatsmuligheder for det enkelte barn/den enkelte unge.

For det andet fremhæves det, særligt i forbindelse med de standardiserede indsatsforløb, at specialpsykologerne ansat i børne- og ungdomspsykiatrien har været afgørende for en velfungerende indsats. Det har i særlig grad handlet om deres rolle i forbindelse med undervisning (herunder certificering) og supervision af det specialiserede kommunale fagpersonale.

Det fremhæves også af de interviewede kommunale projektmedarbejdere, at det har været oplevet som positivt, at det kommunalt ansatte personale har fået mere opmærksomhed på psykopatologiske forhold gennem undervisning, sparring og supervision hos det regionalt ansatte personale. Det har i særlig grad været vigtigt i forhold til at styrke en tidlig opsporing af børn og unge med psykiske vanskeligheder. Særligt i projekterne i Region Hovedstaden og i Region Midtjylland er der blevet arbejdet med at udvikle materiale, der kan understøtte de generelle kompetenceudviklende tiltag. Særligt fremhæves det udviklede materiale målrettet forskellige specialistniveauer i STIME-projektet som velfungerende og understøttende også for frontpersonalet i almenområdet (skole og dagtilbud).

5.4 Organisering

5.4.1 Hvilke former for organisering bidrager til udviklingen af kompetencer og indsatser i den fremskudte funktion?

Den organisatoriske kompleksitet på tværs af de seks projekter med tilhørende delprojekter har været meget stor, og en række meget forskellige organisatoriske forhold har gjort sig gældende. I denne konklusion fokuseres der i særlig grad på, hvordan netop det tværgående samarbejde har været organiseret, da det erfaringsmæssigt er vanskeligt at etablere formaliseret samarbejde på tværs af sektorgrænser. Samarbejdet har været grebet an på en række forskellige måder, som præsenteres nedenfor.

For det første kan der identificeres flere tilfælde af det, man kan kalde et flersektorielt samarbejde. Det velfungerende flersektorielle samarbejde er defineret ved, at der er et samarbejde med tydeligt definerede og gensidigt afgrænsede roller i forhold til den konkrete borgerrettede indsats. Det er den type organisering, der gør sig gældende i forhold til de fremskudte funktioner med standardiserede indsatsforløb. Her er det de kommunalt ansatte medarbejdere, der er ansvarlige for at gennemføre den lettere behandling eller standardiserede indsats, og de regionalt ansatte er ansvarlige for at undervise og yde sparring og supervision til de kommunale medarbejdere. Ligeledes er det denne type samarbejde, der karakteriserer samarbejdet mellem region og frivillig forening, hvor en medarbejder for psykiatrien er "udstationeret" hos den frivillige forening med nogle specifikke opgaver i forhold til kompetenceudvikling hos de frivillige og i forhold til at tage konkrete samtaler med de unge.

For det andet kan der identificeres mere klassisk tværsektorielt samarbejde, hvor der sker en direkte udveksling af perspektiver på tværs af sektorer i konkrete borgerforløb. Her er et velfungerende samarbejde karakteriseret af, at de deltagende sektorer i samarbejde prøver at opnå en større forståelse for problemstilling og mulige indsatser eller tiltag i forhold til konkrete børn eller unge og deres familier. Dette ses særligt i de fremskudte funktioner om faste sparringsmøder og om styrkede netværksmøder. I begge typer af funktion er der lavet en konkret formalisering af samarbejdet omkring forståelse og planlægning.

Der kan her også peges på, at der med den fremskudte funktion om styrket samarbejde med almen praksis blev forsøgt etableret et tværsektorielt samarbejde. Dette er dog inden for projektet kun lykkedes i begrænset omfang og primært gennem konkrete samarbejdsaftaler mellem enkeltkommuner og enkelte konkrete praktiserende læger. Det er således tydeligt, at der fortsat er behov for udvikling af en organisatorisk model for styrket samarbejde særligt mellem kommuner og almen praksis.

For det tredje ses der i enkelte tilfælde en organisering af samarbejdet, der kan karakteriseres som et fællessektorielt samarbejde. Det fællessektorielle samarbejde kan defineres som et samarbejde, hvor de to sektorer ikke bare sammen etablerer en fælles problemforståelse og en fælles forståelse af indsatsbehovet (som i det klassiske tværsektorielle samarbejde), men også yder selve indsatsen til barnet, den unge og eventuelt forældre i tæt samarbejde. Et sådant samarbejde understøtter således også en helhedsorienteret tilgang i såvel problemforståelse som intervention. Særligt kan der i Region Syddanmark identificeres elementer af fællessektorielt samarbejde, i de tilfælde hvor der iværksættes direkte indsatser på baggrund af drøftelser på de faste sparringsmøder. Her har de kommunale og regionale medarbejdere mulighed for sammen at yde en konkret indsats til barnet, den unge eller familien. Det er på baggrund af erfaringerne fra de tre projekter, hvor der er arbejdet med faste sparringsmøder, tydeligt, at der er behov for at tydeliggøre de juridiske rammer for organisering af samarbejdet. Således har vi set tre helt forskellige tolkninger af mulighederne blandt andet for fællessektoriel indsats.

Endelig skal der peges på etableringen af det, man kan kalde for parasektorielt samarbejde. Dette skal forstås som et samarbejde mellem ansatte i henholdsvis kommunal og regional sektor, som sammen yder en indsats, der dog alene er en koordinerende og afklarende indsats på tværs af sektorer. Medarbejderne har således ikke kompetence til at yde/iværksætte sektorspecifikke tiltag såsom psykiatrisk behandling, sociale foranstaltninger eller specialpædagogisk støtte. De står på denne vis "ved siden af" sektorerne. Denne type samarbejde finder vi i den selvstændige tværsektorielle organisatoriske enhed Bakkehuset i Region Sjælland. Denne type af samarbejde kan især fremhæves som et samarbejde, hvor der er fokus på at støtte børn og familie i det komplekse samarbejde med kommune og region.

Som det er fremgået i gennemgangen af de syv typer af fremskudte funktioner, er behovet for organisering af samarbejdet forskelligt afhængigt af, hvilken type af fremskudt funktion man ønsker at indføre. Generelt kan det dog konkluderes, at vil det styrke grundlaget for de fremskudte funktioner, hvis organiseringen hviler på et ligeværdigt samarbejde, og på en tydeliggørelse af de forskellige sektorer og aktørers konkrete rolle i indsatsen.

Med dette gives også en opfordring til præcision i formålet med etablering af tværsektorielt samarbejde, da dette kan have mange former, der giver forskellige muligheder. Særligt skal der her peges på udfordringerne i forhold til etablering af egentlig tværsektorielt samarbejde og fællessektorielt samarbejde. I analysen er det fremgået, at der skal relativt omfattende udviklingsprojekter til for at etablere dette samarbejde, og at det fremgår ligeledes, at dette meget ofte alene er koblet op på muligheden for projektf finansiering. Hvis der ønskes mere vedvarende tværsektorielt, fællessektorielt eller parasektorielt samarbejde, bør det overvejes, om muligheden for dette kan styrkes gennem stærkere central eller aftalebaseret regulering af dette.

6 Bilag A: Deskriptiv analyse af udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien

6.1 Udviklingen i henvisninger i Danmark (2018-2021)

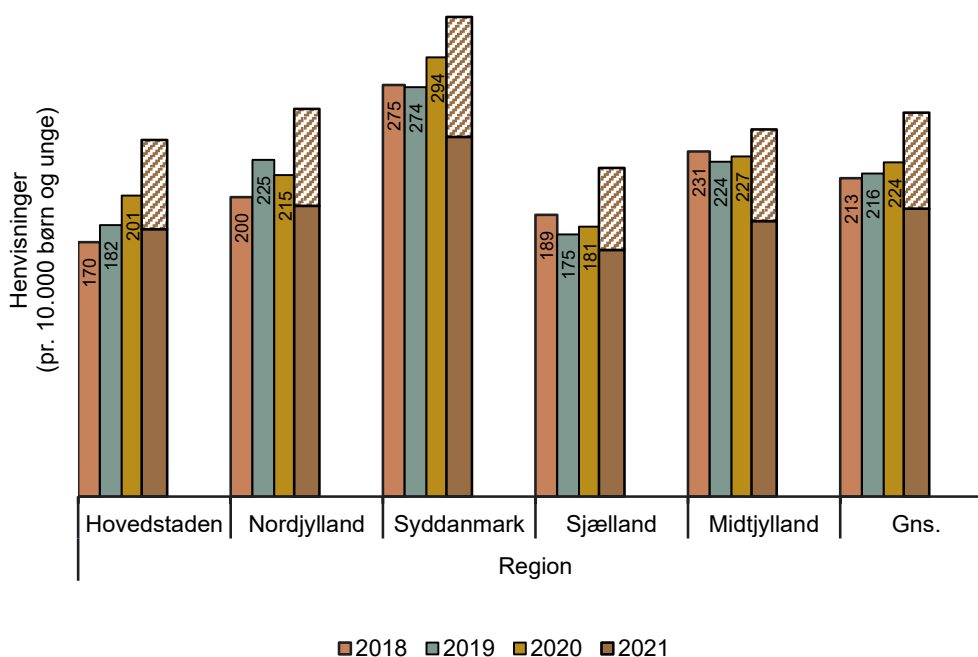
Børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark har i perioden januar 2018 til september 2021 modtaget i alt 97.618 henvisninger på tværs af de fem regioner, hvoraf 31.187 af henvisningerne, svarende til 29%, blev afvist. Antallet af henvisninger i alt, og andelen af henvisningerne, som bliver afvist, er præsenteret i Tabel 1 fordelt på årstal. I tabellen er det vigtigt at være opmærksom på, at tal for 2021 ikke repræsenterer et helt år. Det kan derfor ikke antages, at henvisningstallet for 2021 er faldet sammenlagt.

Tabel 1: Antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	24.655	24.801	25.980	22.182	97.618
Andel af henvisningerne, som blev afvist	29%	30%	28%	28%	29%

I Figur 17 præsenteres udviklingen i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien fordelt på de fem danske regioner, opgjort per 10.000 børn og unge (0-17-årige) i den pågældende region i det pågældende år.

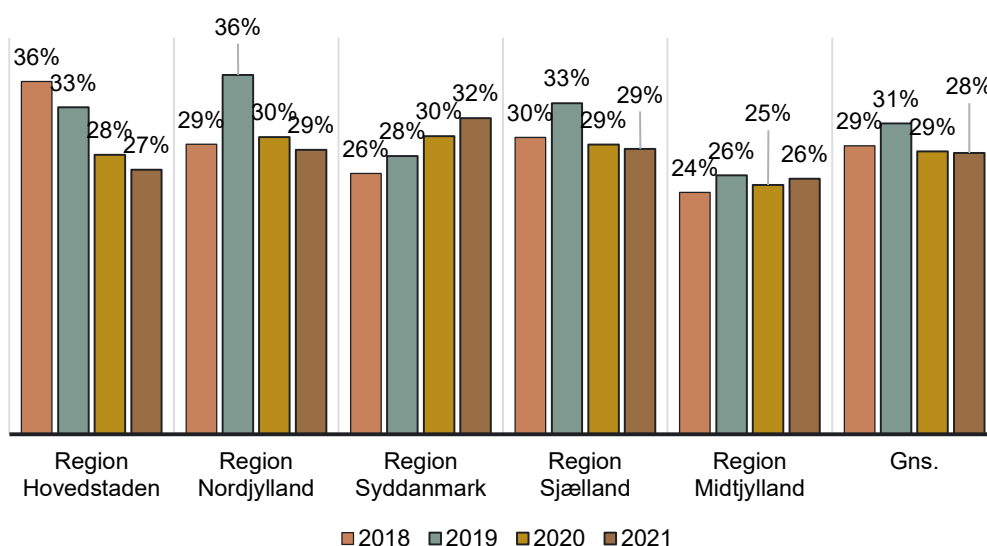
Figur 17: Udvikling i antal henvisninger fordelt på regioner

Note: Da vi kun har data til og med september måned i 2021, har vi estimeret det totale antal henvisninger i 2021 ved at gange antallet af henvisninger fra januar til september med (12/9) for bedre at kunne sammenligne niveauet i 2021 med de øvrige år. Det lyse område i søjlen for 2021 markerer de fremskrevne værdier.

Figur 17 viser, at Region Syddanmark i alle årene i perioden har det største antal henvisninger per 10.000 børn og unge, som vokser fra 275 henvisninger i 2018 til 321 henvisninger i 2021. Region Hovedstaden og Region Sjælland har det laveste antal henvisninger. Alle regionerne har en stigning i antallet af henvisninger på tværs af perioden, så der i alle regionerne er det største antal henvisninger i 2021. Dette tal skal dog tolkes med forsigtighed, da det ikke er det faktiske antal henvisninger i 2021, men et estimat baseret på data for de første 9 måneder af året.

Figur 18: Andel af henvisninger, som bliver afvist, fordelt på regioner

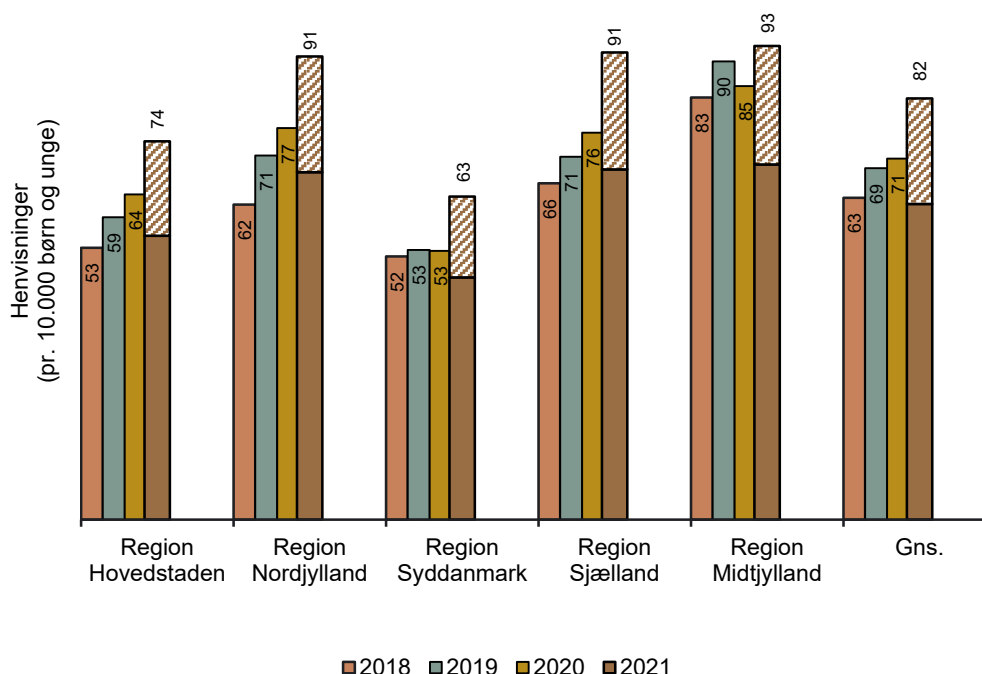

Figur 18 viser andelen af henvisningerne til børne- og ungdomspsykiatrien, som blev afvist. Her er andelen af afviste henvisninger forholdsvis ens på tværs af regionerne. Den gennemsnitlige andel af afviste henvisninger på tværs af de fire år for alle regionerne ligger på omkring 30% undtagen Region Midtjylland, som ligger på omkring 25%. Udviklingen er dog forskellig fra region til region. I Region Hovedstaden ses et fald i andelen af henvisninger, som bliver afvist, fra 36% i 2018 til 27% i 2021. I Region Syddanmark ses derimod en stigning i andelen af afviste henvisninger fra 26% i 2018 til 32% i 2021. Både Region Nordjylland og Region Sjælland oplever begge en stigning i andelen af afviste henvisninger fra 2018 til 2019, men derefter et fald igen fra 2019 til 2021. I Region Midtjylland er niveauet relativt stabilt over alle fire år og stiger kun med 2 procentpoint på tværs af perioden fra 24% i 2018 til 26% i 2021.

I Figur 19 præsenteres antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien per år, hvor kommunen er den henvisende instans. I gennemsnit står kommunerne i regionerne for 63 henvisninger per 10.000 børn og unge i 2018 og for 82 henvisninger i 2021. Gennemsnittet er altså stigende fra 2018 til 2021. Region Syddanmark har i alle årene færrest henvisninger per 10.000 børn og unge, som er henvist af kommunen. Dette er

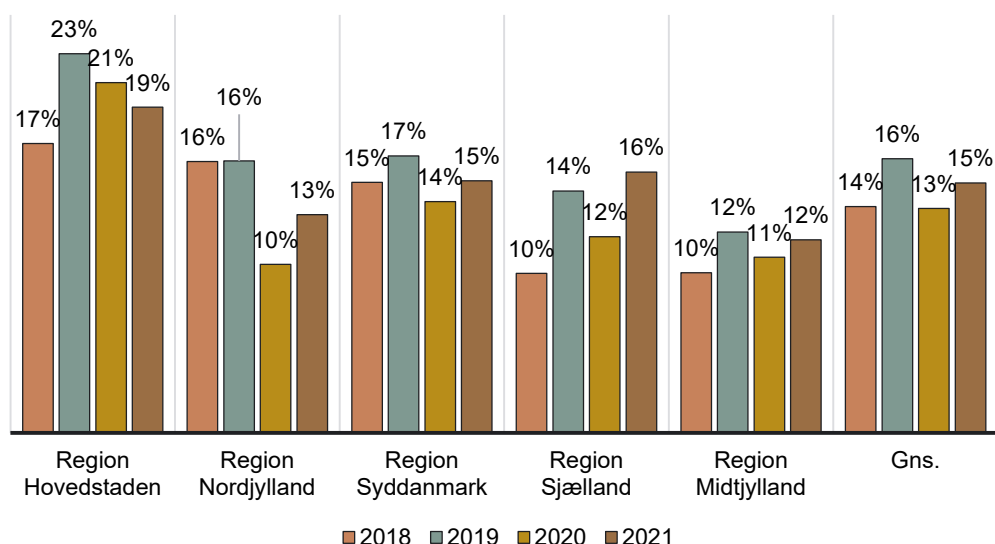
bemærkelsesværdigt, eftersom det er regionen med det største totale antal henvisninger. Henvisninger fra kommunen udgør altså en mindre andel af det totale antal henvisninger i Region Syddanmark end i de øvrige regioner. Generelt ses der i alle regionerne en stigning i antallet af henvisninger fra kommunen fra 2018 til 2021. Tallene for 2021 skal dog tolkes med forsigtighed, da tallet ikke er et endeligt tal, men et estimat baseret på data for de første 9 måneder af året.

Figur 19: Antal henvisninger fra kommunen fordelt på regioner

Note: Da vi kun har data til og med september måned i 2021, har vi estimeret det totale antal henvisninger i 2021 ved at gange antallet af henvisninger fra januar til september med (12/9) for bedre at kunne sammenligne niveauet i 2021 med de øvrige år. Det lyse område i søjlen for 2021 markerer de fremskrevne værdier.

Figur 20 viser andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist per år. Sammenlignet med Figur 18 bliver i gennemsnit mellem 11% og 20% af henvisningerne fra kommunen afvist i forhold til omkring 30% blandt det samlede antal henvisninger. I alle regionerne (bortset fra Region Nordjylland) ses en stigning i den årlige andel af afviste henvisninger fra kommunerne fra 2018 til 2019. Men herefter oplever alle kommunerne et fald fra 2019 til 2020 og herefter en stigning i andelen af afviste henvisninger igen fra 2020 til 2021. Der er dermed samlet set ikke en stor udvikling i andelen af afviste henvisninger fra kommunen i de fem regioner i løbet af projektperioden fra 2018 til 2021.

Figur 20: Andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist

6.1.1 Delkonklusion

Samlet set kan det konkluderes, at antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark har været stigende fra 2018 til 2020. Denne tendens ses for Region Hovedstaden, Region Syddanmark og Region Nordjylland, mens Region Sjælland og Region Midtjylland har oplevet et lille fald i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge. Tallene for 2021 er svære at konkludere på, da de er et estimat baseret på de første 9 måneder af året, men de tyder på, at alle regionerne har en stigning i antallet af henvisninger fra 2020 til 2021. Andelen af henvisninger, som bliver afvist, ligger for alle regionerne på gennemsnitligt 30% i perioden og er faldet en smule gennem perioden i alle regionerne undtagen Region Syddanmark og Midtjylland, hvor der ses en lille stigning i andelen af henvisninger, som bliver afvist. Ses der specifikt på henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans, har alle regionerne oplevet en stigning i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen fra 2018 til 2020. Andelen af henvisninger henvist af kommunen, som bliver afvist, er på tværs af regionerne markant lavere end andelen af afviste henvisninger ud af det totale årlige antal henvisninger.

6.2 Udviklingen i henvisninger i Region Nordjylland (2018-2021)

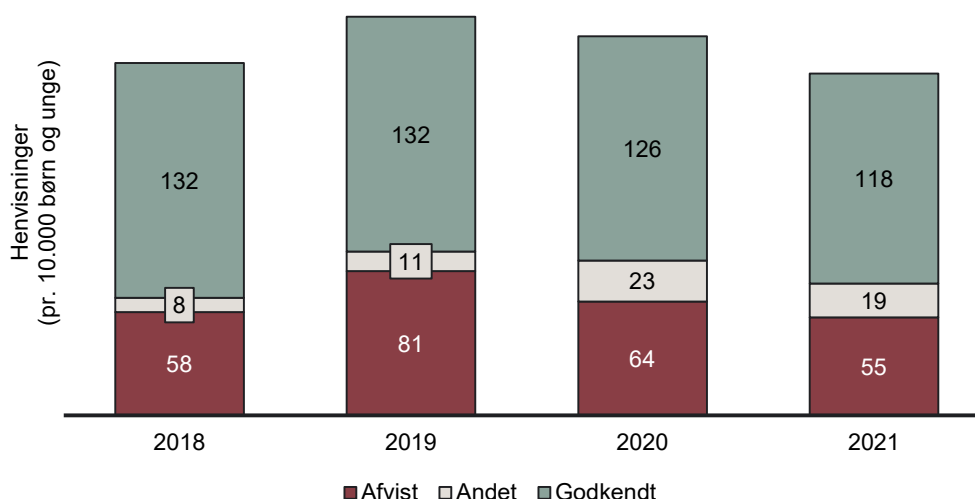
Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland har i perioden januar 2018 til september 2021 modtaget 9.424 henvisninger. Antallet af henvisninger fordelt på årstal er præsenteret i Tabel 2. I tabellen og alle figurer nedenfor er det vigtigt at være opmærksom på, at tal for 2021 ikke repræsenterer et helt år. Det kan derfor ikke antages, at henvisningstallet for 2021 er faldet sammenlagt.

Tabel 2:
Antal henvisninger i Region Nordjylland i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	2.280	2.548	2.419	2.177	9.424

I Figur 21 er det samlede antal henvisninger vist per år og per 10.000 børn og unge. Søjlerne er delt i antallet af henvisninger, som er henholdsvis godkendte, andet og afviste henvisninger.

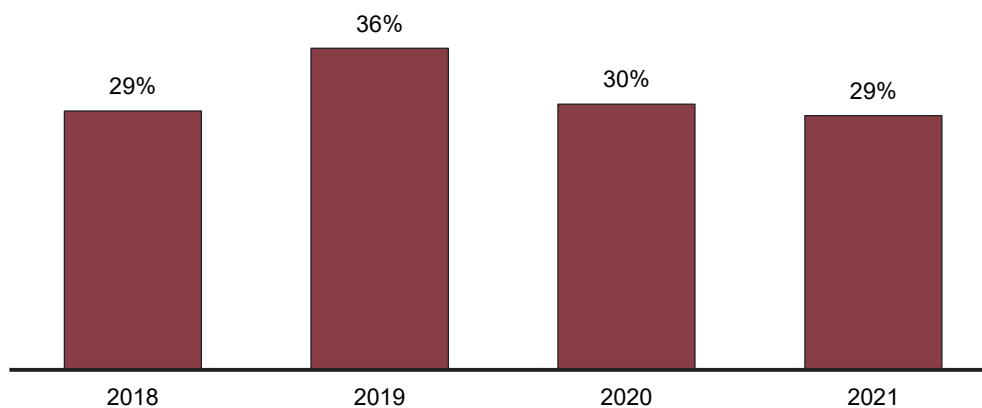
Figur 21: Antal henvisninger i Region Nordjylland fordelt på henvisningsstatus

Note: Afviste henvisninger består af kategorierne "Annullerede". Godkendte henvisninger dækker over kategorierne "Afsluttet til ambulant kontakt" samt "Afsluttet til indlæggelse". Andet dækker over "Omvisiteret til ekstern samarbejdspartner" samt "Venter på visitation".

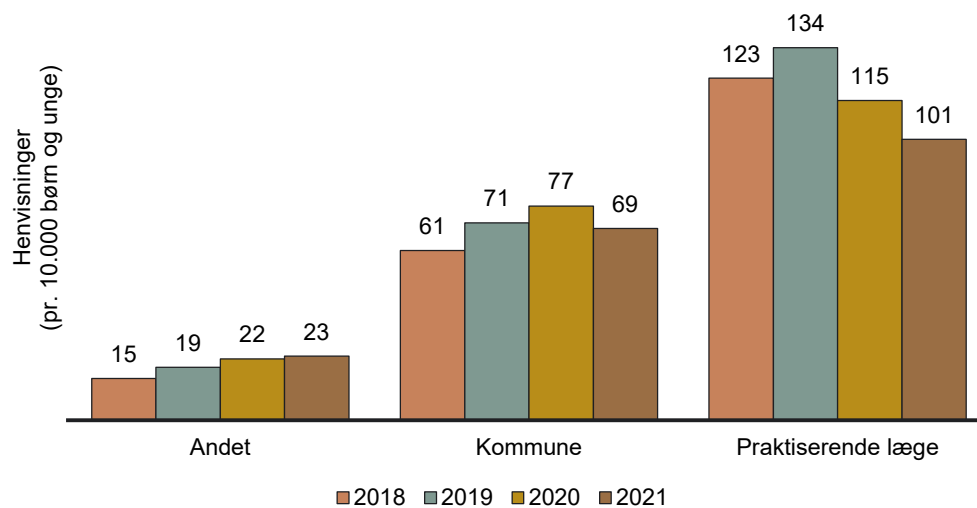
Ifølge Figur 21 blev der i regionen henvist flest børn og unge i 2019 (224 henvisninger per 10.000 børn og unge), hvorefter der forekom et fald i det totale antal årlige henvisninger frem til 2021 (192 henvisninger per 10.000 børn og unge). Antallet af godkendte henvisninger udgør størstedelen af alle henvisninger per år, men falder i antal fra 132 i 2018 og 2019 til 118 i 2021, mens antallet af afviste henvisninger stiger fra 58 i 2018 til 81 i 2019 for derefter at returnere til nogenlunde samme udgangspunkt med 55 afviste henvisninger i 2021. Fokuseres der specifikt på andelen af afviste henvisninger, som er illustreret i Figur 22, viser figuren, at trods ændringerne i antallet af henvisninger forbliver andelen af afviste henvisninger stabil fra 2018 til 2021 på 29%, dog med en midlertidig stigning til 36% i 2019.

Figur 22:
Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i Region Nordjylland

I Figur 23 præsenteres antallet af henvisninger fordelt på tre grupper af henvisende instanser. De henvisende instanser er kategoriseret som *Andet*, *Kommune* eller *Praktiserende læge*. Kategorierne er yderligere beskrevet under figuren.

Figur 23: Antal henvisninger i Region Nordjylland fordelt på henviser

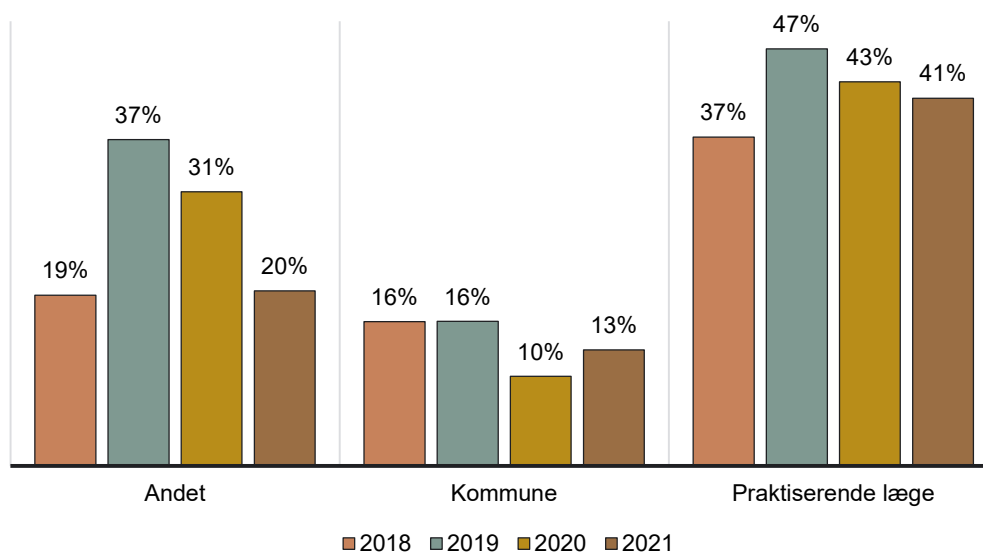

Note: Kategorien "Andet" består af følgende underkategorier: "Andet", "Andet sygehus", "Politi" og "Socialpsykiatri".

Ud fra Figur 23 ses det, at de *praktiserende læger* sender langt flest henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i perioden 2018-2021. Antallet af henvisninger toppe i 2019 med 134 henvisninger per 10.000 børn og unge og falder til 101 henvisninger i 2021 – altså et stykke under udgangspunktet på 123 henvisninger i 2018. En lignende tendens gør sig gældende for *kommunen*, hvor antallet af henvisninger ligeledes stiger. Dog toppe antallet af henvisninger henvist fra kommunen med 77 henvisninger per 10.000 børn og unge i 2020 for derefter at falde til 69 henvisninger i 2021, dog fortsat noget over udgangspunktet med 61 henvisninger i 2018. Kun henvisninger fra *andet* stiger gennem hele projektperioden fra 15 i 2018 til 23 i 2021, dog med en afladende tendens fra 2020 til 2021.

Figur 24 viser andelen af afviste henvisninger ud af totalen af henvisninger fra den pågældende aktør fordelt på år.

Figur 24:
Andel afviste henvisninger i de tre grupper af henvisende instanser i Region Nordjylland

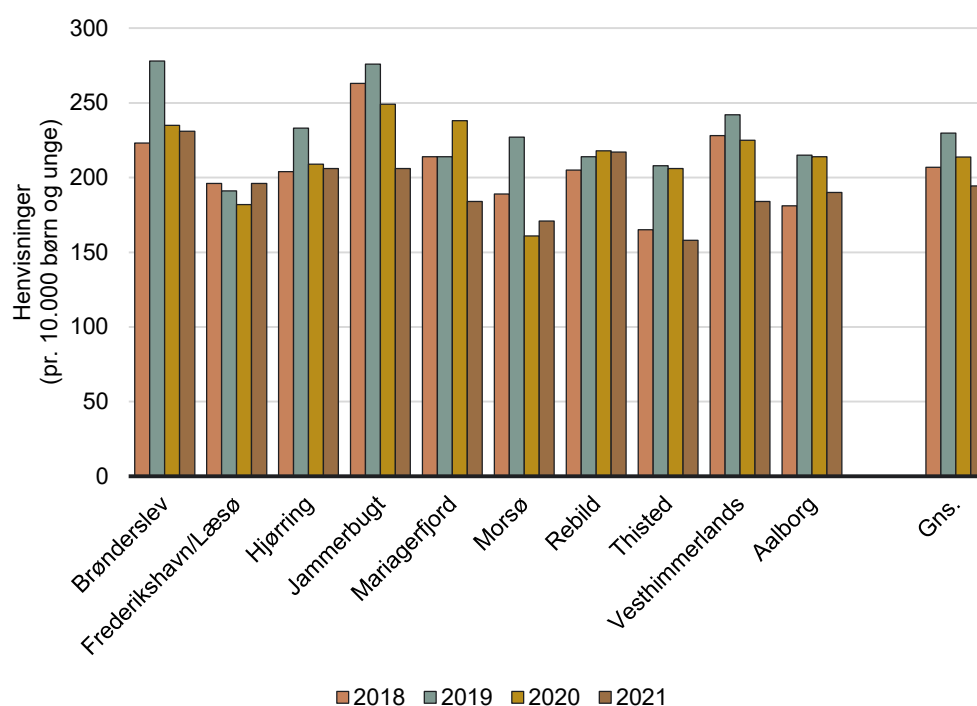
Note: Figuren viser andelen af henvisninger fra samme henviser og i samme år, som bliver afvist. Kategorien "Andet" består af følgende underkategorier: "Andet", "Andet sygehus", "Politi", og "Socialpsykiatri".

Således ligger andelen af afviste henvisninger fra *praktiserende læger* stabilt højt med en lille stigning fra 37% i 2018 til 41% i 2021. Tilsvarende stabilt ligger niveauet for afviste henvisninger fra *kommunerne*, dog med et lille fald over projektperioden fra 16% i 2018 til 13% i 2021. Der er betydeligt større udsving i andelen af afviste henvisninger fra *andet*, som starter og slutter på de cirka 20%, men i både 2019 og i 2020 er steget til henholdsvis 37% og 31%. Dog er der tale om numeriske ganske få henvisninger (mellem 15 til 23 per 10.000 børn og unge, jf. Figur 23), hvorfor disse forskelle er drevet af ganske få sager og derfor i stor stil må tilskrives tilfældigheder frem for egentlige tendenser. Det kan konstateres, at der i projektperioden er et fald i andelen af afviste henvisninger, hvor henviser er en kommune, og at dette fald ikke kan genfindes i de to andre henvisningskategorier. Dette kan give anledning til en hypotese om, at faldet i andel af

afviste henvisninger kan hænge sammen med projektaktiviteterne, uden at der dog på denne baggrund kan konkluderes på dette. Det er vigtigt at pointere, at der bag ændringerne i andelen af afviste henvisninger ikke kan ses grundlaget for afvisning. Hvorvidt der er tale om afvisninger på baggrund af mangelfuld udfyldt henvisning eller på faglig begrundelse vides ikke.

I Figur 25 præsenteres antallet af henvisninger i Region Nordjylland fordelt på projektkommuner i 2018-2021.

Figur 25: Antal henvisninger i Region Nordjylland fordelt på kommune

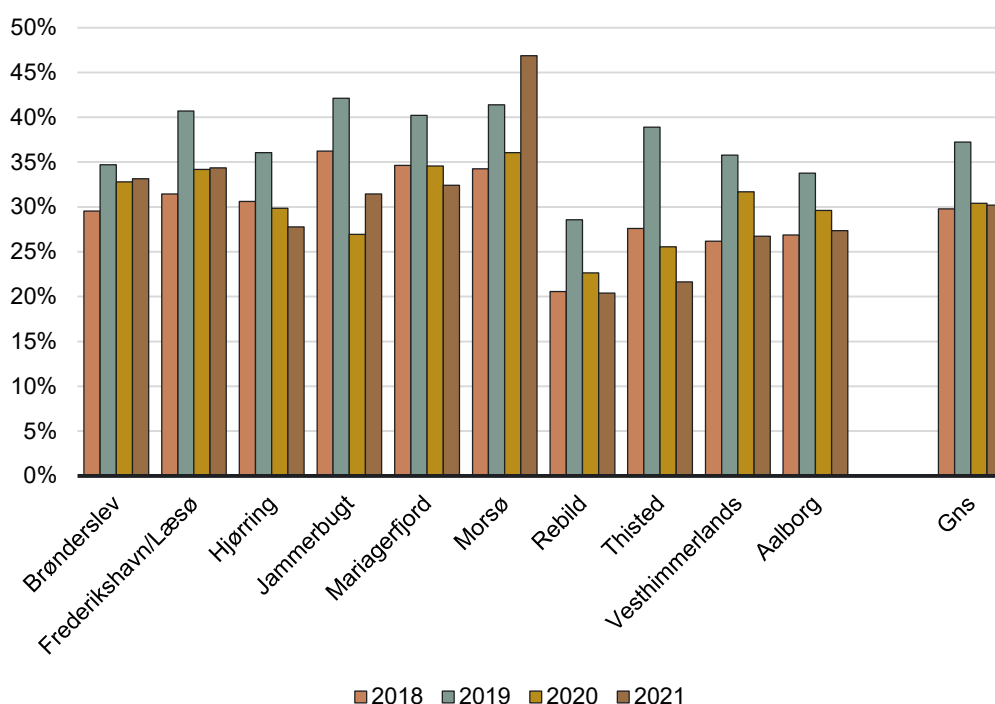

Ifølge figuren forekom det højeste totale antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Jammerbugt Kommune efterfulgt af Brønderslev Kommune med henholdsvis 994 og 967 henvisninger per 10.000 børn og unge i 2018-2021 (med det højeste antal henvisninger i 2019 i Brønderslev Kommune (278 henvisninger per 10.000 børn og unge). Modsat ses det laveste antal henvisninger på tværs af perioden for Thisted Kommune med et samlet antal henvisninger på 737 henvisninger per 10.000 børn og unge. Dog er der ikke de helt store udsving kommunerne imellem på tværs af årene. Fokuseres der på det gennemsnitlige antal henvisninger for kommunerne per år, forekommer et fald i det samlede gennemsnitlige antal henvisninger fra 206 i 2018 til 194 i 2020 – dog med et udsving i 2019 på 229 henvisninger per 10.000 børn og unge. For størstedelen af kommunerne (Brønderslev, Hjørring, Jammerbugt, Morsø, Thisted, Vesthimmerlands og Aalborg) var henvisningsantallet højest i 2019, mens der for de resterende kommuner sås det største antal henvisninger i 2020 eller 2021.

Der er således hverken meget store udsving på tværs af kommuner eller på tværs af år, når vi kigger på det relative antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland.

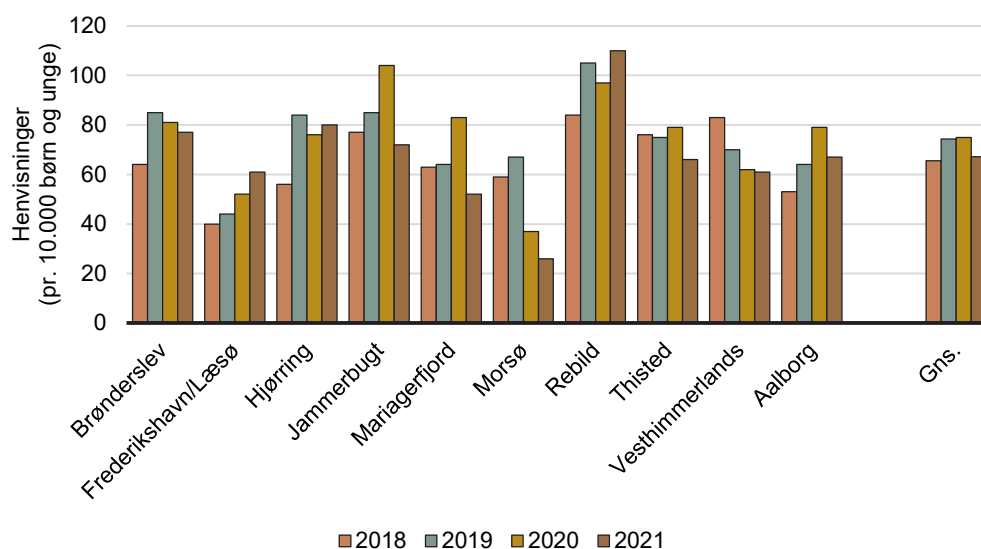
Fokuseres der på andelen af afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for hver kommune, præsenteret i Figur 26, ses en gennemgående tendens blandt alle kommuner, undtagen Morsø Kommune, til, at andelen af afviste henvisninger er højest i 2019. Modsat oplever Morsø Kommune den største andel afviste henvisninger i 2021 med hele 47%, hvilket også er den højeste andel afviste henvisninger på tværs af kommuner og årstal. Rebild Kommune har på tværs af år den laveste andel af afviste henvisninger, hvorimod de resterende kommuner ligger nogenlunde ens i deres henvisningsmønster.

Figur 26:
Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i hver kommune i Region Nordjylland

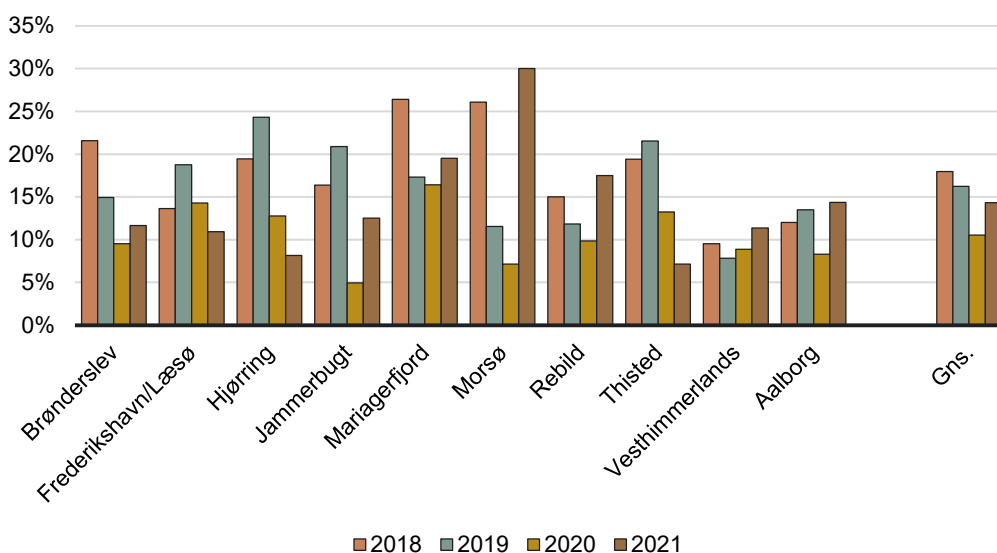
I Figur 27 præsenteres antallet af henvisninger henvist fra kommunen per år for de pågældende kommuner. På tværs af projektkommunerne i Region Nordjylland ses der ingen systematisk tendens eller trend i antallet af henvisninger over tid på tværs af kommunerne. Dertil kommer variation i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge inden for den enkelte kommune. Således er antallet af henvisninger fra Morsø halveret fra 60 i 2018 til 27 i 2021, mens antallet af henvisninger fra Rebild stiger fra 84 i 2018 til 111 i 2021.

Figur 27: Antal henvisninger i Region Nordjylland, hvor kommunen er den henvisende instans, fordelt på kommuner

Figur 28 præsenterer andelen af afviste henvisninger henvist fra kommunen ud af det årlige antal henvisninger for hver kommune per år.

Figur 28: Andel henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i hver kommune i Region Nordjylland

Figur 28 viser andelen af afviste henvisninger per kommune per år ud fra det totale antal henvisninger per kommune per år. Ud fra figuren ses, at der, trods betydelig variation, i gennemsnit afvises 10-20% af de kommunale henvisninger. For seks ud af de ti kommuner ses den overordnede tendens, at der fra 2018 til 2021 er et fald i andelen af afviste henvisninger, fraset enkelte kommuner som Morsø, Rebild, Vesthimmerlands og Aalborg. Det kan konstateres, at disse fire kommuner (undtagen Morsø) også har det laveste aktivitetsniveau i projektperioden (jf. Figur 30 og Figur 31).

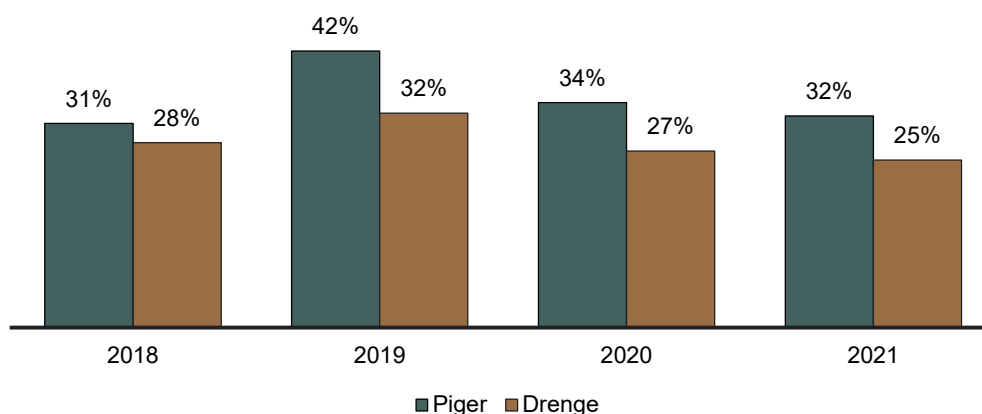
Det fremgår af ovenstående, at der er endog meget stor variation mellem kommuner og fra år til år, i forhold til hvor mange henvisninger fra den enkelte kommune der bliver afvist. Der er ligeledes ikke umiddelbart noget generelt mønster i udviklingen, der kan kobles til aktiviteter i projektet. Det vil dog være interessant at se på, om der kan ses en sammenhæng mellem de kommuner, der har haft større grad af projektaktivitet, og de kommuner, hvor der registreres et fald i andelen af afviste henvisninger.

Tabel 3: Antal henvisninger i alt og antal afviste henvisninger fordelt på køn, angivet per 10.000 børn og unge i Region Nordjylland

	2018	2019	2020	2021	Total
PIGER					
Afviste henvisninger	27	39	33	31	130
Alle henvisninger	90	93	97	98	378
DRENGE					
Afviste henvisninger	30	42	31	24	127
Alle henvisninger	109	131	117	96	453

I Tabel 3 ses, at antallet af afviste henvisninger per 10.000 børn og unge er højere blandt 0-17-årige drenge sammenlignet med piger i samme aldersgruppe, hvor der på tværs af perioden var 378 henviste piger og 453 henviste drenge. Når det kommer til antallet af afviste henvisninger, er der en ubetydelig forskel kønnene imellem, hvor det totale antal afviste henvisninger på tværs af perioden var 130 for piger og 127 for drenge.

Figur 29: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for henholdsvis piger og drenge i Region Nordjylland

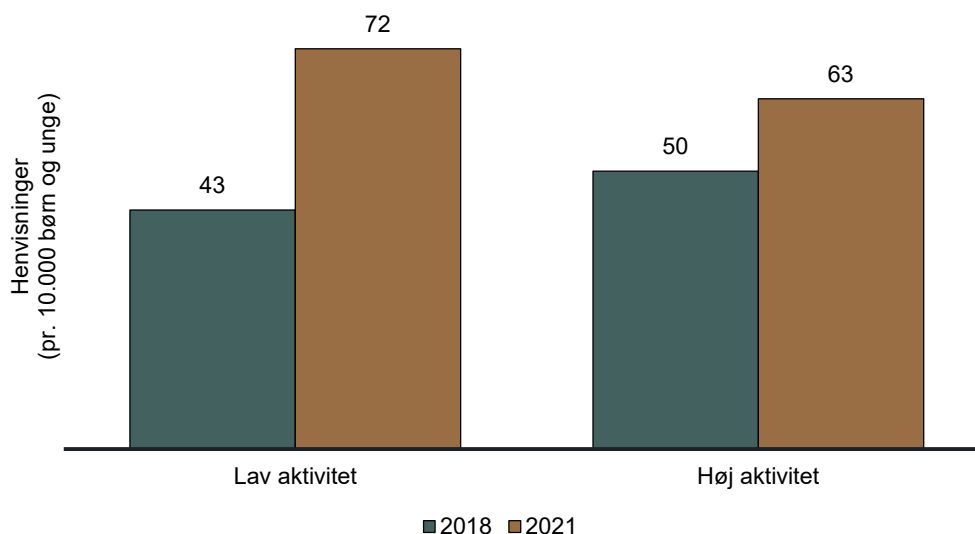

Ud fra figuren ses det, at henvisninger af piger oftere bliver afvist end henvisninger af drenge, startende fra 3% i 2018 til 7% i 2021. Andelen af afviste henvisninger er totalt set størst i 2019 med 36% af alle henvisninger (Figur 22), hvilket i Figur 29 ser ud til at ramme pigerne hårdest. Således stiger deres andel af afviste henvisninger med 11 procentpoint fra 2018 til 2019, mens det for drengenes vedkommende kun er en stigning på 4 procentpoint til samlet 32%. I den samlede projektperiode forbliver andelen af afviste henvisninger for piger stabil omkring de 31%, mens der for drenge er et let fald. Piger og kvinder rapporterer hele livet igennem om et dårligere mentalt helbred end mænd, også i aldersgruppen 16-24-årige³, hvilket står i kontrast til det numerisk større antal henvisninger fra drenge end piger, og det forklarer ikke, hvorfor henvisninger omhandlende piger hyppigere bliver afvist. Hvorvidt der er tale om henvisning med diagnoser, som ikke vurderes ligeligt, eller som der ikke er ens tilbud til i psykiatrien, eller om der er tale om en systematisk forskelsbehandling af piger og drenge er uvist. Såfremt noget af udviklingen i tallene kan tilskrives projektaktiviteten, må det konkluderes, at der ikke ses samme effekt for henholdsvis piger og drenge, og at projektet ikke bidrager til at mindske forskellen mellem kønnene.

Figur 30 viser det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021, som er henvist af kommunerne i Region Nordjylland, fordelt på kommunerne, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (se anmærkning til Figur 30 for yderligere forklaring). Data er udvalgt for 2018 og 2021, da årene repræsenterer baseline inden projektopstart samt det afsluttende år med projektaktivitet – netop for at undersøge udviklingen i antallet af henvisninger fra forinden projektopstart til slutningen af projektperioden. Da henvisningsdata for 2021 er opgjort til og med september 2021, er data for 2018 ligeledes korrigeret, så det udelukkende består af henvisninger henvist fra januar til september samme år. Projektaktivitet er opgjort som det samlede antal sager drøftet på henholdsvis faglige sparringsmøder og netværksmøder afholdt i perioden januar 2019 til og med september 2021. Da projektaktivitet er opgjort som et summeret antal på tværs af år, skal inddelingen af kommunerne i henholdsvis lav og høj projektaktivitet tages med det forbehold, at kommunerne ikke nødvendigvis har haft et kontinuerligt lavt eller højt aktivitetsniveau i hele perioden. I nogle tilfælde kan aktiviteten i en given kommune eksempelvis have været høj i ét år og lav i de resterende år.

³ Kilde: Tal og fakta om psykisk sygdom i Danmark. Rapport fra Psykiatrifonden, juni 2021.

Figur 30: Det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021 i Region Nordjylland for kommuner med lav og høj projektaktivitet

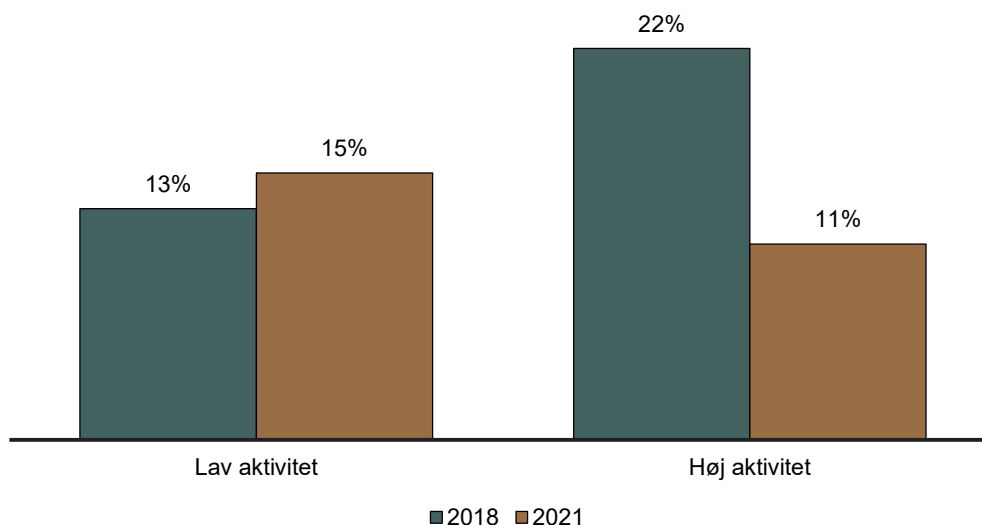

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den øverste 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Rebild, Vesthimmerlands samt Aalborg Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Brønderslev, Thisted og Morsø Kommuner.

Det ses på figuren, at kommuner med lav projektaktivitet oplever en stigning i det årlige antal henvisninger fra 43 henvisninger i 2018 til 72 henvisninger i 2021 – det vil sige en samlet stigning på 29 henvisninger per 10.000 børn og unge i perioden. En lignende men mindre markant tendens gør sig gældende for kommuner med høj projektaktivitet, hvor der fra 2018 til 2021 forekommer en stigning i antallet af henvisninger fra 50 henvisninger i 2018 til 63 henvisninger i 2021. Sammenlignes antal henvisninger for 2021 for kommuner med henholdsvis lav og høj projektaktivitet ses en lille forskel i antallet af henvisninger, hvor kommunerne med lav aktivitet har et let forhøjet henvisningsantal sammenlignet med kommunerne med højt aktivitetsniveau.

Figur 31 viser udviklingen i andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger, som er henvist af kommunerne i Region Nordjylland, fordelt på kommuner, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (samme inddeling af projektaktivitet som i ovenstående figur, se anmærkning til Figur 31 for yderligere forklaring). Andelen af afviste henvisninger er præsenteret for 2018 (baseline inden kommunerne påbegyndte projektaktivitet) samt 2021 til og med september måned.

Figur 31: Andel af afviste henvisninger fra kommunen i Region Nordjylland for kommuner med lav og høj projektaktivitet

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den øverste 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Rebild, Vesthimmerlands samt Aalborg Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Brønderslev, Thisted og Morsø Kommuner.

Det ses på figuren, at kommunerne med lav projektaktivitet oplever en lille stigning på 3 procentpoint fra 2018 til 2021 i andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger henvist fra kommunen. I 2018 afvises 13% af henvisningerne, mens andelen stiger til 15% i 2021. Modsat ses, at kommuner med høj projektaktivitet har et markant fald på 11 procentpoint i andelen af afviste henvisninger, hvor 22% af henvisninger blev afvist i 2018, mens andelen falder til 11% i 2021. Sammenlignes andelen af afviste henvisninger i 2021 for de to aktivitetsniveauer, ses en minimal forskel.

Figureerne viser, at i kommuner med høj projektaktivitet har der været en positiv udvikling i forhold til andelen af afviste henvisninger henvist fra kommunen fra 2018 til 2021, sammenlignet med kommuner med mindre projektaktivitet. Dog ses samme tendens blandt begge aktivitetsniveauer i forhold til antallet af henvisninger, hvor begge oplever en stigning i det årlige henvisningsantal fra 2018 til 2021. Dette kan betyde, at projektaktiviteten faktisk bidrager positivt til udviklingen i henvisninger fra kommunerne, når det kommer til afviste henvisninger. Det skal dog understreges, at der kan være en lang række andre underliggende faktorer, der har indflydelse på denne udvikling, og resultatet skal derfor fortolkes med forsigtighed. Der kan således ikke udledes en entydig årsags-virkningssammenhæng.

6.2.1 Delkonklusion

Samlet set kan det konkluderes, at der for perioden januar 2018 til oktober 2021 i Region Nordjylland forekom et generelt fald i antallet af henvisninger – dog med det opmærksomhedspunkt, at data for 2021 ikke er repræsentativt for hele året. 2019 var året med flest henvisninger generelt set samt en større andel af afviste henvisninger. Denne tendens gør sig gældende på tværs af både køn og henviser. Sammenhængen mellem et større antal henvisninger og en større andel afviste henvisninger kan eventuelt være et udtryk for en tilpasning af godkendte henvisninger på baggrund af den tilgængelige kapacitet. For enkelte kommuner forekom det højeste antal henvisninger dog i 2020 eller 2021. Langt størstedelen af henvisninger kom fra praktiserende læge, mens et egentligt fald i andelen af afviste henvisninger på tværs af årene forekom blandt henvisninger fra kommunerne. Drengene i aldersgruppen 0-17 år havde et større totalt antal henvisninger i perioden, men der ses dog en mere lige andel af afviste henvisninger mellem kønnene. Sammenlignes kommuner med henholdsvis lav og høj projektaktivitet ses en positiv udvikling i andelen af afviste henvisninger blandt kommuner med høj aktivitet, hvilket kan afspejle et positivt bidrag til henvisningsudviklingen som følge af projektaktivitet.

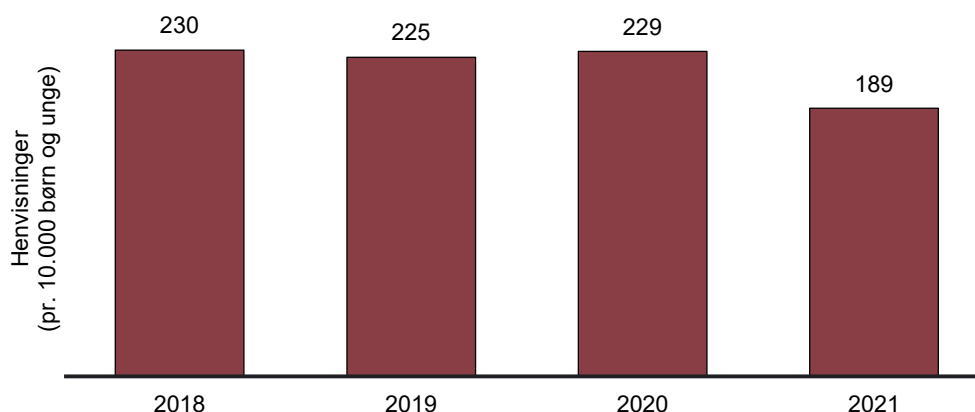
6.3 Udviklingen i henvisninger i Region Midtjylland (2018-2021)

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland har i perioden januar 2018 til september 2021 modtaget 16.905 henvisninger. Antallet af henvisninger fordelt på årstal er præsenteret i Tabel 4. I tabellen og alle figurer nedenfor er det vigtigt at være opmærksom på, at tal for 2021 ikke repræsenterer et helt år. Det kan derfor ikke antages, at henvisningstallet for 2021 er faldet sammenlagt.

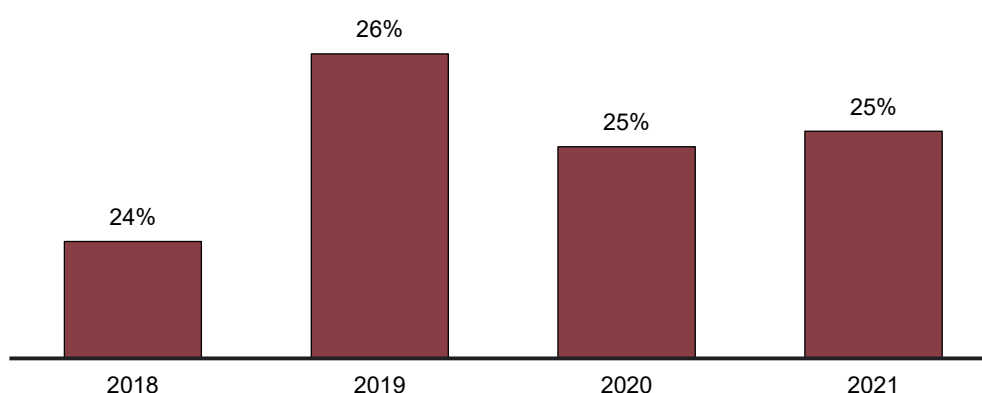
Tabel 4:
Antal henvisninger i Region Midtjylland i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	4.488	4.353	4.425	3.639	16.905

I Figur 32 er det samlede antal henvisninger vist per år og per 10.000 børn og unge. Det har ikke været muligt at inddrage henvisningerne i Region Midtjylland ud fra henvisningsstatus (*Andet* samt *Godkendte* henvisninger) grundet ændringer i registreringspraksis af henvisningsdata undervejs i perioden. Derfor er der i rapporten udelukkende præsenteret det årlige antal henvisninger på tværs af henvisningsstatus samt andelen af afviste henvisninger.

Figur 32: Antal henvisninger i Region Midtjylland

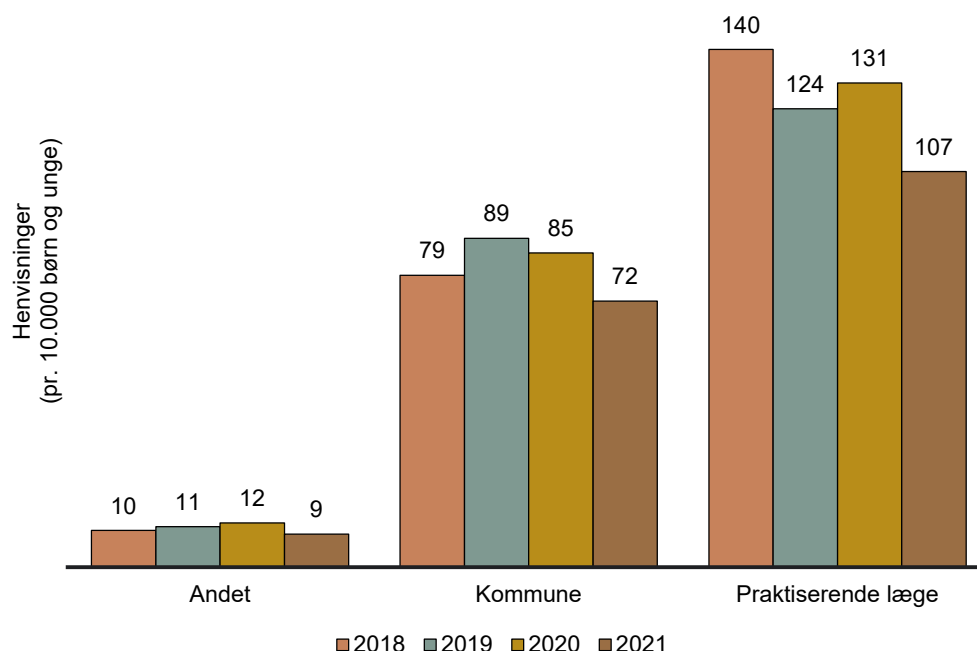
Figuren afspejler samme tendens som i Tabel 4, hvor antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge samlet set falder fra 230 henvisninger i 2018 til 189 henvisninger i 2021, dog med det forbehold at oktober til december måned ikke er medregnet i henvisningsdata for 2021. Antallet af henvisninger er fra 2018-2020 uden store udsving, hvor antallet ligger mellem 230 og 225 årlige henvisninger. Fokuseres der specifikt på andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger, præsenteret i Figur 37, ses ingen store udsving fra 2018 til 2021. Her forbliver andelen af afviste henvisninger på omkring 24-25% af det totale antal henvisninger. Andelen af afviste henvisninger præsenteret i figuren er formentlig en smule lavere, end hvad der egentlig gør sig gældende i perioden grundet ændringer i registreringspraksis i regionen, hvorved nogle afviste henvisninger er blevet kategoriseret som andet end "afviste".

Figur 33: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i Region Midtjylland

Note: Afviste henvisninger består af kategorierne "Afvist" samt "Afsluttet til praktiserende speciallæge".

I Figur 34 præsenteres antallet af henvisninger fordelt på tre grupper af henvisende instanser. De henvisende instanser er kategoriseret som *Andet*, *Kommune* eller *Praktiserende læge*. Kategorierne er yderligere beskrevet under figuren.

Figur 34: Antal henvisninger i Region Midtjylland fordelt på henviser

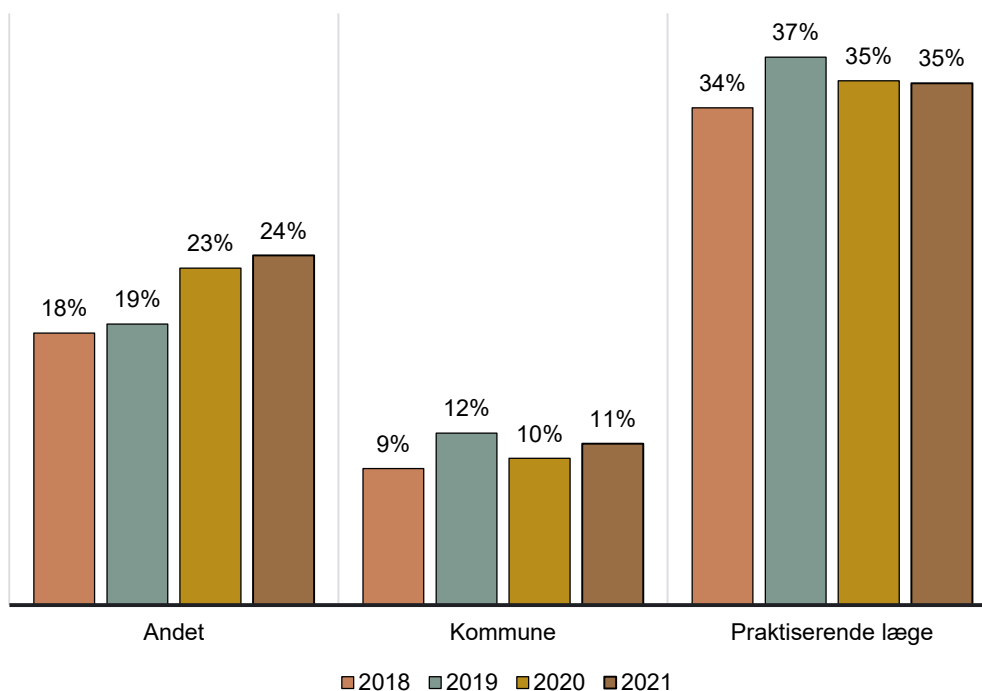

Note: Kategorien "Kommune" består af "Andet". Kategorien kan rumme enkelte henvisninger, der er henvist af en anden instans end kommunerne. Dog vurderes det, at størstedelen af henvisningerne henvises fra kommunen. Kategorien "Praktiserende læge" består af "Alment praktiserende læge" samt "Praktiserende speciallæge". Kategorien "Andet" består af "Sygehusafsnit".

I Figur 34 ses, at det er de *praktiserende læger*, der sender langt flest henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i perioden 2018-2021. Antallet af henvisninger topper i 2018 med 140 henvisninger per 10.000 børn og unge, hvorefter det falder stødt til 107 henvisninger i 2021 – det vil sige et fald på 33 henvisninger i perioden. Antallet af henvisninger henvist fra *kommunen* topper i 2019 med 89 henvisninger for herefter at falde til 72 henvisninger i 2021 – altså et stykke under udgangspunktet på 79 i 2018. Der forekommer ikke den store udvikling i antallet af henvisninger fra *andet*, der forbliver på 9-12 henvisninger per 10.000 børn og unge i perioden.

Figur 35 viser andelen af afviste henvisninger ud af totalen af henvisninger fra den pågældende aktør, fordelt på år.

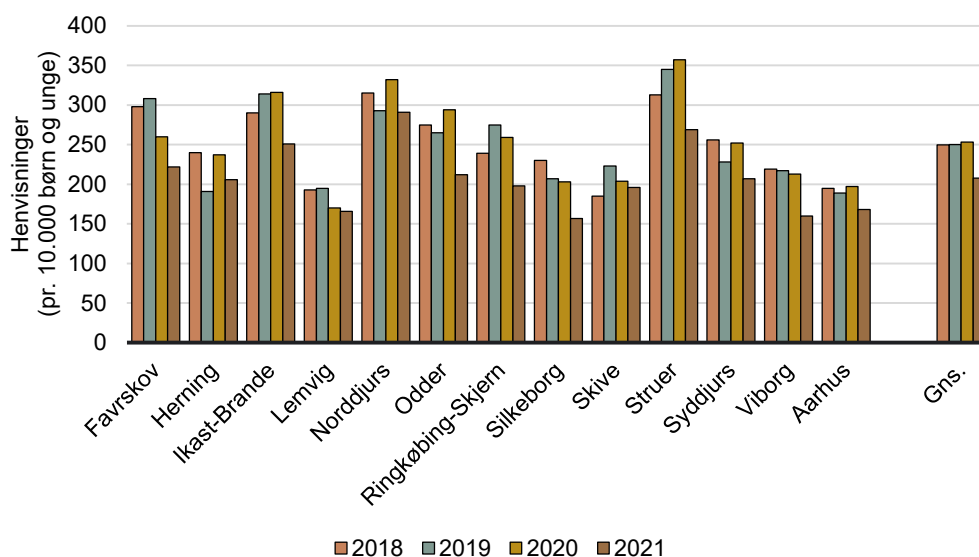
Figur 35: Andel afviste henvisninger i de tre grupper af henvisende instanser i Region Midtjylland

Note: Se anmærkning til Figur 34.

Ud fra figuren ses, at andelen af afviste henvisninger fra *praktiserende læge* gennem hele perioden ligger stabilt høj på 34-35%, dog med et lille udsving på 37% i 2019. Tilsvarende stabilt er andelen af afviste henvisninger henvist af *kommunerne*, der svinger 9-11% i perioden, dog med en stigning på 2 procentpoint fra 2018 til 2021. Det er kun blandt henvisninger fra *andet*, at der sker en stødt stigning i andelen af afviste henvisninger for hvert år i perioden, hvor andelen stiger fra 18% i 2018 til 24% i 2021. Dog er der tale om numerisk ganske få henvisninger (9-12 henvisninger per 10.000 børn og unge, jf. Figur 27), hvorfor disse forskelle må tilskrives tilfældigheder frem for egentlige tendenser grundet det lille antal henvisninger. Da der ikke forekommer en egentlig ændring i andelen af afviste henvisninger fra kommunen, giver det anledning til en hypotese om, at projektaktiviteten i perioden ikke har haft en synlig positiv indvirkning på andelen af afviste henvisninger fra kommunen. Her er det vigtigt at pointere, at det *ikke* betyder, at projektaktiviteterne ikke kan have en positiv virkning på udviklingen i antal af henvisninger, men blot at denne virkning i projektperioden ikke i sig selv har været så markant, at den ændrer i andelen af afviste henvisninger fra kommunerne til børne- og ungdomspsykiatrien.

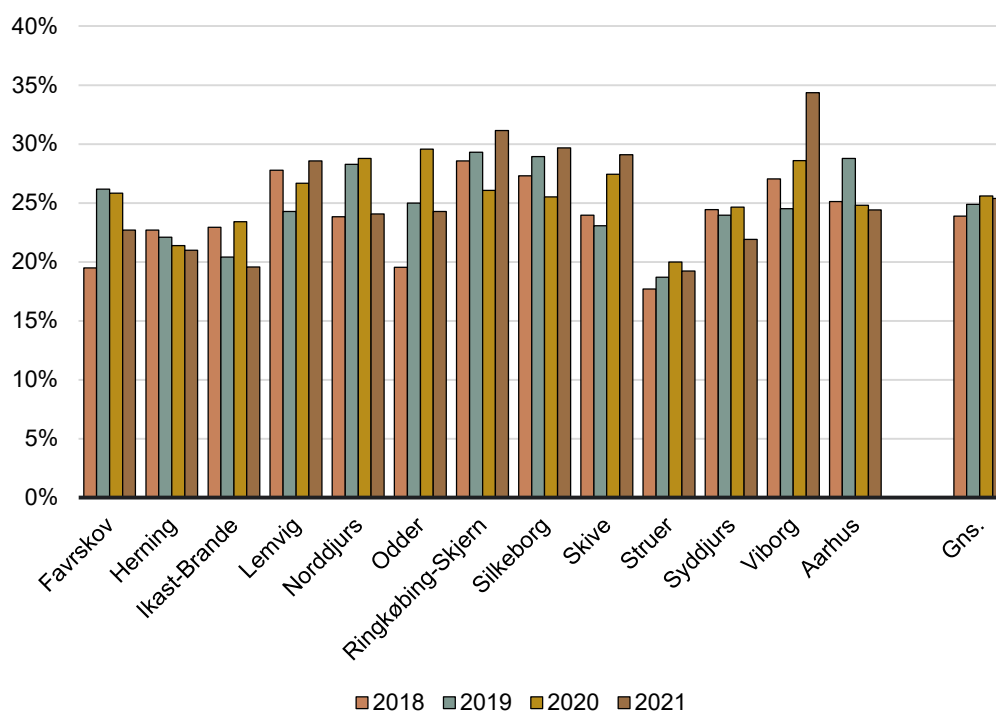
I **Figur 36** præsenteres antallet af henvisninger i Region Midtjylland fordelt på projektkommuner i 2018-2021.

Figur 36: Antal henvisninger i Region Midtjylland fordelt på kommune

Ifølge figuren forekom det højeste totale antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Struer og Norddjurs Kommune med henholdsvis 1.284 og 1.231 henvisninger per 10.000 børn og unge på tværs af 2018-2021. Heraf oplevede Struer Kommune det højeste antal henvisninger i 2020 med 357 henvisninger. Modsat ses det laveste totale antal henvisninger i Lemvig og Aarhus Kommuner med henholdsvis 724 og 749 henvisninger per 10.000 børn og unge. Det gennemsnitlige antal henvisninger for kommuner per år ligger stabilt frem til 2021, hvor antallet falder fra 253 i 2020 til 208 henvisninger i 2021. Her skal der tages forbehold for, at 2021 mangler data for oktober-december. Det er forskelligt kommunerne imellem, om henvisningsantallet topper i 2018, 2019 eller 2020, hvorfor der ikke kan konkluderes på en endelig tendens. Blandt størstedelen af kommunerne er der ligeledes ikke markante udsving i antallet af henvisninger på tværs af perioden.

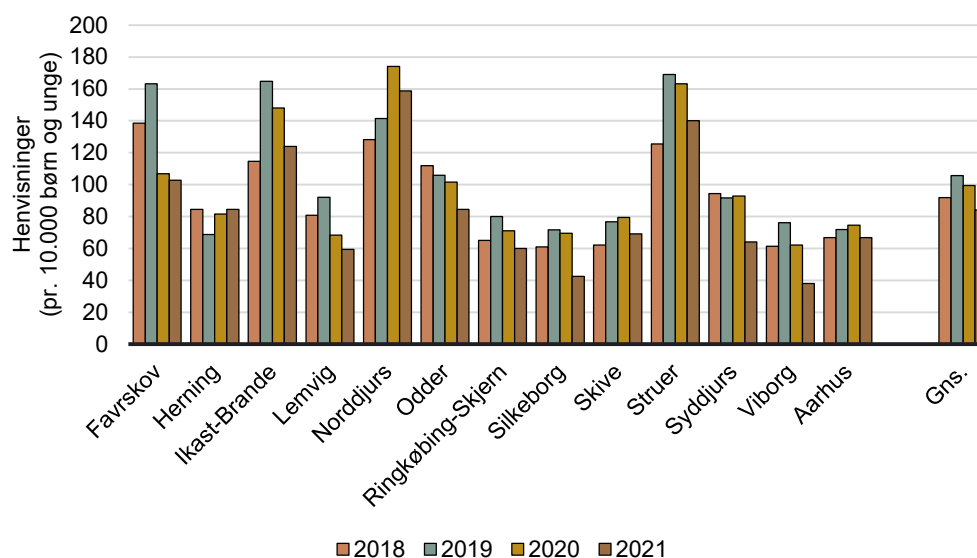
Hvis der i stedet fokuseres på andelen af afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for hver kommune, jf. Figur 30, ses der ikke markante udsving mellem kommunerne. Viborg Kommune oplever den største andel af afviste henvisninger på 34% i 2021, hvilket er en stigning på 17 procentpoint fra 2018. Modsat ses den laveste andel på 18% i Struer Kommune, der for alle årene har nogle af de laveste andele af afviste henvisninger på 18-20%. Dette er interessant, da Struer var den kommune, der havde det højeste antal henvisninger på tværs af perioden samt det højeste årlige antal henvisninger, jf. Figur 29.

Figur 37: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i hver kommune i Region Midtjylland

I Figur 38 præsenteres antallet af henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans fordelt per år for de pågældende kommuner.

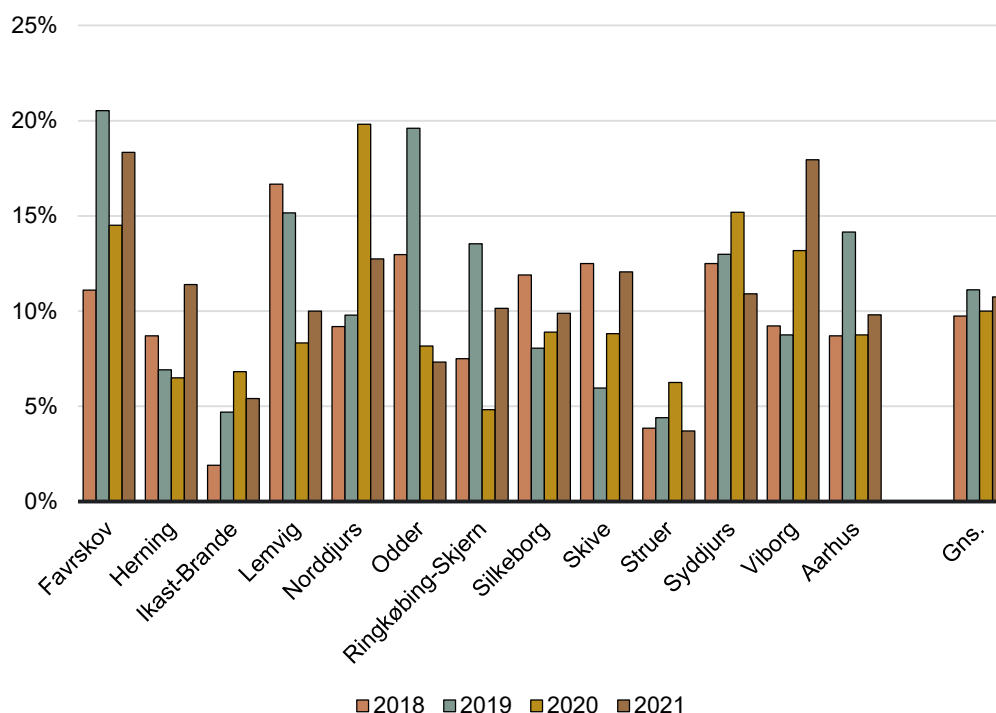
Figur 38: Antal henvisninger i Region Midtjylland, hvor kommunen er den henvisende instans, fordelt på kommuner

Figur 38 viser, at Norddjurs og Struer Kommuner på tværs af perioden har det største antal henvisninger fra kommunen per 10.000 børn og unge i kommunen. Dette stemmer overens med, at det også er disse kommuner, som har det største samlede antal henvisninger, jf Figur 36. Viborg Kommune har i gennemsnit færrest henvisninger fra kommunen per 10.000 børn og unge i løbet af perioden, men også Silkeborg, Ringkøbing-Skjern, Skive og Aarhus Kommuner ligger på et lavt niveau gennem hele perioden. Udviklingen fra år til år er forskellig på tværs af de forskellige projektkommuner, hvor nogle kommuner oplever en stigning i antallet af henvisninger fra kommunen fra 2018 til 2020, mens andre oplever et fald. Fælles for næsten alle projektkommunerne i regionen er dog, at der ses et fald i antallet af henvisninger fra 2018 til 2021, men da der mangler data for de sidste tre måneder af 2021, kan dette ikke tolkes som en egentlig tendens.

Figur 39 viser andelen af henvisningerne fra kommunen, som bliver afvist i de forskellige projektkommuner i Region Midtjylland. Her ses relativt store forskelle på tværs af kommuner og år. Den største andel afviste henvisninger findes i Favrskov Kommune i 2019, hvor 21% af henvisninger fra kommunen blev afvist, mens den laveste andel ses i Ikast-Brande Kommune i 2018, hvor kun 2% blev afvist. Syv af kommunerne har samlet set oplevet en stigning i andelen af afviste henvisninger fra 2018 til 2021, mens seks af kommunerne har oplevet et fald. Dermed er der ingen entydig tendens, som viser, at projektaktiviteten har haft en effekt på andelen af henvisningerne fra kommunen, som bliver afvist i løbet af perioden, om end der i nogle kommuner ses tegn på, at der kan have været en effekt.

Figur 39:
Andel henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i hver kommune i Region Midtjylland

Tabel 5 viser antallet af afviste henvisninger og antal henvisninger i alt fordelt på køn per 10.000 børn og unge i regionen.

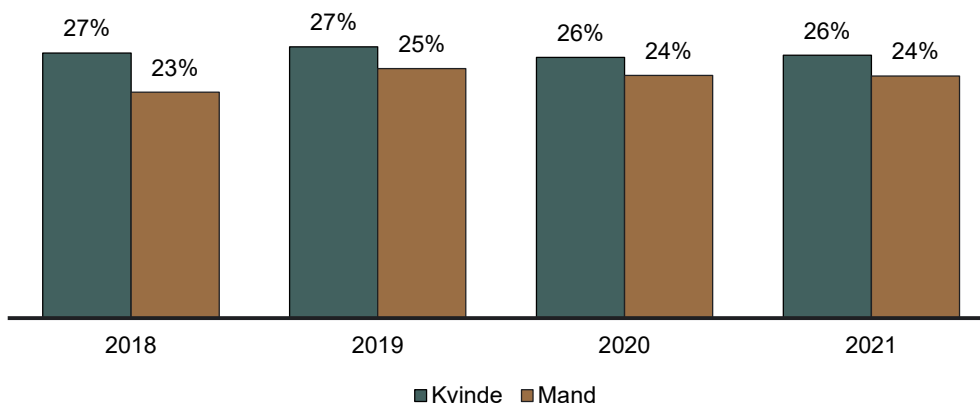
Tabel 5: Antal henvisninger i alt og antal afviste henvisninger fordelt på køn, angivet per 10.000 børn og unge i Region Midtjylland

	2018	2019	2020	2021	Total
PIGER					
Afviste henvisninger	27	27	29	26	109
Alle henvisninger	102	99	111	97	410
DRENGE					
Afviste henvisninger	29	32	29	23	112
Alle henvisninger	128	126	118	93	465

Tabel 5 viser, at der er flere både afviste henvisninger og henvisninger i alt for drenge end for piger, men at forskellen, især på antallet af afviste henvisninger, er relativt lille. Pigerne har i alt 410 henvisninger per 10.000 børn og unge på tværs af perioden, hvoraf 109 afvises, mens drengene i alt har 465 henvisninger, hvoraf 112 afvises. Blandt pigerne ses en stigning i både antallet af henvisninger i alt og antallet af afviste henvisninger fra 2018 til 2020. For drengene ses et fald i antallet af henvisninger i alt fra 2018 til 2020, mens antallet af afviste henvisninger er uændret. For begge køn ses der et fald fra 2020 til 2021, men dette kan skyldes manglende data for de sidste tre måneder af året.

Andelen af henvisningerne, som bliver afvist, fordelt på køn, er vist i Figur 33. Her ses det, at andelen af afviste henvisninger gennem hele perioden er 2-4 procentpoint større for pigerne end for drengene. Andelen er relativt konstant på tværs af perioden for begge køn; for pigerne bliver mellem 27% og 26% af alle henvisninger afvist, mens det for drengene er mellem 23% og 25%.

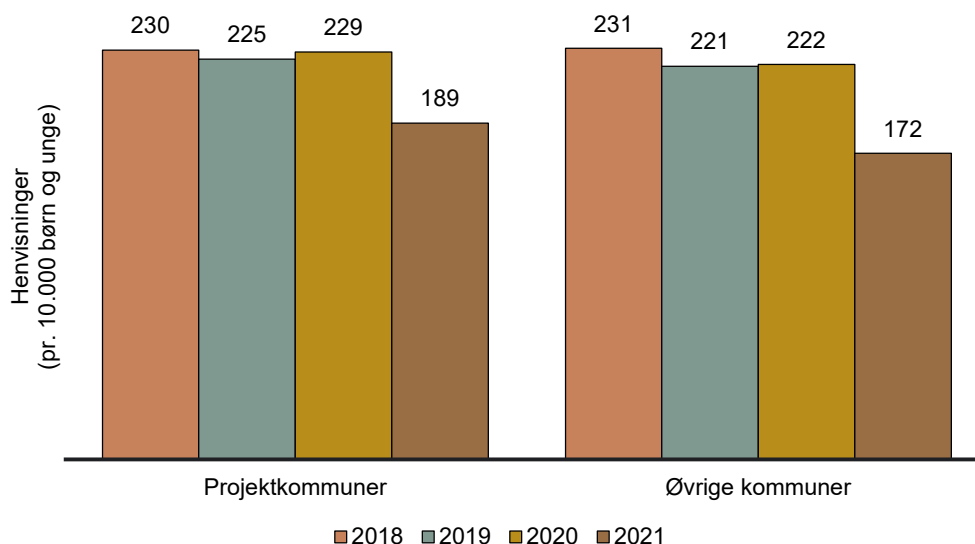
Figur 40: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for henholdsvis piger og drenge i Region Midtjylland

Figur 41 viser udviklingen i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge i Region Midtjyllands projektkommuner i forhold til i regionens øvrige kommuner.

Projektkommunerne i Region Midtjylland er Aarhus, Favrskov, Herning, Ikast-Brande, Lemvig, Norddjurs, Odder, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Skive, Struer, Syddjurs og Viborg.

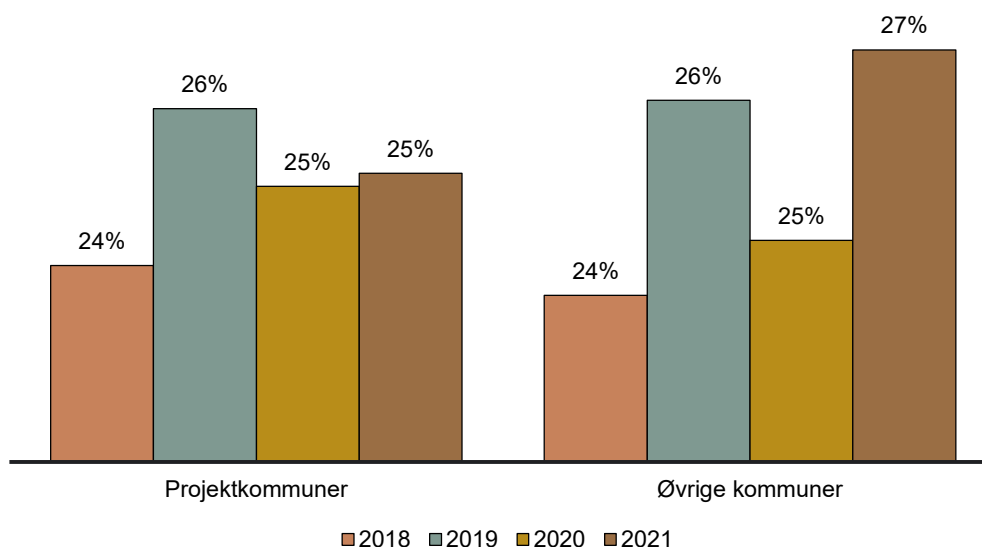
Figur 41: Antal årlige henvisninger i Region Midtjylland fordelt på projektkommuner og øvrige kommuner i 2018-2021

Figur 41 viser, at der er relativt lille forskel i både niveauet og udviklingen i antallet af henvisninger i projektkommunerne i forhold til de øvrige kommuner i regionen. I projektkommunerne ses et lille fald fra 230 henvisninger per 10.000 børn og unge i 2018 til 229 henvisninger i 2020 og herefter større fald til 189 henvisninger i 2021. I de øvrige kommuner ses nogenlunde samme billede, hvor der fra 2018 til 2020 ses et fald fra 231 til 222 henvisninger per 10.000 børn og unge og herefter et større fald til 172 i 2021. De lave tal i 2021 skal dog fortolkes med forbehold, da der mangler data for de sidste tre måneder af 2021.

Ser vi i stedet på andelen af henvisninger, som bliver afvist i projektkommunerne i forhold til de øvrige kommuner i Region Midtjylland, er der fortsat ikke stor forskel på de to grupper, jf. Figur 35. I både projektkommunerne og de øvrige kommuner, bliver 24% af henvisningerne afvist i 2018, 26% i 2019 og 25% i 2020, mens der i 2021 er 25%, som bliver afvist i projektkommunerne, og 27% der bliver afvist i de øvrige kommuner. Dermed kan der ikke på baggrund af disse tal ses nogen tegn på, at projektaktiviteten har medført færre afviste henvisninger i Region Midtjyllands projektkommuner i løbet af projektperioden.

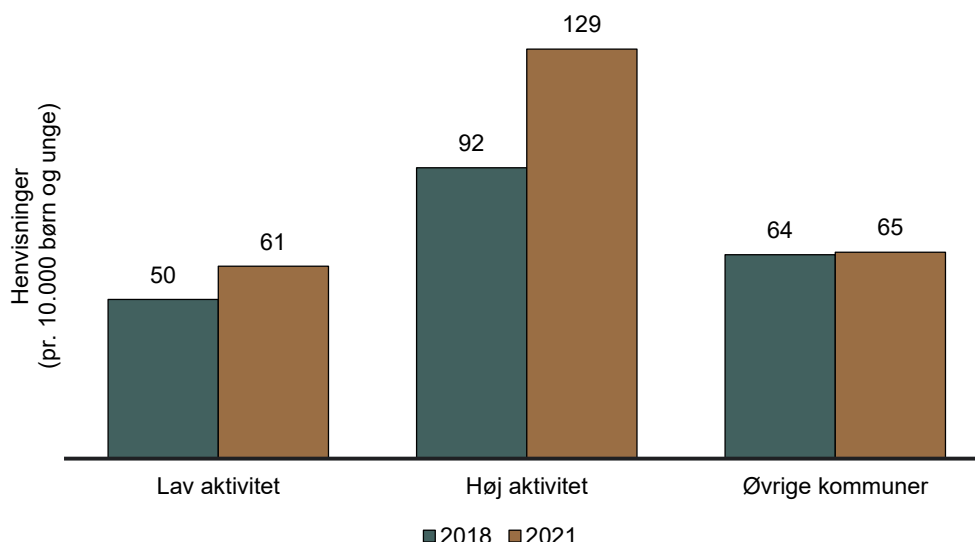
Figur 42: Andel afviste henvisninger i Region Midtjylland fordelt på projektkommuner i forhold til regionens øvrige kommuner

Figur 42 viser det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021, som er henvist af kommunerne i Region Midtjylland, fordelt på kommunerne, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (se anmærkning til Figur 36 for yderligere forklaring). Data er udvalgt for 2018 og 2021, da årene repræsenterer baseline inden projektopstart samt det afsluttende år med projektaktivitet – netop for at undersøge udviklingen i antallet af henvisninger fra forinden projektopstart til slutningen af projektperioden. Da henvisningsdata for 2021 er opgjort til og med september 2021, er data for 2018 ligeledes korregeret, så det udelukkende består af henvisninger henvist fra januar til september samme år. Projektaktivitet for perioden er opgjort som det samlede antal TRT-indsatser samt sparringsindsatser summeret på tværs af Delprojektet om angst og depression og skolevægring i perioden 2019 til oktober 2021. Da projektaktivitet er opgjort som et summeret antal på tværs af år, skal inddelingen af kommunerne i henholdsvis lav og høj projektaktivitet tages med det forbehold, at kommunerne ikke nødvendigvis har haft et kontinuerligt lavt eller højt aktivitetsniveau i hele perioden. I nogle tilfælde kan aktiviteten i en given kommune eksempelvis have været høj i ét år og lav i de resterende år. Henvisningsdata for øvrige kommuner i Region Midtjylland, der ikke har været en del af projektet, er ligeledes afbilledet i figuren.

Figur 43:

Det årlige antal henvisninger fra kommunen i 2018 og 2021 i Region Midtjylland for projektkommuner med høj og lav projektaktivitet samt øvrige kommuner

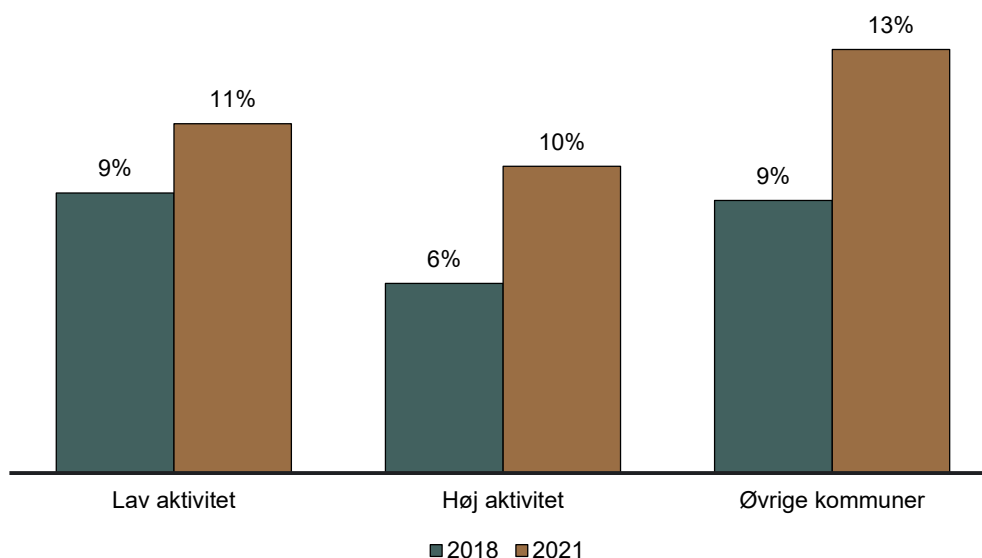

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner samt øvrige kommuner, der ikke har indgået i projektet. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Herning, Silkeborg, Viborg og Aarhus Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Lemvig, Norddjurs og Struer Kommuner. Øvrige kommuner indeholder alle kommuner, der ikke har indgået i projektet.

Figur 43 viser, at antallet af henvisninger fra kommunen per 10.000 børn og unge er steget fra 2018 til 2021 i kommunerne med både høj og lav aktivitet. Niveauet er dog markant større i kommunerne med høj aktivitet, hvor antallet af henvisninger stiger fra 92 i 2018 til 129 i 2021 i forhold til kommunerne med lav aktivitet, hvor antallet stiger fra 50 henvisninger i 2018 til 61 henvisninger i 2021. I de øvrige kommuner er antallet af henvisninger fra kommunen næsten uændret fra 2018, hvor der er 64 henvisninger per 10.000 børn og unge til 2021, hvor der er 65 henvisninger.

Figur 44 viser udviklingen i andelen af henvisningerne, som bliver afvist, ud af det samlede årlige antal henvisninger, som er henvist af kommunerne i Region Midtjylland, fordelt på kommuner som ligger i henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet samt for de øvrige kommuner i regionen, det vil sige de kommuner, som ikke er projektkommuner (se anmærkningen til Figur 36 for en nærmere forklaring af inddelingen af projektaktivitet). Andelen af afviste henvisninger er præsenteret for 2018 (baseline inden kommunerne påbegyndte projektaktivitet) og 2021 til og med september.

Figur 44: Andel afviste henvisninger fra kommunen i Region Midtjylland for projektkommuner med lav og høj projektaktivitet samt for øvrige kommuner

Figur 44 viser, at andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, er steget fra 2018 til 2021 i både de projektkommuner, som har haft høj og lav aktivitet, samt i de øvrige kommuner i regionen. I kommunerne med lav aktivitet er stigningen på 2 procentpoint fra 9% til 11%, mens der i kommunerne med høj aktivitet har været en stigning på 4 procentpoint fra 6% til 10%. I de øvrige kommuner, det vil sige kommunerne, som ikke indgår som projektkommune, ses der ligeledes en stigning på 4 procentpoint fra 9% i 2018 til 13% i 2021.

Figuren viser altså ikke tegn på, at projektaktiviteten har haft succes med at nedbringe andelen af henvisninger, som bliver afvist, da der ses en generel stigning i andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, og at denne andel er steget mere i kommunerne med høj projektaktivitet end i kommunerne med lav projektaktivitet. Det kan dog ikke entydigt konkluderes ud fra dette, at projektaktiviteten ikke kan have haft en positiv effekt, da der også kan være andre faktorer, som har påvirket udviklingen i antallet af henvisninger i løbet af projektperioden.

6.3.1 Delkonklusion

Samlet set kan det for Region Midtjylland konkluderes, at der i projektperioden fra 2018 til 2021 ikke har været en stor udvikling i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien eller i andelen af disse henvisninger, som bliver afvist. Størstedelen af henvisningerne i regionen kommer igennem hele projektperioden fra de praktiserende læger, mens også kommunerne står for en stor andel. Andelen af henvisninger, som bliver afvist, er markant højere for henvisninger fra de praktiserende læger, hvor det i alle årene er omkring 35%, i forhold til de henvisninger, der kommer fra kommunen, hvor kun omkring 10% af henvisningerne bliver afvist. Ser vi på udviklingen i hver af projektkommunerne, ses der et meget varieret billede af udviklingen i både antallet af henvisninger i alt og i antallet af henvisninger fra kommunen samt i andelen af disse henvisninger, som bliver afvist. Der ses ingen stor forskel i hverken niveau eller udviklingen i antallet af

henvisninger, og i andelen af disse, som bliver afvist, når projektkommunerne sammenlignes med de øvrige kommuner i regionen. Det samme gør sig gældende, når vi inddeler projektkommunerne, efter hvor stor projektaktivitet de har haft i løbet af projektperioden. Dermed er der ingen tydelige tegn på, at projektaktiviteten har medvirket til at nedbringe antallet og andelen af henvisninger, som bliver afvist. Det kan dog heller ikke udelukkes, at projektaktiviteterne kan have haft en effekt, da udviklingen i antallet af henvisninger også kan være påvirket af andre faktorer.

6.4 Udviklingen i henvisninger i Region Syddanmark (2018-2021)

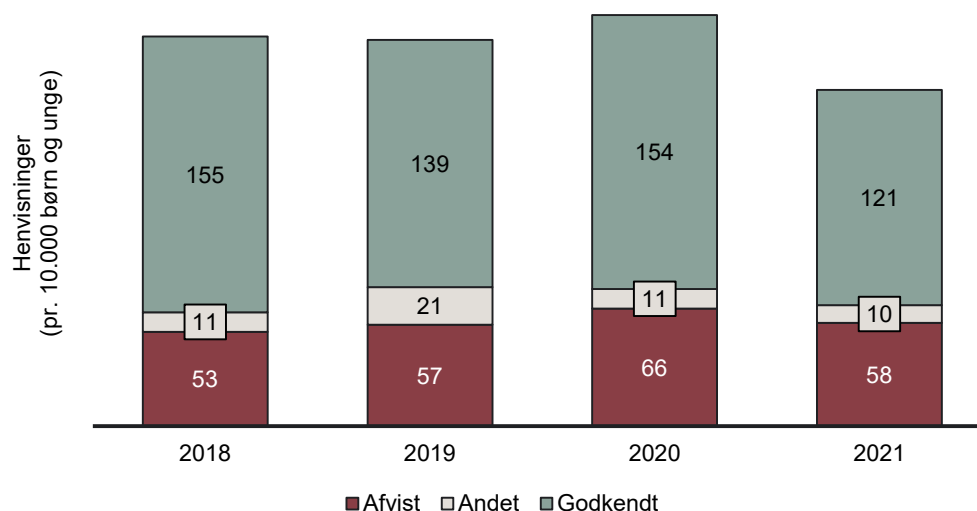
Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark har i perioden januar 2018 til september 2021 modtaget 20.845 henvisninger. Antallet af henvisninger fordelt på årstal er præsenteret i Tabel 6. I tabellen og alle figurer nedenfor er det vigtigt at være opmærksom på, at tal for 2021 ikke repræsenterer et helt år. Det kan derfor ikke antages, at henvisningstallet for 2021 er faldet sammenlagt.

Tabel 6: Antal henvisninger i Region Syddanmark i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	5.374	5.303	5.614	4.554	20.845

I Figur 45 er det samlede antal henvisninger per år og per 10.000 børn og unge (0-17-årige) i regionen præsenteret. Søjlerne er delt i antallet af henvisninger, som er henholdsvis godkendte, andet og afviste. Henvisningskategorierne er yderligere beskrevet i anmærkningerne til figuren.

Figur 45: Antal henvisninger i Region Syddanmark fordelt på henvisningsstatus

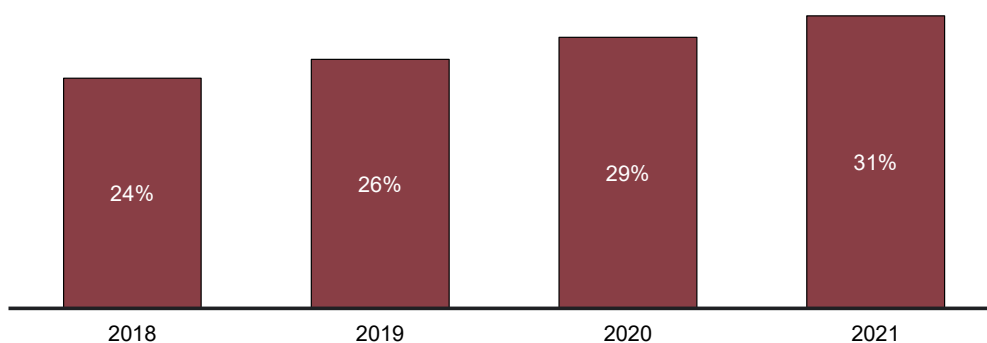
Note: Afviste henvisninger består af kategorien "Afsluttet uden forløb". Henvisninger afsluttet uden forløb dækker over flere delkategorier, der ud fra datasættet ikke er mulige

at underkategorisere. En større andel af delkategorierne dækker over afviste henvisninger. Dog kan det også gælde årsager såsom "Patient er begyndt på behandling et andet sted", "Patient har sagt nej til behandling" samt "Patienten er i igangværende forløb". Godkendte henvisninger dækker over kategorierne "Fysisk eller virtuel kontakt" samt "Venter på 1. kontakt". Andet dækker over "Venter på visitation/kontakt" samt "Afsluttet uden kontakt".

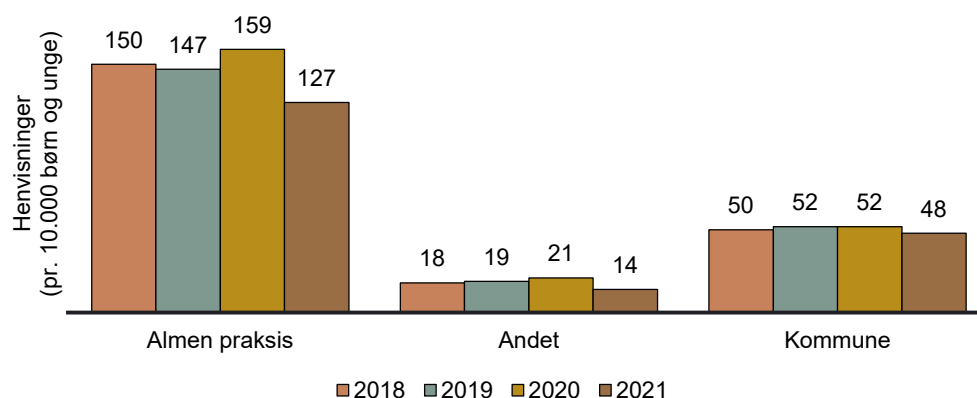
Ifølge Figur 45 blev der i regionen henvist det største antal af børn og unge i 2020 med et totalt antal henvisninger på 231 per 10.000 børn og unge. I årene forinden lå det totale antal stabilt på 219-217 henvisninger, mens det laveste totale antal forekom i 2021 med 189 henvisninger. Der skal dog tages højde for, at antallet for 2021 ikke inkluderer de sidste tre måneder af året. Antallet af godkendte henvisninger udgør størstedelen af henvisningerne per år, men falder fra 155-154 henvisninger i henholdsvis 2018 og 2020 til 121 i 2021, mens antallet af afviste henvisninger stiger fra 53 til 58 afviste henvisninger fra 2018 til 2021 – igen med det højeste antal i 2020.

Fokuseres der specifikt på andelen af afviste henvisninger (jf. Figur 39), ses en stødt stigning i andelen af afviste henvisninger per år, hvor disse udgør 24% af det årlige henvisningsantal i 2018 og 31% i 2021, det vil sige en stigning på 7 procentpoint.

Figur 46: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i Region Syddanmark

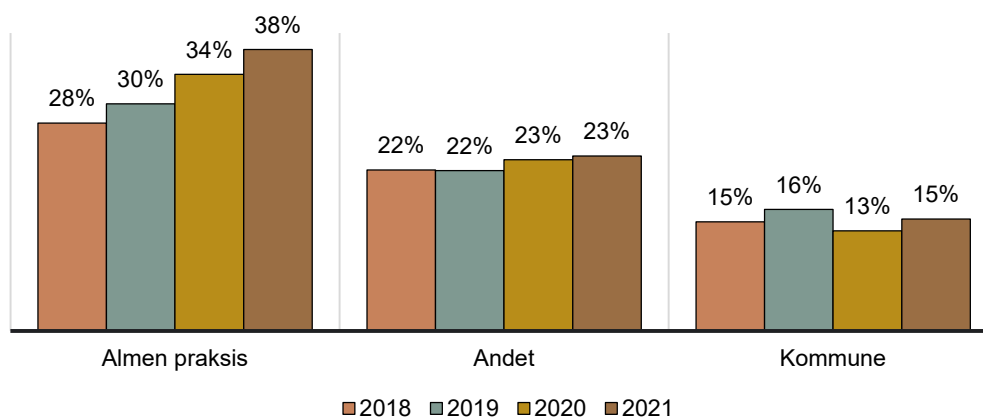
I Figur 47 præsenteres antallet af henvisninger fordelt på de tre grupper af henvisende instanser. Her er den henvisende instans kategoriseret som *Andet*, *Kommune* eller *Almen praksis*. Kategorierne er yderligere beskrevet under figuren.

Figur 47: Antal henvisninger i Region Syddanmark fordelt på henviser

Note: Kategorien "Andet" består af kategorierne "Sygehusafsnit" og "Andet". Sidstnævnte er ikke yderligere beskrevet i data.

Ud fra Figur 47 ses det, at størstedelen af henvisningerne til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark i perioden 2018-2021 henvises fra *almen praksis*. Her topper antallet af henvisninger i 2020 med 159 henvisninger per 10.000 børn og unge, hvorefter antallet falder til 127 henvisninger i 2021 – altså et godt stykke under udgangspunktet på 150 henvisninger i 2018. Modsat ses et nogenlunde stabilt antal henvisninger henvist fra *kommunen* på tværs af perioden, hvor antallet forbliver mellem 48-52 henvisninger, dog med det højeste antal i henholdsvis 2019 og 2020 og det laveste antal i 2021. En lignende tendens gør sig gældende for *andet* med et stabilt antal på 18-21 henvisninger frem til 2021, hvor antallet falder til 14 henvisninger.

Figur 48 viser andelen af afviste henvisninger ud af totalen af henvisninger fra den pågældende henvisende instans, fordelt på år.

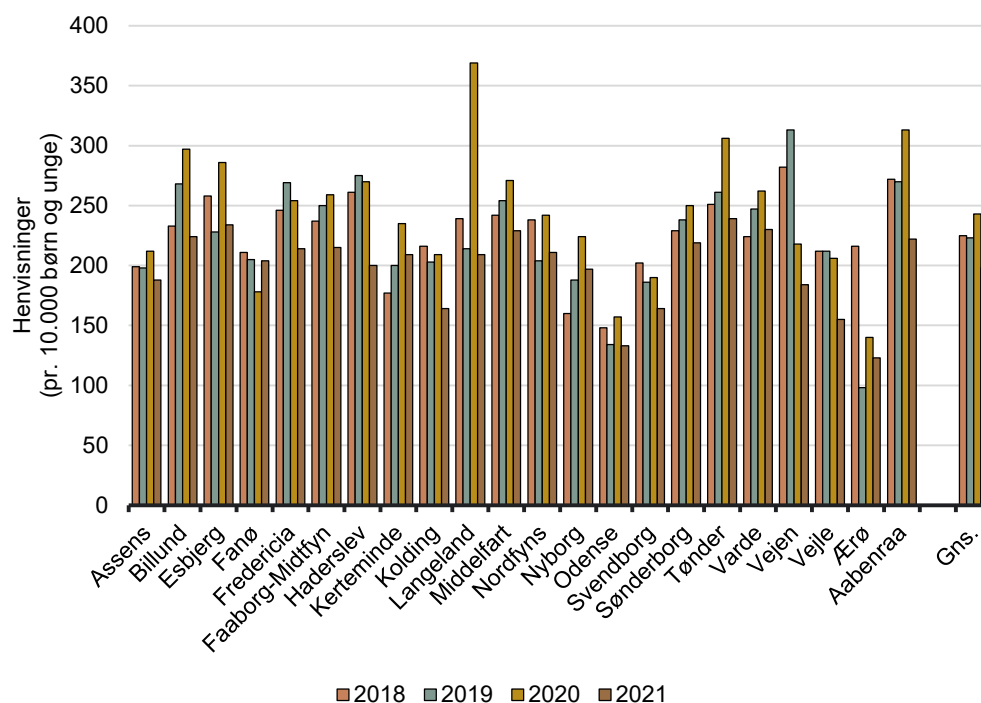
Figur 48: Andel afviste henvisninger i de tre grupper af henvisende instanser i Region Syddanmark

Note: Kategorien "Andet" består af kategorierne "Sygehusafsnit" og "Andet". Sidstnævnte er ikke yderligere beskrevet i data.

I figuren ses det, at andelen af afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for *almen praksis* er stabilt højt samt stødt stigende, hvor andelen stiger med 10 procentpoint fra 2018 (28%) til 2021 (38%). Modsat ses en forholdsvis stabil andel af afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for både *kommune* og *andet* på tværs af perioden. Andelen af afviste henvisninger henvist af *andet* forbliver uændret i perioden med 22-23%. Dog er der tale om så lave numeriske værdier (jf. Figur 41), at denne tendens må antages i højere grad at være et udtryk for tilfældighed end et egentligt mønster i henvisningsantallet. For henvisninger henvist af *kommunen* ses samme andel afviste henvisninger (15%) i henholdsvis 2018 og 2021 med en lille stigning i 2019 på 16% og et fald i 2020 til 13%. Det kan konstateres, at der i projektperioden er den laveste andel af afviste henvisninger henvist fra kommunen – dog uden ændring i andelen på tværs af perioden, samtidig med at der ses en generel stigning i andelen af afviste henvisninger (Figur 39). Dette giver anledning til en hypotese om, at projektaktiviteterne ikke har haft en større indflydelse på andelen af afviste henvisninger i perioden, dog uden at der kan konkluderes på dette.

I Figur 49 præsenteres antallet af henvisninger i Region Syddanmark fordelt på projektkommuner i 2018-2021.

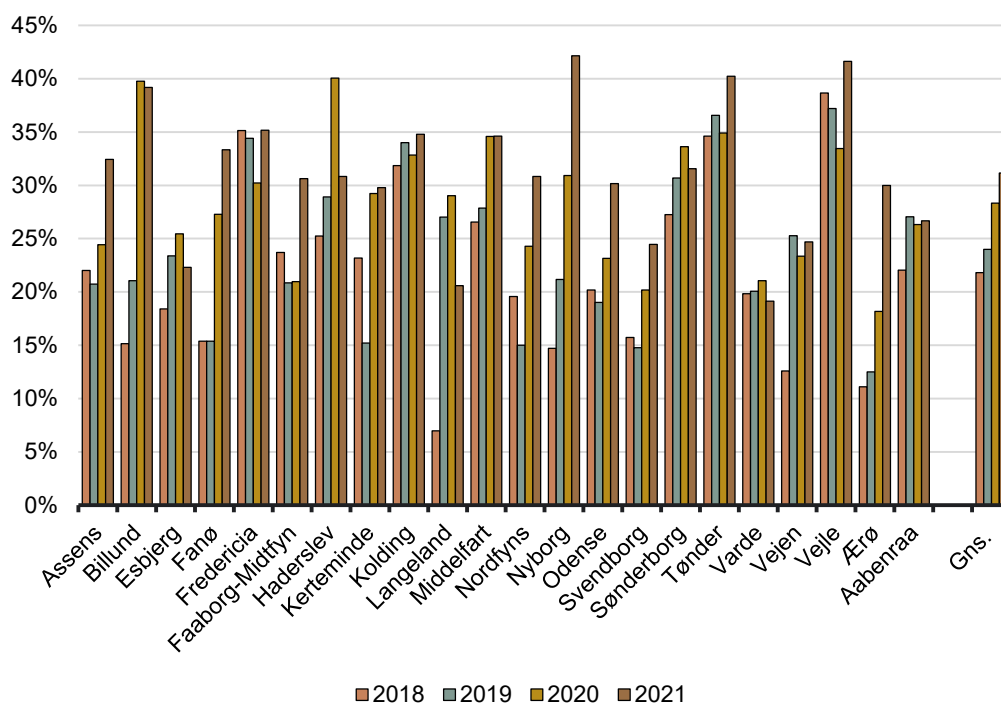
Figur 49: Antal henvisninger i Region Syddanmark fordelt på kommune

Figur 49 viser, at Odense og Ærø Kommuner har de laveste totale antal henvisninger med i gennemsnit henholdsvis 143 og 144 henvisninger per 10.000 børn og unge i kommunen i perioden 2018-2021. Aabenraa har det største antal henvisninger med et gennemsnit på 269 henvisninger per 10.000 børn og unge om året i perioden. Udviklingen varierer meget fra kommune til kommune, men i størstedelen af kommunerne ses en stigning i antallet af henvisninger fra 2018 til 2020 og herefter et fald i 2021, som dog kan tilskrives manglende

data for de sidste tre måneder af 2021. Langeland Kommune skiller sig ud med et markant højere antal henvisninger i 2020 på 369 henvisninger per 10.000 børn og unge. Dette er en markant stigning fra året forinden, hvor Langeland Kommune henviste 214 børn og unge til psykiatrien.

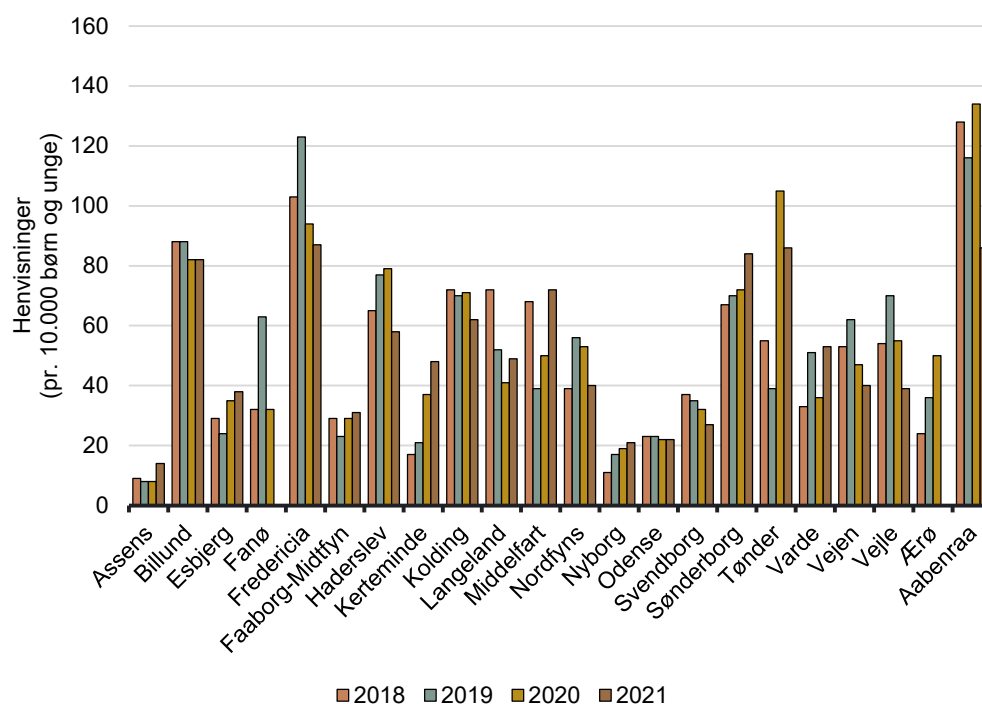
Figur 50: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i hver kommune i Region Syddanmark

Figur 50 viser udviklingen i andelen af afviste henvisninger i kommunerne i Region Syddanmark. I gennemsnit ses der en jævn stigning i andelen af afviste henvisninger på tværs af kommunerne med et gennemsnit på 22% i 2018 og 31% i 2021. Ses der på udviklingen i de enkelte kommuner har især Tønder og Vejle Kommuner en høj andel af henvisninger, som bliver afvist. Den største stigning i andelen af afviste henvisninger i projektperioden ses i Billund og Nyborg Kommuner.

I Figur 51 præsenteres antallet af henvisninger henvist fra kommunen per år for de pågældende kommuner.

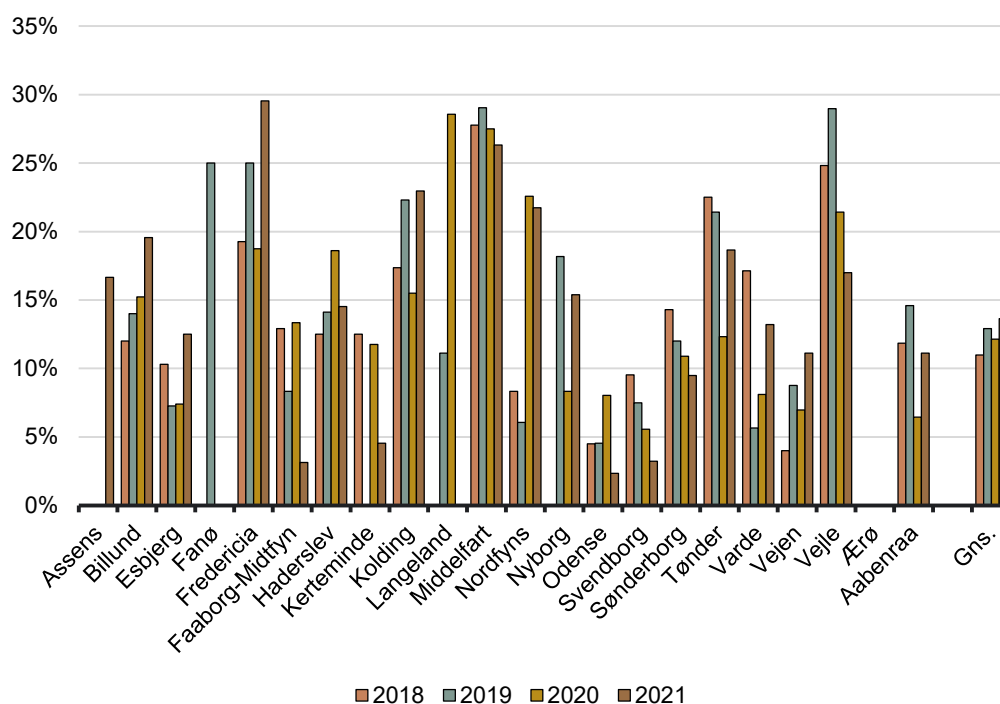
Figur 51: Antal henvisninger i Region Syddanmark, hvor kommunen er den henvisende instans, fordelt på kommuner

Når der ses på antallet af henvisninger, som kommer fra kommunen, er variationen mellem kommunerne større. Især Assens og Nyborg Kommuner har med et gennemsnit på henholdsvis 10 og 17 henvisninger per 10.000 børn og unge færrest henvisninger, som kommer fra kommunen, mens Aabenraa Kommune i gennemsnit har haft hele 116 henvisninger per 10.000 børn og unge om året i perioden. Fredericia Kommune har ligeledes et højt antal henvisninger på tværs af perioden og i gennemsnit 96 henvisninger om året.

I Figur 52 præsenteres den årlige andel af henvisningerne fra kommunen, som bliver afvist. Grundet få observationer varierer andelen inden for flere af kommunerne en del fra år til år, og flere af kommunerne har år, hvor ingen af henvisningerne fra kommunen er blevet afvist, og andelen dermed er lig 0%. Blandt de kommuner, hvor andelen er større end 0% for alle årene, er det svært at se en fælles tendens i udviklingen af andelen af afviste henvisninger. I cirka halvdelen af kommunerne har andelen overordnet set været stigende i projektperioden, og i cirka halvdelen har andelen været faldende. Det er derfor svært at tolke på, om projektaktiviteten har haft en egentlig effekt på andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist.

Figur 52: Andel henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i hver kommune i Region Syddanmark

Tabel 7 viser det totale antal samt antallet af afviste henvisninger per 10.000 børn og unge i Region Syddanmark fordelt på køn.

Tabel 7: Antal henvisninger i alt og antal afviste henvisninger fordelt på køn angivet per 10.000 børn og unge i Region Syddanmark

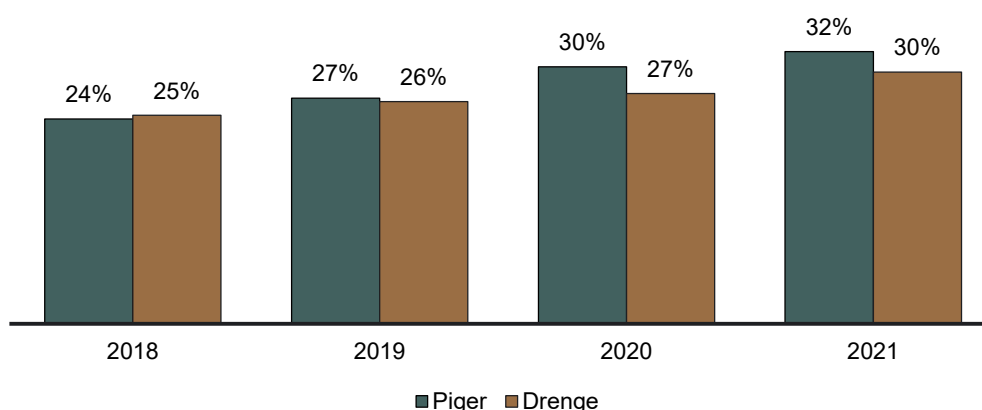
	2018	2019	2020	2021	Total
PIGER					
Afviste henvisninger	24	27	35	33	119
Alle henvisninger	100	103	118	103	424
DRENGE					
Afviste henvisninger	29	30	31	25	115
Alle henvisninger	118	115	115	86	434

I Tabel 7 ses, at der er lille forskel på både det totale antal henvisninger og det totale antal afviste henvisninger i perioden, når det ses fordelt på drenge og piger. Der er det højeste antal af henvisninger i alt blandt drenge på 343 henvisninger per 10.000 børn og unge på tværs af perioden, mens der i samme periode totalt er henvist 424 piger. Derimod er antallet af afviste henvisninger en lille smule højere blandt piger (119) sammenlignet med antallet blandt drenge. Ses der på udviklingen i det totale antal af henvisninger samt antallet af afviste henvisninger i perioden er den forskellig kønnene imellem. Udviklingen fra 2018 til 2021 er dog forskellig. For pigerne ses en stigning i både antallet af

henvisninger i alt og antallet af afviste henvisninger, mens der for drengene ses et fald i begge.

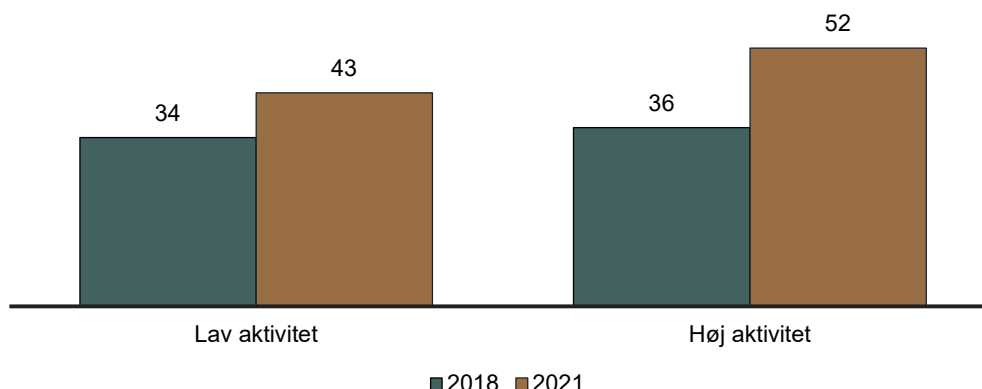
Figur 53 viser andelen af henvisninger, som bliver afvist fordelt på køn. Her ses det, at der for begge køn har været en stigning i andelen af henvisninger, som bliver afvist, men at denne stigning har været størst for pigerne med 8 procentpoints stigning i forhold til en stigning på 5 procentpoint for drengene fra 2018 til 2021.

Figur 53: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for henholdsvis piger og drenge i Region Syddanmark

Figur 54 viser det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021, som er henvist af kommunerne i Region Syddanmark, fordelt på kommunerne som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (se anmærkning til Figur 47 for yderligere forklaring). Data er udvalgt for 2018 og 2021, da årene repræsenterer baseline inden projektopstart samt det afsluttende år med projektaktivitet – netop for at undersøge udviklingen i antallet af henvisninger fra forinden projektopstart til slutningen af projektperioden. Da henvisningsdata for 2021 er opgjort til og med september 2021, er data for 2018 ligeledes korigeret, så det udelukkende består af henvisninger henvist fra januar til september samme år. Projektaktivitet for perioden er opgjort som det samlede antal sager per sparringsteam i perioden marts 2019 til oktober 2021. Da projektaktivitet er opgjort som et summeret antal på tværs af år, skal inddelingen af kommunerne i henholdsvis lav og høj projektaktivitet tages med det forbehold, at kommunerne ikke nødvendigvis har haft et kontinuerligt lavt eller højt aktivitetsniveau i hele perioden. I nogle tilfælde kan aktiviteten i en given kommune eksempelvis have været høj i ét år og lav i de resterende år.

Figur 54: Det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021 i Region Syddanmark for kommuner med lav og høj projektaktivitet

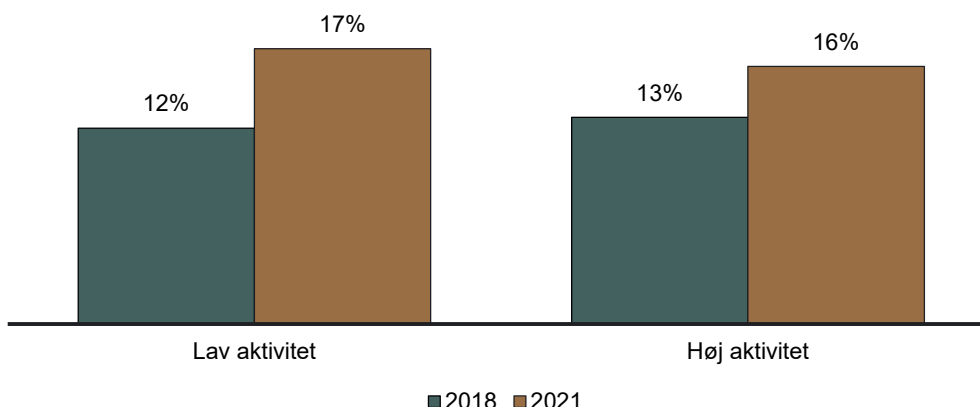

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Odense, Kolding, Esbjerg, Fredericia, Varde og Vejen Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Svendborg, Tønder, Nordfyns, Billund, Langeland og Ærø Kommuner.

På figuren ses et nogenlunde ens mønster i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien henvist fra kommunen for både kommuner med lav og høj projektaktivitet fra 2018 til 2021. For kommuner med lav projektaktivitet ses en stigning i antallet af henvisninger på 9 procentpoint fra 34 henvisninger i 2018 til 43 henvisninger i 2021 per 10.000 børn og unge. For kommuner med høj projektaktivitet ses en stigning på 16 procentpoint, hvor antallet af henvisninger stiger fra 36 henvisninger i 2018 til 52 henvisninger i 2021. Der er derfor en lille forskel i antallet af henvisninger, hvis kommunerne sammenlignes på aktivitetsniveau for såvel 2018 som 2021.

Figur 55 viser udviklingen i andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger, som er henvist af kommunerne i Region Syddanmark, fordelt på kommuner, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (samme inddeling af projektaktivitet som i ovenstående figur, se anmærkning til Figur 48 for yderligere forklaring på inddeling af projektaktivitet). Andelen af afviste henvisninger er præsenteret for 2018 (baseline inden kommunerne påbegyndte projektaktivitet) og 2021 til og med september.

Figur 55: Den årlige andel af afviste henvisninger i Region Syddanmark henvist fra kommunen fordelt på projektaktivitet i perioden

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Odense, Kolding, Esbjerg, Fredericia, Varde og Vejen Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Svendborg, Tønder, Nordfyns, Billund, Langeland og Ærø Kommuner.

Ifølge figuren ses der blandt kommuner med både lav og høj projektaktivitet en lille ændring i andelen af afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i henholdsvis 2018 og 2021. For kommuner med lav projektaktivitet ses en lille stigning fra 12% afviste henvisninger i 2018 til 17% i 2021. For kommuner med høj projektaktivitet ses en stigning i andelen af afviste henvisninger fra 13% i 2018 til 16% i 2021. Der er stort set ingen forskel på andelen af afviste henvisninger i 2021, hvis kommuner med lav og høj projektaktivitet sammenlignes med hinanden, hvor andelen er 1 procentpoint lavere blandt kommuner med højt aktivitetsniveau.

Tendensen i Figur 55 indikerer, at et højt aktivitetsniveau i projektperioden ikke har synlig effekt på det generelle årlige antal henvisninger, da der ses nogenlunde samme udvikling og antal henvisninger blandt kommuner med både lavt og højt aktivitetsniveau, og hvor antallet af henvisninger stiger fra baseline til afslutningen af projektperioden. Samme tendens bakkes op af Figur 48, hvor der blot ses en lille ændring i andelen af afviste henvisninger i projektperioden for begge aktivitetsniveauer – igen med en stigning i andelen af afviste henvisninger, hvis baseline sammenlignes med afslutningen af projektperioden. Det skal understreges, at der kan være andre underliggende faktorer, der har indflydelse på udviklingen i henvisningsmønstrene, og resultatet skal derfor fortolkes med forsigtighed. Det kan derfor ikke konkluderes, om høj projektaktivitet i Region Syddanmark har haft betydning for udviklingen i henvisninger fra kommunen.

6.4.1 Delkonklusion

Samlet set kan det konkluderes, at det totale antal henvisninger samt antallet af afviste henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark i projektperioden var størst i 2020. Samtidig ses der generelt set en stigning i andelen af afviste henvisninger i perioden, igen med den største andel i 2020. Det største antal af henvisninger i regionen kommer fra almen praksis, og også her ses en stigende andel af afviste henvisninger i projektperioden. Henvisninger fra kommunen har den laveste andel af afviste henvisninger, men denne andel er hverken faldet eller steget betydeligt i perioden. Det tyder altså ikke på, at projektaktiviteten har haft en egentlig indflydelse på andelen af afviste henvisninger fra kommunen. Hvis antallet af henvisninger sammenlignes på køn, henvises lidt flere drenge end piger, dog med den største andel af afviste henvisninger blandt piger. Sammenlignes projektkommuner med henholdsvis lavt og højt aktivitetsniveau for 2018 og 2021, ses samme udviklinger i antallet af henvisninger samt andelen af afviste henvisninger fra kommunen, hvor både antal og andel stiger. Det tyder på, at det ikke er muligt at se en synlig positiv effekt af aktivitetsniveau på henvisningsdata, hvilket dog kan skyldes en lang række underliggende faktorer.

6.5 Udviklingen i henvisninger i Region Sjælland (2018-2021)

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Sjælland har i perioden fra januar 2018 til oktober 2021 modtaget 11.614 henvisninger. Antallet af henvisninger fordelt på årstal er vist i Tabel 8. Her ses det, at der i regionen var flest henvisninger i 2018 og færrest i 2021. I tabellen og alle figurer nedenfor skal der dog tages højde for, at tallene for 2021 kun indeholder henvisninger fra januar til og med september. Et lavere antal henvisninger i 2021 kan derfor ikke tolkes som en egentlig tendens, da der mangler data for de tre sidste måneder af året.

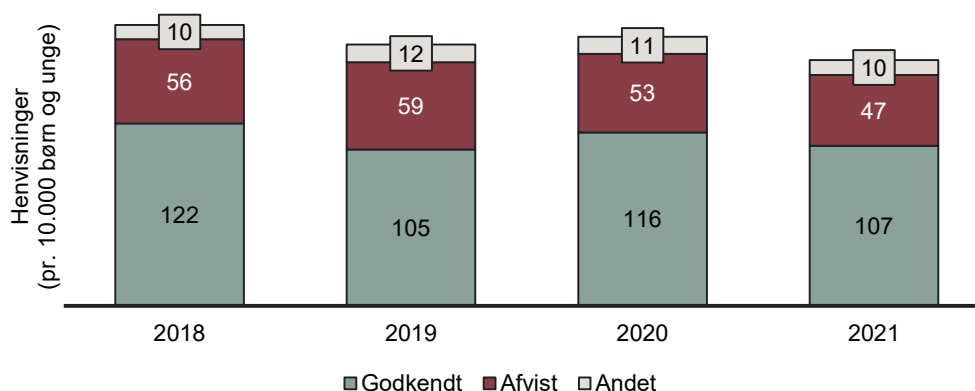
Tabel 8:

Antal henvisninger i Region Sjælland i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	3.119	2.872	2.940	2.683	11.614

Det samlede antal henvisninger per 10.000 børn og unge i alderen 0-17-årige er vist i Figur 56. Søjlerne er delt i antallet af henholdsvis godkendte, afviste og andre henvisninger.

Figur 56: Antal henvisninger i Region Sjælland fordelt på henvisningsstatus

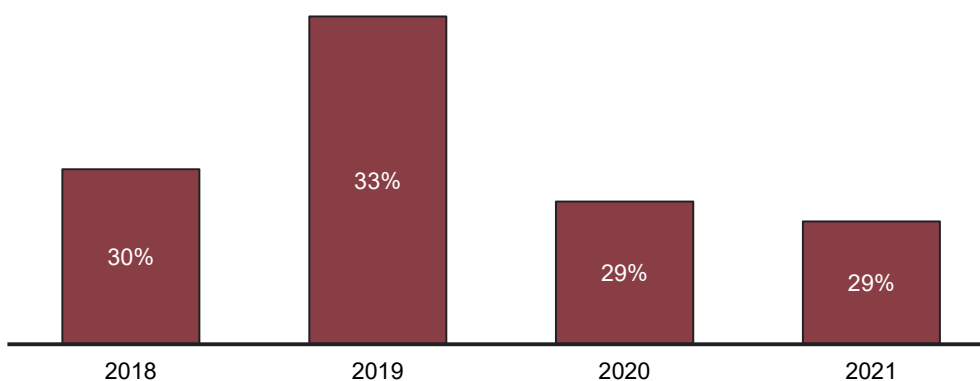
Note: Henvisningsstatus er inddelt i kategorierne Godkendt, Afvist og Andet. Andet dækker over kategorierne "Annulleret af henviser", "Annulleret af patient (død)", "Dobbelthenvvisning", "Er i forløb i psykiatrien", "Flyttet til anden region" samt "Udeblevet".

Figur 56 viser, at der perioden fra 2018 til 2021 var mellem 164 og 188 henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen om året. Antallet af henvisninger var størst i 2018 og lavest i 2021. Dette er dog forventeligt, da der mangler data for de sidste tre måneder af 2021, og det lave antal i 2021 kan derfor ikke fortolkes som en egentlig tendens. Størstedelen af henvisningerne blev godkendt, og andelen af *godkendte* henvisninger af det samlede henvisningsantal ligger på 60-65% i perioden.

Andelen af afviste henvisninger er vist i Figur 57. Her ses det, at andelen af henvisninger, som blev afvist, lå relativt stabilt i perioden på omkring 30% af det samlede antal henvisninger. Der ses en lille stigning på 3 procentpoint fra 2018 til 2019, men andelen falder herefter igen med 4 procentpoint og ligger på 29% i både 2020 og 2021.

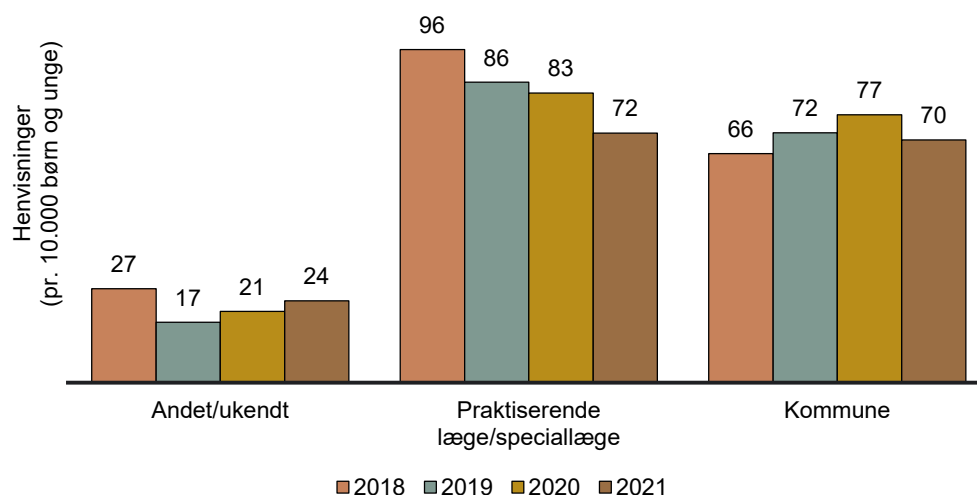
Figur 57:

Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i Region Sjælland

I Figur 58 præsenteres antallet af henvisninger i Region Sjælland, fordelt på de forskellige henvisende instanser, kategoriseret som: *Kommune*, *Praktiserende læge/speciallæge* og *Andet/ukendt*.

Figur 58: Antal henvisninger i Region Sjælland fordelt på henviser

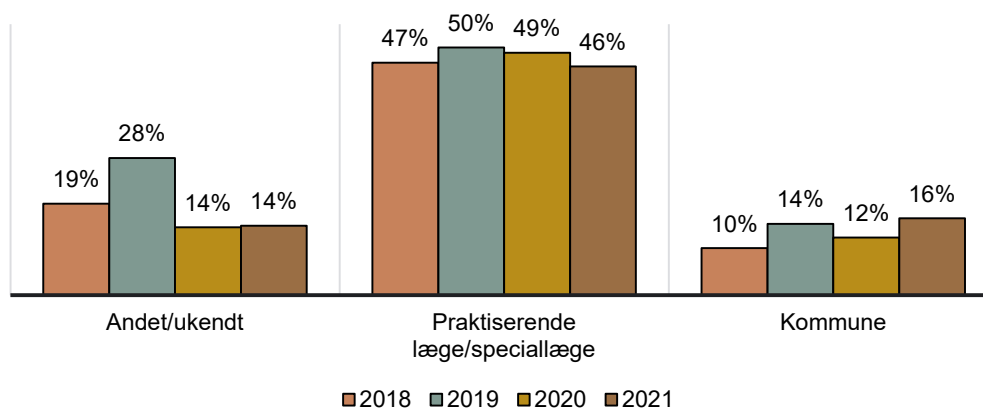
Note: Kategorien Andet/ukendt indeholder henvisninger fra "Akutordning", "Henvist fra sygehusafsnit", "Henvist fra sygehusafsnit, venteforløb", "Klinisk enhed", "Andet – tandlæge" samt henvisninger uden oplysninger om den henvisende instans. Kategorien Praktiserende læge/speciallæge indeholder henvisninger fra "Alment praktiserende læge", "Praktiserende læge" samt "Praktiserende speciallæge". Kategorien Kommune indeholder henvisninger fra "Anden (UNS)" eller "Andet (LPR2)", som ifølge Region Sjælland primært indeholder henvisninger fra kommunen. Kategorien kan dog muligvis også indeholde få henvisninger, som kommer fra en anden instans end kommunen.

Figur 58 viser, at størstedelen af henvisningerne i alle årene kommer fra de praktiserende læger eller praktiserende speciallæger, mens kommunerne også står for en stor del af henvisningerne. Antallet af henvisninger fra de *praktiserende læger/speciallæger* er faldende i perioden og går fra 96 henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen i 2018 til 72 henvisninger i 2021. Samtidig ses der en stigning i antallet af henvisninger fra *kommunen*, som stiger fra 66 henvisninger per 10.000 børn og unge i 2018 til 77 henvisninger i 2020. I 2021 er antallet af henvisninger fra de praktiserende læger/speciallæger og antallet af henvisninger fra kommunerne således næsten samme størrelse. Antallet af henvisninger fra *andre/ukendte* henvisende instanser er markant mindre og falder i perioden fra 27 henvisninger til 24 henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen.

Udviklingen i andelen af henvisningerne fra de henvisende instanser, som bliver afvist, er vist i Figur 59. Her ses det, at andelen af afviste henvisninger er størst for henvisninger fra de *praktiserende læger/speciallæger*, hvor knap 50% af henvisningerne blev afvist i perioden. Derimod blev kun 10-16% af henvisningerne fra *kommunen* afvist i perioden. Andelen af afviste henvisninger fra de *praktiserende læger/speciallæger* falder en smule i

løbet af perioden fra 50% i 2019 til 46% i 2021, mens andelen af afviste henvisninger fra *kommunen* stiger i perioden fra 10% i 2018 til 16% i 2021. Tages der ikke højde for forskelle i projektaktivitet projektkommunerne imellem, ser det ikke ud til, at projektaktiviteten generelt set har medvirket til færre afviste henvisninger fra kommunerne. Der kan dog også være andre underliggende faktorer, som kan være med til at forklare tendensen, og det kan derfor ikke entydigt konkluderes, at projektaktiviteten ikke har haft en effekt på andelen af afviste henvisninger fra kommunerne.

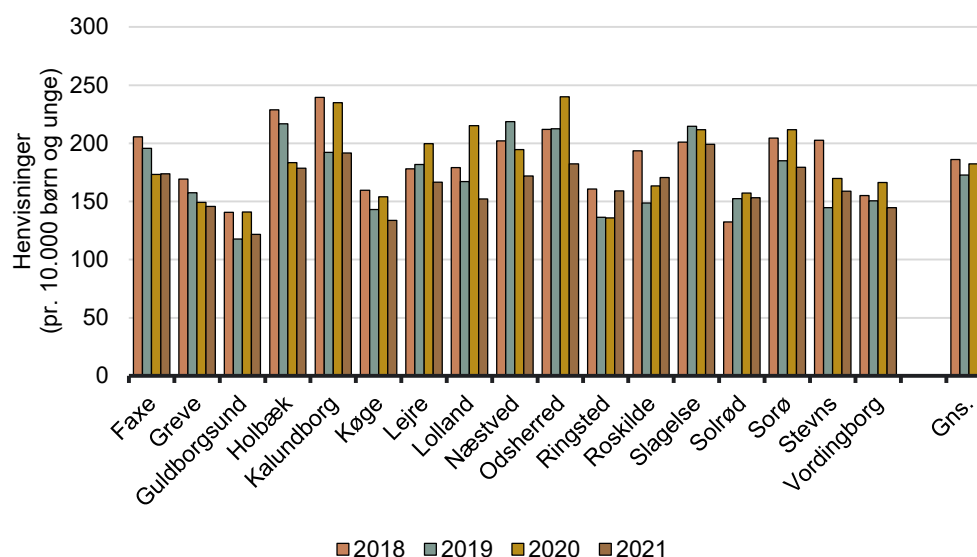
Figur 59: Andel afviste henvisninger i de tre grupper af henvisende instanser i Region Sjælland

Note: Se anmærkning til Figur 58.

Figur 60 viser udviklingen i antallet af henvisninger i Region Sjælland fordelt på den henvistes bopælskommune. Antallet af henvisninger er opgjort per 10.000 børn og unge i samme kommune.

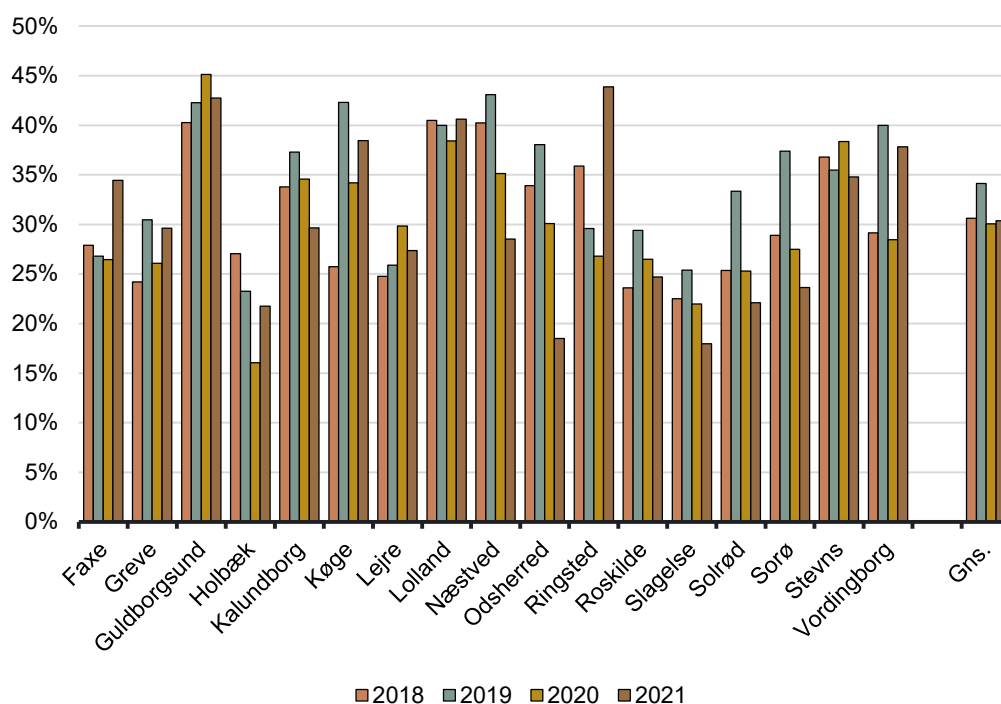
Figur 60: Antal henvisninger i Region Sjælland fordelt på kommune

Figur 60 viser, at Kalundborg og Odsherred Kommuner henviste flest børn og unge til psykiatrien i perioden med henholdsvis 215 og 212 henvisninger i gennemsnit om året per 10.000 børn og unge i kommunen. Det laveste antal henvisninger ses i Guldborgsund Kommune, hvor der i gennemsnit var 130 henvisninger om året per 10.000 børn og unge. Udviklingen i antallet af henvisninger per år varierer meget fra kommune til kommune, men i flere kommuner (Guldborgsund, Kalundborg, Køge, Lolland, Sorø, Stevns og Vordingborg) ses der et fald i antallet af henvisninger fra 2018 til 2019, en stigning fra 2019 til 2020 og herefter et fald igen fra 2020 til 2021. Dette stemmer overens med den overordnede tendens for Region Sjælland vist i Figur 49.

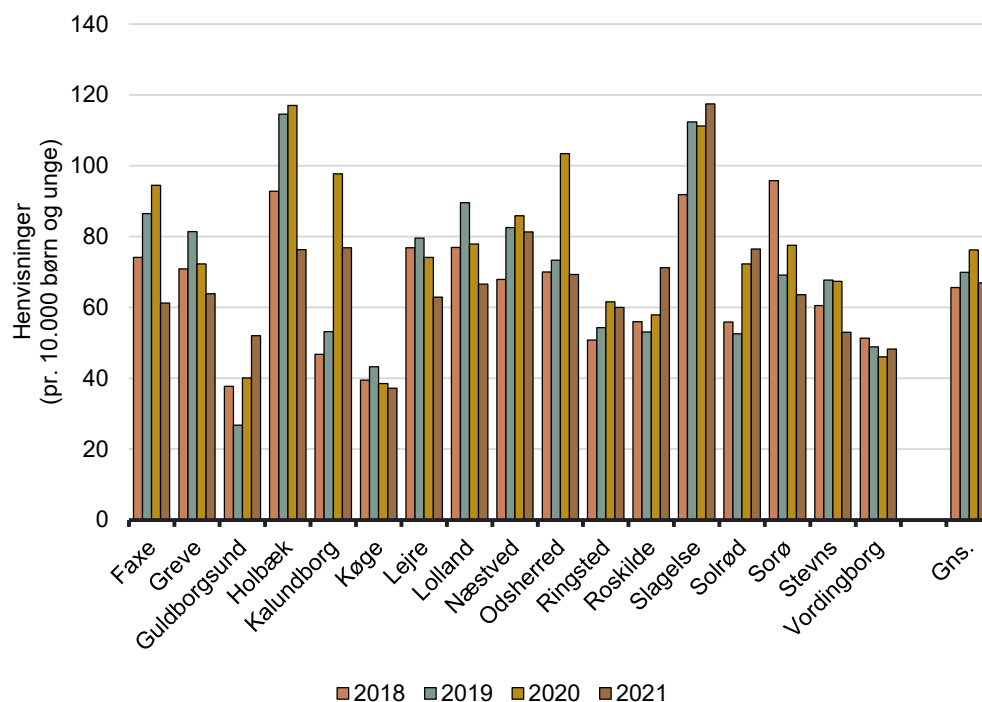
Ses der i stedet på den årlige andel af henvisningerne i kommunerne, som bliver afvist, skiller især Guldborgsund Kommune sig ud, hvor 43% af henvisningerne i gennemsnit bliver afvist om året i perioden fra 2018 til 2021. Slagelse og Holbæk Kommuner har den laveste gennemsnitlige andel af afviste henvisninger på 22%, jf. Figur 61.

Figur 61: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal i hver kommune i Region Sjælland

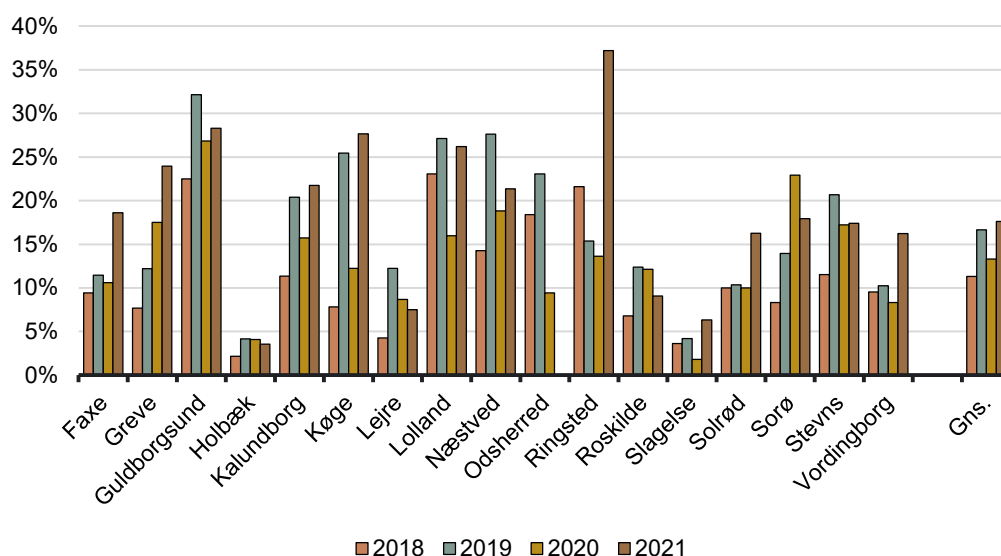
Antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge, hvor kommunen er den henvisende instans, er vist fordelt på projektkommunerne i regionen i Figur 62. Her er det især Slagelse og Holbæk Kommuner, der skiller sig ud med et højt antal henvisninger fra kommunen på tværs af perioden, mens Guldborgsund og Køge Kommuner har færrest henvisninger fra kommunen.

Figur 62: Antal henvisninger i Region Sjælland, hvor kommunen er den henvisende instans, fordelt på kommuner

Fokuseres der på andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, er det de samme kommuner, som skiller sig ud, jf. Figur 63. I Slagelse og Holbæk Kommuner bliver i gennemsnit kun 4% af henvisningerne fra kommunen afvist i perioden 2018 til 2021. I Holbæk Kommune ses der en lille stigning i antallet af afviste henvisninger fra 2% til 4% fra 2018 til 2019, hvorefter niveauet ligger stabilt resten af perioden. I Slagelse ses der derimod et fald fra 2019 til 2020, hvorefter der ses en relativ stor stigning fra 2% i 2020 til 6% i 2021. Den største andel af henvisninger, som bliver afvist, ses i Guldborgsund Kommune, hvor 27% af henvisninger fra kommunen i gennemsnit bliver afvist. Andelen er størst i 2019, hvorefter den falder, men der ses en lille stigning igen fra 2020 til 2021.

Figur 63: Andel henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i hver kommune i Region Sjælland

Overordnet set er der ingen af kommunerne i Region Sjælland, hvor andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, samlet set er faldet fra 2018 til 2021. Der er dermed igen ingen indikationer på, at projektaktiviteten i de forskellige kommuner er lykkedes med at reducere andelen af afviste henvisninger.

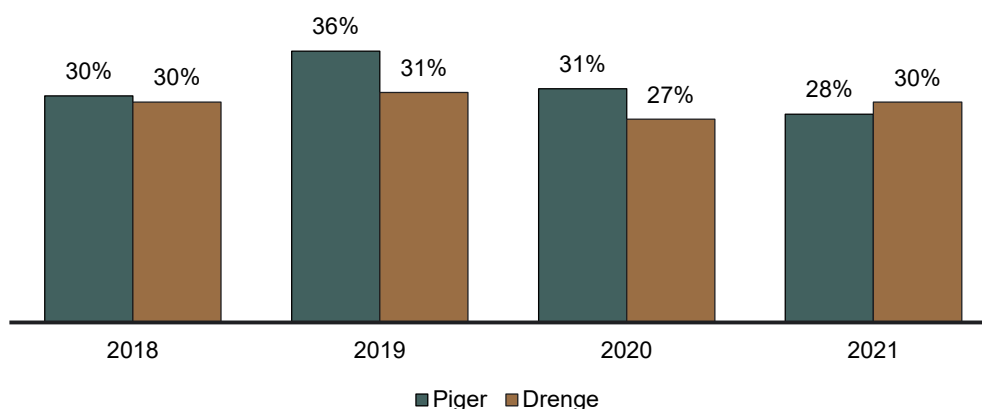
Tabel 9 viser antallet af afviste henvisninger og henvisninger i alt per 10.000 børn og unge i Region Sjælland fordelt på henholdsvis drenge og piger. Her ses det, at drengene i regionen har både flere henvisninger og flere afviste henvisninger på tværs af perioden. Forskellen er størst i 2018 og mindst i 2021, hvor både det totale antal henvisninger og antallet af afviste henvisninger kommer på næsten samme niveau som antallet for pigerne. Herved er der i 2021 en meget lille forskel på antallet af henvisninger i alt og antallet af afviste henvisninger for drenge og piger.

Tabel 9: Antal henvisninger i alt og antal afviste henvisninger fordelt på køn angivet per 10.000 børn og unge i Region Sjælland

	2018	2019	2020	2021	Total
PIGER					
Afviste henvisninger	25	29	27	23	104
Alle henvisninger	83	79	86	82	331
DRENGE					
Afviste henvisninger	31	30	26	24	111
Alle henvisninger	105	96	95	83	379

Figur 64 viser andelen af afviste henvisninger ud af det samlede antal henvisninger for henholdsvis piger og drenge i regionen.

Figur 64: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for henholdsvis piger og drenge i Region Sjælland

Ud fra figuren ses det, at pigerne i alle årene, undtagen i 2021, får afvist en større andel henvisninger end drengene, omend forskellen ikke er markant. I 2018 er der kun 1 procentpoint forskel på andelen af afviste henvisninger blandt piger og drenge, mens forskellen er størst i 2019, hvor den er på cirka 6 procentpoint. For både drenge og piger er andelen af afviste henvisninger størst i 2019. Dette kan, jf. Tabel 9, både tilskrives et fald i det samlede antal henvisninger og en stigning i antallet af afvisninger.

Det har ikke været muligt at inddele projektkommunerne i Region Sjælland ud fra deres aktivitetsniveau i perioden, da aktivitetsdata ikke er angivet på kommuneniveau. Derfor kan der ikke udledes noget omkring en mulig sammenhæng mellem projektaktivitet og udvikling i henholdsvis antallet af henvisninger henvist fra kommunerne samt andelen af afviste henvisninger henvist fra kommunerne.

6.5.1 Delkonklusion

Samlet set kan det konkluderes, at der for perioden januar 2018 til oktober 2021 i Region Sjælland har været et lille fald i antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien. Antallet af henvisninger i 2021 kan dog ikke sammenlignes med de øvrige år, da der mangler data for de sidste tre måneder af året. Andelen af henvisninger, som bliver afvist, har været relativt stabil i perioden på omkring 30%, dog med et lille udsving i 2019. De praktiserende læger og speciallæger stod for den største andel af henvisninger i perioden, men knap halvdelen af disse henvisninger er blevet afvist. Derimod blev kun 10-16% af henvisninger fra kommunen afvist, men denne andel har været stigende i perioden. Det tyder derfor ikke på, at projektaktiviteten overordnet set har medført en betydelig reduktion i andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist. Når der dykkes ned i de enkelte kommuner, ses et lignende billede for andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist; ingen af kommunerne har oplevet en samlet reduktion i andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i perioden fra 2018 til 2021.

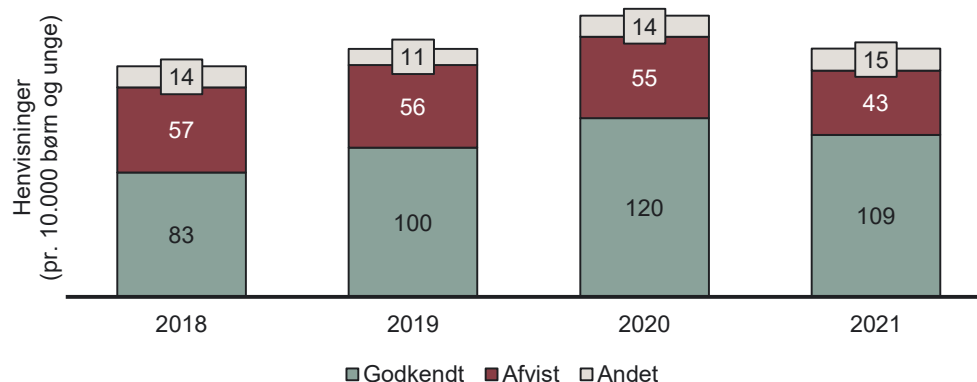
6.6 Udviklingen i henvisninger i Region Hovedstaden (2018-2021)

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Hovedstaden har i perioden fra januar 2018 til oktober 2021 modtaget 12.879 henvisninger. Antallet af henvisninger fordelt på årstal er vist i Tabel 10. Her ses det, at der i regionen var flest henvisninger i 2020 og færrest i 2018. I tabellen og alle figurer nedenfor skal der dog tages højde for, at tallene for 2021 kun indeholder henvisninger fra januar til og med september. Et lavere antal henvisninger i 2021 kan derfor ikke tolkes som en egentlig tendens, da der mangler data for de tre sidste måneder af året.

Tabel 10: Antal henvisninger i Region Hovedstaden i perioden januar 2018 til september 2021

	2018	2019	2020	2021	Total
Antal henvisninger	2.926	3.173	3.606	3.174	12.879

I Figur 65 er det samlede antal henvisninger vist per år og per 10.000 børn og unge. Søjlerne er delt i antallet af henvisninger, som er henholdsvis godkendte, afviste og andet.

Figur 65: Antal henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på henvisningsstatus

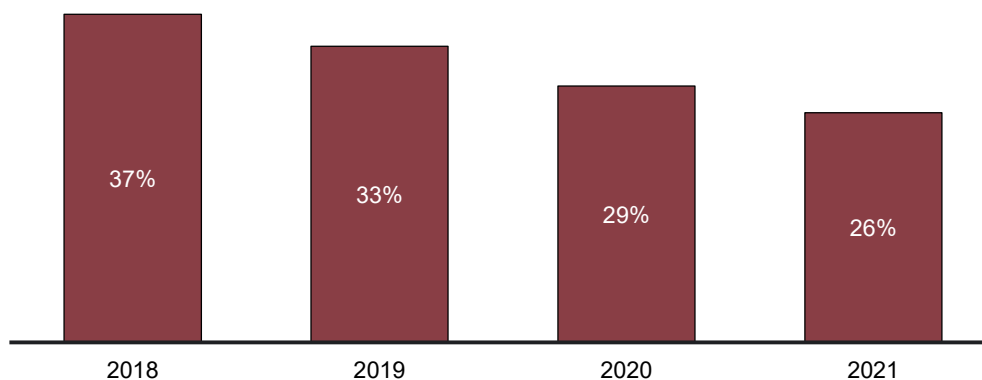
Note: Henvisningsstatus er inddelt i kategorierne Godkendt, Afvist og Andet. Andet dækker over kategorierne "Afventer gennemgang", "Annulleret", "Lukket" samt "Ufuldstændig".

Figur 65 viser, at der i perioden var mellem 154 og 189 henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen om året. Fra 2018 til 2020 ses der en stigning i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen. Denne stigning er drevet af en stigning i antallet af godkendte henvisninger, mens antallet af andet og afviste henvisninger har været relativt konstant i løbet af perioden. Størstedelen af henvisningerne bliver godkendt, og andelen af godkendte henvisninger udgør mellem halvdelen og to tredjedele af det samlede henvisningsantal i løbet af perioden.

Figur 66 fokuserer specifikt på andelen af henvisningerne, som bliver afvist. Her ses det, at andelen af henvisningerne til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Hovedstaden, som bliver afvist, er faldet med 11 procentpoint i perioden fra 37% i 2018 til 26% i 2021. Sammenholdes dette med Figur 59 ses det, at dette fald primært skyldes en stigning i antallet af godkendte henvisninger og ikke et fald i antallet af afviste henvisninger.

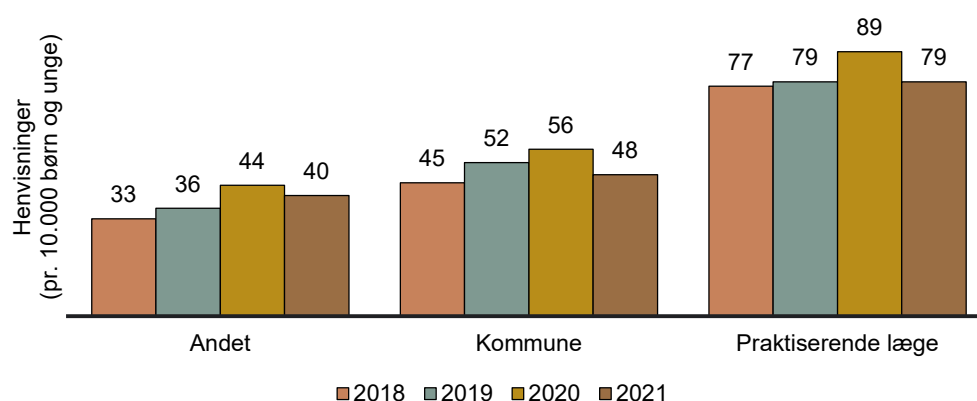
I Figur 67 præsenteres antallet af henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på tre grupper af henvisende instanser. De henvisende instanser er kategoriseret som *Andet*, *Kommune* eller *Praktiserende læge*. Kategorierne er yderligere beskrevet under figuren.

Figur 66: Andelen af henvisninger som bliver afvist i Region Hovedstaden

I Figur 67 præsenteres antallet af henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på tre grupper af henvisende instanser. De henvisende instanser er kategoriseret som *Andet*, *Kommune* eller *Praktiserende læge*. Kategorierne er yderligere beskrevet under figuren.

Figur 67: Antal henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på henviser

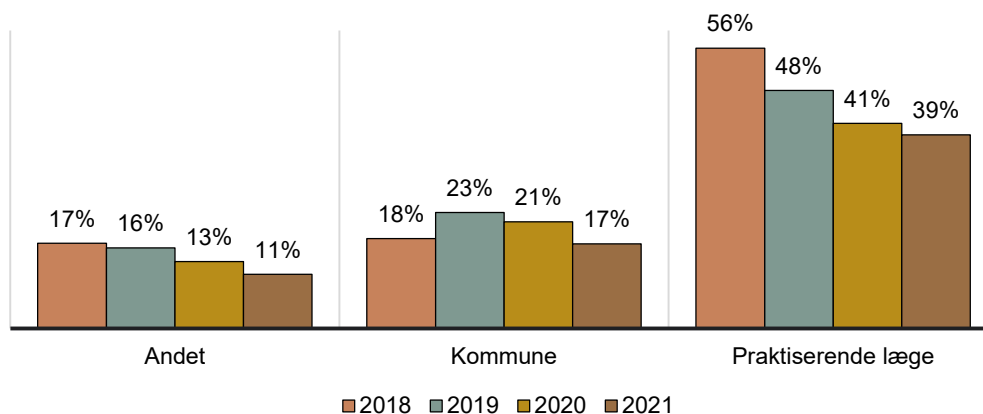

Note: *Andet* indeholder alle henvisninger, som ikke er blevet kategoriseret af regionen.

Figur 67 viser, at de praktiserende læger er den instans, der sender flest henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i perioden 2018-2021 i Region Hovedstaden. De står i alle årene for cirka halvdelen af henvisningerne, mens kommunerne står for cirka 30% af det samlede antal henvisninger om året. Antallet af henvisninger har for alle tre instanser været jævnt stigende fra 2018 til 2020. Herefter falder antallet igen, men dette fald kan helt eller delvist forklares ved, at figuren ikke indeholder data for de sidste tre måneder af 2021.

I Figur 68 præsenteres udviklingen i andelen af henvisninger fra hver henvisende instans, som bliver afvist.

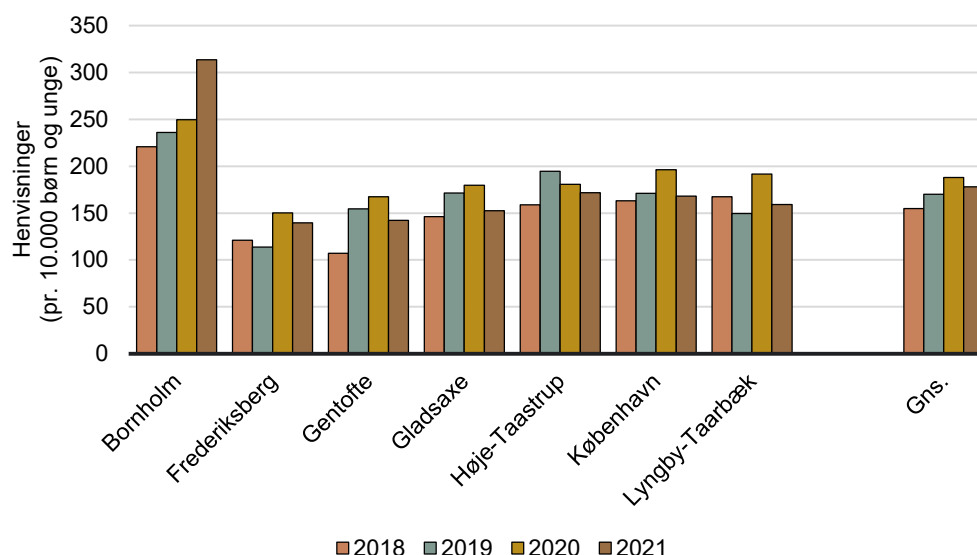
Figur 68: Andel afviste henvisninger i de tre grupper af henvisende instanser i Region Hovedstaden

Note: Kategorien "Andet" indeholder henvisninger, hvor regionen ikke har angivet den henvisende instans.

Figur 68 viser, at de praktiserende læger har den største afvisningsandel blandt de tre grupper af henvisende instanser. Her bliver mellem 56% og 39% af henvisningerne afvist i løbet af perioden, mens kun mellem 17% og 23% af henvisninger fra kommunen bliver afvist. Afvisningsandelen for de praktiserende læger er dog faldende gennem hele perioden. For henvisninger fra kommunen ses der derimod en stigning på 5 procentpoint fra 2018 til 2019, hvorefter der ses et fald frem mod 2021. Den samlede udvikling i andelen af henvisninger fra kommunen, som bliver afvist, er dermed næsten uændret i løbet af perioden. Andelen af henvisninger fra *Andet*, som bliver afvist, er også faldet i løbet af perioden, fra 17% i 2018 til 11% i 2021.

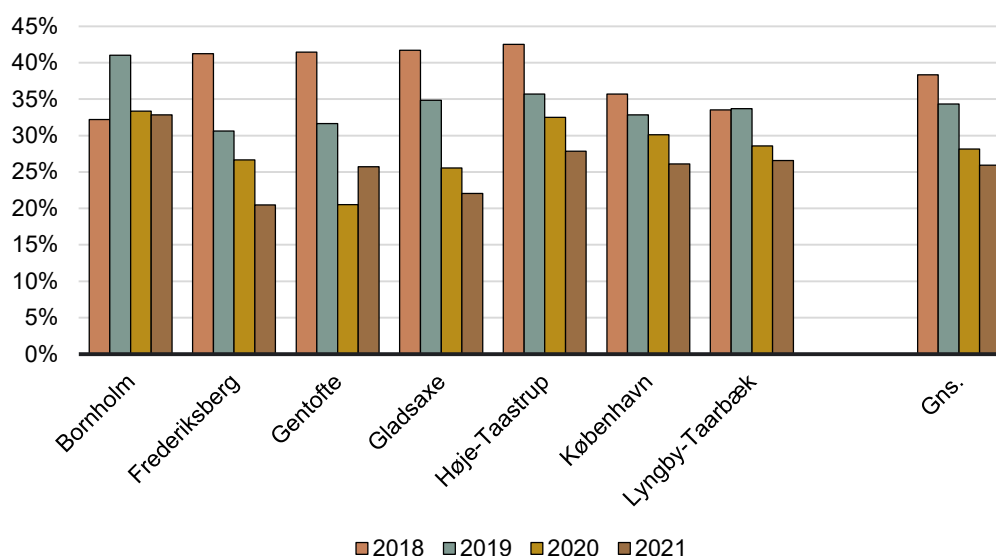
Antallet af henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på den henvistes bopælskommune er vist i Figur 69.

Figur 69: Antal henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på projektkommuner

Figur 69 viser, at Bornholms Regionskommune har markant flest henvisninger per 10.000 børn og unge i kommunen i forhold til de øvrige projektkommuner i Region Hovedstaden, og at antallet har været stigende i løbet af perioden fra 221 henvisninger per 10.000 børn og unge i kommunen i 2018 til 314 henvisninger i 2021. Frederiksberg Kommune har i gennemsnit det laveste antal henvisninger per 10.000 børn og unge i kommunen, hvor antallet af henvisninger stiger fra 121 henvisninger i 2018 til 140 henvisninger i 2021. Generelt ses en stigning i antallet af henvisninger i løbet af perioden i alle projektkommunerne i Region Hovedstaden på nær Lyngby-Taarbæk Kommune, som har haft et lille fald i antallet af henvisninger.

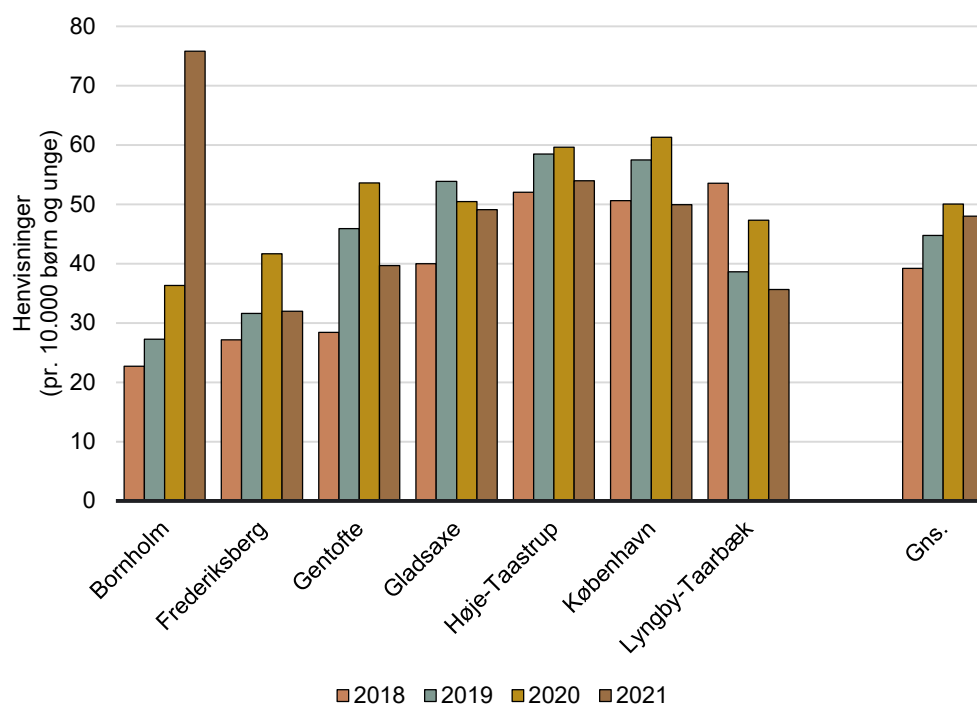
Andelen af henvisningerne i kommunerne, som bliver afvist, er vist i Figur 70.. Her ses en generel tendens til, at andelen af afviste henvisninger har været faldende i løbet af projektperioden i alle projektkommunerne i Region Hovedstaden på nær i Bornholms Regionskommune, hvor andelen har haft en lille stigning. Frederiksberg og Gladsaxe Kommune har begge oplevet et markant fald i andelen af afviste henvisninger på omkring 20 procentpoint fra henholdsvis 41% og 42% til 20% og 22%. Gentofte og Høje-Taastrup Kommune har ligeledes oplevet et stort fald på omkring 15 procentpoint i løbet af perioden fra 2018 til 2021.

Figur 70: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for hver projektkommune i Region Hovedstaden

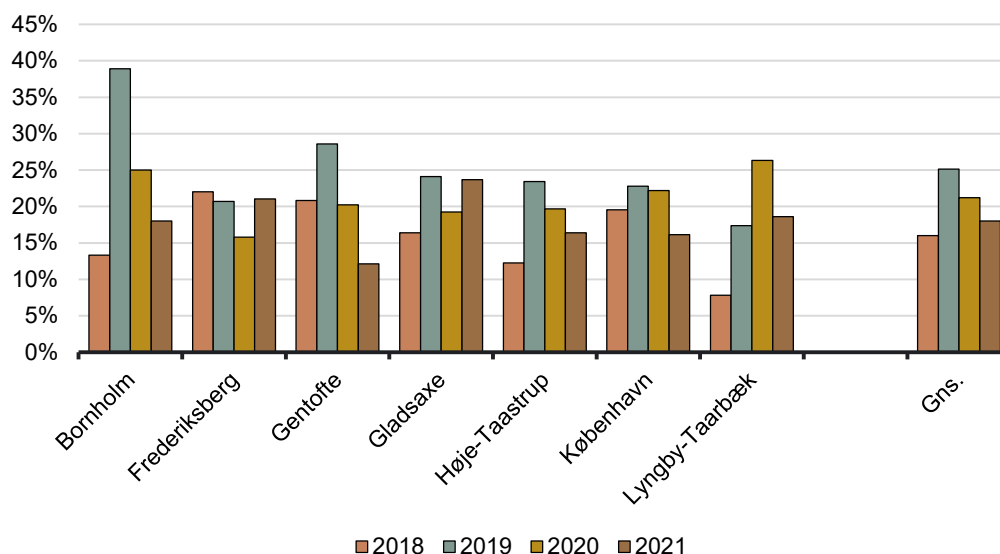
Figur 70 fokuserer specifikt på de henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans. Tendensen blandt kommunerne er ikke entydig, men mange kommuner har oplevet en stigning i antallet af henvisninger fra kommunen fra 2018 til 2020 og derefter et fald fra 2020 til 2021. Faldet fra 2020 til 2021 kan dog ikke tolkes som en egentlig tendens, da figuren mangler data for de sidste tre måneder af 2021. Den største stigning ses i Bornholms Regionskommune, hvor der især 2021 skete en stor stigning i antallet af henvisninger fra kommunen til 76 henvisninger per 10.000 børn og unge sammenlignet med blot 36 henvisninger året inden. Frederiksberg Kommune har i gennemsnit det laveste antal henvisninger fra kommunen i løbet af perioden (33 henvisninger), mens Høje-Taastrup har det højeste gennemsnit (56 henvisninger) af antal henvisninger fra kommunen per 10.000 børn og unge.

Figur 71: Antal henvisninger i Region Hovedstaden, hvor kommunen er den henvisende instans, fordelt på projektkommuner

Dykker vi ned i andelen af henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans, som bliver afvist, ses der varierende tendenser fra kommune til kommune. Dette er vist i Figur 71. Kun tre af de syv projektkommuner (Frederiksberg, Gentofte og København) har oplevet et fald i andelen af afviste henvisninger. Det største fald ses i Gentofte Kommune, hvor andelen af afviste henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans, er faldet med 9 procentpoint fra 21% til 12% i løbet af de fire år. Dermed ser det ud til, at projektaktiviteten kan have haft en effekt på andelen af afviste henvisninger fra kommunen i disse kommuner. Faldet kan dog også skyldes andre faktorer, og vi kan derfor ikke foretage entydige kausale fortolkninger baseret på disse data. I de resterende fire kommuner (Bornholm, Gladsaxe, Høje-Taastrup og Lyngby-Taarbæk) ses en stigning i andelen af afviste henvisninger i løbet af perioden, og det ser dermed ikke ud til, at projektaktiviteten har haft en nævneværdig effekt på andelen af afviste henvisninger i disse kommuner.

Figur 72: Andel henvisninger fra kommunen, som bliver afvist i hver projektkommune i Region Hovedstaden

I Tabel 11 præsenteres antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge i Region Hovedstadens projektkommuner fordelt på køn.

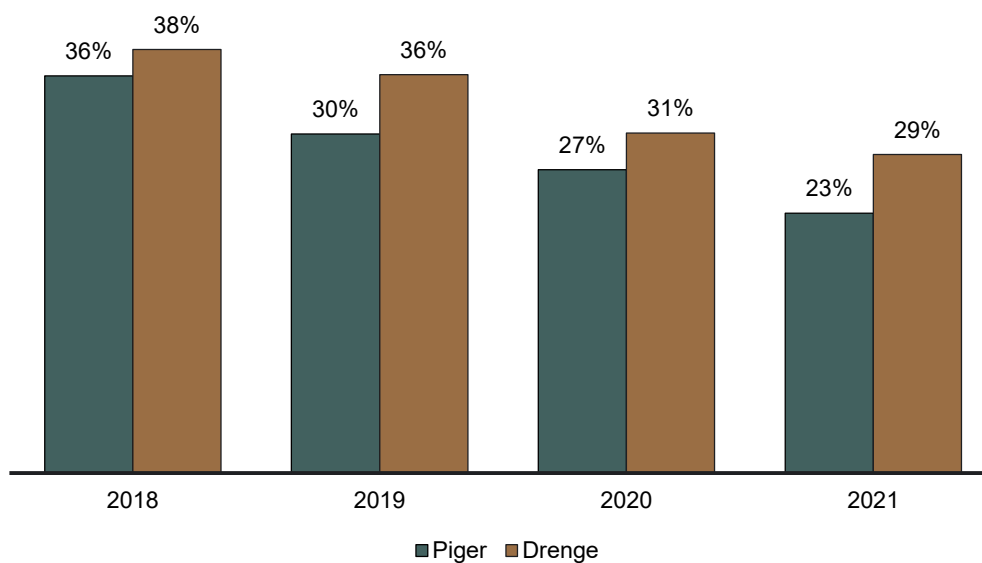
Tabel 11: Antal henvisninger i alt og antal afviste henvisninger fordelt på køn angivet per 10.000 børn og unge i Region Hovedstaden

	2018	2019	2020	2021	Total
PIGER					
Afviste henvisninger	25	23	26	20	94
Alle henvisninger	70	75	95	87	327
DRENGE					
Afviste henvisninger	32	33	29	23	117
Alle henvisninger	85	91	94	80	350

Tabel 11 viser, at projektkommunerne i regionen har henvist flere drenge end piger i løbet af projektperioden, og at der også er flere af disse henvisninger, som er blevet afvist. Antallet af henvisninger af piger er steget i løbet af perioden fra 70 til 87 henvisninger per 10.000 børn og unge, mens det for drengene er faldet fra 85 til 80 henvisninger per 10.000 børn og unge. Antallet af afviste henvisninger er faldet for både piger og drenge med henholdsvis 5 og 9 henvisninger per 10.000 børn og unge i regionen.

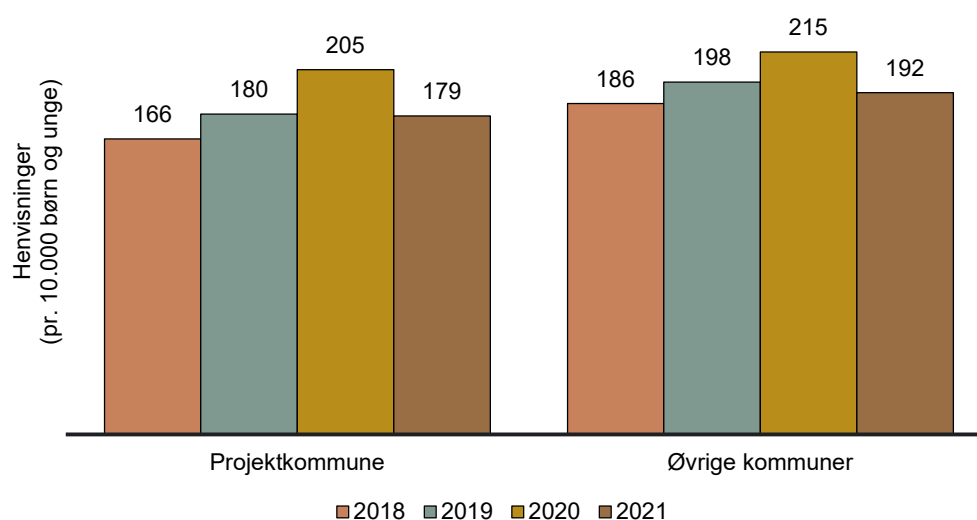
Dykkes der ned i andelen af henvisningerne, som bliver afvist, ses det, at piger generelt får afvist en lavere andel af deres henvisninger i alle fire projektår, jf. Figur 73.. Andelen er dog faldet jævnt i løbet af projektperioden for både drenge og piger. For pigerne er andelen af afviste henvisninger faldet fra 36% til 23%, mens andelen for drengene er faldet fra 38% til 29%.

Figur 73: Andel afviste henvisninger ud af det årlige henvisningsantal for henholdsvis piger og drenge i Region Hovedstaden

Figur 73 præsenterer det årlige antal henvisninger fordelt på henholdsvis projektkommuner (Bornholm, Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Høje-Taastrup, København og Lyngby-Taarbæk) og øvrige kommuner uden for projektet i 2018-2021.

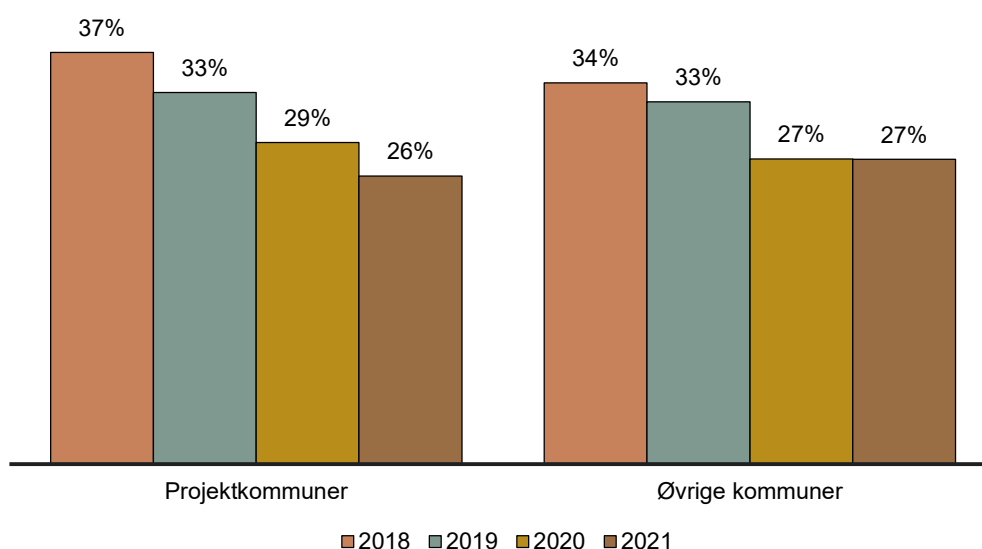
Figur 74: Antal årlige henvisninger i Region Hovedstaden fordelt på projektkommuner og øvrige kommuner

På figuren ses en stigning i antallet af henvisninger til og med 2020 blandt såvel projektkommuner som øvrige kommuner, hvorefter antallet falder (data for 2021 skal dog tages med det forbehold, at det ikke inkluderer oktober-december). Blandt projektkommunerne stiger antallet af henvisninger fra 166 henvisninger i 2018 til 205 henvisninger i 2020 – det vil sige en stigning på 39 henvisninger. Herefter falder det til 179 henvisninger, hvilket fortsat er et højere antal henvisninger end udgangspunktet i 2018, trods data for 2021 ikke er opdateret for årets sidste tre måneder. Blandt de øvrige kommuner stiger antallet af henvisninger fra 186 henvisninger i 2018 til 215 i 2020, det vil sige en stigning på 29 henvisninger, hvorefter antallet atter falder til 192 henvisninger – fortsat et stykke over udgangspunktet i 2018. Udviklingen i figuren tyder ikke på, at projektaktiviteten har haft en synlig indvirkning på udviklingen i antallet af henvisninger, når projektkommuner sammenlignes med øvrige kommuner. Dog kan der være en række underliggende faktorer, der også påvirker dette, hvorfor der ikke kan konkluderes på sammenhængen mellem projektaktivitet og udvikling i henvisningsantal.

Figur 74 viser andelen af afviste henvisninger ud af det samlede antal henvisninger i Region Hovedstadens projektkommuner i forhold til regionens øvrige kommuner.

Figur 75: Andel afviste henvisninger i Region Hovedstadens projektkommuner i forhold til regionens øvrige kommuner

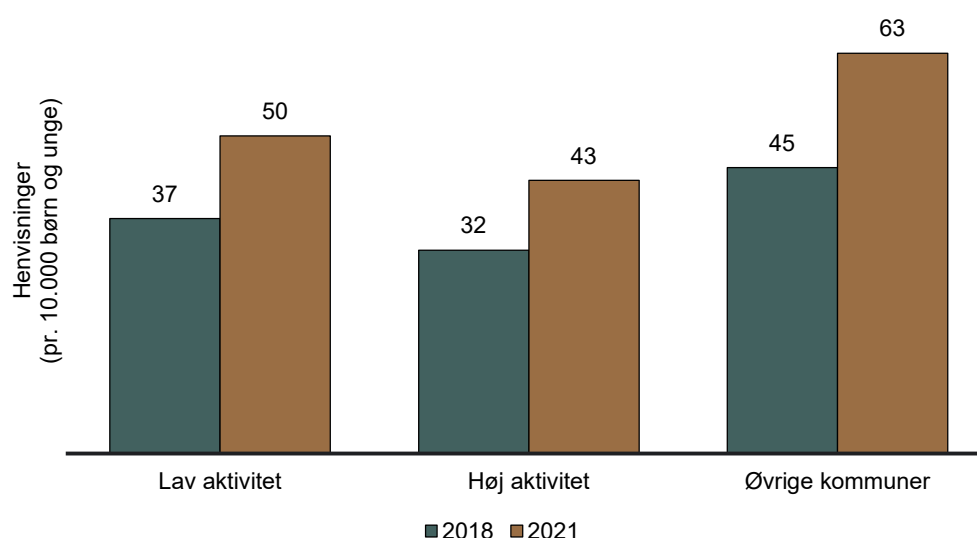

Figuren viser, at der i begge grupper af kommuner ses et fald i andelen af afviste henvisninger i løbet af projektperioden. I projektkommunerne er faldet på 11 procentpoint fra 37% i 2018 til 26% i 2021, mens det i de øvrige kommuner er på 7 procentpoint fra 34% i 2018 til 27% i 2021. Faldet er altså en smule større i projektkommunerne end i de øvrige kommuner. Dette tyder på, at projektaktiviteten kan have medvirket til et større fald i andelen af afviste henvisninger, selvom forskellen på projektkommunerne og de øvrige kommuner ikke er markant.

Figur 75 viser det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021, som er henvist af kommunerne i Region Hovedstaden, fordelt på kommunerne, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (se anmærkning til Figur 75 for yderligere forklaring). Data

er udvalgt for 2018 og 2021, da årene repræsenterer baseline inden projektopstart samt det afsluttende år med projektaktivitet – netop for at undersøge udviklingen i antallet af henvisninger fra forinden projektopstart til slutningen af projektperioden. Da henvisningsdata for 2021 er opgjort til og med september 2021, er data for 2018 ligeledes korrigeret, så det udelukkende består af henvisninger henvist fra januar til september samme år. Projektaktivitet for perioden er opgjort som det samlede antal igangværende og afsluttede forløb for henholdsvis New Forest Parenting Programme, Forældreпилотer inddelt i henholdsvis gruppeforløb og individuelle forløb samt vejledning i læringsmiljø, FÅ STYR PÅ angsten, EMO-unge inklusive vejledning i læringsmiljø, SPIS og Selvskade i perioden marts 2019 til oktober 2021. Da projektaktivitet er opgjort som et summeret antal på tværs af år, skal inddelingen af kommunerne i henholdsvis lav og høj projektaktivitet tages med det forbehold, at kommunerne ikke nødvendigvis har haft et kontinuerligt lavt eller højt aktivitetsniveau i hele perioden. I nogle tilfælde kan aktiviteten i en given kommune eksempelvis have været høj i ét år og lav i de resterende år. Henvisningsdata for øvrige kommuner i Region Hovedstaden, der ikke har været en del af projektet, er ligeledes afbilledet i figuren.

Figur 76: Det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021 i Region Hovedstaden for kommuner med lav og høj projektaktivitet samt øvrige kommuner

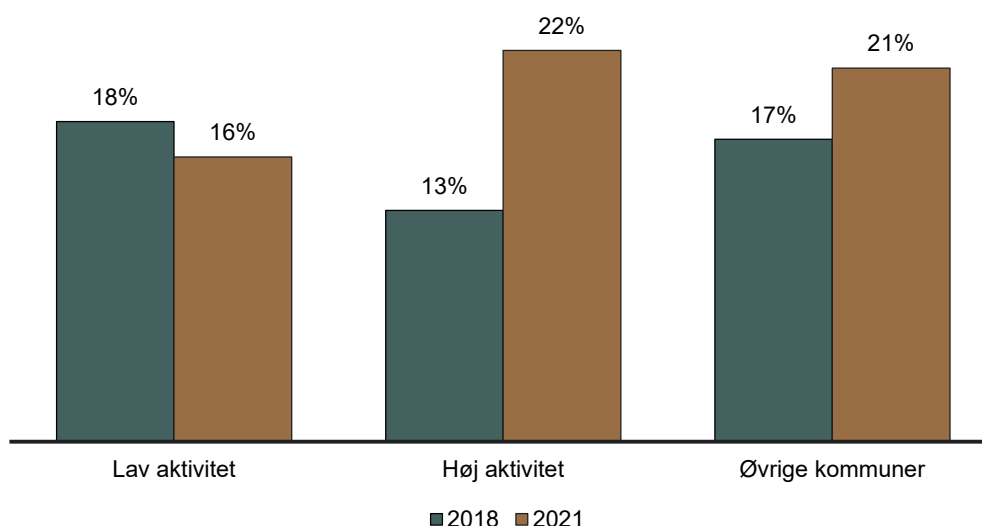

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner samt øvrige kommuner, der ikke har indgået i projektet. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Høje-Taastrup og Københavns Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe Kommuner. Øvrige kommuner indeholder alle kommuner, der ikke har indgået i projektet.

Det ses på figuren, at der forekommer nogenlunde samme udvikling i antallet af henvisninger henvist fra kommunen på tværs af kommuner med lav og høj projektaktivitet samt øvrige kommuner uden for projektet. For kommuner med lavt aktivitetsniveau ses en stigning i antallet af henvisninger per 10.000 børn og unge fra 37 henvisninger i 2018 til 50 henvisninger i 2021. For kommuner med et højt aktivitetsniveau ses en stigning i antallet af henvisninger fra 32 henvisninger i 2018 til 43 henvisninger i 2021, mens øvrige kommuner oplever en stigning fra 45 til 63 henvisninger fra 2018 til 2021. Sammenlignes antallet af henvisninger i 2021 for de tre kommuneinddelinger ses en variation i antallet, hvor projektkommuner med et højt aktivitetsniveau oplever det laveste antal af henvisninger (43 per 10.000 børn og unge), mens øvrige kommuner uden for projektet oplever det højeste antal henvisninger (63 henvisninger per 10.000 børn og unge), det vil sige en difference på 20 henvisninger per 10.000 børn og unge.

Figur 76 viser udviklingen i andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger henvist af kommunerne i Region Hovedstaden fordelt på kommuner, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet (samme inddeling af projektaktivitet som i ovenstående figur, se anmærkning til Figur 76 for yderligere forklaring på inddeling af projektaktivitet). Andelen af afviste henvisninger er præsenteret for 2018 (baseline inden kommunerne påbegyndte projektaktivitet) og 2021 til og med september.

Figur 77: Andel afviste henvisninger fra kommunen i Region Hovedstaden for kommuner med lav og høj projektaktivitet

Note: Projektkommunerne er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. Afbilledet i grafen er de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke afbilledet i grafen. 1. kvartil indeholder Høje-Taastrup og Københavns Kommuner, mens 4. kvartil indeholder Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe Kommuner.

På figuren ses, at der for kommuner med den laveste projektaktivitet sker et lille fald på 2 procentpoint i andelen af afviste henvisninger fra kommunen fra 2018 til 2021. For kommuner med den højeste projektaktivitet ses en markant stigning i andelen af afviste henvisninger henvist fra kommunen fra 13% i 2018 til 22% i 2021, det vil sige en samlet stigning på 9 procentpoint. Blandt øvrige kommuner uden for projektet sker en lille stigning i antallet på 17-21% i perioden.

Af de viste figurer over projektaktivitet fremgår det, at der ikke kan ses en betydelig forskel i udviklingen af henvisninger mellem de kommuner, der har en høj projektaktivitet, til de kommuner, der har en lav projektaktivitet, samt blandt øvrige kommuner. Fokuseres der på andelen af afviste henvisninger ses, at den største stigning i andelen af afviste henvisninger samt den største andel af afviste henvisninger i 2021 er at finde blandt kommuner med højt aktivitetsniveau i perioden.

Dette betyder *ikke*, at projektaktiviteterne ikke kan have en positiv virkning på udviklingen i antal af henvisninger. Det viser blot, at denne virkning i projektperioden ikke i sig selv har været så markant, at den ændrer den samlede udvikling i henvisninger fra kommunerne til børne- og ungdomspsykiatrien sammenlignet med kommuner med mindre projektaktivitet.

6.6.1 Delkonklusion

Samlet set kan det konkluderes, at antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Hovedstaden er steget i regionens projektkommuner i løbet af projektperioden fra 2018 til 2021. Denne stigning er især drevet af en stigning i antallet af henvisninger, som bliver godkendt. Dermed er andelen af det samlede henvisningsantal, som bliver afvist, faldet i løbet af perioden. De praktiserende læger står for den største andel af henvisningerne, men en stor andel af disse bliver afvist. Kommunerne står for en mindre andel af det samlede henvisningsantal, men en markant lavere andel af henvisningerne fra kommunen bliver afvist. Bornholms Regionskommune er den kommune, der har flest henvisninger per 10.000 børn og unge i kommunen, mens Frederiksberg Kommune har færrest. Andelen af henvisninger, der bliver afvist, er faldende på tværs af næsten alle projektkommuner i perioden, men dykkes der ned i andelen af afviste henvisninger, hvor kommunen er den henvisende instans, ses der ingen entydig tendens på tværs af kommunerne, hvor nogle har oplevet en generel stigning i andelen af afviste henvisninger, mens andre har oplevet et fald. Sammenlignes projektkommuner med øvrige kommuner, ses samme tendens for udviklingen i både antal henvisninger og andelen af afviste henvisninger, dog med et større fald i andelen af afviste henvisninger blandt projektkommunerne. Samtidig kan der ikke ses en positiv indvirkning på henvisningsudviklingen, når kommunerne sammenlignes på lavt og højt aktivitetsniveau, hvorfor der ikke ses et entydigt billede på sammenhængen mellem projektaktivitet og udvikling i henvisninger.

7 Bilag B: Kort beskrivelse af hvert satspuljeprojekt

7.1 Region Nordjylland: Tværfagligt Udgående Team

7.1.1 Målgrupper

I projektet i Region Nordjylland er den fremskudte funktion rettet mod børn og unge med psykiske vanskeligheder, hvor kommuner har behov for sparring om problemstillinger og udfordringer i indsatsen, og hvor der ikke i forvejen er en aktiv sag i børne- og ungdomspsykiatrien.

7.1.2 Organisering

Projektet er et fælles projekt på tværs af børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland og alle kommuner beliggende i regionen. Alle kommuner er således repræsenteret i styregruppen for projektet sammen med børne- og ungdomspsykiatrien.

Projektet er bygget op om, og en videreførelse af, en udgående enhed i psykiatrien kaldet Tværfagligt Udgående Team (TUT). Dette team tilbyder sparring med kommunerne med et psykiatrifagligt perspektiv. Der sparres om, hvori de psykiske vanskeligheder hos barnet eller den unge kan bestå samt mulige tiltag i nærmiljøet, der kan afhjælpe vanskelighederne. Teamet leverer alene sparring. I kommunerne skal man således selv følge op på den sparring, der gives i forhold til udfordringer og muligheder for det enkelte barn og dennes familie. Teamet består af mellem tre en halv og fire stillinger bemandet af socialrådgivere, specialpsykolog og sygeplejerske.

Der er endvidere en aftale med den centrale visitation i børne- og ungdomspsykiatrien om, at hvis et barn eller en ung har været drøftet med TUT, og der er mistanke om en psykiatrisk problemstilling, så skal henvisning ikke afvises. Omvendt kan den centrale visitation og ambulatorierne (i udvalgte sager på konference) anbefales inddragelse af TUT.

Projektet har været organiseret i tæt sammenhæng med projekt om implementering af forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser. Der er derfor et vist overlap i aktiviteter i de to projektfælles.

7.1.3 Praksis i den fremskudte funktion

Funktionen er bygget op om to elementer: deltagelse i konsultative netværksmøder og fremskudt psykiatri. Begge elementer handler om at give en psykiatrifaglig og sektorspecifik sparring i enkeltsager, hvor kommune (eller almen praksis) oplever at have brug for sparring i forhold til børn, hvor der er – eller er mistanke om – psykiske vanskeligheder.

Ved de konsultative netværksmøder deltager ansatte i TUT i netværksmøder om enkeltsager. Møderne er arrangeret af og forankret i de enkelte kommuner. Fra september 2019 til september 2021 havde TUT deltaget i 256 konsultative netværksmøder.

Som fremskudt psykiatri deltager TUT hver måned i et tværfagligt sparringsforum i hver enkelt kommune. Her kan kommunale praktikere og almen praksis bede om at få en sag drøftet. Fremskudt psykiatri afholdes en fast dag hver måned, og der er afsat tre timer til

dette. Aalborg er dog en undtagelse. Her er der afsat fem timer grundet Aalborgs størrelse. TUT har fra september 2019 til september 2021 givet sparring på 483 sager som fremskudt psykiatri.

Tilgangen bygger på en stepped care-model, hvor tiltag på et lavere specialiseringsniveau skal afprøves, før der kan henvises til eller inddrages repræsentanter fra et højere specialiseringsniveau. Denne tilgang ligger i forlængelse af arbejdet med at implementere forløbsprogram for børn og unge med psykiske lidelser.

7.1.4 Øvrige elementer i den fremskudte funktion

Der har i projektet også været fokus på generel kompetenceudvikling blandt det kommunale personale. Der er udviklet program for undervisningsdage om henholdsvis spiseforstyrrelser, skolevægring og unge i mistrivsel, hvor der samtidig på undervisningsdagene er blevet gjort opmærksom på mulighederne i TUT. Hver kommune har kunnet vælge at modtage to undervisningsdage i løbet af projektperioden. Det er ansatte i Tværfagligt Udgående Team, der har forestået undervisningen. Cirka 1.000 kommunalt ansatte medarbejdere på tværs af pædagoger, lærere, psykologer, sundhedsplejersker og socialrådgivere har deltaget i denne undervisning frem til oktober 2021.

Der er ligeledes afholdt fire tværgående temadage om a) tværsektoriel samskabelse – de fælles børn, b) ledelsesseminar om strategisk forankring og implementering, c) det forebyggende mindset og d) lederseminar om bedre forløb. I alt har mellem 600 og 700 ledere og medarbejdere deltaget i disse temadage.

Opbygning af tværsektoriel forståelse er endvidere blevet understøttet af muligheden for tværsektoriel praktik. Her har særligt kommunalt personale været på endagspraktik i de psykiatriske ambulatorier. Der har været stor efterspørgsel efter dette.

To psykologer fra hver kommune har kunnet modtage supervision fra regionalt ansat personale. Her er der særligt blevet givet supervision i forhold til konkrete forhold i konkrete sager og mere generelt i forhold til, hvornår en problemstilling er relevant for psykiatrisk behandling, og hvornår den ikke er.

7.2 Region Midtjylland: Fremskudt psykiatri

7.2.1 Målgrupper

I projektet i Region Midtjylland er der arbejdet med tre delprojekter, hvor den fremskudte funktion har været målrettet forskellige målgrupper. I delprojekt 1: Forebyggelse af angst og depression hos børn og unge har målgrupperne været henholdsvis børn og unge i alderen 0-18 år med symptomer på angst (Cool Little Kids, Cool Kids og Chilled) og børn og unge i alderen 0-18 år med behov for behandling i forhold til depressive symptomer, hvor de depressive symptomer enten er eneste symptom eller dominerende symptom. I delprojekt 2: Forebyggende indsats ved begyndende skolevægring har målgruppen været skolebørn med bekymrende fravær, hvor der ikke har været mere end to måneders sammenhængende fuldstændigt fravær. Her har 190 børn modtaget en indsats fra september 2019 til oktober 2021. I delprojekt 3: Henvisning for almen praksis har den direkte målgruppe været almen praksis og den kommunale forvaltning, hvor læge

vurderer, at der eventuelt er behov for en støttende kommunal indsats til familier med børn med psykiske vanskeligheder.

7.2.2 Organisering

Delprojekt 1 om angst og depression er gennemført i et samarbejde mellem Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA) i Region Midtjylland og Aarhus, Skive, Ikast-Brande, Favrskov, Syddjurs, Silkeborg og Odder Kommuner (Samsø Kommune udgået efter 2019). I dette delprojekt er den konkrete borgerrettede indsats forankret i de deltagende kommuner, der tilbyder manualbaseret lettere behandlende indsatser for de to målgrupper efter en række systematiske vurderinger, herunder blandt andet telefonisk opkald (tjekliste), opstartsmøde med caseformulering, samtaler, diverse spørgeskema/vurderinger med mere. Dette gøres på baggrund af uddannelse af kommunalt ansatte terapeuter, der har gennemgået Cool Kids-certificering i CEBU og kompetenceudvikling via BUA i forhold til angst.

Der er endvidere i hver kommune nedsat et Tværfagligt Rådgivningsteam (TRT), hvor der er tilknyttet faste psykologer fra BUA. BUA tilbyder fast sparring og supervision til alle TRT'ere.

Delprojekt 2 om skolevægring er gennemført i et samarbejde mellem Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA) i Region Midtjylland og Viborg, Herning, Lemvig, Ringkjøbing-Skjern, Struer, Syddjurs, Norddjurs, Favrskov og Silkeborg Kommuner. Også i dette delprojekt er den konkrete borgerrettede indsats forankret i de deltagende kommuner, hvor der tilbydes et standardiseret struktureret – men ikke manualbaseret – indsatsforløb med gennemgående tovholder til de deltagende børn og unge.

Også her varetages undervisning af kommunalt personale (tovholdere) af ansatte fra BUA. Der tilbydes ligeledes fast sparring og videorådgivning i hver kommune fra ansatte ved BUA, hvor der er specifikke BUA-medarbejdere knyttet til hver kommune. BUA har varetaget den del af undervisningen, der drejer sig om psykopatologi. Der er ligeledes indhentet ekstern kompetenceudvikling.

Delprojekt 3 om henvisning fra almen praksis er gennemført i samarbejde mellem praktiserende læger og Viborg og Herning Kommuner. Speciallæge fra BUA har afsat tid til sparring hver uge. Der har dog været meget få henvendelser.

KOMMUNE	DELPROJEKT 1	DELPROJEKT 2	DELPROJEKT 3
AARHUS	x		
FAVRSKOV	x	x	
HERNING		x	x
IKAST-BRANDE	x		
LEMVIG		x	
NORDDJURS		x	
ODDER	x		
RINGKØBING-SKJERN		x	
SILKEBORG	x	x	
SKIVE	x		
STRUER		x	
SYDDJURS	x	x	
VIBORG		x	x

7.2.3 Den borgerrettede praksis

I delprojekt 1 om angst og depression har der været arbejdet med almen forebyggelse, målrettet rådgivning og målrettet behandling. Se mere om den almene forebyggelse nedenfor. Den målrettede rådgivning har bestået af tværfaglig rådgivning organiseret i tværfaglige rådgivningsteam, der har været nedsat i hver af de deltagende kommuner. Til hvert TRT har der været tilknyttet medarbejdere fra BUA, der kan indgå i sparring og supervision. Her er 318 børn blevet drøftet i de tværfaglige rådgivningsteam fra september 2019 til oktober 2021. Den målrettede behandling har bestået af standardiserede individuelle og gruppebaserede forløb med lettere behandling gennem Cool Kids, Chilled, eget udviklet depressionsforløb og individuelt tilpassede forløb. Alle forløb har været baseret på kognitiv adfærdsterapi. Per oktober 2021 har 464 børn været igennem et lettere behandlingsforløb.

Endvidere har der i TRT'erne per oktober 2021 været gennemført supervision på cirka 180 sager.

I delprojekt 2 om skolevægring har der været arbejdet med at iværksætte standardiserede strukturerede individuelle forløb for børn med bekymrende skolefravær. Det særlige har her været, at der er blevet tildelt en gennemgående tovholder, der har koordineret den samlede indsats og været kontaktperson til barn og familie. Der har været løbende opfølgning på indsatsen. Frem til oktober 2021 har 189 børn og unge været optaget i et individuelt tilrettelagt forløb.

BUA har været til rådighed for konkret rådgivning (via video) ugentligt for de deltagende kommuners tovholdere og eventuelle andre relevante parter. Ligeledes er der tilbudt faglig sparring og supervision hver fjerde uge på gruppebasis for de kommunale tovholdere. Der har ifølge projektregistreringer i oktober 2021 været gennemført sparring på 355 sager, og der er gennemført 130 supervisionssessioner.

I delprojekt 3 om henvisninger fra almen praksis har man søgt at styrke dialogen mellem almen praksis og den kommunale indsats. Dette er gjort, ved at der er udviklet et korrespondancemodul, der kan anvendes i de praktiserende lægers fagsystem, hvor der har været mulighed for direkte skriftlig kommunikation mellem almen praksis og den kommunale forvaltning. Tanken har været, at den praktiserende læge kan rette direkte henvendelse til kommunen, når almen praksis oplever familier, hvor der er børn med psykiske vanskeligheder, der eventuelt kan have behov for kommunal støtte. Ligeledes kan kommunen informere om iværksatte tiltag for de givne familier.

Der er kun modtaget data om antal henvisninger fra almen praksis til den ene kommune i projektet. Her har der været 126 henvendelser frem til juli 2021, hvoraf cirka 34 vurderes relevante i kommunen.

7.2.4 Øvrige elementer i den fremskudte funktion

Den almene forebyggelse er primært gennemført som oplæg, udarbejdelse af materiale og undervisning til frontpersonale i skoler og dagtilbud. Der er per oktober 2021 gennemført oplæg for fagprofessionelle i alle i kommuner i projektet fordelt på i alt 51 oplæg.

7.3 Region Syddanmark

7.3.1 Målgruppe

- Den primære målgruppe for indsatsen i Region Syddanmark er børn og unge i alderen 6-17 år med tegn på mistvivsel og/eller lettere psykiske problemstillinger.
- Derudover er der i projektet gennemført aktiviteter målrettet henholdsvis forældre og pårørende til børn i målgruppen samt de fagprofessionelle i kommunerne.

7.3.2 Organisering

Projektet er etableret i et samarbejde mellem Region Syddanmark og de 22 kommuner i regionen. Projektet er regionalt forankret i henholdsvis Børne- og Ungdomspsykiatri Odense og Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland og i kommunerne – som oftest i kommunernes PPR.

Der er i forbindelse med projektet etableret en udgående fremskudt funktion, der med ansættelse af 10 fremskudte regionale medarbejdere tilsammen dækker 21 lokale sparringsfora (Fanø hører under Esbjerg). Derudover er der ansat en psykiatrifaglig konsulent, der varetager en supervisionsrolle i forhold til de udgående regionale medarbejdere.

Som en del af projektet er kommunernes PPR ligeledes opnormeret med henblik på at sikre ressourcer til at varetage en lettere behandlende rolle sammen med de udgående medarbejdere fra psykiatrien samt til at koordinere indsatsen i kommunen.

7.3.3 Den borgerrettede praksis

Indsatsen i projektet er bygget op om en række elementer, der tilsammen skal understøtte arbejdet med at identificere og hjælpe børn og unge i psykisk mistrivsel tidligere og i nærmiljøet, henholdsvis:

- Regional deltagelse i månedlige kommunale sparringsmøder om enkeltsager i den enkelte kommune.
- Forskellige typer af direkte indsatser, hvor region og kommune begge er involveret, herunder forebyggende og lettere behandlende indsatser.

Sparringsmøderne fungerer som et gensidigt mødeforum, hvor kommunen kan bringe sager med, som de har udfordringer med, og psykiatrien kan bringe sager ind, som ikke hører til i psykiatrien. Derudover kan de regionale medarbejdere bringe sager med, der kommer gennem henvendelse fra almen praksis. Møderne holdes i kommunen for at være tæt på barnets nærmiljø. Der er på tværs af kommunerne drøftet 858 sager på sparringsmøder igennem forløbet frem til medio oktober 2021.

Formålet med sparringsmøderne er i kraft af den tværsektorielle deltagelse helt overordnet at få identificeret og handlet på barnet eller den unges udfordringer og psykiske mistrivsel, inden disse udvikler sig til en mere indgribende problematik, der kræver et egentligt behandlingsforløb i psykiatrien. Målet er samtidig at sikre en bedre koordinering på tværs, herunder at understøtte sammenhængende forløb og bedre overgange mellem indsatser, når der iværksættes støtte til den enkelte.

På tværs af kommunerne er der afsat mellem 45 minutter til halvanden time per sag. I flere kommuner arbejdes der ligeledes med opfølgning på tidligere sager på møderne.

- Et resultat af sparringsmøderne er i flere tilfælde, at den kommunale PPR, ofte i samarbejde med den regionale medarbejder, i en kortere periode tilrettelægger et lettere behandlingsforløb i sammenhæng med andre indsatser omkring barnet eller den unge.
- De direkte indsatser, hvor de regionale medarbejdere er involveret, har meget forskellig karakter og dækker over eksempelvis:
 - Afklarende samtaler
 - Samtaleforløb med psykoedukation
 - Deltagelse i møder med kommunen
 - Kvalificering af henvisninger
 - Tilbage melding til praktiserende læge
 - Supervision af fagpersonale

7.3.4 Øvrige elementer i den fremskudte funktion

Ud over den direkte borgerrettede indsats er der samtidig i projektet arbejdet tværsektorielt med henholdsvis:

- Kompetenceudvikling på skoler og for andre fagprofessionelle i kommunerne
- Forældrekurser
- Webinarer målrettet henholdsvis frontmedarbejdere og forældre
- Sparring til forældre

Der er i forløbet afholdt i alt ni forældrekurser, men det skal overordnet bemærkes, at afholdelse af forældrekurser har været udfordret grundet COVID-19. På tværs af kommuner og region har man derfor forsøgt at finde andre løsninger undervejs, eksempelvis i form af tilbud om telefonsparring eller onlinesparring 1:1 til de forældrepar, der gerne vil deltage i forældretilbud, men som blev ramt af COVID-19 restriktioner.

Der er ligeledes produceret et redskabsbaseret webinar om følelser og følelsesregulering målrettet forældre til skole- og teenagebørn. Der er derudover afviklet webinarer om angst og OCD ad tre omgange – hver gang med 20-30 tilmeldte.

Kompetenceudviklingen af frontpersonalet har ligeledes været udfordret af COVID-19, hvorfor der også her er arbejdet med produktion af og deltagelse i webinarer, der samtidig har vist sig at være lettere at prioritere for medarbejderne i en travl hverdag. Der er således produceret et webinar om angst hos børn og unge målrettet frontpersonale samt været deltagelse i webinar med Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn, webinaret "Tilbage til Skole" fra Børne- og Ungdomspsykiatrien Odense samt webinar om PDA (Pathological Demand Avoidance) med oplægsholdere fra SPUTNIK.

7.4 Region Sjælland: Bakkehuset

7.4.1 Målgruppe

Målgruppen for Bakkehusets indsats er defineret som børn og unge, der har henvendt sig til den psykiatriske akutmodtagelse (PAM) i Roskilde, hvor henvendelsen ikke har ført til en indlæggelse.

Der har i registreringsperioden været i alt 1.588 forløb i Bakkehuset, hvoraf 467 forløb er afsluttet til psykiatrien, og 928 er afsluttet til egen læge. 75 børn eller unge har haft mere end ét forløb i Bakkehuset i perioden.

7.4.2 Organisering

Region Sjælland har i samarbejde med fire kommuner, henholdsvis Faxe, Roskilde, Holbæk og Kalundborg, som den eneste region etableret og afprøvet en egentlig tværsektoriel enhed: Bakkehuset.

Roskilde og Kalundborg Kommuner deltager hver med frikøbt arbejdskraft i den nye enhed sammen med børne- og ungdomspsykiatrien, der er repræsenteret med 12 medarbejdere med erfaring fra psykiatrien, henholdsvis børne- og ungdomspsykiater, sygeplejersker, socialrådgiver, specialpsykolog/psykologer, lærer og pædagog med flere.

De kommunale medarbejdere er sagsbehandlere, som samtidig har en deltidsstilling i deres egen kommune. Denne organisering betyder i praksis, at de bibeholder følingen med socialfagligheden samt udvikling i praksis i kommunerne, som kan bringes aktivt i spil i Bakkehuset. Det opleves samtidig som en styrke, at flere kommuner er repræsenteret i Bakkehuset, fordi det giver et indblik i forskellighederne kommunerne imellem i forhold til eksempelvis kommunale tilbud og visitationspraksis.

De regionale medarbejdere refererer til Afdeling for Børne- og Ungdomspsykiatri, og de kommunale medarbejdere refererer til den kommune, hvorfra de er frikøbt.

7.4.3 Den borgerrettede praksis

Hensigten med Bakkehuset er at tilbyde børn, unge og familier støtte til det videre forløb efter henvendelsen. Afsættet for den indsats, der tilbydes i Bakkehuset, er at bidrage til at understøtte tværsektoriel koordinering og skabe en sammenhængende indsats på Trin 2 i terminologien udviklet i forbindelse med de nationale forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser.

Bakkehusets indsats består i praksis af to hovedelementer, henholdsvis facilitering af samarbejde, udredning og koordinering af aktører på tværs af de relevante sektorer på et tidspunkt, hvor familierne har oplevet ikke at kunne få støtte andre steder, samt tilbuddet om et fast kontaktpunkt og samtaleforløb.

Alle børn/unge får tildelt en fast kontaktperson i forbindelse med indsatsen i Bakkehuset, og den løbende kontakt med familierne består af familiernes fremmøde i Bakkehuset, støttende samtaler, deltagelse i netværksmøder, telefonkonsultationer og hjemmebesøg. Formen på de støttende samtaler er fleksibel, og det er et særligt fokus hos medarbejderne, at familierne skal kunne mødes, hvor det giver mening og opleves som trygt for dem.

Da alle i målgruppen per definition er blevet afvist som relevante for umiddelbar indlæggelse på psykiatrisk afdeling, følger Bakkehuset op på igangværende indsatser og vurderer, om der skal iværksættes en uddybende vurdering og indsats, eller om der skal ske yderligere udredning, diagnosticering og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien. Hvis der skal iværksættes uddybende vurdering og indsats, optræder Bakkehuset som tovholder i denne proces, hvor der knyttes en specifik kontaktperson til familien. Bakkehuset har kompetencerne til at udrede, men varetager ikke denne opgave. Fokus er på koordinering og styrkelse af det tværsektorielle samarbejde samt at sikre familierne et fast holdepunkt, imens det vurderes, hvilken indsats der er brug for og hvor.

7.4.4 Øvrige elementer i den fremskudte funktion

Det er et grundlæggende princip i Bakkehusets praksis, at kompetenceudvikling og udbredelse af erfaringerne fra arbejdet i Bakkehuset spredes gennem det eksemplariske princip. Således er der ikke planlagt kompetenceudvikling gennem kurser, temadage eller lignende. I stedet arbejder Bakkehuset på at være til stede i det konkrete arbejde med børn, unge og deres familier i samarbejde med de øvrige aktører for igennem denne kontakt at være med til at opkvalificere indsatsen i den konkrete sag, med håb om at dette vil have en mere generel indflydelse på indsatsen hos de relevante aktører.

Endvidere gøres erfaringerne fra arbejdet i Bakkehuset til genstand for fælles drøftelser i det formelle forum for samarbejde mellem regionens psykiatri og kommunerne i regionen.

7.5 Region Sjælland: headspace

7.5.1 Målgruppe

Målgruppen for projektet er som udgangspunkt børn og unge i alderen 12-25 år, der henvender sig til headspace. Målet er, at børn og unge, der har behov for et forløb i psykiatrien, får det rigtige brobyggende tilbud, samt at hjælpe unge, der har det svært og mistrives, men ikke falder inden for målgruppen for PAM.

Der har i headspace Roskilde været tilknyttet 961 unge i perioden 2019-2021. På tværs af de 961 unge er der i alt blevet afholdt 1.929 samtaler med medarbejdere/frivillige i headspace og 86 samtaler alene med den regionale fremskudte medarbejder tilknyttet headspace i projektperioden. Det er uklart, hvor mange samtaler der er afholdt, hvor både en medarbejder eller frivillig fra headspace samt den fremskudte medarbejder har deltaget.

7.5.2 Organisering

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem Psykiatrien Region Sjælland og headspace Danmark med udgangspunkt i headspace Roskilde.⁴

En psykiatrisk sygeplejerske fra det regionale TOP-team (Tidlig Opsporing af Psykose) er frikøbt til fysisk tilstedeværelse som fremskudt medarbejder i headspace otte timer om ugen. Den psykiatriske sygeplejerske er ansat i psykiatrien, og alt, der har med personaleledelse at gøre, er således varetaget i psykiatrien.

I headspace er den fremskudte medarbejder betragtet som en integreret del af headspace-teamet på lige fod med øvrige medarbejdere og frivillige og er således tænkt ind i hverdagen som en del af den samlede personale- og frivilligruppe. Der er afholdt halvårslige evalueringsmøder af den fremskudte funktion med den psykiatriske sygeplejerske i forhold til indhold og aktiviteter, og vedkommende er tilbudt de samme kurser i facilitering af frivillige og samtaletilbud som øvrige medarbejdere.

I den organisering, der er afprøvet i forbindelse med projektet, kan den fremskudte regionale medarbejder ikke brobygge direkte til psykiatrien, men skal igennem TOP-team eller, hvis det er akut, igennem PAM. Den primære brobygning fra headspace foregår til praktiserende læge.

⁴ I projektforslaget er der søgt om og fået godkendelse til at anvende uforbrugte midler til også at ansatte fremskudte regionale psykiatrimedarbejdere i headspace Kalundborg, Slagelse, Lolland og Guldborgsund. Disse indgår ikke i evalueringen.

7.5.3 Den borgerrettede praksis

Den fremskudte psykiatriske sygeplejerske har i stort omfang i fællesskab med medarbejdere og frivillige i headspace selv defineret sin rolle ud fra den overordnede opgavebeskrivelse og de lokalt afdækkede behov. Dette har resulteret i en opgaveportefølje rettet mod de unge bestående af:

- Samtaler med unge – både samtaler, der er varetaget udelukkende af den psykiatriske sygeplejerske, og samtaler, der er afholdt sammen med frivillige og ansatte. Samtalerne er et vigtigt redskab i arbejdet med såvel opsporing, som brobygning.
- Input til og facilitering af gruppeforløb blandt andet om NÆB (nervøsitet, ængstelighed og bekymring) og forløb overleveret fra socialpsykiatrien om autismespektrumforstyrrelser.

7.5.4 Øvrige elementer i den fremskudte funktion

En væsentlig del af den samlede opgave for den fremskudte medarbejder er opkvalificering af frivillige og medarbejdere i headspace i forhold til problemstillinger, der falder inden for psykiatriens felt. Opkvalificeringen er både formaliseret gennem undervisning, gennem deltagelse i samtaler og gennem sparring.

- Væsentlige aktiviteter i opkvalificeringen:
- Opkvalificering af frivillige blandt andet gennem sparringssamtaler – med særligt fokus på før-/eftersparring i forbindelse med samtaler med unge eller pårørende.
- Kompetenceudvikling gennem undervisning blandt andet i psykiatriens opbygning, den praktiserende læges rolle, psykoser, spørgeteknikker i forhold til selvmordstanker med mere samt rådgivning, i forhold til hvad der er inden for normalområdet og kan rummes i headspace, og hvad der skal håndteres i psykiatrien.
- Det bliver fremhævet af de interviewede fra headspace, at såvel undervisning som den løbende sparring fra den psykiatriske sygeplejerske har medført en langt større sikkerhed i forhold til konkrete vurderinger af, hvorvidt en problemstilling kan håndteres i headspace, eller der skal noget mere til. Samtidig bliver det fremhævet, at der er en stor tryghed i, at den fremskudte medarbejder kan være med til at kvalitetssikre den enkeltes vurdering i tvivlstilfælde.

7.6 Region Hovedstaden: STIME – Styrket Tværsektoriel Indsats for Børn og Unges Mentale Sundhed

7.6.1 Målgruppe

STIME-projektet er et omfattende og mangefacetteret projekt, der har omfattet en række forskellige målgrupper. Projektets fire spor har omfattet indsatser målrettet henholdsvis børn og unge fra 10 til 17 år med tidlige tegn på spiseforstyrrelser, børn og unge fra 12 til 17 år med selvskadende adfærd, børn og unge fra 6 til 17 år med tegn på angst eller depression og børn og unge fra 3 til 10 år med udfordringer i forhold til uro, opmærksomhed eller impulsivitet.

Per 1. oktober 2021 var der på tværs af de fire målgrupper afsluttet 854 forløb med børn, unge eller forældre, og 242 var i gang. Her er afbrudte forløb og henvisninger til anden type indsats ikke medregnet.

Mere end 1.000 familier fordelt på de syv deltagende kommuner har således modtaget en indsats i projektperioden. Vi har ikke data på, om nogle familier har deltaget flere gange eller med flere personer, og der kan derfor ikke gives et præcist antal.

7.6.2 Organisering

Kommunerne visiterer til og gennemfører lettere behandlingsforløb og opkvalificerer egne fagpersoner. Den lettere behandling og opkvalificering gennemføres af STIME-behandlere ansat i kommunernes PPR (i Københavns Kommune dog personale ansat i Rådgivnings- og behandlingsenhed for unge med spiseforstyrrelser). Psykologer ansat i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) uddanner og superviserer STIME-behandlerne i kommunerne og tilbyder kommunerne lettilgængelig rådgivning. Der uddannes til de specifikke behandlingsforløb og generelt i kognitiv adfærdsterapi.

Der har været et løbende samarbejde om udvikling af indsatser og tilgang i et fælles samarbejdsforum. Det har her været vigtigt, at dette var et ligeværdigt forum, hvor der ikke var en egentlig projektejer. Det har været nødvendigt at arbejde på baggrund af enighed om beslutninger og tilgang. Samarbejdsmodellen er ikke formaliseret yderligere end de af styregruppen nedsatte arbejdsgrupper.

7.6.3 Den borgerrettede praksis

Inden for hver af de fire målgrupper er der blevet arbejdet med tre gensidigt afhængige indsatsområder:

- Lettere behandlingsarbejde med barnet/den unge og familien
- Vejledning i læringsmiljøet med henblik på understøttelse af behandlingsarbejdet
- Kompetenceudvikling med henblik på tidlig opsporing, præcis visitation og varetagelse af lettere behandling

Den lettere behandling har bestået af seks forskellige behandlingsprogrammer, hvor to er i forvejen eksisterende og evidensbaserede programmer, og fire programmer er udviklet som led i projektet:

- Når tanker om krop og mad fylder for meget (per 1. oktober 2021 har 83 gennemført eller er i gang med forløbet)
- Når svære følelser fører til selvskade (per 1. oktober 2021 har 95 gennemført eller er i gang med forløbet)
- Når bekymring eller tristhed fylder for meget – få styr på angsten (per 1. oktober 2021 har 576 gennemført eller er i gang med forløbet)
- Når bekymring eller tristhed fylder for meget – lettere behandling af unge (per 1. oktober 2021 har 140 gennemført eller er i gang med forløbet)
- Når uro, opmærksomhed eller impulsivitet er en udfordring – New Forest Parenting Programme (per 1. oktober 2021 har 95 familier gennemført eller er i gang med forløbet)
- Når uro, opmærksomhed eller impulsivitet er en udfordring – forældreпилoterne (per 1. oktober 2021 har 107 familier gennemført eller er i gang med forløbet)

7.6.4 Vejledning og kompetenceudvikling for professionelle

Der er i projektet også et stort fokus på at understøtte udviklingen af kompetencerne hos de fagprofessionelle, der arbejder tættest på børn og unge i hverdagen. Således er der udviklet guides, som STIME-behandlere og PPR-medarbejdere kan bruge til at vejlede de lærere og pædagoger, der varetager det almene trivselsarbejde, i, hvor de i hverdagen kan støtte op om det lettere behandlingsforløb, barnet eller den unge deltager i. Der er per 1. oktober 2021 gennemført 46 vejledningsforløb.

Der gennemføres endvidere uddannelse af STIME-behandlere, der består af kommunalt personale, der varetager den lettere behandling, jf. de seks programmer beskrevet ovenfor. Uddannelsen omfatter undervisning i de fire STIME-udviklede programmer og varetages af psykologer ansat i BUC. Desuden undervises i de to evidensbaserede programmer. Denne undervisning varetages af eksterne leverandører. Der er per 1. oktober 2021 uddannet 201 STIME-behandlere.

STIME-behandlerne tilbydes desuden metodesupervision hver fjerde uge. Dette suppleres med mulighed for akut råd og vejledning om visitation og konkrete sager gennem telefonrådgivning. Der har i oktober 2021 været over 100 telefoniske henvendelser. Supervision og vejledning varetages af psykologer ansat i BUC, der har modtaget supervisorsuddannelse og supervision.

Endelig har der været fokus på opkvalificering til fagprofessionelle, der har den direkte kontakt med familierne, det vil sige PPR, lærere, pædagoger, socialrådgivere, sundhedsplejersker, udgående medarbejdere, ledere i dagtilbud og skole, AKT, ressourcepersoner og studievejledere. Opkvalificering af frontpersonale varetages af de uddannede STIME-behandlere i kommunerne og skal understøtte kompetencerne til at opfange og handle relevant og STIME-understøttende på centrale tegn på psykisk mistrivsel i forhold til de fire målgrupper. Per 1. oktober 2021 har cirka 3.200 kommunalt ansatte deltaget i opkvalificering.

8 Bilag C: Anvendt metode

I dette afsnit uddybes evalueringsdesignet som præsenteret i kapitel 2 med overvejelser om datakilder og dataindsamling. Først gøres der rede for de anvendte datakilder, hvorefter der gøres yderligere rede for databehandlingen i forbindelse med den gennemførte analyse af data om henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

8.1 Datakilder

Evalueringen gør brug af såvel kvalitative som kvantitative datakilder. I det følgende præsenteres de konkrete datakilder, der anvendes til at besvare evalueringens undersøgelsesspørgsmål.

8.1.1 Kvalitative datakilder

Interviews

Der er i forbindelse med evalueringen gennemført en række interviews med relevante aktører i de seks projekter for at afdække det oplevede indhold og de oplevede resultater af de gennemførte forsøg med fremskudt funktion. Der har ligeledes været fokus på udfordringer og muligheder i arbejdet med at implementere de fremskudte funktioner i praksis. Der er således søgt gennemført fokusgruppeinterviews med følgende interessenter i hvert af projekterne:

- Styregruppen for det pågældende projekt, bestående af repræsentanter for kommuner, region og i et enkelt tilfælde almen praksis
- Projektledelsen, bestående af ledere og udviklingskonsulenter i region og kommune, der har haft dagligt ansvar for projektet
- Projektmedarbejdere fra kommune og region, som har været udførende, ansvarlige eller koordinerende i forhold til den projektspecifikke praksis
- Samarbejdspartnere, herunder projekternes vigtigste regionale og kommunale samarbejdspartnere, samt repræsentanter for almen praksis, der har været påvirket af projektarbejdet. Der har her været en stor repræsentation blandt kommunalt PPR-ansatte og skoleledelser

I forbindelse med evalueringen er der ligeledes søgt gennemført interviews med forældre til børn eller unge, der har været i kontakt med en eller flere af de fremskudte funktioner. I et enkelt tilfælde har barnet deltaget i interview sammen med en forælder, og endvidere har to unge deltaget i et fællesinterview. Interviews med forældre er hovedsageligt gennemført som enkeltinterviews.

Interviewene er ikke kvantitativt repræsentative på tværs af de mange og differentierede borgere, der har været i målgruppen for indsatsen i de seks projekter. Interviewene fungerer som vigtige udsagn, der nuancerer erfaringerne med de fremskudte funktioner set fra en brugervinkel.

Det er projektledelsen i de seks projekter, der har udvalgt interviewpersoner på anmodning fra Implement. Det er således de enkelte projekter, der har indhentet kontaktoplysninger og i de fleste tilfælde arrangeret interviews med de professionelle interviewpersoner. I forhold til brugerinterviews så har de lokale projektledelser – på baggrund af samtykke og udleveret orienteringsskrivelse – udleveret kontaktoplysninger til Implement, der efterfølgende har taget kontakt og har planlagt interviews.

Interviewene har, afstemt efter deltagerne, været tilrettelagt med afsæt i følgende hovedtemaer:

- Beskrivelse af den nye praksis – og forandringen fra tidligere praksis
- Beskrivelse af, hvilke metoder der har været behov for i den nye praksis, og hvilke der har været anvendt og er blevet udviklet i forbindelse med projektet
- Beskrivelse af, hvordan den nye praksis har været organiseret i praksis, herunder hvem der har været de relevante aktører, og hvordan indsatsen er blevet ledet
- Hvad er der kommet ud af den nye praksis – med særligt fokus på betydningen for børn, unge og deres forældre
- Vurdering af, hvad der har haft størst betydning i de fremskudte funktioner
- Vurdering af væsentligste erfaringer med implementering af de fremskudte funktioner

Der er udarbejdet skriftlig meningskondensering af alle gennemførte interviews.

Dokumenter

Der er endvidere indsamlet skriftlige dokumenter, der omfatter relevante projekt-, proces- og vejledningsbeskrivelser, flow charts, projekternes egne gennemførte evalueringer (inkl. en omkostningsvurdering), udarbejdede borgerrejser, udarbejdet undervisningsmateriale og registreringer af gennemførte projektaktiviteter. Det har været op til det enkelte projekt at vurdere, hvilke dokumenter der er relevante i evalueringssammenhæng.

Dokumenterne er i analysen i overvejende grad brugt som data i forbindelse med analysen af indsatsernes indhold og de anvendte kompetencer.

8.1.2 Kvantitative datakilder

De kvantitative data, der anvendes i evalueringen, udgøres af to elementer. For det første indsamles og analyseres data om alle henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien i 2018 til oktober 2021 i hele Danmark. Dette gøres for at undersøge mulige sammenhænge mellem de fremskudte funktioner og udviklingen i omfang og resultat af henvisningerne. Data indhentes fra de relevante fagsystemer i de regionale børne- og ungdomspsykiatrier. Indsamling og behandling af disse data gennemgås nærmere i selvstændigt afsnit nedenfor, da denne analyse udgør en omfattende og væsentlig del af den samlede evaluering.

For det andet indsamles og behandles data om projektaktiviteter. Disse data varierer på tværs af de seks projekter (og delprojekter) og består af løbende registreringer gennemført af projekterne selv. Det drejer sig om følgende typer af data:

- Deltagere i undervisnings- og kompetenceudviklingsaktiviteter
- Gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter
- Evaluering af kompetenceudviklingsaktiviteter
- Gennemførte sparringsmøder
- Gennemførte netværksmøder
- Måling af trivsel hos børn og familier (SDQ)
- Måling af kommunernes vurdering af samarbejdet med børne- og ungdomspsykiatrien

De fleste data har været indsamlet systematisk gennem hele projektperioden af de enkelte projekter med udgangspunkt i et udarbejdet og af Sundhedsstyrelsen godkendt projektspecifikt evalueringsdesign. De enkelte projekter har endvidere kunnet supplere med øvrige data, som projektet selv har fundet relevant at inddrage.

8.2 Metodiske overvejelser om indsamling og undersøgelse af henvisningsdata

En væsentlig datakilde til evaluering af projekterne og undersøgelse af resultaterne af de fremskudte funktioner er data om henvisninger til den regionale børne- og ungdomspsykiatri. Data er indsamlet med henblik på at kunne følge en eventuel påvirkning af antallet af henvisninger og omfanget af afviste henvisninger.

Der er i analysen søgt anvendt et såkaldt difference-in-difference-design, hvor udviklingen over en årrække i henvisninger fra projektkommuner sammenlignes med udviklingen i ikke-projektkommuner for på den måde at kunne identificere eventuelle forskelle i udviklingen. For at muliggøre denne type analyse er udviklingen i henvisninger sammenholdt med aktivitetsdata for at identificere mulig samvarians.

Det er en meget væsentlig præmis, at projekterne er gennemført i en periode, der har været påvirket væsentligt af COVID-19-pandemien. Det betyder, at den udvikling, der sammenlignes, ikke kan siges at være en normal udvikling, og at der derfor ikke kan konkluderes i forhold til de fremskudte funktioners påvirkning af de normale henvisningsmønstre. Til gengæld betyder netop difference-in-difference-tilgangen, at variationen følges ens på tværs af de fem regioner, at forskellen i udvikling (forskellen på forskellen) derfor stadig – alt andet lige – burde kunne identificeres, hvis effekten er stor nok. Hertil skal det dog bemærkes, at COVID-19 ikke kan forudsættes at have lige stor indflydelse over hele landet. Det har ikke været muligt inden for rammerne af nærværende evaluering at kontrollere for variansen i den geografiske udbredelse af COVID-19.

Der bør endvidere tages en række forbehold i forhold til direkte sammenligning af henvisninger og projektaktivitet.

- Forskellige opgørelsesmetoder for henvisninger og særligt for resultatet af disse
- Forskellige målgrupper i projekterne
- Forskellige typer af aktivitet i projekterne
- Forskellige måder at opgøre samme aktivitet på i de forskellige projekter
- Forskelle i, hvor omfattende de forskellige typer af aktivitet har været
- Variationen i betydningen af COVID-19-udbredelse og restriktioner på tværs af de danske kommuner

Alle disse forhold giver anledning til, at resultaterne af analysen skal tolkes med forsigtighed. Dette gælder både i forhold til afvisning og bekræftelse af hypoteser om sammenhænge.

8.2.1 Henvisningsdata

Data om henvisninger er indsamlet ved at anmode de fem regioner om data om alle henvisninger til børne- og ungdomspsykiatri i perioden 1. januar 2018 til 1. oktober 2021, herunder henvisningsdato, henviser (kategori, for eksempel privatpraktiserende læge, kommune med mere), henvisningsdiagnose, så vidt denne eksisterer, resultat af henvisningen (for eksempel afvisning, omvisitering, kontakt med mere), bopælskommune, alder og køn.

Den deskriptive analyse af udviklingen i henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien (Bilag A) for de fem regioner er således baseret på henvisningsdata tilsendt fra regionerne for perioden januar 2018 til september 2021. I tilfælde hvor henvisningsdata præsenteres som antallet af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien er dette opgjort per 10.000 børn og unge i alderen 0-17 år (befolkningsdata er indhentet fra Danmarks Statistik fra 4. kvartal i hvert af de pågældende år for hver kommune i regionen for børn og unge i aldersgruppen 0-17 år). Det er vigtigt at understrege, at henvisningsdata for 2021 ikke repræsenterer et helt år, men blot til og med september 2021. Det er derfor ikke muligt at konkludere på det endelige antal henvisninger for 2021. For at give mulighed for en indikation på udviklingen set i forhold til de tidligere år er antallet af henvisninger for oktober, november og december 2021 estimeret ved at multiplicere henvisningstallet for de ni første måneder med 1,33 (12/9).

Kategorisering af henvisninger:

Henvisningsstatus er i behandlingen af datamaterialet inddelt i kategorierne Godkendt, Afvist og Andet. Nedenfor er kategoriseringen beskrevet for hver region.

- **Region Hovedstaden:** Andet dækker over kategorierne "Afventer gennemgang", "Annulleret", "Lukket" samt "Ufuldstændig". Godkendte og Afviste henvisninger dækker over kategorierne "Godkendt" og "Afvist".
- **Region Midtjylland:** Afviste henvisninger består af kategorierne "Afvist" samt "Afsluttet til praktiserende speciallæge". Det har ikke været muligt at inddelte henvisningerne i Region Midtjylland ud fra henvisningsstatus "Andet" samt "Godkendt" grundet ændringer i regionens registreringspraksis af henvisningsdata undervejs i perioden.
- **Region Nordjylland:** Afviste henvisninger består af kategorien "Annullerede". Godkendte henvisninger dækker over kategorierne "Afsluttet til ambulant kontakt" samt "Afsluttet til indlæggelse". Andet dækker over "Omvisiteret til ekstern samarbejdspartner" samt "Venter på visitation".
- **Region Sjælland:** Andet dækker over kategorierne "Annulleret af henviser", "Annulleret af patient (død)", "Dobbelthenvvisning", "Er i forløb i psykiatrien", "Flyttet til anden region" samt "Udeblevet". Godkendte og Afviste henvisninger dækker over kategorierne "Godkendt" og "Afvist".

- **Region Syddanmark:** Afviste henvisninger består af kategorien "Afsluttet uden forløb". Henvisninger afsluttet uden forløb dækker over flere delkategorier, der ud fra datasættet ikke er mulige at underkategorisere. En større andel af delkategorierne dækker over afviste henvisninger. Dog kan det også gælde årsager såsom "Patient er begyndt på behandling et andet sted", "Patient har sagt nej til behandling" samt "Patienten er i igangværende forløb". Godkendte henvisninger dækker over kategorierne "Fysisk eller virtuel kontakt" samt "Venter på 1. kontakt". Andet dækker over "Venter på visitation/kontakt" samt "Afsluttet uden kontakt".

8.2.2 Opgørelse af aktivitetsdata

I Bilag A er henvisningsdata også opgjort i forhold til projektkommunernes projektaktivitetsniveau. Her er projektkommunerne inddelt i kvartiler efter aktivitetsniveau. For hver region præsenteres det årlige antal henvisninger i 2018 og 2021, som er henvist af kommunerne i den pågældende region, fordelt på kommunerne, som ligger i den henholdsvis laveste og højeste kvartil af projektaktivitet. Det samme er gjort for andelen af afviste henvisninger ud af det årlige antal henvisninger henvist fra kommunerne. Projektkommunerne i regionen er inddelt efter deres borgerrettede projektaktivitet i perioden 2019-2021. For Region Hovedstaden og Region Midtjylland er der øvrige kommuner, som ikke er indgået i projektet. Disse kommuners udvikling i henvisninger er ligeledes afbilledet som referencegruppe til kommuner med henholdsvis lav og høj projektaktivitet. Henvisningsdata præsenteres udelukkende for de projektkommuner, der har henholdsvis de højeste og laveste projektaktiviteter relativt til befolkningsantallet for 0-17-årige i de pågældende kommuner. Befolkningstallene er indhentet fra Danmark Statistik for 4. kvartal i hvert af de pågældende år. Projektaktiviteten er i hver kommune summeret på tværs af borgerrettede projektaktiviteter og på tværs af år, da data ikke tillader fordeling per år for alle aktivitetstyper og -opgørelser. Herefter er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres aktivitetsniveau. Kategorien "Høj aktivitet" indeholder således de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den øverste 4. kvartil, mens "Lav aktivitet" indeholder de kommuner, hvor projektaktiviteten er i den 1. kvartil. Projektkommuner med projektaktivitet i henholdsvis 2. og 3. kvartil er ikke præsenteret i bilaget.

Data er udvalgt for 2018 og 2021, da årene repræsenterer baseline inden projektopstart samt det afsluttende år med projektaktivitet netop for at undersøge udviklingen i antallet af henvisninger fra før projektopstart til slutningen af projektperioden. Da henvisningsdata for 2021 er opgjort til og med september 2021, er data for 2018 ligeledes korigeret, så det udelukkende består af henvisninger henvist fra januar til september samme år. Da projektaktivitet er opgjort som et summeret antal på tværs af år, skal inddelingen af kommunerne i henholdsvis lav og høj projektaktivitet tages med det forbehold, at kommunerne ikke nødvendigvis har haft et kontinuerligt lavt eller højt aktivitetsniveau i hele perioden. I nogle tilfælde kan aktiviteten i en given kommune eksempelvis have været høj i ét år og lav i de resterende år.

Aktivitetsdata per region

- **Region Hovedstaden:** Projektaktivitet er opgjort som det samlede antal igangværende og afsluttede forløb for henholdsvis New Forest Parenting Programme, Forældreпилoter inddelt i henholdsvis gruppeforløb og individuelle forløb samt vejledning i læringsmiljø, FÅ STYR PÅ angsten, EMO-unge inklusive vejledning i læringsmiljø, SPIS og Selvskade i perioden marts 2019 til oktober 2021.
- **Region Midtjylland:** Projektaktivitet er opgjort som det samlede antal TRT-indsatser samt sparringsindsatser summeret på tværs af delprojekterne om *Angst og Depression* og *Skolevægning* i perioden 2019 til oktober 2021.
- **Region Nordjylland:** Projektaktivitet er opgjort som det samlede antal sager drøftet på henholdsvis faglige sparringsmøder og konsultative netværksmøder afholdt i perioden januar 2019 til og med september 2021.
- **Region Sjælland:** Det har ikke været muligt at inddele projektkommunerne i Region Sjælland ud fra deres aktivitetsniveau i perioden, da aktivitetsdata, grundet organiseringen af den fremskudte funktion, ikke er angivet på kommuneniveau.
- **Region Syddanmark:** Projektaktivitet er opgjort som det samlede antal sager per sparringsteam i perioden marts 2019 til oktober 2021.

Implement Consulting Group

Strandvejen 54

2900 Hellerup, Denmark

implementconsultinggroup.dk

Phone: +45 4586 7900

Email: info@implement.dk

CVR: 32767788

BANK: Danske Bank

Dokument Navn:	Data og informationsoverblik Børneudvalget december 2022.pdf
Dokument Titel:	Data og informationsoverblik Børneudvalget december 2022
Dokument ID:	4857482
Placering:	Emnesager/Data og informationsoverblik - Børneudvalget /Dokumenter
Dagsordens titel	Data og informationsoverblik - Børneudvalget
Dagsordenspunkt nr	4
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Data- og informationsoverblik samt kadence for afrapportering, Børneudvalget

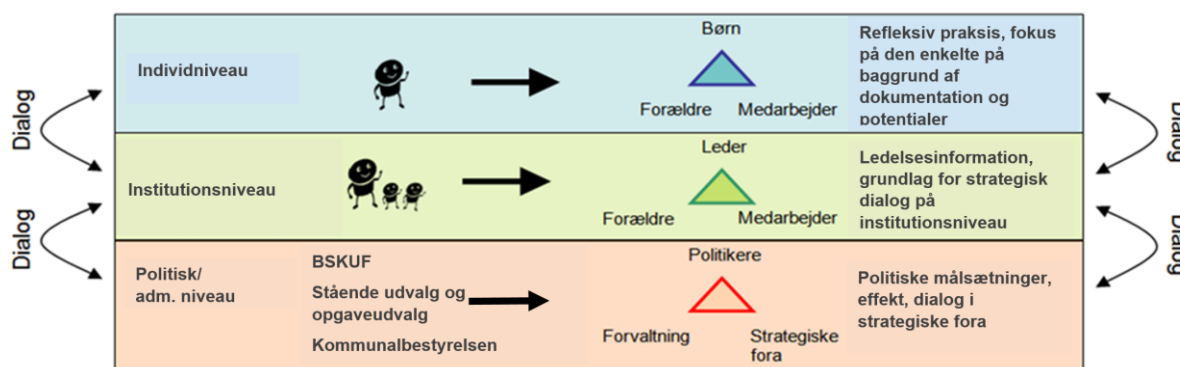
Politikskabelse med udgangspunkt i dokumentation og dialog

Det opdaterede overblik over data og information til Børneudvalget og Skoleudvalget samt Kultur-, Unge og Fritidsudvalget tager højde for, at udvalgene holdes orienteret via data med løbende og tidsaktuel dokumentation og afrapportering. Dette gøres løbende via ledelsesinformation til udvalget. Afrapporteringen sikrer:

- Systematisk brug af data til ledelsesinformation
- Grundige og nuancerede analyser

Ambitionen er, at systematisk brug af ledelsesinformation danner udgangspunkt for refleksion og nysgerrighed for at komme tættere på forståelsen af, hvilke indsatser der vil skabe den bedste service og udvikling for den enkelte borger eller grupper af borgere.

Figur 1 Løbende ledelsesinformation og dialogniveauer i Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid

Dialogprocesserne på hvert af niveauerne og mellem niveauerne, som er illustreret i figuren ovenfor, er tilrettelagt med udgangspunkt i aktuel viden og data.

Chefer har datainformerende administrative styringsdialoger med daginstitutioner, skoler, kulturinstitutioner og idrætsanlæg som en fast del af ledelsen af børneområdet, skoleområdet samt kultur-, unge- og fritidsområdet.

Afrapportering til de politiske udvalg

Der er tilrettelagt en dokumentationskadence til udvalgene, som skal bidrage til de tre stående udvalgs arbejde med helhedsorienteret og langsigtet udvikling af udvalgets ressortområder gennem politikudvikling, opfølgning på de vedtagne politikker og fastlæggelse af flerårige mål inden for hvert udvalgs ressortområde.

Tabel 1 Kadence for datainformeret afrapportering, Børneudvalget

		marts		juni		september		december
Kvartalsrapporter		x		x		x		x
Årsstatus, dagtilbud		x						
Flerårige mål		x						
Nyhedsbrev (NYT)	x		x		x		x	

- Kvartalsrapporterne præsenterer data for det foregående kvartal. Kvartalsrapporterne har et fast indhold. Når det er relevant, tilføjes kvartalsrapporterne anden viden herunder tilbagemelding på realisering af opgaveudvalgenes anbefalinger.
- Årsstatus – præsenterer data for det seneste år herunder udviklingen i et treårigt perspektiv, når det er muligt.
- Flerårige mål - målopfølgning og væsentligt indsatser.
- Nyhedsbrev, NYT, for alle tre udvalg samlet. Nyhedsbrevet indeholder aktuel viden om forestående aktiviteter, begivenheder og information om eksempelvis projekter, samarbejder og presse. Udsendelseskadencen for NYT fastlægges for et år ad gangen, dog således at det udkommer ca. fire gange årligt.

Dagsordenspunkter, temadrøftelser og meddelelser tilgår desuden udvalgene løbende.

Jf. § 3 a stk. 5 i Dagtilbudsloven vil Børneudvalget hvert andet år have drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet. Denne drøftelse vil tage udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud er og eventuelle prioriterede indsatser for området efter stk. 2 bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, der følger af lovens afsnit II. Derudfra beslutter Børneudvalget, om der skal justeres igangværende tiltag eller iværksættes nye tiltag.

Børneudvalget - Indhold

Tabel 2 Indhold i Kvartalsrapporterne, Familie og Sundhed

Marts	juni	september	november
Børn og Familie • Underretninger • Anbringelser • Sager: antal i alt, oprettet, lukket, genåbnet og antal pr. medarbejder • Årsværk og udgifter • Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger • Underrettere • Underretninger, årsager (ny) • Sagsbehandlingstider (§41, §42 og §44) (ny) • Fremskudte rådgivere fx Henvendelser og §11 (ny) Tandplejen • Specialtandplejen • Omsorgstandplejen • Socialtandplejen • Fritvalgsordningen 0-21 år (Tidligere kun sep.) • Venteliste til tandregulering Sundhedsplejen • Børn der er ført tilsyn, antal • Psykisk trivsel ifb. graviditet/fødsel • Forældregrupper (ny) • Brugertilfredshedsundersøgelser? (ny) Sociale institutioner • Belægningsprocent • Salg af pladser • Børn/brugere i løbet af året, antal. • Lov om voksenansvar og magtanvendelser • Socialtilsyn, temaer (tidligere nov) • Sundhedsmæssige risikobaserede tilsyn? (tidligere nov) • Sygefravær (tidligere nov) Personaleomsætning (tidligere nov) Alle områder • Sygefravær samlet Børn og Familie, PPR, Tandplejen og Sundhedsplejen (tidligere nov) • Personaleomsætning samlet Børn og Familie, PPR, Tandplejen og Sundhedsplejen (tidligere nov)	Børn og Familie • Underretninger • Anbringelser • Sager: antal i alt, oprettet, lukket, genåbnet og antal pr. medarbejder • Årsværk og udgifter • Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger SSP • Fældende strafferetlige afgørelser, antal • Registrerede sager fra politiets døgnrapporter og SSP-samarbejdet (§115), antal • Gadeteamet, registreringer • Boligsocial indsats, registreringer (ny) PPR • Stillede diagnoser Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (ny) Tandplejen • Cariesfrie børn • Fritvalgsordningen 0-21 år (tidligere kun sep.) • Venteliste til tandregulering • Unges forbrug af nikotinprodukter? (ny) Sociale institutioner • Belægningsprocent	Børn og Familie • Underretninger • Anbringelser • Sager: antal i alt, oprettet, lukket, genåbnet og antal pr. medarbejder • Årsværk og udgifter • Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger • Underrettere • Årsager til underretninger (ny) • Sagsbehandlingstider (§41, §42 og §44) (ny) PPR • Nyindstillinger, antal • Orienterende samtaler, antal • Gratis psykologhjælp Tandplejen • Fritvalgsordningen 0-21 år • Venteliste til tandregulering Sundhedsplejen • Under- og overvægtige elever i 0.kl. og 8. kl. • Motoriske vanskeligheder i indskolingen. • Amning, hvor lang tid ammes barnet (ny) Sociale institutioner • Belægningsprocent	Børn og Familie • Underretninger • Anbringelser • Sager: antal i alt, oprettet, lukket, genåbnet og antal pr. medarbejder • Årsværk og udgifter • Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger • Anbragte pr. 1000 indbyggere Tandplejen • Fritvalgsordningen 0-21 år (Tidligere kun sep.) • Venteliste til tandregulering Sociale institutioner • Belægningsprocent

Tabel 3 Indhold i Kvartalsrapporterne, Dagtilbud

Marts	juni	september	december
• Udvikling i børnetal • Indskrevne børn institutioner + enheder • Indskrevne børn dagplejen • Demografi – prognose • Uddannelsesdækning • Lederuddannelse (Ny) • Pædagogiskassistentuddannelse (Ny) • Pædagogisk tilsynsdata (Ny) • Økologimærke (mad og måltidspolitikken) (Ny) • Sprogvurderinger (tidligere juni) • Motorikvurderinger (tidligere juni) • Kompetence- og trivselsvurderinger (dialogprofil) (tidligere juni) • Sygefravær (tidligere nov) • Personaleomsætning (tidligere nov)	• Udvikling i børnetal • Indskrevne børn institutioner + enheder • Indskrevne børn dagplejen • Demografi – prognose • Børnevisitationen 1 + 2	• Udvikling i børnetal • Indskrevne børn institutioner + enheder • Indskrevne børn dagplejen • Demografi – prognose • Prognose børnetal, ledig kapacitet og åbning for børn fra andre kommuner • Uddannelsesdækning	• Udvikling i børnetal • Indskrevne børn institutioner + enheder • Indskrevne børn dagplejen • Demografi – prognose • Normering (Ny) • Børnevisitationen 1 + 2 • Den pædagogiske læringsvurdering herunder forældretilfredshed (ulige år)

Tabel 4 Årsstatus, Dagtilbud

Årsstatus, dagtilbud
Årsstatus dagtilbudsområdet – præsenterer et dataoverblik fra seneste års Kvartalsrapporter herunder udviklingen i et treårigt perspektiv, når det er muligt. Der indgår derudover forældretilfredshedsspørgsmål fra dialogprofilen i årsstatus.

Tabel 5 Flerårige mål

Flerårige mål
MÅL 1: Vi vil øge kvaliteten i dagtilbud og skabe læringsmiljøer, hvor børn trives og udvikler sig MÅL 2: Vi vil fastholde, opkvalificere og rekruttere flere medarbejdere til dagtilbudsområdet MÅL 3: Vi vil styrke det pædagogiske arbejde til glæde for børnene ved at tilpasse den fysiske kapacitet på dagtilbudsområdet MÅL 4: Vi vil sikre, at flere børn og unge med særlige behov og særlige forudsætninger oplever glæden ved at deltage og trives i fællesskaber tættere på almenmiljøet MÅL 5: Vi vil øge den borgeroplevede kvalitet i sagsbehandlingen

Dokument Navn:	Kvartalsrapport Børneudvalget 3. kvartal 2022.pdf
Dokument Titel:	Kvartalsrapport Børneudvalget 3. kvartal 2022
Dokument ID:	4857689
Placering:	Emnesager/Kvartalsrapportering Børneudvalget 3. kvartal 2022/Dokumenter
Dagsordens titel	Kvartalsrapportering Børneudvalget 3. kvartal 2022
Dagsordenspunkt nr	5
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	2

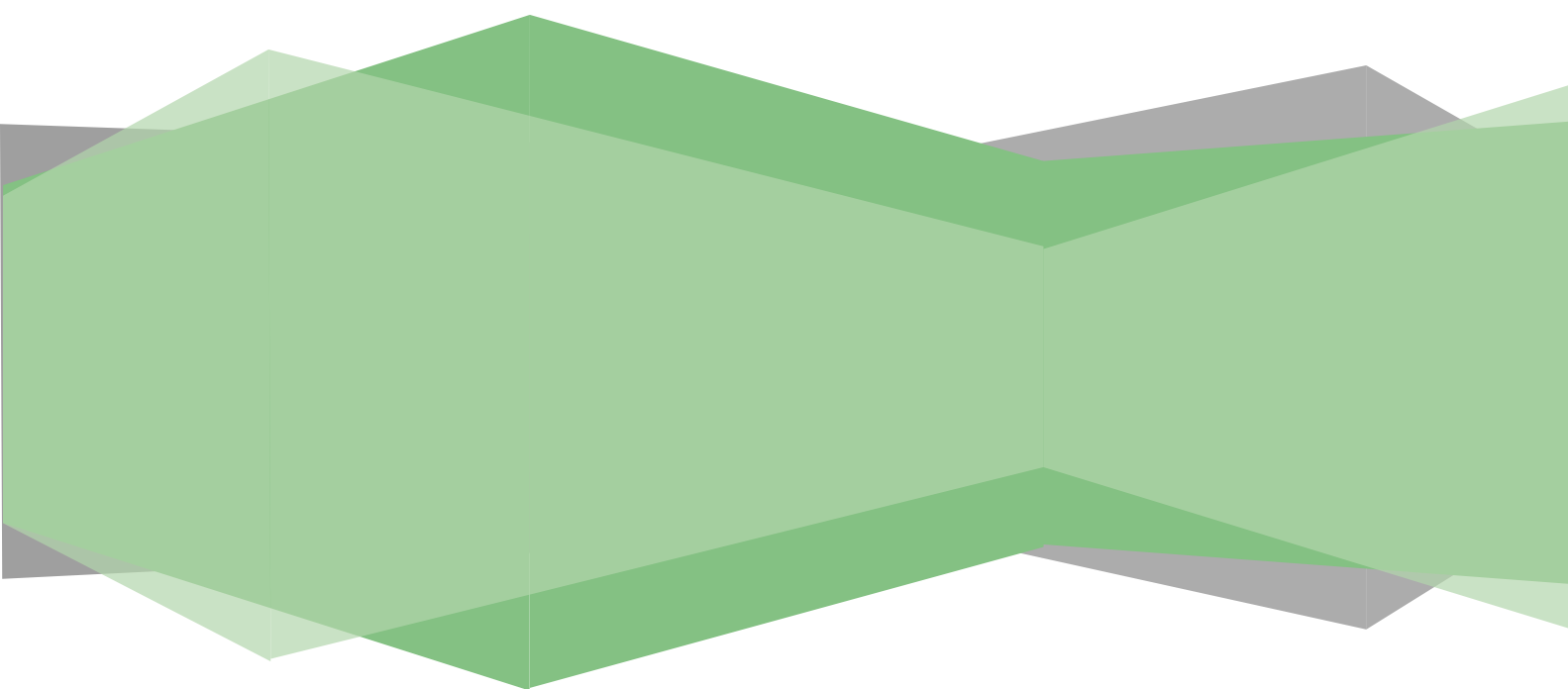
Gentofte Kommune

Kvartalsrapportering

Børneudvalget

november 2022

INDHOLD

Dagtilbud for småbørn	2
Antal børn og enheder	2
Demografi.....	3
Støtte til børn i udsatte positioner – status pr. 1. september 2022	4
Børnevisitationsudvalg 1	4
Børnevisitationsudvalg 2 (Ressourcebevillinger – cpr-relateret ressourcefordeling)	5
Sygefravær og personaleomsætning	7
Økonomisk status	9
Forebyggelse og Sundhedsfremme.....	11
Børn og Familie.....	11
Anbringelser	11
Underretninger.....	13
Sager.....	14
Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger.....	16
Årsværk (børn/unge) og udgifter på indsatsstappen	17
Tandplejen.....	19
Ventelisten til tandregulering – Ortoklinikken.....	19
Sygefravær og personaleomsætning	20
Økonomisk status.....	21
Sociale Institutioner	26
Belægningsprocenter	26
Socialtilsynet	27
Sundhedsfaglige risikobaserede tilsyn	32
Sygefravær og personaleomsætning	32
Økonomisk status.....	33
Anlægsudgifter	34

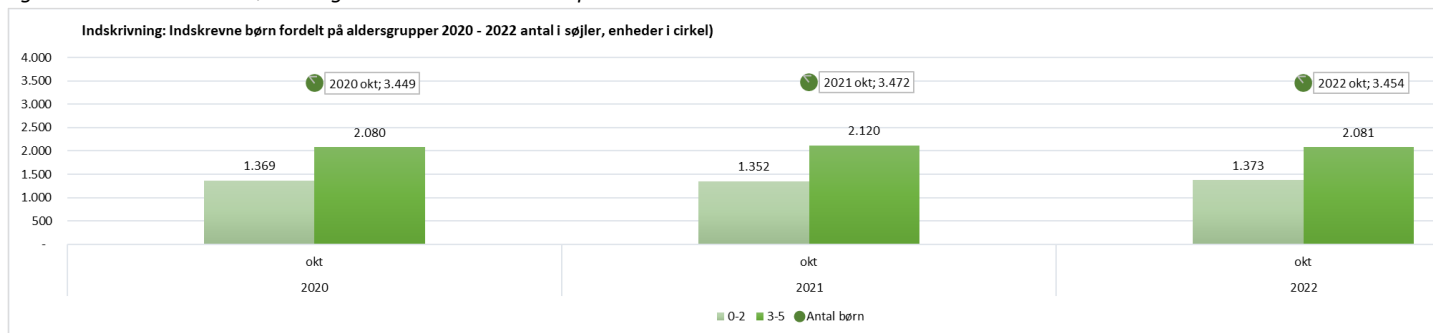

DAGTILBUD FOR SMÅBØRN

Dagtilbudsområdet omfatter 40 daginstitutioner – 15 kommunale og 25 selvejende institutioner – samt Dagplejen. Der er tre vuggestuer, syv børnehaver og 30 integrerede eller kombinerede institutioner.

Antal børn og enheder

Figur 1 Antal indskrevne børn i daginstitutioner 2020-2022 pr. oktober måned

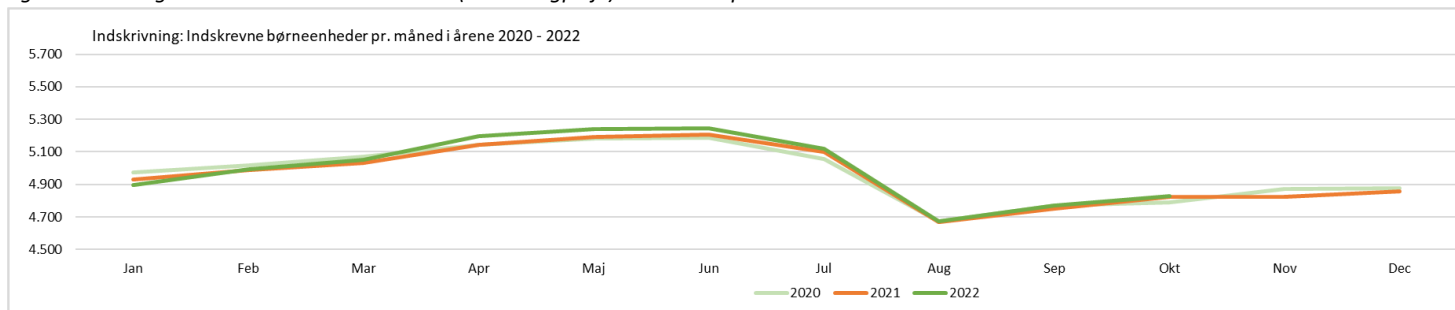

Kilde: NemPlads oktober 2022

Note: Data bliver løbende opdateret.

Figur 1 viser antallet af indskrevne børn opdelt på aldersgrupper 0-2 og 3-5 år pr. oktober for perioden 2020 - 2022. Pr. 1. oktober 2020 var der i alt 3.449 børn, mens der 1. oktober 2022 var 3.454 børn. Antallet af børn pr. 1. oktober 2022 er på ca. samme niveau med 1. oktober 2020.

Figur 2 Udviklingen i antal indskrevne enheder (ekskl. dagpleje) 2020-2022 pr. måned

Kilde: NemPlads oktober 2022.

Note 1: Et barn i 0-2-årsalderen tæller to enheder, mens et barn i 3-6-årsalderen tæller for en enhed.

Note 2: Data bliver løbende opdateret.

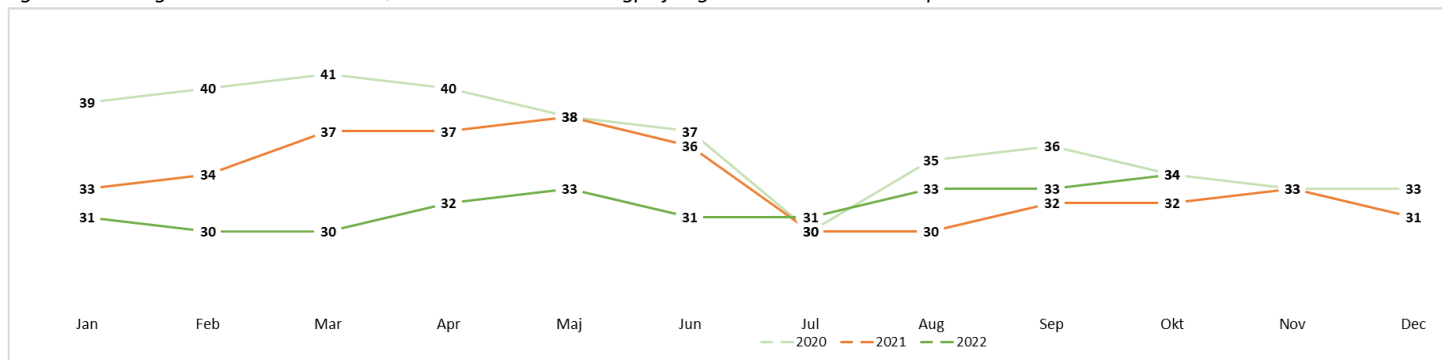
Figur 2 viser udviklingen i antallet af indskrevne enheder i perioden 2020 - 2022 i daginstitutioner pr. måned. Ved budgettildelingen tæller et barn i 0-2-årsalderen to enheder, mens et barn i 3-6-årsalderen tæller for én enhed.

Antallet af indskrevne enheder i 3. kvartal 2022 er på niveau med 3. kvartal 2021.

Dagtilbud for småbørn

Figur 3 Udviklingen i antal indskrevne børn i den kommunale dagpleje i gennemsnit 2020-2022 pr. måned

Kilde: NemPlads oktober 2022.

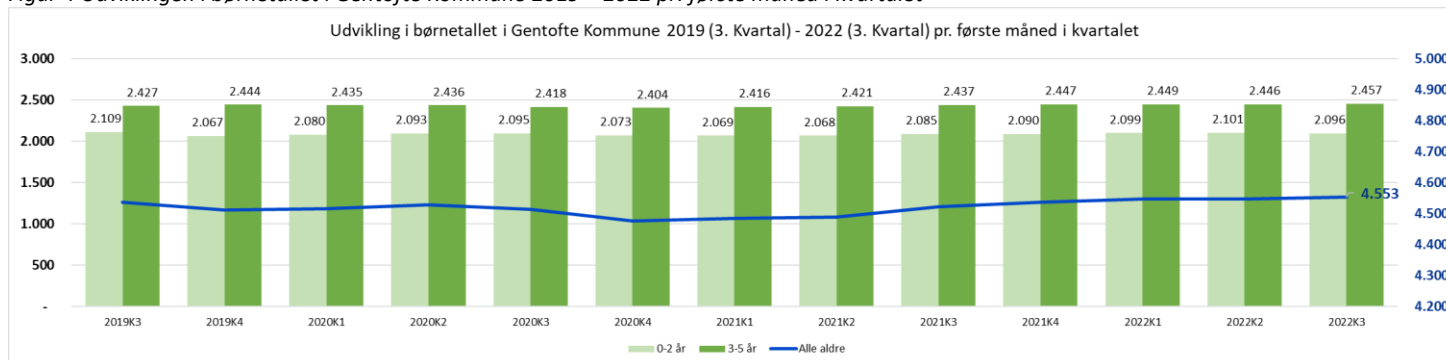
Note 1: Eksklusiv børn med særlige behov – i gennemsnit tre børn pr. måned.

Note 2: Der kan forekomme opdateringer i systemet med tilbagevirkende kraft.

Figur 3 viser antal indskrevne børn i Dagpleje i perioden 2020 – 2022 pr. måned. Antallet af børn i dagpleje i oktober 2022 er på niveau med oktober 2020.

Demografi

Figur 4 Udviklingen i børnetallet i Gentofte Kommune 2019 – 2022 pr. første måned i kvartalet

Kilde: Danmarks statistik oktober 2022. Kvartalsrapporter 1. kvartal 2022 og tidligere Kvartalsrapporter har data været baseret på CPR-registeret. Der kan forekomme små forskelle i de to kildesystemer.

Note: Det bemærkes, at tallene fra Figur 4 (demografi) og Figur 1 (indskrevne børn) ikke kan sammenlignes. Nogle børn er registeret demografisk, men ikke indskrevet i daginstitutioner i Gentofte Kommune. F.eks. er kun ca. halvdelen af 0-årige indskrevet i daginstitutionerne.

Figur 4 viser udviklingen i børnetallet siden 3. kvartal (juli) 2019. Pr. juli 2022 er der i alt 4.553 børn fordelt på 2.096 0-2-årige og 2.457 3-5-årige. Det er på ca. samme niveau med 3. kvartal (juli) 2021.

Støtte til børn i udsatte positioner – status pr. 1. september 2022

I Gentofte Kommune arbejdes der med udvikling af fællesskaber, hvor alle børn oplever glæden ved at deltage, og hvor de føler sig set og mødt. Alle dagtilbud har en inkluderende praksis, hvor man arbejder med at udvikle miljøer, der øger børnenes deltagelsesmuligheder. Status i Kvartalsrapporten er et øjebliksbillede, og de viste data er derfor et udtryk for situationen på det aktuelle tidspunkt. Støtte til børn med særlige behov kan bevilliges gennem Børnevisitationen, som består af to udvalg – Børnevisitationsudvalg 1 og Børnevisitationsudvalg 2.

Børnevisitationsudvalg 1

Børnevisitationsudvalg 1 bevilger pædagogisk vejledning til dagtilbud i form af understøttelse af den pædagogiske praksis med fokus på det læringsmiljø, som medarbejderne stiller til rådighed for børnene. Den pædagogiske vejledning udgår fra tre af dagtilbuddene med kompetencecentre. I kompetencecentrene er der ansat medarbejdere, der har en udgående funktion, og som har en særlig viden om arbejdet med en inkluderende praksis. Disse medarbejders opgave er primært at vejlede dagtilbud, der har ansøgt og fået bevilget pædagogisk vejledning via Børnevisitation 1. Af Tabel 1 fremgår det, hvor mange forløb der er blevet bevilget.

Tabel 1 Antallet af bevilgede forløb pr. 1. marts og 1. september 2020 til 2022

År	2020		2021		2022	2022
Dato	Pr. 1. marts	Pr. 1. sep.	Pr. 1. marts	Pr. 1. sep.	Pr. 1. marts	Pr. 1. sep.
	Antal forløb	Antal forløb	Antal forløb	Antal forløb	Antal forløb	Antal forløb
	5	20	11	29	8	29

Kilde: Børnevisitationens egen opgørelse

Pr. 1. september 2022 har der i alt været bevilget 29 forløb i 2022. I hele 2020 blev der i alt bevilget 36 forløb og i 2021 blev der bevilget 44 forløb.

Antallet af tildelte forløb fra Børnevisitation 1 er steget i perioden fra 2020 til 2022. Dette skyldes blandt andet, at visitationsudvalgene har skærpet retningslinjerne for, at der som udgangspunkt altid skal ansøges om et forløb via Børnevisitation 1, før der ansøges om ressourcer til enkelte børn i Børnevisitation 2. Det tilstræbes, at der med vejledning om inkluderende praksis kan skabes de gode rammer i læringsmiljøet, hvor alle børn er en del af fællesskabet.

Børnevisitation 1 forløbene er en vigtig faktor i de flerårige mål, hvor et af målepunkterne blandt andet er, at alle daginstitutioner, der kan have glæde af et tildelt forløb, tilbydes det og tager imod det.

I kvartalsrapportering til Børneudvalget 1. kvartal 2022 blev det bemærket, at den forventede stigning i tildelte forløb fra Børnevisitation 1, som konsekvens af den ændrede praksis, formentlig ikke kunne imødekommes i 2022, da tre ud af seks medarbejdere med udgående funktion har været udlånt det første halvår af 2022 for at løse en særlig opgave på en enkelt institution.

Tabel 1 viser imidlertid, at Børnevisitation 1 pr. 30. september 2022 har tildelt det samme antal forløb, som i september 2021. Det bemærkes dog, at ovenstående tabel ikke viser antal gennemførte forløb, hvorfor det må forventes, at der fortsat mangler at blive gennemført flere tildelte forløb.

I Gentofte Kommune er der fokus på at sikre, at børnene støttes i deres trivsel og udvikling i henhold det enkelte barns behov, at der opspores så tidligt som muligt, og at børnene bliver så tæt på almenmiljøet som muligt. Børnevisitationen har kigget på egen praksis, ved at se nærmere på procedurer og arbejdsgange og har i forlængelse heraf styrket anvendelsen af forløbene tildelt af Børnevisitation 1, der er med til at styrke den faglige og fællesskabsorienterede praksis i den almene institution.

Børnevisitationsudvalg 2 (Ressourcebevillinger – cpr-relateret ressourcefordeling)

Børnevisitationsudvalg 2 visiterer ressource timer til enkelte børn, der f.eks. er sent udviklet sprogligt, har motoriske udfordringer eller har udfordringer med social adfærd.

Børnevisitation 2 tildeler ressourcer til, at barnet enten kan blive i institutionen med ressource timer (Tabel 2), blive visiteret til en plads på et af kommunens seks dagtilbudskompetencecentre (Tabel 3) eller visiteret til et specialtilbud efter servicelovens §32 (Tabel 4).

Tabel 2 Fordelingen af ressource tildelinger pr. 1. marts og 1. september 2020 til 2022

År	2020		2021		2022	
Dato	1. marts	1. sep.	1. marts	1. sep.	1. marts	1. sep.
	Antal børn	Antal børn	Antal børn	Antal børn	Antal børn	Antal børn
5-9 timer ressource timer/uge	5	3	37	23	34	26
10-12 ressource timer/uge	38	29	13	4	10	11
Over 12 ressource timer/uge	9	12	4	1	9	5
Antal børn i alt	52	44	54	28	53	42
Timer i gennemsnit pr. barn	11,5	11,8	8,7	8,0	9,8	9,6

Kilde: Børnevisitationens egen opgørelse

Tabel 2 viser tildelingen af ressourcer pr. 1. september 2022 og de to foregående år. Der er visiteret ressourcer til i alt 42 børn pr. 1. september 2022. I gennemsnit får den enkelte institution ressourcer svarende til 9,6 timer pr. uge pr. barn.

I kvartalsrapporterne fra 2021 bemærkedes det, at der var sket et fald i det gennemsnitlige antal tildelte timer pr. barn sammenlignet med 2020. I 2020 var der ikke det nødvendige fokus på den fællesskabsorienterede tilgang, hvilket medførte en stigning i individuelt tilførte ressource timer. Det fornyede fokus på den fællesskabsorienterede tilgang, jf. afsnit ovenfor om Børnevisitationsudvalg 1, har betydet mere brug af vejledning med faldende antal ressource timer pr. barn.

Denne tilgang er fortsat gældende i Børnevisitationen. Børnevisitationen vurderer dog altid sagerne konkret og individuelt, hvorfor der kan være perioder med udsving.

Det høje antal gennemsnitlige timer pr. barn pr. institution i 2022, er et udtryk for, at et større antal børn har fået tildelt mere end 12 ressource timer. Børn, der får tildelt mere end 12 timer om ugen, er typisk børn, der er i en venteposition til en kompetencecenterplads, et specialdagtilbud eller under udredning i Børne- og Ungepsykiatrien. På sigt kan de have behov for et andet og mere specialiseret tilbud. Institutioner med børn, der er i en venteposition til et kompetencecenter eller et specialdagtilbud, bliver tildelt det antal timer, der svarer til det, de ville have fået i et kompetencecenter eller i et specialdagtilbud.

Det store pres på landets specialdagtilbud har medført, at der kan være ventetider for de børn, der visiteres hertil. Pr. 1. september 2022 har Gentofte Kommunes egen specialinstitution Trolldemosen samt Sofieskolens Børnehave i Gladsaxe, som er en af de specialinstitutioner, hvor der visiteres flest børn til udover Trolldemosen, oplyst, at de ikke kan optage nye børn før sommeren 2023.

Det samme gør sig gældende i forhold til Gentofte Kommunes kompetencecentre, der er en del af det almene område i Gentofte Kommune. Her er der også et øget pres på kapaciteten frem til skolestart 2023, hvor de kommende skolebørn går ud. For de børn, der er på venteliste til en kompetencecenterplads, laves der oftest lokalforankrede løsninger. Det enkelte dagtilbud bevilges ressource timer svarende til det, der bevilges børn i kompetencecentre samt et særligt tilrettelagt vejledningsforløb fra et kompetencecenter med medarbejdere med en udgående funktion. I enkelte tilfælde indskrives der børn i kompetencecentre på en overbelægningsplads.

Antallet af børn, der får tildelt mellem 5-9 ressourcetimer pr. september 2022, er steget siden september 2020, men er på niveau med antallet pr. september 2021. Stigningen fra 2020 er et resultat af den øgede fokus på brug af vejledning med faldende antal ressourcetimer pr. barn.

Børn i kompetencecentre

Børn, der har en plads i et kompetencecenter, har deres hverdag i gruppen sammen med børn i det almene tilbud, men kan også sideløbende modtage andre indsatser i et tværfagligt regi afhængig af det enkelte barns behov.

Børn, der visiteres til en kompetencecenterplads, er børn med forskellige udfordringer, der spænder over flere problematikker som for eksempel autismespektrumsforstyrrelse, ADHD og børn fra familier med psykosociale udfordringer, men det kan også være andre mentale eller fysiske udfordringer.

Kompetencecentrene har specifikke målgrupper og er dermed specialiseret til at tage sig af børn med forskellige udfordringer. Det betyder, at der kan mangle pladser på ét kompetencecenter samtidig med, at der kan være ledige pladser på andre.

Et barn i en børnehave i et alment dagtilbud får tildelt en personalenormering på 5,15 time pr. uge og et vuggestuebarn 10,30 time pr. uge. En kompetencecenterplads er en almindelig dagtilbudsplads med ekstra personalenormering. Den ekstra normering varierer, men ligger mellem 13,75 og 21,75 pædagogtimer pr. uge afhængig af kompetencecentrets "speciale".

Tabel 3 Antal børn i kompetencecentrene pr. 1. marts og 1. september 2020 til 2022

	1. marts 2020	1. sep. 2020	1. marts 2021	1. sep. 2021	1. marts 2022	1. sept. 2022
Normerede pladser i alt	47	47	47	47	47	47
Antal indskrevne børn	55	45	53	46	51	46
Ledige pladser	-8	2	-6	1	-4	1

Kilde: Børnevisitationens egen opgørelse

Note 1: *to pladser er til 0-2-årige

Af Tabel 3 fremgår det, at der pr. 1. september 2022 er én ledig plads i ét af kommunens kompetencecenter. Det er Dagtilbuds erfaring, at der de kommende måneder vil blive visiteret yderligere børn til kommunens kompetencecentre, og det forventes derfor, at der vil være en lille overbelægning i kompetencecentrene, når vi når 1. marts 2023. Det fortsatte pres på kommunens kompetencecentre og landet specialdagtilbud har betydet, at Dagtilbud har ansøgt og fået bevilliget 0,5 mio. kr. til etablering af et Kompetencecenter Plus til at understøtte arbejdet på det specialiserede småbørnsområde.

- **Kompetencecenter Plus**

Kompetencecenter Plus bliver en indsats rettet mod en mindre gruppe børn, som ikke profiterer af at være i de nuværende kompetencecentre, og derfor i dag visiteres til specialdagtilbud, men hvis udvikling vurderes at kunne understøttes lige så godt eller bedre i et tilbud mellem et kompetencecenter og et specialdagtilbud efter Serviceloven §32, som Kompetencecenter Plus skal være. Det drejer sig om et specialiseret miljø med fire til seks pladser, som er målrettet børn med autismespektrumsforstyrrelser, hvor der er mulighed for at kunne tilgodese børnenes behov for at blive skærmet, men samtidig være tæt på almenmiljøet og udnytte de fordele, der er for børnene til at knytte relationer.

Børn i specialtilbud

Af Serviceloven §32, stk. 3, fremgår: *Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.*

Det er børn med alvorlige fysiske og psykiske problemer. Børnene kan have diagnoser spændende over gennemgribende udviklingsforstyrrelser, mental retardering, ADHD, infantil autisme, cerebral parese, hjerneskader mm.

Tabel 4 Børn i specialtilbud heraf børn i Trolldemosen pr. 1. marts og 1. september 2020 til 2022

	1. marts 2020	1. sep. 2020	1. marts 2021	1. sep. 2021	1. marts 2022	1. sep. 2022
Børn i specialtilbud	14	14	17	15	18	13
Heraf børn i Trolldemosen	10	8	11	8	10	7

Kilde: Børnevisitationens egen opgørelse

Af Tabel 4 fremgår det, at der pr. 1. september 2022 er 13 børn indskrevet i et specialdagtilbud efter Serviceloven §32. Derudover er yderligere to børn indstillet og venter på plads. Et af børnene er indskrevet i et kompetencecenter med ekstra støtte, det andet barn går fortsat i alment dagtilbud med omfattende støtte. Det forventes, at begge børn kan tilbydes en plads senest pr. 1. august 2023.

Inden for de seneste to til tre år har visitationsudvalget generelt oplevet en stigning i antal børn, der har brug for et mere indgribende og specialiseret tilbud. Det er børn med svære og komplekse funktionsnedsættelser – såvel fysisk, psykisk og kognitivt. Af tabel 4 ovenfor ses en let stigning i antallet af børn, der visiteres til et specialdagtilbud. At tallet pr. 1. september 2022 er lavere, skyldes, at to børn venter på plads og derfor ikke fremgår af tabellen.

Den generelle stigning i antallet af børn i Danmark, der visiteres til et specialdagtilbud efter §32, øger presset på kapaciteten på landets specialtilbud, som det også er beskrevet ovenfor i afsnittet Børnevisitationsudvalg 2 (Ressourcebevillinger), hvilket også er en af bevæggrundene for, at der nu iværksættes en plan for etablering af et Kompetencecenter Plus.

Sygefravær og personaleomsætning

Sygefravær

Det samlede sygefravær på dagtilbudsområdet har de seneste 12 måneder været 7,9% jf.

Figur 5 nedenfor. Fraværsprocenten er i denne opgørelse beregnet som fraværstimer delt med nærværstimer.

Fraværsprocenten de seneste 12 måned er højere end de to tidligere år. I de seneste år har der været Coronapandemi, hvor både nedlukninger og perioder med sygdom har påvirket området. Covid-19-relateret sygdom er kun registreret særskilt i nogle perioder siden Coronapandemien begyndte. Det er korttidsfraværet, som er steget på dagtilbudsområdet, hvorimod langtidsfraværet er faldet det seneste år i forhold til de to tidligere år jf. Figur 6. Hvis fraværet vedr. covid-19 ikke medregnes, har dagtilbudsområdet haft et sygefravær de seneste 12 måneder på 6,4%.

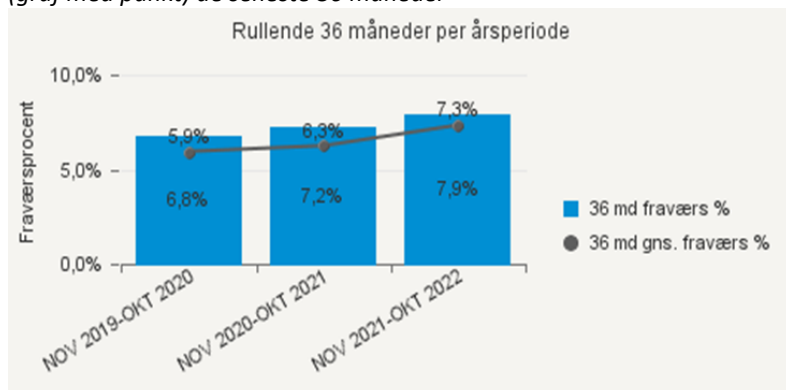
Af Tabel 5 fremgår sygefravær på dagtilbudsområdet i Gentofte Kommune sammenlignet med andre kommuner 2020. Det er data fra [KL's årlige opgørelse](#)¹, som er udregnet på dagsværk, hvilket er en anden beregning end i Figur 5 og Figur 6. Det fremgår af bel 5, at sygefraværet i Gentofte Kommune er lavere end i Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Frederiksberg og Københavns kommune samt lavere end landsgennemsnittet.

Der er vedvarende fokus på systematisk opfølgning på den enkelte medarbejders sygefravær med omsorgssamtaler. Derudover indgår sygefravær i dagtilbudschefens dialogmøder med lederne af institutionerne.

¹ Data for 2021 forventes offentliggjort primo 2023.

Figur 5 Samlet sygefravær på dagtilbudsområdet (blå søjler) sammenlignet med gennemsnittet i Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid (graf med punkt) de seneste 36 måneder

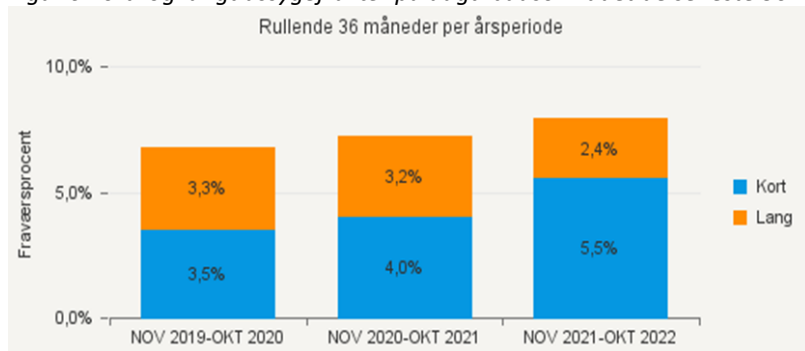

Kilde: KMD.

Note 1: Alle medarbejdere på 16 kommunale og tre små selvejende institutioner, som får deres administration af Gentofte Kommune, indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og fravær pga. Covid-19.

Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 seneste 12 måneder = 1,5%

Figur 6 Kort- og langtidssygefravær på dagtilbudsområdet de seneste 36 måneder

Kilde: KMD.

Note 1: Alle medarbejdere på 16 kommunale og tre små selvejende institutioner, som får deres administration af Gentofte Kommune, indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og fravær pga. Covid-19.

Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 korttidsfravær de seneste 12 måneder = 1,4% og Covid-19 langtidsfravær de seneste 12 måneder = 0,1%

Tabel 5 Gennemsnitligt fravær i dagsværk pr. pædagog/pædagogmedhjælper i 2020 Gentofte Kommunes dagtilbud sammenlignet med andre kommuner og landsgennemsnittet i 2020

	Dagsværk 2020
Gentofte	14,0
Gladsaxe	15,5
Lyngby-Taarbæk	15,1
Rudersdal	16,8
Frederiksberg	16,8
København	15,9
Landsgennemsnit	14,6

Kilde: Kend din kommune brug nøgletal i styringen 2022/ 3. udgave og KL. Indgik også i Kvalitetsrapporten dagtilbudsområdet 2021.

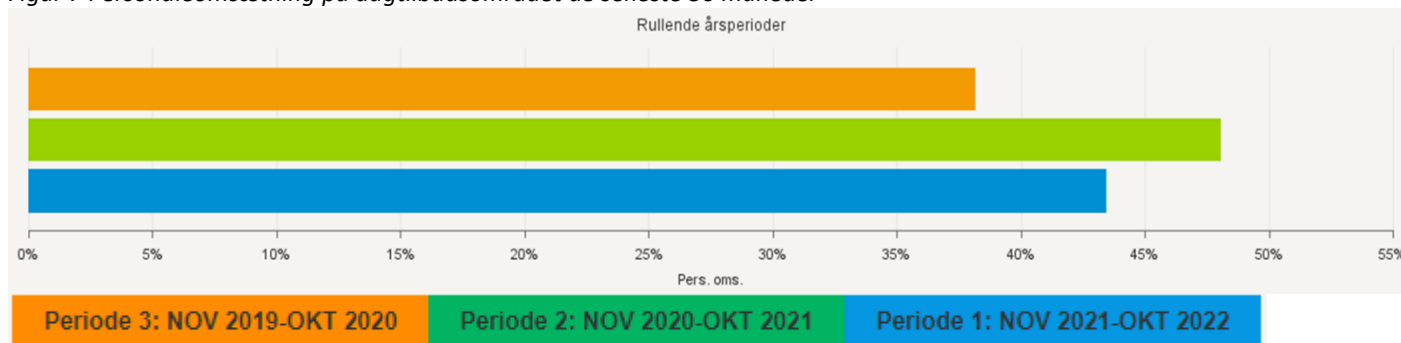
Note: Nøgletallet viser fraværet opgjort i dagsværk pr. fuldtidsbeskæftiget for 2020. Data er fra KRL og stillingstypen er afgrænset til pædagoger og pædagogmedhjælpere.

Personaleomsætning

Dagtilbud for småbørn

Figur 7 Personaleomsætning på dagtilbudsområdet de seneste 36 måneder

Kilde: KMD.

Note: Alle månedslønnede medarbejdere på 16 kommunale og tre små selvejende institutioner, som får deres administration af Gentofte Kommune.

På dagtilbudsområdet har personaleomsætningen været mellem 38% og 48% de seneste tre år. Personaleomsætningen de seneste 12 måneder har været 43% på dagtilbudsområdet. Hvis man udelukkende ser på personaleomsætningen for ledere, pædagoger og køkkenpersonale, er den 22% de seneste 12 måneder, hvilket er lavere end året før, hvor den var på 28%. Den samlede personaleomsætning i Gentofte Kommune er 30% de seneste 12 måneder.

Umiddelbart ser personaleomsætningen på dagtilbudsområdet høj ud, men i forhold til personaleomsætningstallet skal der tages højde for, at der på området er tradition for, at pædagogmedhjælpere er ansat i kortere perioder. Herudover skal det bemærkes, at institutionerne under Covid-19 er tildelt ekstra midler til bl.a. ekstra rengøringstiltag, og at der i den forbindelse har været ansat ekstra hænder i kortere perioder. De medarbejdere indgår i opgørelsen.

Personaleomsætning indgår i de årlige dialogmøder mellem Dagtilbuds ledelse og lederne af institutionerne.

Økonomisk status

Driftsudgifter

Dagtilbud for småbørn

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forbrug	Forventede bevillingsændringer	Forventet regnskab
Serviceudgifter	349,8	358,0	278,0	1,7	355,3

Afvigelse mellem forventet regnskab og korrigeret budget inkl. forventede bevillingsændringer

-4,4

Det korrigerede budget udgør 358,0 mio. kr., og det forventede regnskab udgør 355,3 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 4,4 mio. kr. efter tillægsbevillinger på 1,7 mio. kr.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	358,0
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	1,7
Heraf:	
- COVID-19	0,0
- Ukraineudgifter	1,7
Andre afvigelser (d)	-4,4
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	355,3

Der søges om tillægsbevilling på 1,7 mio. kr. vedrørende børn fra Ukraine i dagtilbud og særligt dagtilbud.

Der har været afholdt udgifter på 1,9 mio. kr. til ekstra rengøring i forbindelse med COVID-19, som blev udmeldt og fordelt i foråret. Udgifterne har kunne afholdes inden for bevillingsområdets centrale budget uden af der gives tillægsbevilling.

Andre afvigelser omfatter et samlet mindreforbrug på 4,4 mio. kr. Mindreforbruget skyldes et større antal børn i dagtilbud end budgetlagt og dermed flere indtægter fra forældrebetaling samt mindreforbrug på driften af daginstitutionerne.

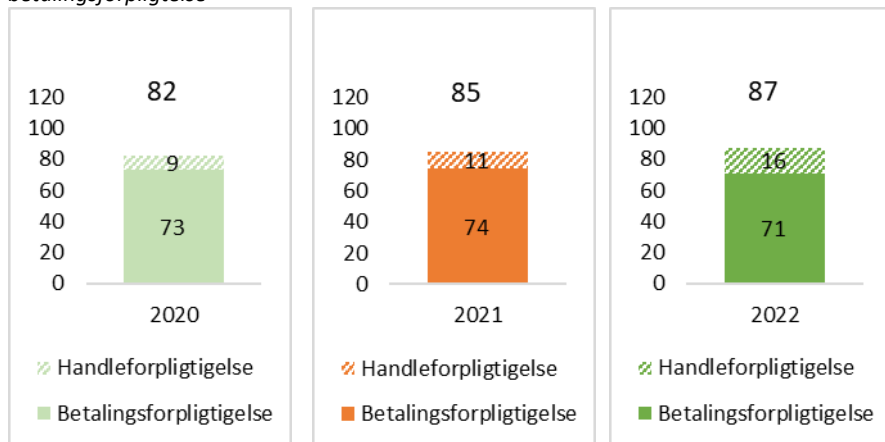
FOREBYGGELSE OG SUNDHEDSFREMME

Børn og Familie

Børn og Familie er en del af Familie og Sundhed. Børn og Familie består af følgende teams: Modtagelse, Børneteam 0-12 år, Ungeteam 13-18 år (ved efterværn op til 23 år), Specialteam og Familieplejeteam.

Anbringelser

Figur 8 Anbringelser (unikke cpr-numre) pr. 30. september 2020, 2021 og 2022 opdelt på børn og unge, hvor Gentofte Kommune har handle- og betalingsforpligtelse

Kilde: Digitalisering – Udsatte Børn og Unge (DUBU) oktober 2022.

Note 1: I ovenstående figurer vises alle anbragte børn og unge, hvor Gentofte Kommune har betalings- og handleforpligtelsen inkl. de flygtninge, som kommunen modtager statsrefusion for. **Betalingsforpligtelse:** Sager hvor Gentofte Kommune har alle udgifterne på sagen, og i langt de fleste sager har Gentofte Kommune også handleforpligtelsen. **Handleforpligtelse:** Sager hvor Gentofte Kommune ikke har udgifter til sagerne. Det skyldes, at en del af sagerne er uledsagede flygtninge under 18 år, hvor der hjemtages 100% statsrefusion for udgifterne. Derudover er der også enkelte sager, hvor andre kommuner betaler udgifterne.

Note 2: I figurerne er antal anbringelser opgjort som unikke cpr-numre. Et unikt cpr-nummer svarer til én unik borger. Ovenstående figur giver indblik i hvor mange børn og unge, der har en anbringelse i Gentofte Kommune. Af figurerne kan anbringelsernes varighed eller omfang ikke aflæses. Nogle anbringelser er kortvarige og andre langvarige.

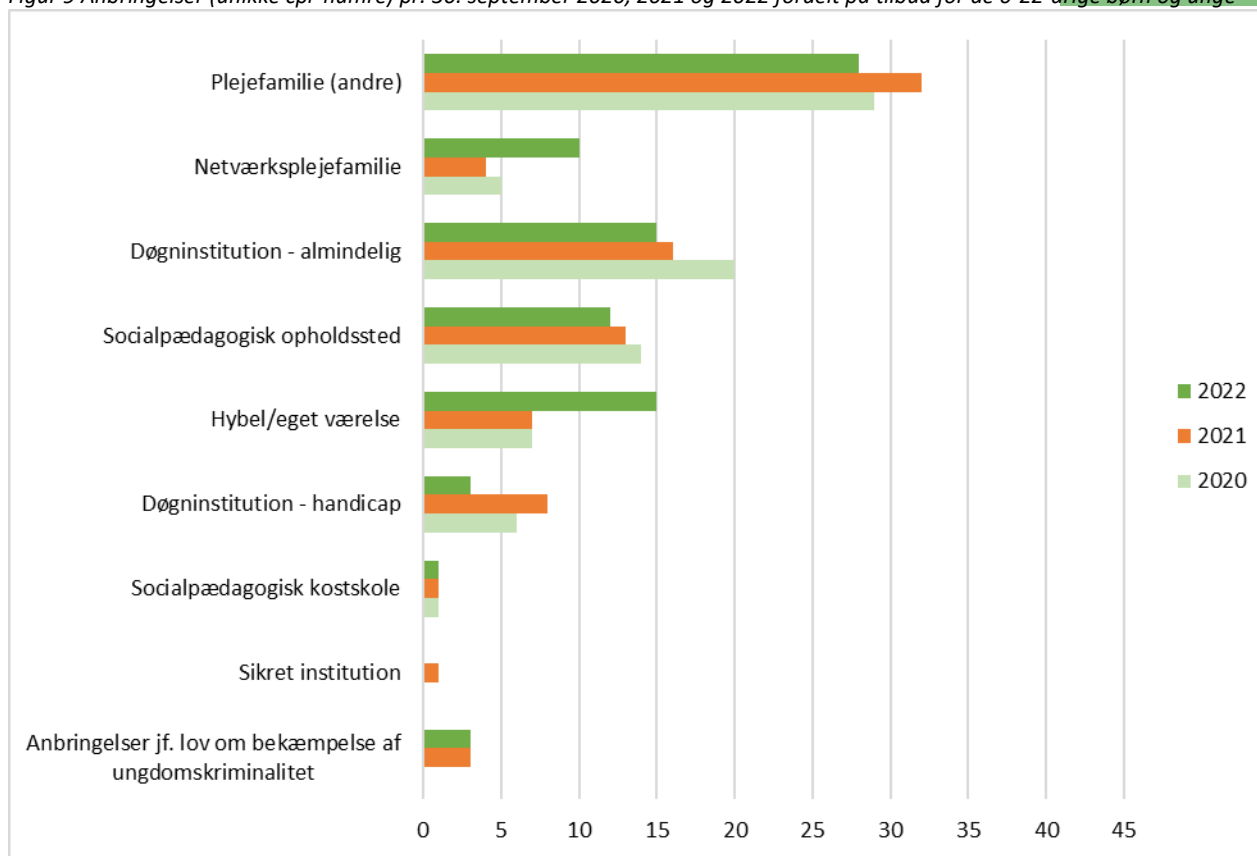
Figur 8 viser antallet af anbringelser opgjort pr. 30. september for årene 2020, 2021 og 2022. Gentofte Kommune har samlet to anbringelser mere pr. 30. september 2022 sammenholdt med samme periode sidste år. Der ses et fald i antallet af anbringelser, hvor Gentofte Kommune har betalingsforpligtelse fra 74 anbringelser i 3. kvartal 2021 til 71 anbringelser i 3. kvartal 2022, mens der for antallet af anbringelser, hvor Gentofte Kommune har handleforpligtelse ses en stigning på fem i samme periode. Stigningen i antallet af anbringelser siden 2020 kan forklares med, at der er indgået uledsagede flygtninge fra Ukraine, som er blevet anbragt. Ud af de 87 anbringelser, som Gentofte Kommune har pr. 30. september 2022, udgør otte anbringelser uledsagede flygtninge fra Ukraine. Dermed er antallet af disse anbringelser steget med fem siden 2. kvartal 2022.

Kvartalsrapportering – Børneudvalget

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Figur 9 Anbringelser (unikke cpr-numre) pr. 30. september 2020, 2021 og 2022 fordelt på tilbud for de 0-22-årige børn og unge

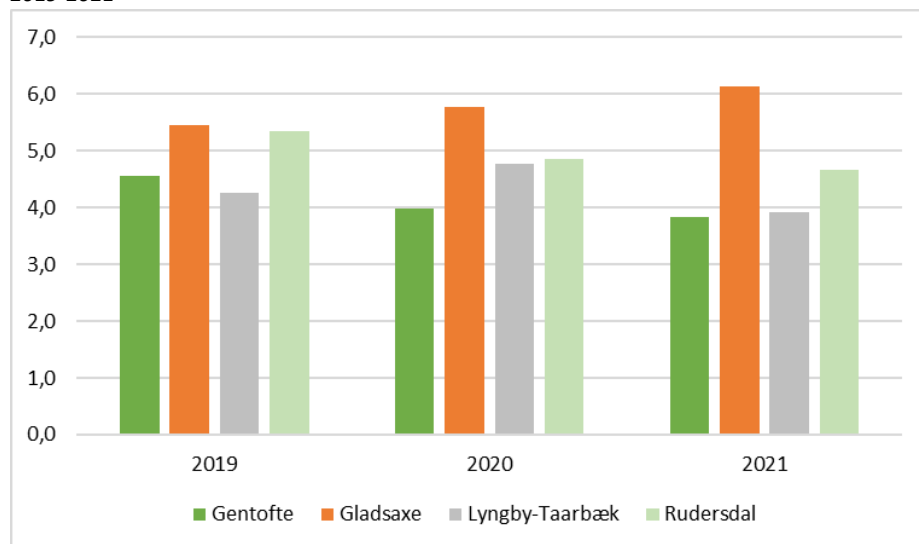
Kilde: DUBU oktober 2022.

Note: I kategorien Plejefamilie (andre) indgår familiepleje, almene plejefamilier, specialiserede plejefamilier, forstærkede plejefamilier og kommunal plejefamilie. Kategorierne plejefamilie og kommunal familiepleje er løbende konverteret til de nye plejefamiliekategorier (almen plejefamilie, specialiserede plejefamilier og forstærkede plejefamilier).

Figur 9 viser fordelingen af typer af anbringelser opgjort i perioden 2020 til 2022. Som det fremgår af figuren, ses der stigninger fra 2020-2022 i kategorierne netværkspleje og hybel/eget værelse. Samtidig viser figuren også et fald i antallet af anbringelser til plejefamilier, døgninstitutioner og socialpædagogisk opholdssted i samme periode. I lighed med mange andre kommuner, har Gentofte Kommune udfordringer med at rekruttere plejefamilier. Familie og Sundhed arbejder løbende med alternativer med formålet at sikre, at anbringelser så vidt muligt finder sted i barnet eller den unges eget netværk, på eget værelse eller i hybel. Målet er at give barnet eller den unge de bedste betingelser for at fastholde et normalt hverdagsliv tæt på almenområdet. Ungekontakten har etableret fire ungehybler i Villaen på Margrethevej med henblik på at tilbyde unge en midlertidig bolig kombineret med en indsats fra kontaktpersonsteamet, der ligeledes har base i Villaen. I 2022 har Gentofte Kommune unge boende i alle fire hybler på Margrethe Kollegiet. Derudover har Gentofte Kommune pr. 30. september 2022 15 unge, som er anbragt på eget værelse, hvoraf tre unge var flygtninge.

Figur 10 Antal anbragte pr. 1.000 indbyggere i alderen 0-22 år i Gentofte Kommune sammenlignet med nærliggende kommuner pr. 31. december 2019-2021

Kilde: Danmarks Statistik trukket oktober 2022.

Note: Opgørelsen er udarbejdet på baggrund af indberetninger fra kommunerne til Danmarks Statistik. Indberetningerne fra 2021 er endnu ikke valideret af kommunerne.

Antallet af anbragte børn og unge i alderen 0-22 år har i Gentofte Kommune været faldende for perioden 2019-2021. Årsagen hertil er, at der fra 2020 ikke har været samme behov for at understøtte børn og unge med flygtningebaggrund i Gentofte Kommune. Forvaltningen forventer dog, at denne tendens ændres de kommende år, fordi antallet af uledsagede flygtninge fra Ukraine formentligt vil stige. Gentofte Kommune har i for alle tre år haft et lavere anbringelsestal end Gladsaxe Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune og Rudersdal Kommune.

Underretninger

En underretning betegnes som en henvendelse, der indeholder en bekymring for et barns eller en ungs trivsel og udvikling. Forklaring på underretningerne:

- § 152 – underretninger fra andre kommuner
- § 153 – underretninger fra fagpersoner
- § 154 – underretninger fra privatpersoner

Tabel 6 Antal og andel af underretninger 2020 - 3. kvartal 2022

Underretninger	2020		2021		1. - 3. kvartal 2022	
Fra andre kommuner	36	4%	30	3%	37	4%
Fra fagpersoner	805	81%	962	83%	750	84%
Fra privatpersoner	147	15%	173	15%	103	12%
I alt	988	100%	1165	100%	890	100%

Kilde: DUBU pr. oktober 2022.

Det fremgår af Tabel 6, at det samlede antal underretninger har haft en varierende udvikling i perioden 2020-2022. Det vil sige, at der i 2021 var 177 flere underretninger end i 2020. Forvaltningen tilskriver årsagen til den markante stigning fra 2020-2021 konsekvenserne af nedlukningen omkring COVID-19, hvor mange børn og unge oplevede øgede mistrivsel. I 1.-

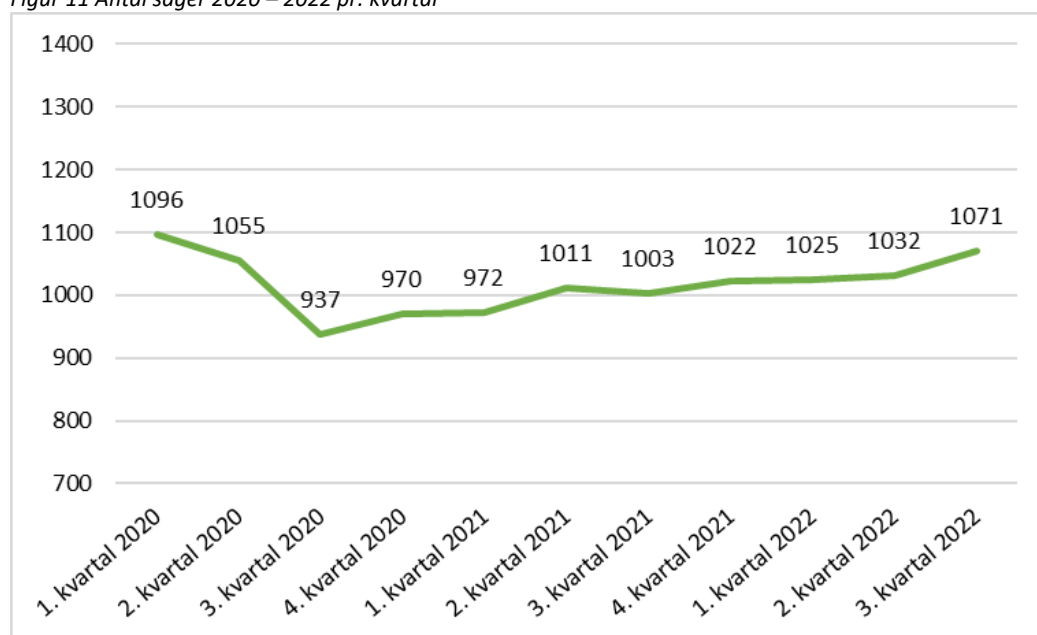
3. kvartal 2021 var der registreret 811 underretninger², og i 1.-3. kvartal 2022 er der registreret 890 underretning. Der ses derfor en foreløbig stigning i antallet af underretninger, når 1.-3. kvartal sammenlignes for 2021-2022. Tabellen viser, at størstedelen af underretningerne foretages af fagpersoner.

Antallet af underretninger fra andre kommuner har været nogenlunde konstant siden 2020.

Sager

En sag er kendetegnet ved, at Børn og Familie har et igangværende forløb i forhold til barnet og dets familie. Det kan være i form af behandling af underretning, rådgivning, igangværende børnefaglig undersøgelse eller en igangværende foranstaltning.

Figur 11 Antal sager 2020 – 2022 pr. kvartal

Kilde: DUBU oktober 2022.

Figur 11 viser antallet af sager for 1. kvartal 2020 - 3. kvartal 2022. Det fremgår af figuren, at der har været både et fald i antal sager i perioden 1. kvartal 2020 - 3. kvartal 2020 samt en stabil stigning i antal sager fra 4. kvartal 2020 og frem mod 3. kvartal 2022. Der ses en tendens til, at flere børn og unge er i mistrivsel efter Covid-19-nedlukningen og at flere børn og unge får psykiatriske diagnoser, hvilket blandt andet resulterer i, at flere fagpersoner underretter omkring mistrivsel end tidligere. Disse tendenser ses også på national plan.

² Tal trukket fra kvartalsrapport 3. kvartal 2021.

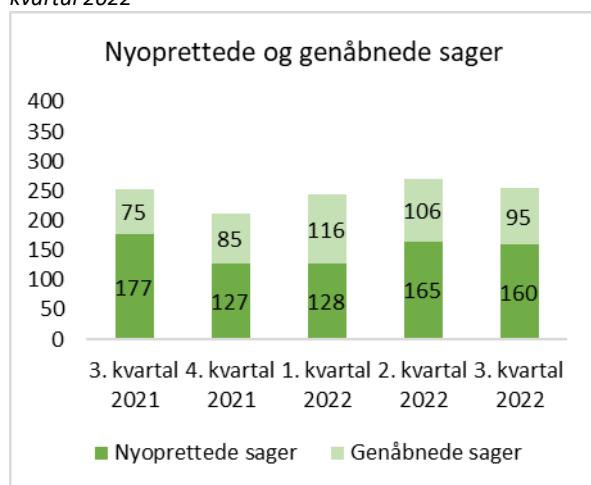

Sager – nyoprettede, genåbnede og lukkede

Forebyggelse og Sundhedsfremme

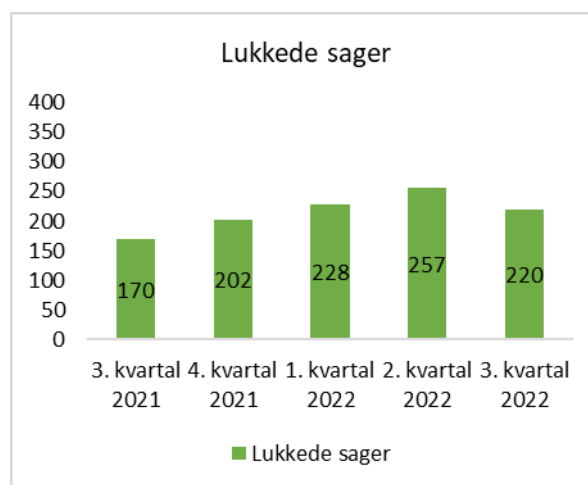
Børn og Familie arbejder kontinuerligt med sagsflow. Det vil sige bevægelsen mellem antallet af nyoprettede, genåbnede og lukkede sager. Formålet er løbende at følge udviklingen omkring hvor mange børn, unge og familier, der modtager støtte og indsatser i Gentofte Kommune med et fokus på den rette opstart og afslutning på sager med barnet, den unge og familiens behov i centrum.

Figur 12 Antal nyoprettede og genåbnede sager 3. kvartal 2021 - 3. kvartal 2022

Kilde: DUBU oktober 2022.

Figur 13 Antal lukkede sager 3. kvartal 2021 – 3. kvartal 2022

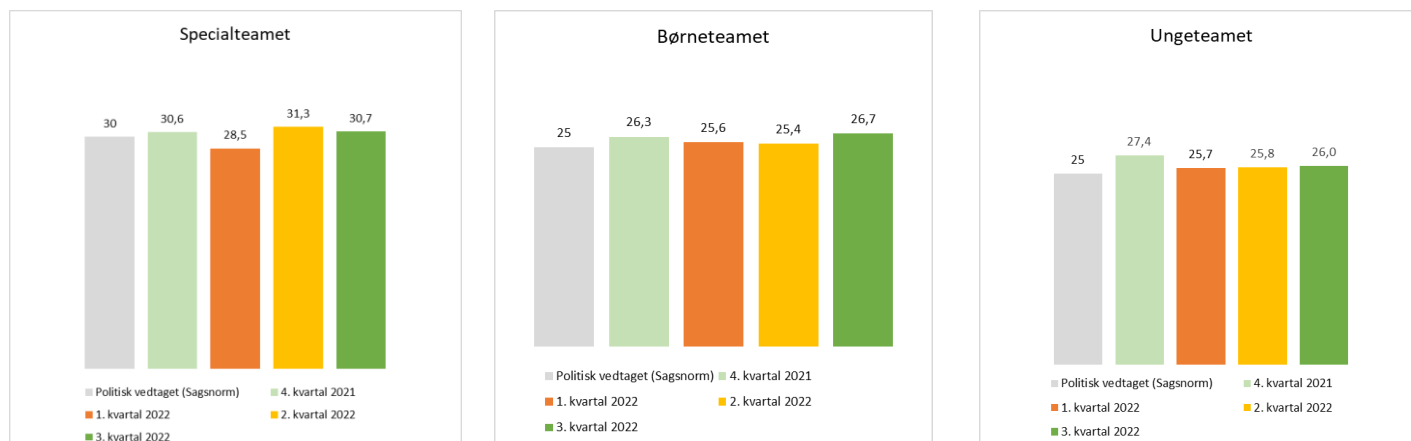
Kilde: DUBU oktober 2022.

Figur 12 viser antallet af nyoprettede og genåbnede sager i Børn og Familie for perioden 3. kvartal 2021-3. kvartal 2022. En nyoprettet sag er karakteriseret ved, at Børn og Familie ikke tidligere har kendt til det pågældende barn/ung. En genåbnet sag er karakteriseret ved, at Børn og Familie på et tidligere tidspunkt har kendt barnet/den unge, men har lukket sagen igen enten efter afsluttet foranstaltning eller rådgivning og vejledning. Det er almindelig praksis, at sager afsluttes, når der ikke længere vurderes at være behov for støtte. For nogle børn og unge er der dog behov for støtte igen på et senere tidspunkt i deres opvækst, hvorfor sagen genåbnes, og det vurderes, om der behov for støtte og en evt. støtte genetableres.

I 3. kvartal 2022 er antallet af nyoprettede sager 160 sager, som er 17 sager under samme periode i 2021. Når niveauet af nyoprettede sager for 3. kvartal 2022 sammenlignes med den øvrige periode, ses en tendens til at antallet af nyoprettede sager igen er faldende efter en markant stigning i 2. kvartal 2022. Antal genåbnede sager er for 3. kvartal 2022 faldet til 95 sager, som er under niveauet for genåbnede sager i 1.-2. kvartal 2022. Niveauet for antal genåbnede sager i 3. kvartal 2022 følger efter en periode med markant flere genåbnede sager i 2. kvartal 2022. Antallet af nyoprettede og genåbnede sager skal ses i sammenhæng med Figur 12, som viser hvor mange sager Børn og Familie har lukket for perioden 3. kvartal 2021 – 3. kvartal 2022. I 3. kvartal 2022 blev der lukket 220 sager, som afspejler en tendens i 2022 for et højt sagstal for afsluttede sager. Børn og Familie arbejder aktivt med løbende at foretage konkrete individuelle vurderinger af, hvordan sagerne kan afsluttes til almenområdet eller andre mindre indgribende foranstaltninger. I Børn og Familie arbejdes der både med sager, som har korte og længerevarende forløb. Det vil sige, at udviklingen i antal sager skal ses i sammenhæng med igangværende sager.

Figur 14 Udviklingen i antallet af sager pr. medarbejder i 4. kvartal 2021 – 3. kvartal 2022 hhv. Specialteam, Børneteam og Ungeteam

Kilde: DUBU oktober 2022

Figureerne ovenfor viser udviklingen i antallet af sager pr. medarbejder fordelt på tre teams (Specialteam, Ungeteam og Børneteam) sammenholdt med politisk vedtaget sagsnorm. I Specialteamet er det lykkedes at nedbringe sagsnormen pr. medarbejder fra 31,3 sager til 30,7 sager, som således nærmer sig den politisk vedtagne sagsnorm på 30 sager pr. medarbejder. I budget 2023-24 er der afsat ressourcer til ansættelse en rådgiver yderligere til Specialteamet, for at styrke sagsbehandlingen på området og komme nærmere det politisk vedtagne normtal. I både Børne- og Ungeteamet har der været en stigning i antal sager pr. medarbejder fra 2. kvartal 2022 - 3. kvartal 2022. Børneteamet overstiger den politisk vedtagne sagsnorm med 1,7 sager pr. medarbejder, mens Ungeteamet overstiger sagsnormen med én sag pr. medarbejder. Børn og Familie har stort fokus på sagsflow og oplever udviklingen som en konsekvens af stigningen i antal sager i 2022, jf. figur 11.

Udgiftsniveau på anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Børn og Familie arbejder systematisk med at sikre, at faglighed og økonomi går hånd i hånd. Børn og Familie følger månedligt udviklingen i afdelingens udgiftsniveau ved at vurdere det løbende forbrug og prognosen for forventet regnskab.

Tabel 7 Forventet regnskab 2022 på anbringelser og forebyggende foranstaltninger ved udgangen af 3. kvartal 2022

	Korrigeret budget 2022	Forbrug 1.-3. kvartal 2022	Forventet regnskab 2022
Anbringelser	75.995.000	57.747.656	74.139.398
Forebyggende foranstaltninger	82.181.000	52.977.282	84.036.489
I alt	158.176.000	110.724.938	158.175.887

Kilde: DUBU, Calibra og Prisme oktober 2022

Note: Forventet regnskab er baseret på forbrug for de tre første kvartaler i 2022

Tabel 7 viser udgiftsniveauet for Børn og Familie opdelt på budget 2022, forbrug i perioden 1.-3. kvartal og forventet regnskab 2022 opgjort på anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Børn og Familie har et samlet budget på knap 158 mio. kr. i 2022, hvoraf ca. 76 mio. kr. er budgetteret til anbringelsesområdet, mens ca. 82 mio. kr. er budgetteret til forebyggende foranstaltninger³.

³ Tabellen indeholder kun budget inden for serviceringen. Budget 2022, forbrug 1.-3. kvartal 2022 og forventede regnskab 2022 udenfor serviceringen er således ikke omfattet af tabellen.

Børn og Familie har i 1.-3. kvartal 2022 haft et forbrug på ca. 58 mio. kr. til anbringelsesområdet og ca. 53 mio. kr. til forebyggende foranstaltninger. Børn og Familie har samlet set et forbrug på ca. 111 mio. kr. i 1.-3. kvartal af 2022. Det

svarer til, at Børn og Familie 1.-3. kvartal af 2022 har brugt ca. 70 % af det samlede budget for 2022. Der er brugt ca. 76 % af budgettet for anbringelser i 2022 og ca. 65 % af budgettet for de forebyggende foranstaltninger i 2022.

Børn og Familie forventer, at der er en overensstemmelse mellem budget og regnskab 2022 fordelt på et forventet mindreforbrug på ca. 1,8 mio. kr. og et forventet merforbrug på forebyggende foranstaltninger på ca. 1,8 mio. kr.

Årsværk (børn/unge) og udgifter på indsatsrampen

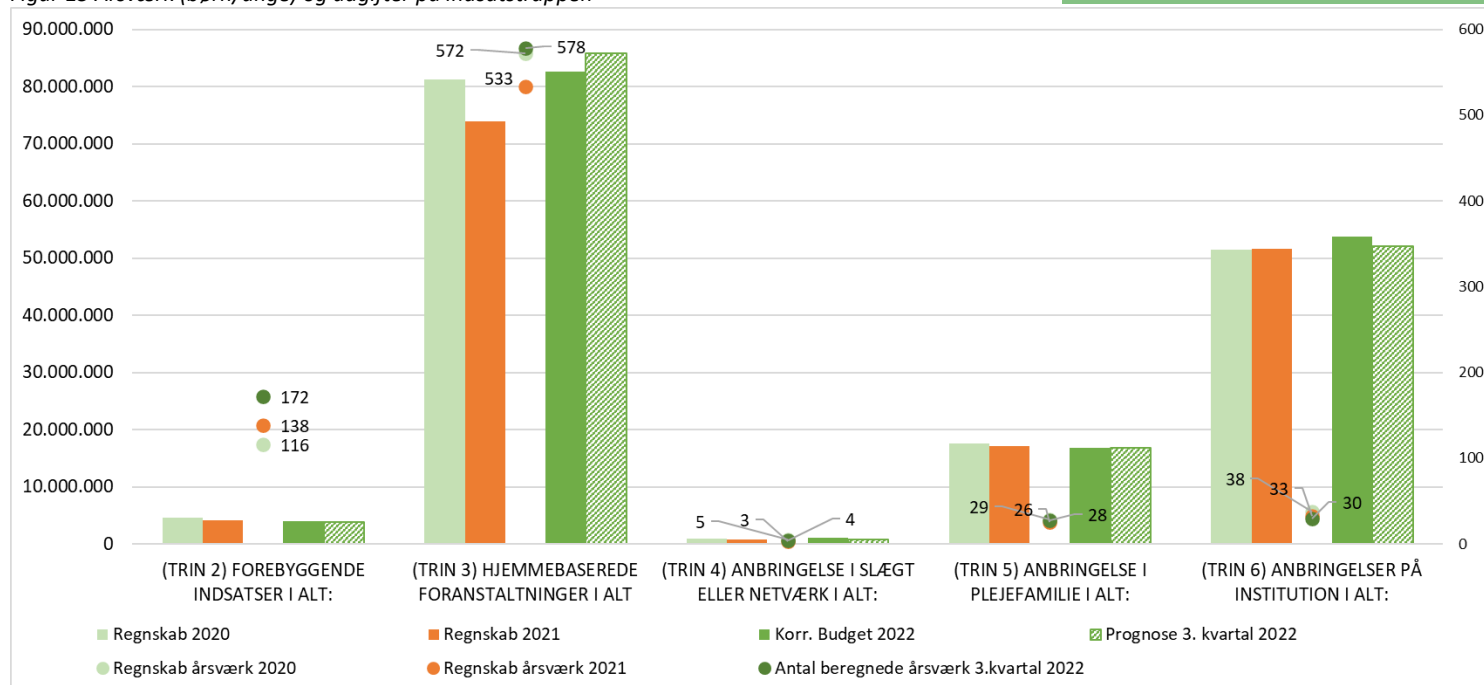
I Gentofte Kommune er der fokus på børn og unge i udsatte positioner oplever glæden ved at deltage i fællesskaber så tæt på almenmiljøet som muligt. Derfor er målsætningen at styrke den del af tilbudsviften, der gør det muligt at arbejde forebyggende og tværfagligt omkring barnet, den unge eller familien med udgangspunkt i den rette indgribende indsats tæt på et alment hverdagsliv. Børn og Familie arbejder vedvarende med denne målsætning, som blandt andet kræver styrkelse af samarbejdet med almenområdet, PPR og de tidligt forebyggende indsatser på skole- og dagtilbudsområdet. Børn og Familie har afprøvet fremskudt socialrådgivning og familiebehandling i 2022 med foreløbigt gode erfaringer. I budget 2023 etableres en driftsorganisering omkring indsatsen, som Børn og Familie forventer kan skabe mere bevægelse mod det forebyggende område.

Gentofte Kommune følger "Indsatsrampens Udgiftsmodel", som er udviklet af Socialstyrelsen. Indsatsrampens Udgiftsmodel er et redskab til at opgøre kommunale udgifter og indtægter på det specialiserede børneområde set i forhold til, hvor indgribende indsatserne og foranstaltningerne er i et alment hverdagsliv for barnet, den unge og familien⁴.

⁴ [Link til socialstyrelsens "Indsatsrampens Udgiftsmodel"](#)

Figur 15 Årsværk (børn/unge) og udgifter på indsatsstappen

Kilde: DUBU og Calibra oktober 2022

Note: Et årsværk angiver betegnelsen for, hvor meget en foranstaltning udgør ud af et kalenderår. Derfor vil ét årsværk udgøre ét kalenderår, mens 0,5 årsværk vil udgøre et halvt kalenderår - svarende til 6 måneder mv.

Fejl! Intet bogmærkenavn opgivet.

I Gentofte Kommune er der fokus på børn og unge i udsatte positioner oplever glæden ved at deltage i fællesskaber så tæt på almenmiljøet som muligt. Derfor er målsætningen at styrke den del af tilbudsviften, der gør det muligt at arbejde forebyggende og tværfagligt omkring barnet, den unge eller familien med udgangspunkt i den rette indgribende indsats tæt på et alment hverdagsliv. Børn og Familie arbejder vedvarende med denne målsætning, som blandt andet kræver styrkelse af samarbejdet med almenområdet, PPR og de tidligt forebyggende indsatser på skole- og dagtilbudsområdet. Børn og Familie har afprøvet fremskudt socialrådgivning og familiebehandling i 2022 med foreløbigt gode erfaringer. I budget 2023 etableres en driftsorganisering omkring indsatsen, som Børn og Familie forventer kan skabe mere bevægelse mod det forebyggende område.

Gentofte Kommune følger "Indsatsstappens Udgiftsmodel", som er udviklet af Socialstyrelsen. Indsatsstappens Udgiftsmodel er et redskab til at opgøre kommunale udgifter og indtægter på det specialiserede børneområde set i forhold til, hvor indgribende indsatserne og foranstaltningerne er i et alment hverdagsliv for barnet, den unge og familien.

Figur 15 viser Børn og Families budget for 2022, prognose for hele 2022 samt forventede årsværk opdelt på indsatsstappens udgiftstrin. I figuren fremgår udgiftstrinnene 2-6, som er de trin på indsatsstappen, hvor Børn og Familie har udgifter til indsatser og foranstaltninger efter Serviceloven. Indsatsstappens udgiftstrin 1 omfatter tidlige indsatser i almenområdet, hvor Børn og Familie ikke er involveret ift. bevilling af foranstaltninger. Nedenstående er en beskrivelse af, hvad de enkelte udgiftstrin fra 2-6 omfatter:

- **Trin 2** vedrører forebyggende foranstaltninger og rådgivning.
- **Trin 3** vedrører hjemmebaserede foranstaltninger. Det kan være forebyggende foranstaltninger samt hjemmebaserede anbringelser såsom ophold på kost- og efterskole, eget værelse eller kollegielignende opholdssteder.
- **Trin 4** er anbringelse i slægt- eller netværkspleje.
- **Trin 5** vedrører anbringelse af et barn eller en ung i plejefamilie.

- **Trin 6** omfatter anbringelse på en institution svarende til anbringelse på opholdssteder, skibsprojekter og på sikrede døgninstitutioner.

Som det fremgår af I Gentofte Kommune er der fokus på børn og unge i udsatte positioner oplever glæden ved at deltage i fællesskaber så tæt på almenmiljøet som muligt. Derfor er målsætningen at styrke den del af tilbudsviften, der gør det muligt at arbejde forebyggende og tværfagligt omkring barnet, den unge eller familien med udgangspunkt i den rette indgribende indsats tæt på et alment hverdagsliv. Børn og Familie arbejder vedvarende med denne målsætning, som blandt andet kræver styrkelse af samarbejdet med almenområdet, PPR og de tidligt forebyggende indsatser på skole- og dagtilbudsområdet. Børn og Familie har afprøvet fremskudt socialrådgivning og familiebehandling i 2022 med foreløbigt gode erfaringer. I budget 2023 etableres en driftsorganisering omkring indsatsen, som Børn og Familie forventer kan skabe mere bevægelse mod det forebyggende område.

Gentofte Kommune følger "Indsatstrappens Udgiftsmodel", som er udviklet af Socialstyrelsen. Indsatstrappens Udgiftsmodel er et redskab til at opgøre kommunale udgifter og indtægter på det specialiserede børneområde set i forhold til, hvor indgribende indsatserne og foranstaltningerne er i et alment hverdagsliv for barnet, den unge og familien.

Figur 15, er størstedelen af Børn og Families budget og regnskab relateret til hjemmebaserede foranstaltninger med et budget ca. 82,5 mio. kr. og en prognose ca. 85,9 mio. kr. for 2022. De hjemmebaserede foranstaltninger beror i høj grad på indsatser, hvor barnet, den unge og familien bliver støttet i egne omgivelser tæt på et alment hverdagsliv. Ca. 578 årsværk forventes at modtage hjemmebaserede foranstaltninger i løbet af 2022.

Det næsthøjeste udgiftsområde er relateret til anbringelser på institutioner. Budgettet for 2022 ca. 53,7 mio. kr. Prognosen er 52,0 mio. kr. Det forventes, at ca. 30 årsværk skal placeres her.

Anbringelser i plejefamilie udgør det tredje højeste udgiftsområde. Med et budget på ca. 16,8 mio. kr. og en prognose på 16,7 mio. kr. forventes det, at der vil være ca. 28 årsværk i familiepleje i 2022.

Børn og Familie forventer at bevilge forebyggende foranstaltninger og rådgivning (trin 2, søjle 1) til 172 årsværk for 2022. Budget og prognose balancerer på 4. mio. kr.

Dernæst forventer Børn og Familie, at anbringelse i slægt eller netværk vil udgøre fire årsværk, hvor budget og prognose forventes at balancere på ca. 1,5 mio. kr.

Alt i alt forventer Børn og Familie følgende fordeling på antal årsværk fordelt på udgiftsområderne:

- 30 årsværk er anbragt på institution,
- 28 årsværk til anbringelse hos plejefamilier,
- Forventeligt fire årsværk til anbringelse hos netværksplejefamilie
- Ni årsværk forventes anbragt under Trin 3 foranstaltninger; ophold på kost- og efterskole, eget værelse eller kollegielignende opholdssteder.

I budgettet for 2022 er der afsat en større andel til såvel forebyggende indsatser som anbringelse i slægt eller netværk. Disse forhold kan ændres i takt med, at der arbejdes på ny lovgivning på området. Børn og Familie følger tæt, hvad de nationale drøftelser giver anledning til i Gentofte Kommune.

Tandplejen

Ventelisten til tandregulering – Ortoklinikken

Tabel 8 Ventelisten i tandreguleringen 1. juli 2020, 1. januar 2022, 1. marts 2022 og 1. juli 2022

	1. juli 2021	1. januar 2022	1. marts 2022	1. juli 2022	1. oktober 2022
Antal patienter med behov for tandregulering	171	155	199	221	222

Kilde: Tandplejens opgørelse oktober 2022

Tandreguleringens venteliste indebærer udfordringer med igangsættelse og færdigbehandling af patienter. Ventelisten skyldes et efterslæb af behandlinger grundet nedlukningen efter COVID-19 samt vanskeligheder med at rekruttere specialtandlæger inden for tandregulering.

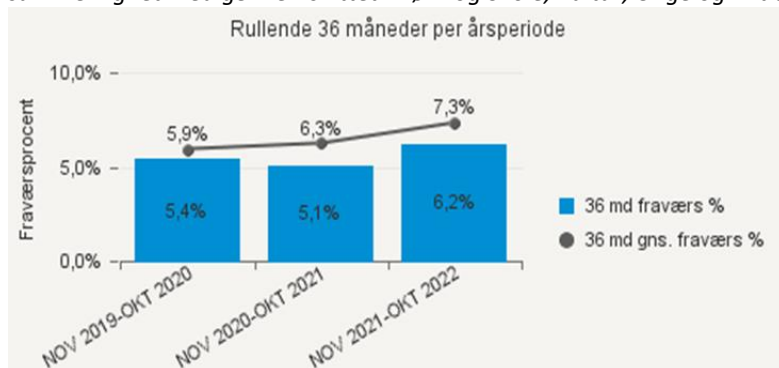
Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har fastansat en specialtandlæge i tandregulering med opstart 1. november 2022. I en konsultativ ansættelse vil specialtandlægen igangsætte behandlinger pr. 1. oktober 2022 frem mod fastansættelse i november. Forvaltningen forventer, at ventelisten til tandreguleringen er udlignet 1. kvartal 2023, hvor tandreguleringen dermed overgår til almindelig drift.

Sygefravær og personaleomsætning

Det samlede sygefravær på Familie og Sundhedsområde (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) har de seneste 12 måneder været 6,2% jf. Figur 16 nedenfor, hvilket er højere end de to tidligere år, men lavere end det samlede fravær for Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid. Det er korttidsfraværet, som er steget på Familie og Sundhedsområde jf. Figur 17. Hvis fraværet vedr. covid-19 ikke medregnes, har Familie og Sundhed (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) haft et sygefravær de seneste 12 måneder på 5,5%.

Der er et kontinuerligt fokus på sygefravær. Der er fokus på og iværksættes løbende trivselsindsatser, og fraværsprocenten drøftes bl.a. i afdelingernes MED-grupper.

Figur 16 Samlet sygefravær Familie og Sundhedsområde (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) (blå søjler) sammenlignet med gennemsnittet i Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid (graf med punkt) de seneste 36 måneder

Kilde: KMD.

Note 1: Alle medarbejdere på området indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og Covid-19.

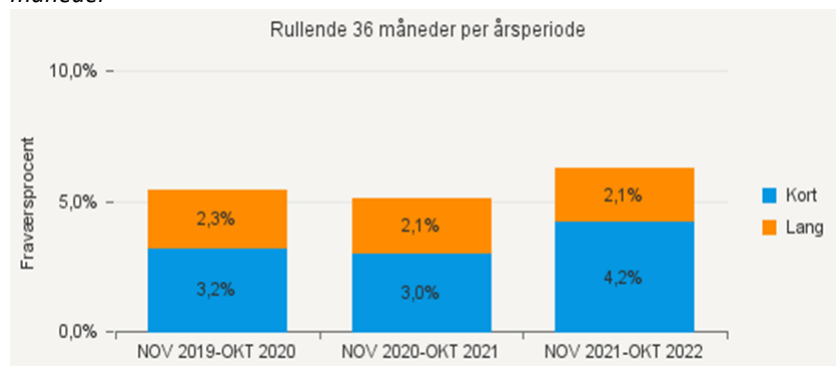
Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 seneste 12 måneder = 0,7%

Kvartalsrapportering – Børneudvalget

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Figur 17 Kort- og langtidssygefravær Familie og Sundhedsområde (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) de seneste 36 måneder

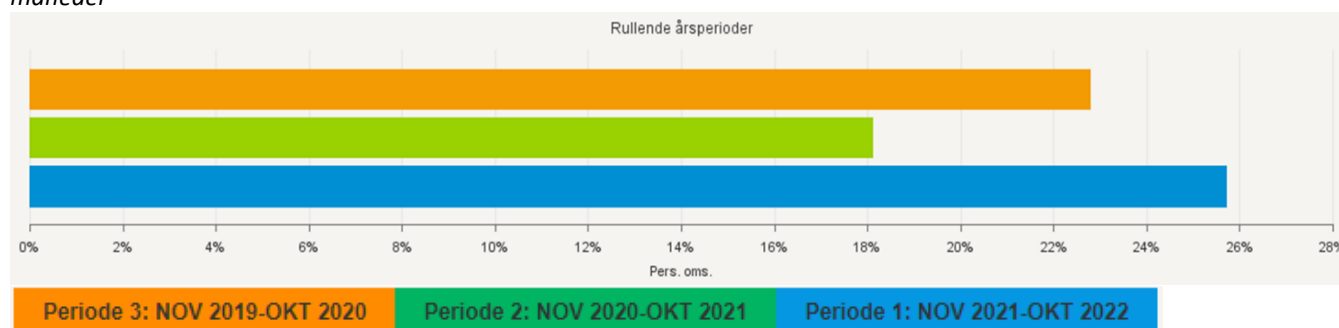
Kilde: KMD.

Note 1: Alle medarbejdere på området indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og Covid-19.

Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 korttidsfravær de seneste 12 måneder = 0,6% og Covid-19 langtidsfravær de seneste 12 måneder = 0,1%

Personaleomsætning

Figur 18 Personaleomsætning Familie og Sundhedsområde (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) de seneste 36 måneder

Kilde: KMD.

Note: Alle medarbejdere på området indgår.

På Familie og Sundhedsområde (Børn og Familie, PPR, Sundhedsplejen og Tandplejen) har personaleomsætningen været mellem 18% og 26% de seneste tre år. Personaleomsætningen de seneste 12 måneder har været 26% på Familie og Sundhedsområde. Den samlede personaleomsætning i Gentofte Kommune er 30% de seneste 12 måneder.

Økonomisk status

Driftsudgifter

Forebyggelse og sundhedsfremme for Børn og Unge

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forbrug	Forventede bevillingsændringer	Forventet regnskab
Serviceudgifter	222,0	224,7	160,4	8,0	232,3

Afvigelse mellem forventet regnskab og korrigeret budget inkl. forventede bevillingsændringer

-0,3

Kvartalsrapportering – Børneudvalget

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Det korrigerede budget udgør 224,7 mio. kr. og det forventede regnskab udgør 232,3 mio. kr. svarende til et samlet mindreforbrug på -0,3 mio. kr. efter tillægsbevillinger på 8,0 mio. kr.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	224,7
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	8,0
Heraf:	
- Demografi og mængde	4,4
- Lovændringer	0,6
- Øvrige tillægsbevillinger	3,0
Andre afvigelser (d)	-0,3
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	232,3

Børn og Familie

Det korrigerede budget udgør 161,8 mio. kr. og det forventede regnskab udgør 164,8 mio. kr. svarende til et merforbrug på 3,0 mio. kr. som søges tillægsbevilget. Merudgifterne modsvares af tilsvarende øget statsrefusion under overførsler, så der på tværs af bevillingsområder er balance i forhold til budgettet.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	161,8
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	3,0
Heraf:	
- Øvrige tillægsbevillinger	3,0
Andre afvigelser (d)	0,0
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	164,8

Det forventede merforbrug skyldes, at budgettet til de forbyggende foranstaltninger er presset af udgifter til særligt skole-dagbehandlingsområdet. Børn og Familie samarbejder med skoleområdet på at udvikle og tilpasse tilbudsviften og sikre en helhedsorienteret tilgang til opgaveløsningen inden for skole- og dagtilbudsområdet for børn og unge med særlige behov og særlige forudsætninger. Derudover har det samlede budget inden for servicerammen i Børn og Familie været belastet af en særligt dyr anbringelse. Der søges derfor om en tillægsbevilling på 3,0 mio. kr. til dækning af merudgifterne.

Merudgifterne på området skal ses i sammenhæng med, at Børn og Familie under Overførelserne opjusterer den forventede refusionsindtægt på særligt dyre enkeltsager med 4,0 mio. kr. primært som følge af den meget dyre anbringelse omtalt ovenfor. Samlet set arbejder Børn og Familie aktivt med at nedbringe udgifterne til de aktivitetsbaserede udgiftsposter inden for service-rammen.

Sundhedsplejen

Det korrigerede budget for Sundhedsplejen udgør 12,3 mio. kr. og det forventede regnskab udgør 13,9 mio. kr. svarende til en afvigelse på 0,2 mio. kr. efter tillægsbevilling på 1,4 mio. kr.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	12,3
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	1,4
Heraf:	
- Demografi og mængde	1,4
Andre afvigelser (d)	0,2
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	13,9

Der søges om en tillægsbevilling på 1,4 mio. kr., fordi flere unge borgere indstilles til genoptræningsplaner fra hospitalerne, og flere indstilles til vederlagsfri fysioterapi efter Sundhedsloven, hvor især en meget dyr enkelt sag belaster budgettet. For både genoptræningsplaner og vederlagsfri fysioterapi gælder, at de visiteres af læger og hospitaler og medfører, at der for kommunerne kun er marginale muligheder for at påvirke antal og mængde. På nuværende tidspunkt forventes et forbrug på 2,5 mio. kr. til genoptræningsplaner og vederlagsfri fysioterapi holdt op mod et budget på 1,1 mio. kr. svarende til et merforbrug på 1,4 mio. kr.

Andre afvigelser består af et merforbrug på 0,2 mio. kr.

Tandplejen

Det korrigerede budget for Tandplejen og specialtandplejen udgør 30,3 mio. kr. og det forventede regnskab udgør 33,6 mio. kr., svarende til et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. efter tillægsbevillinger på 3,6 mio. kr.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	30,3
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	3,6
Heraf:	
- Demografi og mængde	3,0
- Lovændringer	0,6
Andre afvigelser (d)	-0,3
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	33,6

Kvartalsrapportering – Børneudvalget

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Forventningen til merforbruget er opstået som følge af et udgiftspres, der er forårsaget af udfordringer med at holde behandlingstiden på tandregulering bl.a. grundet et efterslæb efter corona-perioden. Derudover skyldes ventetiden på tandregulering, at det har været vanskeligt at rekruttere en ny specialtandlæge til ortodonti.

På den baggrund foreslås det at sende ca. 93 patienter i tandreguleringsbehandling hos private tandlæger til en forventet merudgift på 3,0 mio. kr. Kommunalbestyrelsen forelægges særskilt sag herom på mødet i oktober. Under forudsætning af Kommunalbestyrelsens godkendelse indarbejdes en tillægsbevilling på 3,0 mio. kr. til dækning af udgifterne.

Der søges om en tillægsbevilling på 0,6 mio. kr., da der med Finansloven for 2022 blev fremsat tilbud om gratis tandpleje for de 18-21-årige. Tandplejen kan ske både hos kommunen eller via fritvalgsordning. Ordningen er igangsat pr. 1/7-2022 med årgang 2004, som rummer ca. 1.000 borgere. I 2023 udvides ordningen til årgangene 2004-2005. De økonomiske konsekvenser udgør i 2022 0,6 mio. kr.

Andre afgivelser omfatter et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. som kan henføres til flere patienter end budgetlagt i Specialtandplejen i 2022 og dermed flere indtægter end budgetlagt.

Pædagogisk, psykologisk rådgivning (PPR)

Det korrigerede budget for PPR inkl. hygiejneindsats udgør 20,3 mio. kr. og der forventes et regnskab på 20,0 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 0,3 mio. kr.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	20,3
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	0,0
Andre afvigelser (d)	-0,3
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	20,0

Forebyggelse og sundhedsfremme for Børn og Unge

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forbrug	Forventede bevillingsændringer	Forventet regnskab
Overførselsudgifter	5,8	5,8	4,8	-8,7	-2,8

Afvigelse mellem forventet regnskab og korrigeret budget inkl. forventede bevillingsændringer

0,0

Børn og Familie

Det korrigerede budget udgør 5,8 mio. kr. og der forventes et regnskab på -2,8 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 8,7 mio. kr., som søges tillægsbevilget.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	5,8

Forebyggelse og Sundhedsfremme

Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	-8,7
Andre afvigelser (d)	0,0
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	-2,8

Der søges om en tillægsbevilling på -4,7 mio. kr. da gennemgangen af særligt dyre enkeltsager på børneområdet har medført berigtigelser af statsrefusioner for 2021 på 4,7 mio. kr. Der søges også om en tillægsbevilling på -4,0 mio. kr. da den foreløbig gennemgang af særligt dyre enkeltsager på børneområdet i 2022 udviser en yderligere indtægt på 4,0 mio. kr. i forhold til det budgetlagte niveau.

SOCIALE INSTITUTIONER

Sociale institutioner omfatter to institutionstyper. Inden for hver type er der fem institutioner.

Handicapinstitutioner:

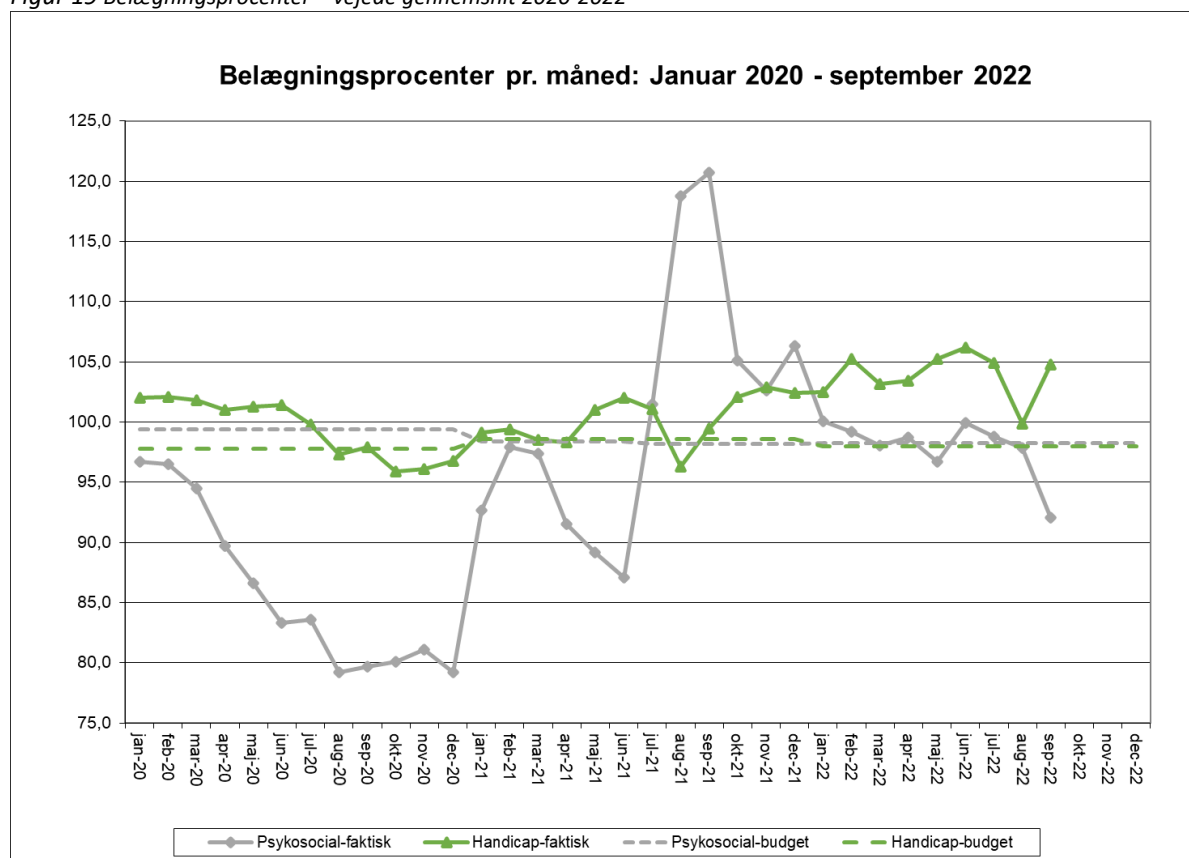
Børneterapien, Trolldemosen, Broen, Camillehusene, Lundø.

Psykosociale institutioner:

Hellerup Krisecenter, Familieinstitutionen Ordruphøj, Hjortholm, Josephine Schneiders Ungdomsboliger (JSU).

Belægningsprocenter

Figur 19 Belægningsprocenter – vejede gennemsnit 2020-2022

Kilde: Dataudtræk fra Økonomi d. 1. oktober 2022

Figur 19 viser den faktiske omsætning sat i forhold til den budgetterede omsætning pr. måned fra januar 2020 til september 2022. Den samlede omsætning for Sociale Institutioner er 1,9% højere end budgettet på nuværende tidspunkt. Det svarer til en samlet meromsætning på 2,5 mio. kr. i årets første tre kvartaler.

Af figuren fremgår det, at handicapinstitutionerne i 2022 har en omsætning, der er noget større end den budgetterede, mens de psykosociale institutioner har en omsætning, der er på niveau med den budgetterede med et fald fra august til september måned.

Handicap-institutioner: Meromsætningen på handicapinstitutionerne skyldes primært, i lighed med tidligere rapporteringer, at Trolldemosen har en meromsætning på knap 20% i forhold til budgettet. Det giver en meromsætning på 4,1 mio. kr. i de første ni måneder af 2022.

Modsat oplever Camillehusene, at antallet af ledige pladser stiger; aktuelt er to ud af 20 pladser ledige. På nuværende tidspunkt mangler Camillehusene omsætning for 0,9 mio. kr. Det vurderes, at der er risiko for, at underskuddet ift. omsætning vil blive ca. 2,1 mio. kr. i hele 2022. Lundø og Broen har en lille meromsætning, der forventes at holde året ud.

Psykosociale-institutioner: På de psykosociale-institutioner er der i årets første 9 måneder et samlet underskud ift. omsætning på 0,9 mio. kr., svarende til 2,1% af budgettet.

Det skyldes primært, at Hjortholm omsat 2,3 mio. kr. mindre end forudsat i de første tre kvartaler. Som det blev nævnt i Kvartalsrapporten 2. kvartal 2022, har Hjortholm prioriteret en intensiveret markedsføring i forhold til køberkommunerne. Det har medført, at der fire børn forventes indskrevet i starten af oktober måned. Det bremser op for den faldende omsætning i 2022 og giver mulighed for en god start for økonomien i 2023.

Josephine Schneiders ungdomsboliger en betydelig meromsætning i forhold til tilbuddets størrelse på 1,6 mio. kr. i forhold til budgettet.

Familieinstitutionen har haft en meget svingende omsætning i løbet af året. De første fem måneder var kendetegnet ved mindreamsætning. De følgende tre måneder var der en tilsvarende meromsætning, der bragte Familieinstitutionens omsætningsregnskab i balance. September måned har været kendetegnet ved betydelig ledig kapacitet, og der er nu et samlet underskud på 0,2 mio. kr. i de første ni måneder.

Efter en omlægning af kommunens omsorgssystem råder Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid nu over omsætningsdata for Børneterapiens ydelser. Omsætningen efter Serviceloven svarer på nuværende tidspunkt til de budgetterede 13 mio. kr. pr. september måned.

Det skal understreges, at de afrapporterede omsætningsdata ikke kan stå alene, men skal ses i sammenhæng med institutionernes driftsresultater. Når institutioner som Troldehuset og Josephine Schneiders Ungdomsboliger har markant overbelægning, vil der også være merudgifter til at ansætte det personale, der skal tage sig af de ekstra børn og unge, der indskrives. Det reducerer det samlede resultat i forhold til det der afrapporteres her.

I Økonomirapport 3 er der søgt en samlet tillægsbevilling på 6,0 mio. kr. jf. økonomiafsnit nedenfor til dækning af driftsunderskud, der ikke kan dækkes af den samlede meromsætning, der afrapporteres her.

Lovgivningen fastslår, at samlede underskud/overskud (det vil sige summen af omsætnings- og driftsresultatet) over 5% af budgettet, skal efteropkræves/efterbetales i taksten to år senere. Det indebærer, at en væsentlig del af det forventede underskud i 2022, vil blive efteropkrævet i taksterne for 2024 og dermed kommer tilbage til kommunekassen.

Socialtilsynet

Sociale Institutioner drifter og udvikler kommunens sociale tilbud til børn og unge og familier med særlige behov. Det er Socialtilsynets opgave at varetage tilsyn og godkende anbringelsessteder, botilbud og sociale døgntilbud for udsatte børn og unge og voksne.

Gentofte Kommune har ni tilbud, hvor af de syv er omfattet af Lov om socialtilsyn. Det er Josephine Schneiders Ungdomsboliger, Familieinstitutionen Ordruphøj, Hellerup Krisecenter, Broen, Lundø aflastningsinstitutionen, Camillehusene og Hjortholm Kostskole. Tilbuddene får årligt et driftsorienteret tilsyn, hvilket kan foregå anmeldt eller uanmeldt. Efter hvert tilsynsbesøg udfærdiger Socialtilsynet en rapport.

Specialebørnehaven Trolldemosen ikke omfattede af Lov om Socialtilsyn. Gentofte Kommune har siden 2019 tilkøbt et årligt tilsyn af Socialtilsynet på Specialbørnehaven Trolldemosen. Børneterapien er heller ikke omfattet af Lov om Socialtilsyn, og er ikke et socialpædagogisk tilbud.

Kvalitetsmodellen

Socialtilsynet bruger kvalitetsmodellen, som er et dialogbaseret redskab, der skal give et systematisk og målrettet udgangspunkt for Socialtilsynets samlede faglige vurdering af tilbuddets kvalitet.

I modellen er der syv temaer, og hvert tema har tilknyttet nogle kvalitetskrav. Hvert af kvalitetskravene⁵ er vurderet på en skala på 1-5 (jf. tekstboks nedenfor). Temaerne er udvalgt efter formålet at give et helhedsorienteret billede af tilbuddets samlede arbejde med deres brugergruppe.

De syv temaer i kvalitetsmodellen	Vurderingsskala
1. Uddannelse og beskæftigelse.	1. I meget lav grad opfyldt.
2. Selvstændighed og relationer.	2. I lav grad opfyldt.
3. Målgruppe, metoder og resultater.	3. I middel grad opfyldt.
4. Sundhed og trivsel.	4. I høj grad opfyldt.
5. Organisation og ledelse.	5. I meget høj grad opfyldt.
6. Kompetencer.	
7. Fysiske rammer.	

Metodisk benytter Socialtilsynets konsulenter sig af observationer i tilbuddet, medarbejderinterviews, interview med pårørende og beboerne. Desuden indgår en stor del af tilbuddets eget-producerede materiale som døgnrapporter på den enkelt borger, referater fra bestyrelses-, leder- og afdelingsmøder. Kvalitetsmodellen er den samme for alle tilbud, som Socialtilsynet fører tilsyn med.

Socialtilsynets bedømmelse og vurdering af, om tilbuddet fortsat har den nødvendige kvalitet, og om den samlet set opfylder betingelserne for godkendelse (jf. §6 og 12-18 i Lov om socialtilsyn) indgår i tilsynsrapporten. Der er en gennemgang af de syv temaer, som fremgår af §6, stk. 2 i Lov om Socialtilsyn. Efter endt høringsperiode hos tilbuddet og driftskommunen publiceres udvalgte oplysninger på Tilbudsportalen⁶. Det drejer sig om den samlede vurdering, temavurderingerne og eventuelle påbud eller særlig opmærksomheder.

Hver temascore illustreres i et spindelvæv. Selve kvalitetsmodellen og dens spindelvæv giver et overblik over, hvor der med fokus på udvikling kan prioriteres opmærksomhed. Spindelvævsillustrationerne nedenfor er fra de seneste tilsynsrapporter. I 2022 har Hjortholm Kostskole, Familiesituationen Ordruphøj, Broen, Josephine Schneiders Ungdomsboliger, Camillehusene og Trolldemosen fået gennemført tilsyn, heraf fire anmeldte tilsyn og to uanmeldt. Hellerup Krisecenter og Lundø har endnu ikke haft tilsyn i 2022, begge tilsyn er berammet til november 2022.

Nogle gange har Socialtilsynet udvalgte temaer, som der er fokus på i tilsynet. For de temaer, der ikke har haft fokus i nyeste tilsyn, overføres temascoren fra forrige tilsyn.

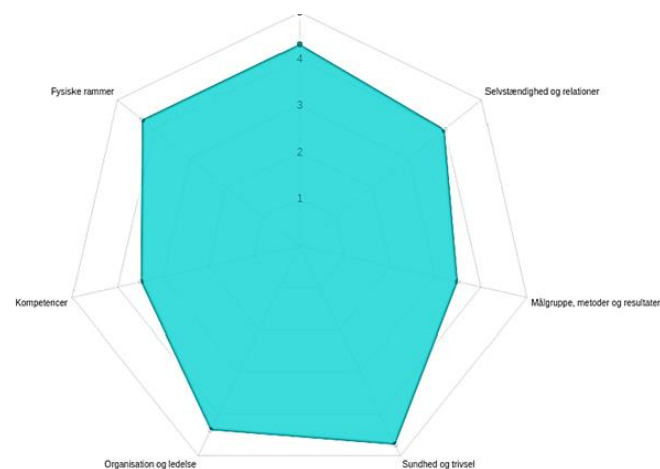
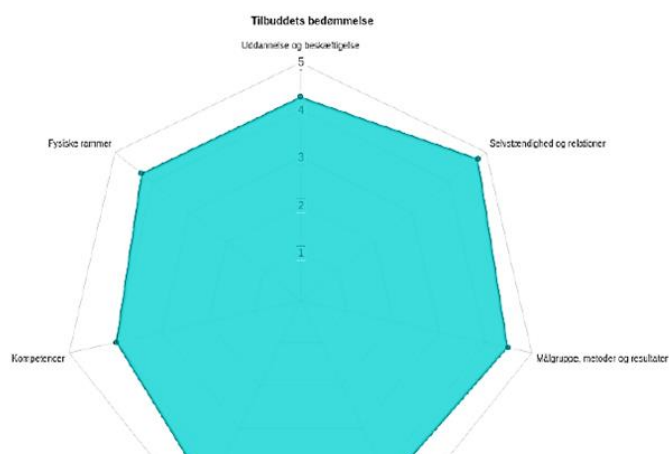
⁵ Denne fremstilling forholder sig alene til tilsynsrapportens samlede temaer. For mere information om de underliggende kvalitetskrav henvises der til institutionernes aktuelle tilsynsrapporter, som findes tilgængelige på institutionernes hjemmesider.

⁶ Via Socialstyrelsens portal "Tilbudsportalen" indsamles og vises oplysninger om tilbud til mennesker med funktionsnedsættelse eller et socialt problem. Tilbudsportalen er landsdækkende og registrering er lovpligtig.

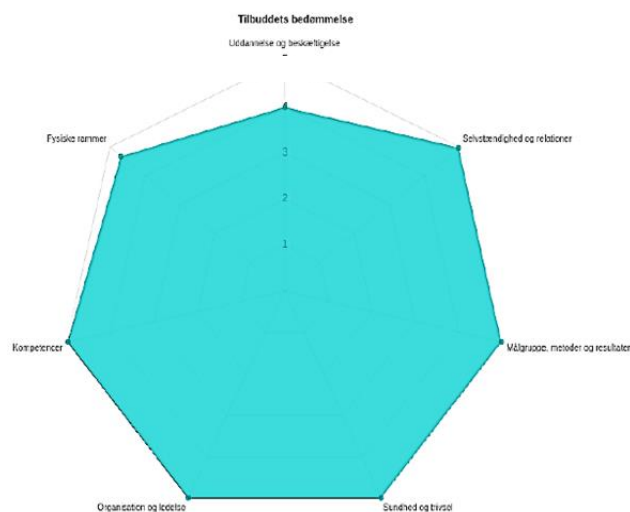

Sociale Institutioner

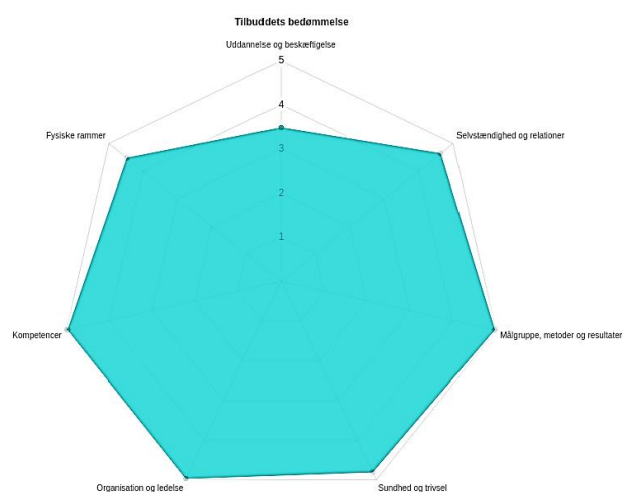
Hjortholm Kostskole 2022 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Uddannelse og beskæftigelse, Selvstændighed og relationer, Sundhed og trivsel samt Fysiske rammer.

Familieinstitutionen Ordruphøj 2022 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Selvstændighed og relationer, Sundhed og trivsel, Organisation og ledelse samt Kompetencer.

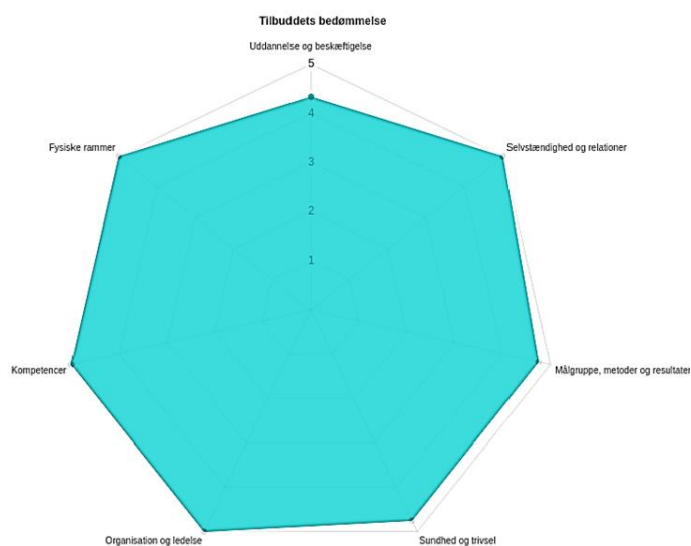

Hellerup Krisecenter 2021 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Kompetencer, Fysiske rammer.

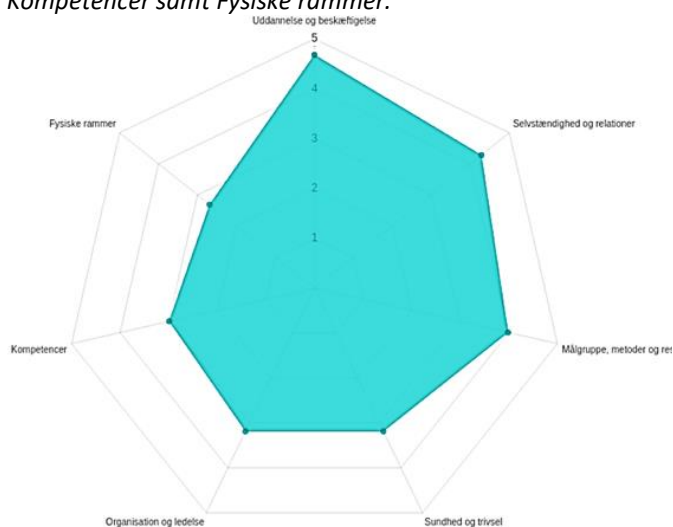

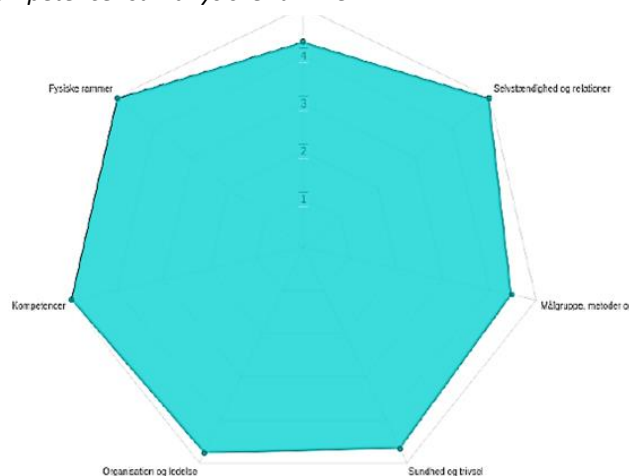
Broen 2022 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Sundhed og trivsel, Organisation og ledelse samt Kompetencer.

Camillehusene 2022 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Sundhed og trivsel, Organisation og ledelse, Kompetencer samt Fysiske rammer.

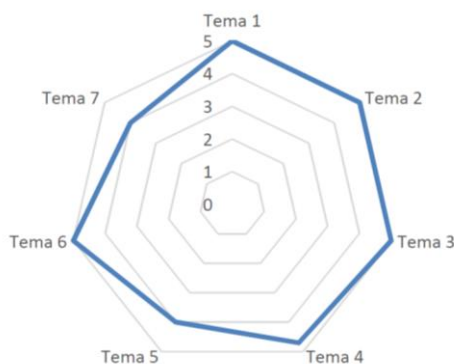
Josephine Schneiders Ungdomsboliger 2022 Socialtilsynet har haft fokus på temaerne: Organisation og ledelse, Kompetencer samt Fysiske rammer.

Sociale Institutioner

Trolldemosen 2022

Følgende temaer indgår i tilsynet for Trolldemosen

*Tema 1: Arbejdet med børnenes udvikling**Tema 2: Selvtændighed og relationer**Tema 3: Målgruppe, metoder og resultater**Tema 4: Sundhed og trivsel**Tema 5: Organisation og ledelse**Tema 6: Kompetencer**Tema 7: Fysiske rammer*

Tabel 9 Gennemsnitscorer pr. tilbud fra de seneste to/tre tilsynsbesøg eller rapporter

Institution/tilbud	Gennemsnit tilsyn 2020	Gennemsnit tilsyn 2021	Gennemsnit tilsyn 2022
Hjortholm Kostskole	4,2	4,3	4,4
Lundø	4,4	4,2	
Familieinstitutionen Ordruphøj	4,3	4,6	4,8
Hellerup Krisecenter	4,3	4,5	
Broen	4,6	4,5	4,8
Camillehusene	3,8	4,0	3,6
Josephine Schneiders Ungdomsboliger	4,4	4,7	4,8
Trolldemosen	4,1	4,5	4,6

Kilde: Socialtilsynet**Note:** Der er endnu ikke data fra tilsyn i 2022 på Lundø og Hellerup krisecenter, da tilsynene er planlagt til 4. kvartal**Overordnet vurdering af Gentofte Kommunes sociale institutioner**

Syv ud af otte institutioner ligger med en gennemsnitlig score på fire eller derover ved det nyeste tilsyn. Det betyder, at de i høj grad opfylder kvalitetskravene jf. tekstboks tidligere i afsnittet. Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid vurderer det som tilfredsstillende. På Camillehusene er der særlig fokus på de fysiske rammer, hvor der er iværksat en handleplan, og der er søgt midler fra handicappulje. Derudover tilbydes alle personaler kompetenceudvikling, for at fremme fagligheden inden for sundhed og trivsel samt kompetencer generelt.

Vurdering af det enkelte tema

- Uddannelse og beskæftigelse:** Seks ud af de syv⁷ tilbud, som har teamet, opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen. For tre ud af de syv af tilbuddenes målgrupper, er det ikke relevant at vurdere dette tema (Lundø, Familieinstitutionen Ordruphøj, Hellerup krisecenter).
- Selvtændighed og relationer:** Otte ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.
- Målgruppe, metode og resultat:** Syv ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.
- Sundhed og trivsel:** Syv ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.
- Organisation og ledelse:** Syv ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.
- Kompetencer:** Seks ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.
- Fysiske rammer:** Syv ud af otte tilbud opfylder i høj grad kriterierne i kvalitetsmodellen.

⁷ Trolldemosens tilsyn indeholder ikke teamet Uddannelse og beskæftigelse, men temaet Arbejdet med børnenes udvikling indgår.

Sundhedsfaglige risikobaserede tilsyn

I 2022 har der været afholdt et sundhedsfagligt tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed på institutionerne under Sociale Institutioner. Broen havde tilsynsbesøg den 20. september 2022. Der forligger endnu ikke en rapport fra tilsynsbesøget.

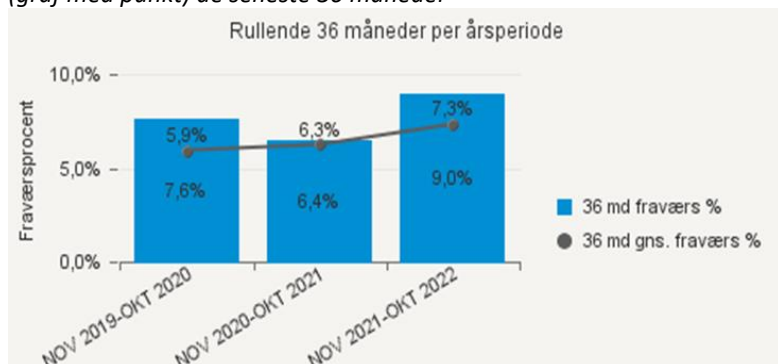
Sygefravær og personaleomsætning

Sygefravær

De seneste 12 måneder har Sociale institutioners samlede sygefravær været på 9,0% jf. Figur 20 nedenfor. Det er en stigning siden året før. Den største stigning ses i langtidsfraværet, som er steget med 1,9 procentpoint siden sidste år jf. Figur 21. Sygefraværet i Sociale Institutioner er højere end gennemsnittet for Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid samlet. I de seneste år har der været Coronapandemi og perioder hvor sygdom har påvirket området. Covid-19-relateret sygdom er kun registreret særskilt i nogle perioder under Coronapandemien. Hvis fraværet vedr. covid-19 ikke medregnes, har Sociale Institutioner haft et sygefravær de seneste 12 måneder på 7,7%.

Der arbejdes fortsat målrettet med at nedbringe sygefraværet på de enkelte institutioner. Sygefravær er et fast punkt på dagsorden i Sociale Institutioners MED-udvalg, hvor drøftelser og erfaringer deles i forhold til arbejdet med at nedbringe sygefraværet. Det er også jævnlige møder mellem institutionslederne og forvaltningen. Her er forebyggelse og håndtering af sygefravær ligeledes et fast punkt.

Figur 20 Samlet sygefravær i Sociale Institutioner (blå søjler) sammenlignet med gennemsnittet i Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid (graf med punkt) de seneste 36 måneder

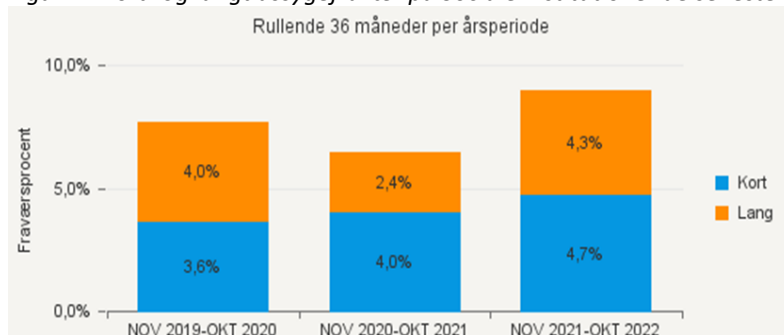

Kilde: KMD.

Note 1: Alle medarbejdere på området indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og Covid-19.

Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 fravær de seneste 12 måneder = 1,3%

Figur 21 Kort- og langtidssygefravær på Sociale Institutioner de seneste 36 måneder

Kilde: KMD.

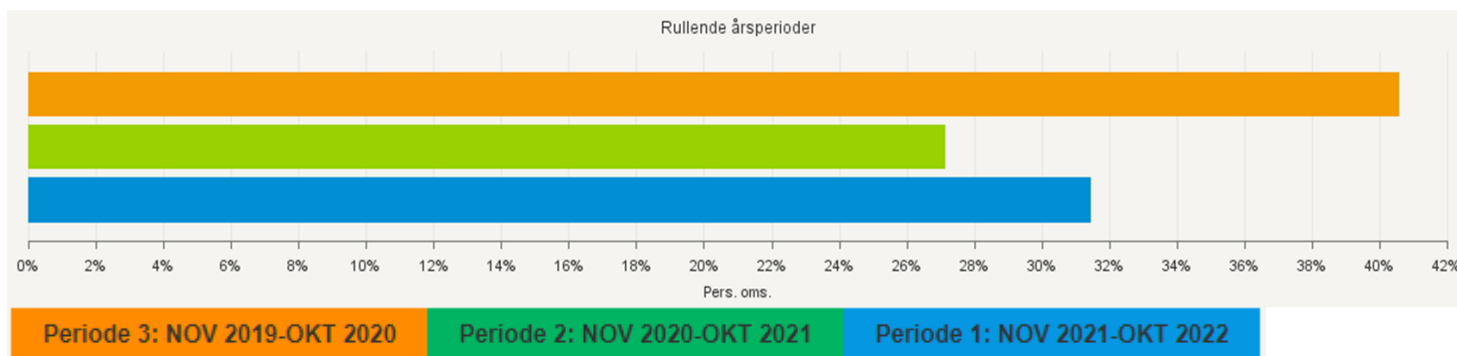
Note 1: Alle medarbejdere på området indgår med fravær vedr. sygdom, fravær vedr. barn og Covid-19.

Note 2: Covid-19 relateret sygdom er registreret fra den 27. april 2020 til den 30. juni 2021, og igen 23. november 2021 til 28. februar 2022. Covid-19 korttidsfravær de seneste 12 måneder = 1,0% og Covid-19 langtidsfravær de seneste 12 måneder = 0,3%

Figur 22 Personaleomsætning i Sociale Institutioner de seneste 36 måneder

Sociale Institutioner

Kilde: KMD.

Note: Alle medarbejdere på området indgår.

I Sociale Institutioner har personaleomsætningen været mellem 41% og 27% de seneste tre år. Personaleomsætningen de seneste 12 måneder har været 31% i Sociale Institutioner. Den samlede personaleomsætning i Gentofte Kommune er 30% de seneste 12 måneder.

Økonomisk status

Driftsudgifter

Sociale institutioner

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forbrug	Forventede bevillingsændringer	Forventet regnskab
Serviceudgifter	-9,0	-8,3	6,3	6,2	-2,1

Afvigelse mellem forventet regnskab og korrigeret budget inkl. forventede bevillingsændringer **0,0**

Det korrigerede budget udgør -8,3 mio. kr. og der forventes et regnskab på -2,1 mio. kr. svarende til en afvigelse på 6,2 mio. kr. som søges tillægsbevillet. En del af de forventede merudgifter forventes efteropkrævet i de efterfølgende år.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede bevillingsændringer.

	mio. kr.
Korrigeret budget (a)	-8,3
Tekniske omplaceringer (b)	0,0
Ansøgte tillægsbevillinger i alt (c)	6,2
Heraf:	
- Ukraineudgifter	0,2
- Øvrige tillægsbevillinger	6,0
Andre afvigelser (d)	0,0
Forventet regnskab (e=a+b+c+d)	-2,1

Der søges tillægsbevilling på 0,2 mio. kr. til hjælpemidler vedrørende et barn fra Ukraine.

Kvartalsrapportering – Børneudvalget

Anlægsudgifter

Derudover søges tillægsbevilling på 6,0 mio. kr. vedrørende nettomerforbruget på sociale institutioner. Det er primært institutionerne Camillehusene, Lundø og Hjortholm, der står for det samlede merforbrug og Troldehusene og JSU, der bidrager med et mindreforbrug. De resterende institutioner forventes at overholder budgettet

På døgninstitutionen Camillehusene har der gennem de senere år været betydelige problemer med at rekruttere medarbejdere. Det giver anledning til merudgifter til vikarer fra vikarbureauer og medfører et forventet driftsunderskud på 2,0 mio. kr. Siden foråret har der også været udfordringer med besættelse af tomme pladser. Der forventes derfor også et indtægtstab på 2,1 mio. kr. Den nye ledelse på Camillehusene arbejder, sammen med de faglige organisationer, på at styrke trivsel og arbejdsmiljø med henblik på at rekruttere og fastholde medarbejdere. De tomme pladser på Camillehusene søges imødegået ved at øge opmærksomheden om Camillehusene – blandt andet ved at være i tæt dialog med potentielle købere.

På Lundø forventes et nettomerforbrug på 3,3 mio. kr. Her er ikke belægningsmæssige udfordringer, men betydelige problemer med langtidssygdom. Det giver ekstraordinære udgifter til vikarer i 2022. Lundøs ledelse har haft stor fokus på problemet og forventer ikke problemer i samme omfang fremadrettet.

På Hjortholm et samlet merforbrug på 0,7 mio. kr. Der belægningsmæssige udfordringer, der medfører et forventet indtægtstab på 2,8 mio. kr. Modsat har Hjortholm reduceret driftsudgifterne med 2,1 mio. kr. for at imødegå indtægtstabet.

Troldehusene forventer en betydelig meromsætning og som følge heraf også øgede driftsudgifter. Der forventes dog et samlet nettooverskud på 1,2 mio. kr.

Josephine Schneiders Ungdomsboliger forventer også en meromsætning og et nettooverskud på 1,4 mio. kr. Derudover er der en række øvrige forskydninger på de resterende institutioner på 0,6 mio. kr.

Der søges tillægsbevilling til det forventede merforbrug for at skabe hjemmel til at afholde udgifterne. Ifølge takstbekendtgørelsen, skal underskud og overskud udover 5% af budgettet, efteropkræves i taksterne i efterfølgende år. Det betyder, at en del af det forventede nettounderskud på 6,0 mio. kr., vil blive efteropkrævet i 2024.

ANLÆGSUDGIFTER

Anlæg

Børneudvalget - anlægsudgifterne

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forbrug	Forventede bevillingsændringer	Forventet regnskab
Samlede anlægsudgifter	6,8	12,4	4,6	0,0	8,3
Afvigelse mellem forventet regnskab og korrigeret budget inkl. forventede bevillingsændringer					-4,1

Det korrigerede budget udgør 12,4 mio. kr., og der forventes et regnskab på 8,3 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 4,1 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

Der er generelt en vis usikkerhed om det forventede regnskab i løbet af året, idet disse påvirkes af både fremdriften i de enkelte anlægsprojekter og tidspunktet for hvornår den tilknyttede afregning gennemføres. Mindreforbruget vedrører primært opgradering af faglighed i dagtilbud og pulje til legepladser på institutioner.

Relateret document 2/2

Dokument Navn:	Budgetændringer 3Q 2022 Børneudvalget.pdf
Dokument Titel:	Budgetændringer 3Q 2022 Børneudvalget
Dokument ID:	4841907

Budgetændringer - Børn

Beløb angivet i millioner - Negative tal forbedrer økonomien - positive forværrer den.

Budgetudvikling

Oversigten herunder angiver årets vedtagne og eventuelle ansøgte ændringer til det oprindelige budget under det enkelte bevillingsområde. Datoangivelsen for tillægsbevillinger og tekniske omplaceringer er fastsat efter den dag de er godkendt eller forventes godkendt i Kommunalbestyrelsen. Beløb under 50.000 kr. angives som 0,0 mio. kr.

Dagtilbud for småbørn**Oprindeligt budget****349,8**

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
28-03-2022	Genbevilling	Service	Genbevilling overført fra 2021
25-04-2022	Tillægsbevilling	Service	Demografikorrektion
25-04-2022	Tillægsbevilling	Service	Udgifter til 1000 dages puljen
25-04-2022	Tillægsbevilling	Service	Indtægter til 1000 dages puljen
29-08-2022	Tillægsbevilling	Service	Ændret pris- og lønfremskrivning

Beløbsændring

-0,1
6,4
0,5
-0,5
1,9

Korrigeret budget**358,0**

Ansøgte tillægsbevillinger

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Ukraineudgifter

Beløbsændring

1,7

Forventede afvigelser

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
30-09-2022	Afvigelse	Service	Øvrigt mer- eller mindreforbrug

Beløbsændring

-4,4

Forventet regnskab**355,3****Forebyggelse og Sundhedsfremme for Børn og Unge****Oprindeligt budget****227,8**

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
28-03-2022	Genbevilling	Service	Genbevilling overført fra 2021
29-08-2022	Tillægsbevilling	Service	Ændret pris- og lønfremskrivning

Beløbsændring

1,9
0,8

Korrigeret budget**230,5**

Ansøgte tillægsbevillinger

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Børn og Familie - flere udgifter til dagbehandling
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Vederlagsfri genoptræning og fysioterapi
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Tandplejen - Flere udgifter til tandregulering
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Tandplejen - Tandpleje for de 18-21 årige
31-10-2022	Tillægsbevilling	Overførsler	Berigtigelse af særligt dyre enkeltsager 2021
31-10-2022	Tillægsbevilling	Overførsler	Opjustering af særligt dyre enkeltsager 2022

Beløbsændring

3,0
1,4
3,0
0,6
-4,7
-4,0

Forventede afvigelser

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne
30-09-2022	Afvigelse	Service	Øvrigt mer- eller mindreforbrug

Beløbsændring

-0,3

Forventet regnskab**229,5**

Budgetændringer - Børn

Beløb angivet i millioner - Negative tal forbedrer økonomien - positive forværrer den.

Budgetudvikling

Oversigten herunder angiver årets vedtagne og eventuelle ansøgte ændringer til det oprindelige budget under det enkelte bevillingsområde.

Datoangivelsen for tillægsbevillinger og tekniske omplaceringer er fastsat efter den dag de er godkendt eller forventes godkendt i

Kommunalbestyrelsen. Beløb under 50.000 kr. angives som 0,0 mio. kr.

Sociale Institutioner**Oprindeligt budget****-9,0**

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne	Beløbsændring
28-03-2022	Genbevilling	Service	Genbevilling overført fra 2021	0,7
25-04-2022	Teknisk omplacering	Service	Centrale midler til dækning af ekstraordinære udgifter Camillehusene	0,1
25-04-2022	Teknisk omplacering	Service	Udmøntning af udbud vedr. pædagogiske vikarer	-1,0
29-08-2022	Tillægsbevilling	Service	Ændret pris- og lønfremskrivning	0,9

Korrigeret budget**-8,3****Ansøgte tillægsbevillinger**

Dato	Ændringstype	Udgiftstype	Emne	Beløbsændring
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Ukraineudgifter Troldehusen	0,2
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Camillehusene - merudgifter og indtægtstab	4,1
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Lundø - nettomerforbrug	3,3
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Hjortholm Kostskole - nettomerforbrug	0,7
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Troldehusen - nettomindreforbrug	-1,2
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Josephine Schneiders Ungdomsboliger - nettomindreforbrug	-1,4
31-10-2022	Tillægsbevilling	Service	Øvrige forskydninger på de resterende institutioner	0,6

Forventet regnskab**-2,1**

Dokument Navn:	Årsplan for Børneudvalget 1. kvartal 2023 - 4. kvartal 2023.docx
Dokument Titel:	Årsplan for Børneudvalget 1. kvartal 2023 - 4. kvartal 2023
Dokument ID:	4766621
Placering:	Emnesager/Børneudvalget, årsplaner/Dokumenter
Dagsordens titel	Børneudvalgets årsplan
Dagsordenspunkt nr	6
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Årsplan for Børneudvalgets kommende møder

Inspirationsbesøg	Udvalgsmøde 1. kvartal 2023	Inspirationsbesøg	Udvalgsmøde 2. kvartal 2023
Dato: 17. januar kl. 16.30-18. Sted: Gentofte Børnevenner	Dato: 7. marts 2023 kl. 17. Sted: Rådhuset	Dato: 12. april kl. 16.30-18. Sted: Tandplejen	Dato: 13. juni 2023 kl. 17. Sted: Rådhuset
	Kvartalsrapportering (OBS: justeres i henhold til beslutning om data og informationer til Børneudvalget på mødet den 6. december): Ud over det faste indhold er der følgende kvartalsmæssige indhold: Dagtilbud: • Pædagogandel Sundhedsplejen: • Tilsyn med nyfødte • Henvisningsårsager til graviditetsbesøg Tandplejen: ○ Specialtandplejen ○ Antal patienter på Abonnement ○ Antal kommuner vi servicerer ○ Antal patienter i oralmotorisk team ○ Omsorgstandplejen - antal indmeldte/visiterede ○ Socialtandplejen - antal patienter Sociale Institutioner: ○ Salg af pladser ○ Antal børn i løbet af et år ○ Lov om voksenansvar og magtanvendelser Andre punkter: • Kapacitet • Status pædagogisk tilsyn • Status på store sager (meddelelse)		Kvartalsrapportering (OBS: justeres i henhold til beslutning om data og informationer til Børneudvalget på mødet den 6. december): Ud over det faste indhold er der følgende kvartalsmæssige indhold: Dagtilbud: • Børnevisitationen Tandplejen: • Tandskaber og huller Sundhedsplejen: • Temarapport fra Børns Sundhed • Under-og overvægtige elever i 0. klasse og 8. klasse • Elever med motoriske vanskeligheder i indskolingen Andre punkter: • Kapacitet • Status på store sager (meddelelse)

Inspirationsbesøg	Udvalgsmøde 3. kvartal 2023	Inspirationsbesøg	Udvalgsmøde 4. kvartal 2023
Dato: 24. august kl. 16.30-18.0. Sted: Et tilbud i Familie og Sundhed	Dato: 12. september 2023 kl. 17. Sted: Rådhuset	Dato: 25. oktober. Sted: Daginstitution	Dato: 5. december 2023 kl. 17. Sted: Rådhuset
	Kvartalsrapportering (OBS: justeres i henhold til beslutning om data og informationer til Børneudvalget på mødet den 6. december): Ud over det faste indhold er der følgende kvartalsmæssige indhold: Dagtilbud • Ledig kapacitet og åbning for børn fra andre kommuner • Pædagogandel Børn og Familie • Underrettere Pædagogisk Psykologisk Rådgivning: • Antal indstillinger til PPR • Antal orienterende samtaler Tandplejen: • Fritvalsordningen Andre punkter: • Kapacitet • Status på store sager (meddelelse)		Kvartalsrapportering (OBS: justeres i henhold til beslutning om data og informationer til Børneudvalget på mødet den 6. december): Ud over det faste indhold er der følgende kvartalsmæssige indhold: Dagtilbud: • Børnevisitationen Børn og Familie: • Antal anbragte pr. 1000 indbyggere i alderen 0-22 år I GK sammenlignet med nærliggende kommuner Sociale Institutioner • Socialtilsynet • Sundhedsmæssige risikobaserede tilsyn Andre punkter: • Kapacitet • Status på store sager (meddelelse)

Opfølgning på og afrapportering fra opgaveudvalg sker på et fællesmøde umiddelbart inden eller efter et kommunalbestyrelsesmøde.